

3. návrh

Bratislava 14. február 2014

Obsah

1 STRATEGICKÁ ČASŤ OP	5
1.1 STRATÉGIA PRÍNOSU OPERAČNÉHO PROGRAMU PRE STRATÉGIU EÚ NA ZABEZPEČENIE INTELIGENTNÉHO, UDRŽATELNÉHO A INKLUZÍVNEHO RASTU A NA DOSIAHNUTIE HOSPODÁRSKEJ, SOCIÁLNEJ A ÚZEMNEJ SÚDRŽNOSTI	5
1.1.1 Opis stratégie operačného programu pre prínos pre realizáciu stratégie EÚ pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast a na dosiahnutie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti	5
1.2 ODŮVODNENIE PRIDELENÝCH FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV	14
2 PRIORITNÉ OSI	23
PRIORITNÁ OS 1: VZDELÁVANIE	23
<i>Investičná priorita 1.1. Zvyšovanie významu trhu práce v oblasti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, uľahčovanie prechodu od vzdelávania k zamestnanosti a zlepšovanie systémov odborného vzdelávania a prípravy a ich kvality, a to aj prostredníctvom mechanizmov na predvídanie zručností, úpravy učebných plánov a vytvárania a rozvoja systémov vzdelávania na pracovisku vrátane systémov duálneho vzdelávania a odborného vzdelávania.</i>	<i>25</i>
Špecifický cieľ 1.1.1 Zvýšiť kvalitu vzdelávania na ZŠ a SŠ reflektujúc potreby trhu práce s dôrazom na podporu odborného vzdelávania a prípravy	26
<i>Investičná priorita 1.2. Zlepšenie kvality, efektívnosti a prístupu k terciárnemu a ekvivalentnému vzdelávaniu s cieľom zvýšiť počet študujúcich a úroveň vzdelania, najmä v prípade znevýhodnených skupín.</i>	<i>27</i>
Špecifický cieľ 1.2.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce	27
<i>Investičná priorita 1.3 Zlepšenie rovnakého prístupu k celoživotnému vzdelávaniu pre všetky vekové skupiny v rámci formálneho, neformálneho a bežného vzdelávania, zvyšovanie vedomostí, zručností a spôsobilostí pracovnej sily a podpora flexibilných spôsobov vzdelávania prostredníctvom usmerňovania pri výbere povolania a potvrdzovania nadobudnutých kompetencií.</i>	<i>29</i>
Špecifický cieľ 1.3.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehľbovanie a zvyšovanie kvalifikácie	29
Špecifický cieľ 1.3.2 Zlepšiť postavenie a kvalitu pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania	30
PRIORITNÁ OS 2: ZAMESTNANOSŤ	35
<i>Investičná priorita 2.1 Prístup uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb k zamestnaniu vrátane dlhodobo nezamestnaných a osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, ako aj miestne iniciatívy v oblasti zamestnávania a podpora mobility pracovnej sily.</i>	<i>36</i>
Špecifický cieľ 2.1.1 Zlepšiť prístup dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnutých osôb na trh práce.	36
Špecifický cieľ 2.1.2 Zlepšiť podporu tvorby pracovných miest, mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov a podnikov, podporu udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach	37
<i>Investičná priorita 2.2 Trvalo udržateľná integrácia mladých ľudí, najmä tých, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, na trh práce, vrátane mladých ľudí ohrozených sociálnym vylúčením a mladých ľudí z marginalizovaných komunit, vrátane vykonávania systému záruk pre mladých ľudí.</i>	<i>40</i>
Špecifický cieľ 2.2.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí na trhu práce	40
<i>Investičná priorita 2.3 Rovnosť medzi mužmi a ženami vo všetkých oblastiach vrátane v oblasti prístupu k zamestnaniu, kariérnemu postupu, zosúladenia pracovného a súkromného života a presadzovania rovnakej odmeny za rovnakú prácu.</i>	<i>43</i>
Špecifický cieľ 2.3.1 Zvýšiť dostupnosť kvalitných, udržateľných a cenovo dostupných riešení v oblasti starostlivosti o závislého člena domácnosti, najmä detí s cieľom zvýšiť mieru zamestnanosti	43
Špecifický cieľ 2.3.2 Odstrániť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie	44
PRIORITNÁ OS 3: SOCIÁLNE ZAČLENENIE	51
<i>Investičná priorita 3.1 Aktívne začlenenie, a to aj s cieľom podporovať rovnaké príležitosti a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti.</i>	<i>52</i>
Špecifický cieľ 3.1.1 Zvýšiť aktivitu ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením za účelom ich začlenenia.	52
Špecifický cieľ 3.1.2 Poskytovanie pomoci ľuďom ohrozeným chudobou a sociálnym vylúčením pri ich integrácii na trh práce	53
Špecifický cieľ 3.1.3 Prevencia a eliminácia diskriminácie	53
<i>Investičná priorita 3.2 Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu.</i>	<i>54</i>
Špecifický cieľ 3.2.1 Podporovať prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť	54
PRIORITNÁ OS 4. INTEGRÁCIA MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNÍT	61

<i>Investičná priorita 4.1 Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunít, ako sú Rómovia</i>	62
Špecifický cieľ 4.1.1 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov MRK na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na predprimárne vzdelávanie.....	62
Špecifický cieľ 4.1.2 Znížiť mieru nezamestnanosti rómskych mužov a žien.....	64
Špecifický cieľ 4.1.3 Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvetu a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania.....	66
PRIORITNÁ OS 5: TECHNICKÁ VYBAVENOSŤ V OBCIACH S PRÍTOMNOSŤOU MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNÍT	73
<i>Investičná priorita 5.1 Poskytovanie podpory fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných komunít v mestských a vidieckych oblastiach</i>	73
Špecifický cieľ 5.1.1 Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania	73
Špecifický cieľ 5.1.2 Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve.....	74
Špecifický cieľ 5.1.3 Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre.....	75
<i>Investičná priorita 5.2 Poskytovanie podpory sociálnym podnikom</i>	76
Špecifický cieľ 5.2.1 Zvýšiť mieru zamestnanosti MRK v subjektoch sociálnej ekonomiky v územiach s prítomnosťou MRK	76
SPOLOČNÉ KAPITOLY PRE PRIORITNÉ OSI	80
2.1.3.2 Hlavné zásady výberu projektov	80
2.1.3.3 Plánované využitie finančných nástrojov	80
2.1.3.4 Plánované využitie veľkých projektov.....	81
2.1.3.5 Ukazovatele výstupov podľa investičnej priority	81
2.1.4 Špecifické ustanovenia pre ESF.....	85
2.1.5 Výkonnostný rámec.....	86
2.1.6 Kategórie intervencie	91
2.1.7 Prípadný prehľad o plánovanom použití technickej pomoci, v prípade potreby vrátane aktivít na posilnení administratívnej kapacity orgánov a prijímateľov	94
2.2 OPIS PRIORITNÝCH OSÍ TÝKAJÚCICH SA TECHNICKEJ POMOCI.....	94
2.2.1 Prioritná os Technická pomoc.....	94
2.2.2 Dôvody stanovenia prioritnej osi, ktorá sa vzťahuje na viac ako jednu kategóriu regiónu (ak je to vhodné).....	94
2.2.3 Fond a kategória regiónu	94
2.2.4 Konkrétne ciele a očakávané výsledky.....	94
2.2.5 Ukazovatele výsledkov.....	95
2.2.6 Aktivity, ktoré budú podporené a ich očakávaný príspevok k špecifickým cieľom (podľa prioritnej osi)	95
2.2.6.1 Opis aktivít, ktoré budú podporené a ich očakávaný príspevok k špecifickým cieľom	95
2.2.6.2 Ukazovatele výstupov, ktoré majú byť prínosom pre výsledky (podľa prioritnej osi).....	96
2.2.7 Kategórie intervencie (podľa prioritnej osi).....	96
3 PLÁN FINANCOVANIA	98
3.1 FINANČNÉ PROSTRIEDKY Z KAŽDÉHO FONDU A SUMY NA VÝKONNOSTNÚ REZERVU	98
3.2 CELKOVÉ PRIDELENÉ FINANČNÉ PROSTRIEDKY PODĽA FONDU A VNÚTROŠTÁTNE SPOLUFINANCOVANIE (V EUR)100	
4 INTEGROVANÝ PRÍSTUP K ÚZEMNÉMU ROZVOJU	103
5 OSOBITNÉ POTREBY ZEMEPISNÝCH OBLASTÍ NAJVIAC POSTIHNUTÝCH CHUDOBOU ALEBO POTREBY CIEĽOVÝCH SKUPÍN S NAJVVÝŠŠÍM RIZIKOM DISKRIMINÁCIE ALEBO SOCIÁLNEHO VYLÚČENIA	103
5.1 ZEMEPISNÉ OBLASTI NAJVIAC POSTIHNUTÉ CHUDOBOU / CIEĽOVÉ SKUPINY S NAJVVÝŠŠÍM RIZIKOM DISKRIMINÁCIE.....	104
5.2 STRATÉGIA NA RIEŠENIE OSOBITNÝCH POTRIEB ZEMEPISNÝCH OBLASTÍ / CIEĽOVÝCH SKUPÍN NAJVIAC POSTIHNUTÝCH CHUDOBOU A AK JE TO VHODNÉ, PRÍNOS PRE INTEGROVANÝ PRÍSTUP STANOVENÝ V DOHODE O PARTNERSTVE	104
6 OSOBITNÉ POTREBY ZEMEPISNÝCH OBLASTÍ ZÁVAŽNE A TRVALO ZNEVÝHODNENÝCH PRÍRODNÝMI ALEBO DEMOGRAFICKÝMI PODMIENKAMI	106
7 ORGÁNY A SUBJEKTY ZODPOVEDNÉ ZA RIADENIE, KONTROLU A AUDIT A ÚLOHA PRÍSLUŠNÝCH PARTNEROV	106
7.1 PRÍSLUŠNÉ ORGÁNY A SUBJEKTY	107
7.2 ÚČASŤ PRÍSLUŠNÝCH PARTNEROV.....	107
7.2.1 Činnosti uskutočnené s cieľom zapojiť príslušných partnerov do prípravy operačného programu a úloha partnerov pri realizácii, monitorovaní a hodnotení programu.....	107

7.2.2 Globálne granty	108
7.2.3 Prostriedky určené na budovanie kapacit.....	108
8.1 KOORDINÁCIA MEDZI FONDAMI, EPFRV, EURÓPSKYM NÁMORNÝM A RYBÁRSKYM FONDOM A INÝMI NÁSTROJMI FINANCOVANIA NA ÚROVNI ÚNIE A ČLENSKÝCH ŠTÁTOV A S EIB.....	109
9 PODMIENKY EX ANTE.....	113
9.1 PODMIENKY EX ANTE	113
9.2 OPIS AKCIÍ NA SPLNENIE PODMIENOK EX ANTE, ZODPOVEDNÉ SUBJEKTY A HARMONOGRAM	134
10 ZNÍŽENIE ADMINISTRATÍVNEJ ZÁŤAŽE PRIJÍMATEĽOV	142
11 HORIZONTÁLNE PRINCÍPY	143
11.1 TRVALO UDRŽATELNÝ ROZVOJ	143
11.2 NEDISKRIMINÁCIA A PRÍSTUPNOSŤ.....	144
11.3 ROVNOSŤ PRÍLEŽITOSTÍ MEDZI MUŽMI A ŽENAMI	145
12 SAMOSTATNÉ PRVKY.....	147
12.1 VEĽKÉ PROJEKTY, KTORÉ SA MAJÚ REALIZOVAŤ POČAS PROGRAMOVÉHO OBDOBIA	147
12.2 VÝKONNOSTNÝ RÁMEC OPERAČNÉHO PROGRAMU	147
12.3 PRÍSLUŠNÍ PARTNERI ZAPOJENÍ DO PRÍPRAVY PROGRAMU	147
13 PRÍLOHY K OP	149

1 Strategická časť OP

1.1 Stratégia prínosu operačného programu pre stratégiu EÚ na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu a na dosiahnutie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti

1.1.1 Opis stratégie operačného programu pre prínos pre realizáciu stratégie EÚ pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast a na dosiahnutie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti

Stratégia Operačného programu Ľudské zdroje (ďalej len „OP LZ“) vychádza z Národného programu reforiem SR, ktorý definuje opatrenia na posilňovanie ekonomického rastu a zamestnanosti Slovenskej republiky. Tieto opatrenia vedú k naplneniu národných cieľov, ktoré sú v súlade so stratégiou Európa 2020. V oblasti vzdelávania, zamestnanosti a sociálneho začlenenia boli pre Slovenskú republiku zadefinované nasledujúce ciele:

- zlepšiť kvalitu základného vzdelávania, najmä zvýšením úrovne znalostí a zručností žiakov na priemerný počet bodov 505 v prieskume OECD – PISA 2018 (v roku 2009 488 bodov),
- dosiahnuť, aby najmenej 40 % ľudí vo veku 30 – 34 rokov malo ukončené vysokoškolské alebo ekvivalentné vzdelanie (v roku 2011 23,4 %),
- udržať podiel ľudí, ktorí predčasne ukončujú školskú dochádzku, pod 6 % do roku 2020 (v roku 2011 5 %),¹
- zvýšiť mieru zamestnanosti obyvateľov vo veku 20 – 64 rokov na 72 % do roku 2020 (zo 65 % v rokoch 2011 a 2012) ,
- znížiť podiel populácie ohrozenej chudobou a sociálnym vylúčením na 17,2 % do roku 2020.

Základným pilierom pre hospodársky rast, zamestnanosť a rozvoj kvality života obyvateľstva je kvalitné vzdelávanie. Vzdelaná pracovná sila zvyšuje produktivitu práce a vie sa pružnejšie prispôbovať zvyšujúcim sa pracovným nárokom a zmenám v požadovaných zručnostiach. V súčasnosti však prepojenie vzdelávania s potrebami a požiadavkami trhu práce nie je dostatočné, prevláda orientácia vzdelávania do oblastí nekorešpondujúcich s potrebami hospodárskej praxe a znalostnej spoločnosti, čo sa odzrkadľuje aj v miere zamestnanosti.

Trh práce sa mení a čoraz vo väčšej miere vyžaduje zručnosti vyššieho stupňa, k čomu musí byť prispôsobený aj vzdelávací systém. Vzdelávanie musí zároveň zohľadňovať potreby všetkých účastníkov vzdelávania vrátane znevýhodnených osôb s cieľom dosiahnutia inkluzívneho vzdelávacieho systému.

Stratégiou pre oblasť vzdelávania je prepojenie vzdelávacieho systému s potrebami trhu práce a zvýšenie zapojenia zamestnávateľov do tvorby a inovácie obsahu vzdelávania, ako aj podpora vzniku partnerstiev medzi poskytovateľmi vzdelania a zamestnávateľmi. V nadväznosti na uvedené bola identifikovaná potreba podpory vzdelávania na všetkých jeho úrovniach vrátane podpory pedagogických a odborných zamestnancov, ktorí predstavujú jeden z kľúčových faktorov kvality vzdelávacieho procesu. Zvyšovať význam trhu práce v systémoch vzdelávania je nevyhnutné už v prostredí ZŠ a na nadväzujúcich stupňoch vzdelania najmä prostredníctvom zvýšenia kvality vzdelávania v oblasti polytechnickej výchovy a kompetencií v oblasti matematickej², prírodovednej, technickej, jazykovej a IKT gramotnosti. Nosnou oblasťou vyžadujúcou zmenu je podpora odborného vzdelávania a prepojenie štúdia s praxou. Rovnako oblasť vysokoškolského vzdelávania si vyžaduje posilniť kvalitu a obsah najmä bakalárskeho štúdia , tak aby boli zabezpečili potreby praxe reflektujú

¹ Vzhľadom na nadpriemerné výsledky SR v oblasti predčasného ukončovania školskej dochádzky nebudú prostredníctvom OP LZ podporované aktivity zamerané na zníženie celkovej miery ukončovania školskej dochádzky (s výnimkou investícií do podpory školskej dochádzky osôb zo sociálne znevýhodneného prostredia).

² Výsledky PISA 2012

http://www.nucem.sk/documents//27/medzinarodne_merania/pisa/publikacie_a_diseminacia/4_ine/Priloha_PISA_2012.pdf

aj ciele národnej Stratégie inteligentnej špecializácie RIS3 SK. Ciele a prioritné oblasti RIS3 SK sa premietnu do všetkých podporených oblastí vzdelávania. Ďalšou strategickou oblasťou je celoživotné vzdelávanie a poradenstvo pre dospelých.

Intervenciami do uvedených oblastí vzdelávania sa bude prispievať k plneniu špecifických odporúčaní Rady k národnému programu reforiem, a to „prijat' opatrenia s cieľom prilákať mladých ľudí k učiteľskej profesii a zlepšiť výsledky vzdelávania. V odbornom vzdelávaní a príprave posilniť poskytovanie praktickej výučby priamo v podnikoch. Vo vysokoškolskom vzdelávaní vytvoriť bakalárske programy viac orientované na pracovné miesta. Podporiť účinné odovzdávanie znalostí podporou spolupráce medzi vysokými školami, výskumnou komunitou a podnikateľských sektorom. Zintenzívniť úsilie o zlepšenie prístupu k vysoko kvalitnému a inkluzívnemu predškolskému a školskému vzdelávaniu marginalizovaných komunít vrátane Rómov.“

V operačnom programe Vzdelávanie, implementovanom v programovom období 2007-2013, sa prepojenie vzdelávania s potrebami praxe, a to na úrovni stredných, vysokých škôl ako aj na úrovni celoživotného vzdelávania začalo výraznejšie podporovať až intervenciami v roku 2013. Nadviazanie na výsledky zo súčasného programového obdobia prispeje k zosúladieniu vzdelávania s požiadavkami trhu práce a prispeje k vyššej zamestnateľnosti účastníkov vzdelávania.

Slovenská republika čelí v súčasnosti viacerým nepriaznivým vplyvom, ktoré negatívne zasahujú do rozvoja ekonomiky v jednotlivých regiónoch a ovplyvňujú kvalitu života. Starnutie populácie je najvýznamnejším demografickým problémom 21. storočia. Okrem toho SR vykazuje horší zdravotný stav obyvateľov v porovnaní s ostatnými krajinami EÚ. Tieto aspekty je potrebné naďalej monitorovať a zároveň vytvoriť také opatrenia, prostredníctvom ktorých sa situácia v SR zlepší. V tejto súvislosti je potreba zlepšiť stav zdravotníctva a zamedziť nedostatku kvalifikovaných zdravotníckych pracovníkov v systéme zdravotníctva, vrátane odlivu mladých zdravotníckych pracovníkov do zahraničia. V súčasnosti vysoký priemerný vek lekárov prvého kontaktu bude dlhodobo neudržateľný vzhľadom na vývoj krivky starnutia populácie v SR. OP LZ preto bude prispievať na opatrenia, ktoré vedú do sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov v nadväznosti na nové postupy v prevencii a poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Vzdelávanie podporí a zabezpečí správnu aplikáciu vytvorených štandardných klinických a preventívnych postupov, čím sa prispeje k väčšej účinnosti a udržateľnosti týchto aktivít. Ďalej sa budú uskutočňovať rezidentské programy prioritne zamerané na posilnenie siete zdravotníckych pracovníkov v kľúčových vekovo rizikových a poddimenzovaných špecializačných odboroch. Rezidentské programy sú totiž aktívnym nástrojom na dopĺňanie systému zdravotníctva o kvalifikovaných zdravotníckych pracovníkov a na znižovanie priemerného veku lekárov v kritických odboroch zdravotníctva. Realizácia týchto aktivít zlepší dostupnosť ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti vo všetkých regiónoch SR pre všetky cieľové skupiny obyvateľstva. Základným strategickým dokumentom SR v oblasti zdravia je pre realizáciu opatrení Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030. Zároveň opatrenie priamo prispieva k zlepšovaniu a udržiavaniu kvality zdravého života v súlade so stratégiou Európa 2020.

So zvyšujúcou sa vzdelanosťou a získavaním zručností úzko súvisí možnosť získania adekvátneho pracovného miesta. Vzhľadom na skúsenosti z realizácie projektov v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia, implementovanom v programovom období 2007 – 2013, možno konštatovať, že nadchádzajúce programové obdobie so sebou prináša potrebu vhodnejšieho nastavenia opatrení riešiacich diverzifikovanú nezamestnanosť v jednotlivých regiónoch SR. Väčší dôraz je potrebné orientovať na znevýhodnené skupiny (resp. kombinácie viacnásobných znevýhodnení) na trhu práce (dlhodobo nezamestnaní, nízko kvalifikovaní, starší a zdravotne postihnutí). Cieľom podpory by mala byť tak dopytová ako aj ponuková stránka trhu práce. Je potrebné rozvíjať tvorbu pracovných miest, mobilitu, adaptabilitu pracovníkov a podnikov, podpory udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a posilniť úlohu poľnohospodárstva i nepoľnohospodárskych činností v zamestnanosti vo vidieckych oblastiach.

V súlade s odporúčaniami Rady a opatreniami Národného programu reforiem SR si osobitnú pozornosť vyžaduje riešenie nezamestnanosti mladých, ktorých vysoká miera nezamestnanosti poukazuje na problémy pracovnej sily v tejto vekovej skupine uplatniť sa na trhu práce. Je nevyhnutné podporovať najmä tých, ktorí nie sú v zamestnaní, ani v procese vzdelávania alebo

odbornej prípravy a to pomocou podpory programov a projektov ponúkajúcich im zamestnanie, ďalšie vzdelávanie, odbornú prípravu alebo stáž, resp. prax.

V rámci podpory zamestnanosti a mobility pracovnej sily je nevyhnutné odstraňovanie prekážok na pracovnom trhu, ktoré bránia plnému využitiu pracovnej sily, a to najmä pre znevýhodnené skupiny: dlhodobo nezamestnaných, mladých ľudí, starších ľudí, žien, osôb ohrozených sociálnym vylúčením a osôb s viacnásobným znevýhodnením na trhu práce. Kľúčovým nástrojom budú silnejšie verejné služby zamestnanosti a podpora rovnosti medzi mužmi a ženami prostredníctvom zosúladienia pracovného a rodinného života. V rámci svojich aktivít bude OP EZ podporovať rovnosť medzi mužmi a ženami uplatňovaním hľadiska rodovej rovnosti ako aj podporovať rovnaké príležitosti pre všetkých podľa zásady uplatňovania nediskriminácie vrátane prístupu osôb so zdravotným postihnutím, a to najmä s cieľom zvýšiť trvalo udržateľnú účasť žien a osôb ohrozených diskrimináciou na trhu práce a znižovania rozdielov.

Za účelom dosiahnutia jedného z cieľov stratégie Európa 2020 a Národného programu reforiem SR týkajúcich sa zníženia počtu ľudí ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením je potrebné ďalej komplexnejšie riešiť oblasť sociálneho začleňovania. Kľúčovým dokumentom pre formovanie sociálnych práv občanov v európskom priestore, od ktorého sa odvíjajú aj politiky a stratégie Európskej únie, je Európska sociálna charta.

Opatrenia zamerané na prechod od inštitucionálnej starostlivosti ku komunitnej s využitím štrukturálnych fondov a fondu rozvoja vidieka na podporu rozvoja komunitných služieb a na zvyšovanie povedomia o situácii ľudí so zdravotným postihnutím žijúcich v špecializovaných zariadeniach, najmä detí a starých ľudí, nadväzujú na formulované ciele a nástroje EÚ v danej oblasti. V súlade s odporúčaním Európskej komisie finančné zdroje štrukturálnych fondov sa majú využívať predovšetkým na vytváranie nových služieb založených na komunitnom princípe. Služby vytvorené a poskytované danou komunitou majú prioritne slúžiť pre jej členov, čím sa zachovávajú ich prirodzené sociálne vzťahy.

Smerovanie od inštitucionálnych ku komunitným službám je rozpracované v rámci Národných priorít rozvoja sociálnych služieb. Potreba zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím osobitnú starostlivosť je zakotvená a zvýraznená v rôznych významných medzinárodných dokumentoch, osobitne v najdôležitejšom dokumente na zabezpečovanie ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím v Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím³ a jeho Opčnom protokole⁴. V nadväznosti na predmetný dohovor bol vypracovaný Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014-2020, ktorý pokrýva široké spektrum jednotlivých oblastí a taktiež zabezpečuje prepojenie a kompatibilitu všetkých opatrení a úloh v danej oblasti.

Zabezpečenie predchádzaniu krízových situácií v rodine, ochrany práv a právom chránených záujmov detí, predchádzanie prehlbovaniu a opakovaniu porúch psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu detí a plnoletých fyzických osôb a zamedzenie nárastu sociálno-patologických javov výrazne prispieva k dosiahnutiu sociálnej súdržnosti a nadväzuje na národné potreby Slovenskej republiky.

Prihliadnuc na vykonávanie Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia v programovom období 2007 – 2013, sociálna súdržnosť a sociálny zmier zohráva neoddeliteľnú súčasť dosahovania ekonomickej prosperity a rastu krajiny. Sociálne začlenenie je preto potrebné zacieliť na zvyšovanie sociálno-ekonomického postavenia zraniteľných skupín obyvateľstva pomocou zvyšovania ich aktivity a integrácie ale aj poskytovaním osobitnej pomoci zvyšovaním dostupnosti a kvality služieb, celkovej sociálnej infraštruktúry a ďalších nástrojov pomoci prostredníctvom preventívnych opatrení, vzdelávania, odbornej prípravy a výskumu.

³ Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 317/2010 Z. z. – Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím)

⁴ Opčný protokol k Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 318/2010 Z. z. – Opčný protokol k Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím)

V nadväznosti na programové obdobie implementácie štrukturálnych fondov v rokoch 2007 – 2013 a v súlade s národnou Stratégiou Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 a odporúčaniami Komisie je nevyhnutné pokračovať v riešení sociálneho a spoločenského začleňovania marginalizovaných rómskych komunít ako skupiny obyvateľstva najviac postihnutého chudobou. Podľa empirických výskumov pretrvávajú medzi rómskymi domácnosťami a domácnosťami všeobecnej populácie viaceré nerovnosti, napríklad vo vzdelávaní, dostupnosti zdravotnej starostlivosti alebo v prístupe k mnohým tovarom a službám vôbec. Preto je nevyhnutné zamerať sa na integráciu marginalizovaných rómskych komunít pomocou účinných nástrojov založených na integrovanom komplexnom prístupe, ktoré zabezpečia zvýšený prístup k predprimárnemu vzdelávaniu, odbornému vzdelávaniu, podporia prístup k zdravotnej starostlivosti, bývaniu a inžinierskym sieťam. Nástroje budú cieľové na zvýšenie aktivizáciu a zlepšenie prístupu k pracovným príležitostiam a na odstránenie diskriminačného princípu. Súbor aktivít, ktorý prepája tzv. mäkké a tvrdé opatrenia v oblasti začleňovania najzraniteľnejších skupín obyvateľstva - marginalizovaných rómskych komunít, prispieva k dosiahnutiu cieľov stratégie Európy 2020 v rámci inkluzívneho rastu.

Hospodársko-sociálny rozvoj jednotlivých regiónov SR v uvedených aspektoch bude adiciálne ovplyvňovať vykonávanie OP ĽZ prostredníctvom synergicky nastavených intervencií z Európskeho sociálneho fondu (ďalej len „ESF“) a Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len EFRR“).

Stratégia OP ĽZ vychádza nielen z Národného programu reforiem SR, ktorý definuje opatrenia na posilňovanie ekonomického rastu a zamestnanosti Slovenskej republiky, ale súčasne nadväzuje na Partnerskú dohodu, cieľom ktorej bolo vytvorenie rámca pre dialóg medzi Európskou komisiou a SR. Tento dokument obsahuje kľúčové národno-špecifické výzvy a predstavuje predbežné názory Komisie na hlavné priority financovania na Slovensku pre verejné výdavky podporujúce rast. OP ĽZ prispieva v Partnerskej dohode k naplneniu cieľov uvedených v časti „Rast ľudského kapitálu a lepšia účasť na pracovnom trhu“, ktoré sú v súlade aj so stratégiou Európa 2020. Pre oblasť vzdelávania, zamestnanosti a sociálnej inklúzie bol v rámci **OP ĽZ** zadaný nasledovný **globálny cieľ**:

„Podporiť rozvoj ľudských zdrojov, celoživotného učenia a ich plnohodnotného začlenenia sa na trh práce na zlepšenie ich sociálnej situácie“

Dosahovanie globálneho cieľa OP ĽZ v súlade so Stratégiou Európa 2020, s cieľmi Národného programu reforiem a v nadväznosti na Partnerskú dohodu sa bude realizovať pomocou mäkkých a tvrdých (investičných) opatrení v nasledovných **prioritných osiach** operačného programu:

1. **Vzdelávanie**
2. **Zamestnanosť**
3. **Sociálne začlenenie**
4. **Integrácia marginalizovaných rómskych komunít**
5. **Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít**
6. **Technická pomoc**

Mäkké opatrenia sa budú vykonávať prostredníctvom ESF v rámci prioritných osí zameraných na vzdelávanie, zamestnanosť, sociálne začlenenie a integráciu marginalizovaných rómskych komunít. Investičné opatrenia prostredníctvom EFRR bude realizovať prioritná os zameraná na technickú vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít. Samostatná prioritná os Technická pomoc je určená na vykonávanie operačného programu v rámci riadiaceho a sprostredkovateľských orgánov pod riadiacim orgánom a predstavuje podporu z uvedených finančných zdrojov EÚ pre realizáciu ostatných vyššie uvedených prioritných osí.

Prioritné osi operačného programu v ďalších kapitolách definujú čiastkové potreby, výzvy a opatrenia, ktoré sa plánujú naplňovať prostredníctvom tematických cieľov, investičných priorít a špecifických cieľov. Realizácia opatrení bude posudzovaná v súlade s nariadeniami EP a Rady tiež z pohľadu

poskytovania štátnej pomoci. Prínosy opatrení realizovaných v rámci jednotlivých investičných priorít budú cielené a merateľné prostredníctvom ukazovateľov definovaných v príslušných kapitolách operačného programu.

Tabuľka č. 1: Odôvodnenie výberu tematických cieľov a investičných priorít

Vybraný tematický cieľ	Vybrané investičné priority	Zdôvodnenie výberu
(ESF) Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania	Zvyšovanie významu trhu práce v oblasti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, uľahčovanie prechodu od vzdelávania k zamestnanosti a zlepšovanie systémov odborného vzdelávania a prípravy a ich kvality, a to aj prostredníctvom mechanizmov na predvídanie zručností, úpravy učebných plánov a vytvárania a rozvoja systémov vzdelávania na pracovisku vrátane systémov duálneho vzdelávania a odborného vzdelávania	<ul style="list-style-type: none"> • Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020 • Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 • nízke prepojenie vzdelávania s trhom práce, potreba rozvinúť systém duálneho a odborného vzdelávania a prípravy, nízka podpora praktickej prípravy a spolupráce so zamestnávateľmi • nízka prirodovedná, matematická a finančná gramotnosť • nedostatočné inkluzívne vzdelávanie • nízky záujem o odborné vzdelávanie a prípravu • nedostatočné materiálno-technické vybavenie škôl
	Zlepšenie kvality, efektívnosti a prístupu k terciárnemu a ekvivalentnému vzdelávaniu s cieľom zvýšiť počet študujúcich a úroveň vzdelania, najmä v prípade znevýhodnených skupín	<ul style="list-style-type: none"> • Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020 • Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 • Dlhodobý zámer vo vzdelávacej, výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti pre oblasť VŠ do roku 2014, nedostatočné uznanie bakalárskeho štúdia ako ukončenej prípravy na vstup do praxe • Výročná správa o stave vysokého školstva za rok 2012 • nesúlad poskytovaného vzdelávania s potrebami trhu práce, rast podielu nezamestnaných absolventov VŠ • nízky podiel absolventov STEM • požiadavka kvality a rozvoja ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja • nízka mobilita VŠ pedagógov, nízka mobilita študentov STEM, • absencia systému hodnotenia kvality.
	Zlepšenie rovnakého prístupu k celoživotnému vzdelávaniu pre všetky vekové skupiny v rámci formálneho, neformálneho a bežného	<ul style="list-style-type: none"> • Investície do zdravia – Pracovný dokument EK „Smerom k sociálnym investíciám pre rast a súdržnosť – vrátane vykonávania ESF 2014 – 2020“ • Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020 • Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2012 • Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013

	vzdelávania, zvyšovanie vedomostí, zručností a spôsobilostí pracovnej sily a podpora flexibilných spôsobov vzdelávania prostredníctvom usmerňovania pri výbere povolania a potvrdzovania nadobudnutých kompetencií	<ul style="list-style-type: none"> • Pripravované dokumenty „Stratégia SR pre mládež 2014 – 2020“ a „Konceptcia rozvoja práce s mládežou“ • nesúlad poskytovaného vzdelávania s potrebami trhu práce a požiadavkami zamestnávateľov nízky podiel obyvateľstva na ďalšom vzdelávaní • neexistujúci systém vzájomného uznávania výsledkov formálneho, neformálneho vzdelávania a informálneho učenia • nedostatočná orientácia na výkon praxe počas prípravy na učiteľské povolanie • nedostatočné ciele ďalšie vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov, vysokoškolských učiteľov a manažmentu škôl • nepriaznivá situácia ľudských zdrojov v zdravotníctve súvisiaca s „odlivom mozgov“ a starnutím populácie
(ESF) Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily	Prístup uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb k zamestnaniu vrátane dlhodobo nezamestnaných a osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, ako aj miestne iniciatívy v oblasti zamestnávania a podpora mobility pracovnej sily	<ul style="list-style-type: none"> • Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: K sociálnym investíciám do rastu a súdržnosti – vrátane realizácie Európskeho sociálneho fondu v rokoch 2014 – 2020 • Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2012 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2015, Ú. v. EÚ C 219, 24.7.2012, s. 74 • Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016, Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 71 • Spoločný záväzok pre zamestnanosť, KOM(2009) 257 v konečnom znení z 3. júna 2009 • Pozičný dokument Komisie k vypracovaniu Partnerskej dohody a programov na Slovensku na roky 2014-2020 • Odporúčanie Rady o zavedení záruky pre mladých ľudí, Ú. v. EÚ C 120, 26.4.2013, s. 1 • Stratégia EÚ pre mládež: Investovanie a posilnenie postavenia mládeže 2009 – 2018 • Národný program reforiem SR 2012 • Národný program reforiem SR 2013 • Konceptcia rozvoja informačno-poradenskej činnosti pre mládež (2009) • Kľúčové oblasti a akčné plány štátnej politiky voči mládeži v SR 2008 – 2013 • Zákon o podpore práce s mládežou (282/2008 Z. z.) • Štúdia o vplyve neformálneho vzdelávania na zamestnateľnosť mladých ľudí, Európske Fórum mládeže, 2012 • Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta: Európsky príspevok k plnej zamestnanosti, KOM 2010(682) v konečnom znení z 23. novembra 2010) • Správa o aktuálnej situácii na trhu práce v Slovenskej republike a o opatreniach na jej zlepšenie (uznesenie vlády SR č. 241 z 22.5.2013) • Návrh opatrení v hospodárskej politike na podporu hospodárskeho rastu (uznesenie vlády SR č. 227 z 15.5.2013) • vysoká nezamestnanosť a nízka mobilita pracovnej sily • piata najvyššia miera nezamestnanosti mladých ľudí vo veku 15-24 rokov z krajín EÚ 27 (Eurostat – 2012) • nízka ponuka pracovných miest • pokles udržateľnosti pracovných miest
	Trvalo udržateľná integrácia mladých ľudí, najmä tých,	<ul style="list-style-type: none"> • Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020 • Stratégia Európa 2020, KOM(2010) 2020 z 3. marca 2010

<p>ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, na trh práce, vrátane mladých ľudí ohrozených sociálnym vylúčením a mladých ľudí z marginalizovaných komunít, vrátane vykonávania systému záruk pre mladých ľudí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Iniciatíva „Príležitosti pre mladých“, KOM(2011) 933 v konečnom znení z 20. decembra 2011 • Rozhodnutie Rady z 21. októbra 2010 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov, Ú. v. EÚ L 308, 24.11.2010, s. 46 • Smerom k oživeniu hospodárstva sprevádzanému tvorbou veľkého počtu pracovných miest, KOM (2012) 173 final z 18. apríla 2012 • Dostať mladých do zamestnania, COM(2012) 727 final z 5. decembra 2012 • Vytváranie rámca kvality pre stáže, COM(2012) 728 final z 5. decembra 2012 • Odporúčanie Rady o zavedení záruky pre mladých ľudí, Ú. v. EÚ C 120, 26.4.2012, s. 74 • Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2012 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2015, Ú. v. EÚ C 219, 24.7.2012, str. 74 • Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016, Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 71 • Ročný prieskum rastu na rok 2013, COM(2012) final 750 z 28. novembra 2012 • Ročný prieskum rastu na rok 2014, COM(2013) 800 final z 13. novembra 2013 • Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí, COM(2013) 144 final z 12.marca 2013 • Spoločne pre mladých ľudí Európy – Výzva na prijatie opatrení proti nezamestnanosti mládeže, COM(2013) 447 final z 19. júna 2013 • Národný program reforiem SR 2013 • Správa o aktuálnej situácii na trhu práce v Slovenskej republike a o opatreniach na jej zlepšenie (uznesenie vlády SR č. 241 z 22.5.2013) • Návrh opatrení v hospodárskej politike na podporu hospodárskeho rastu (uznesenie vlády SR č. 227 z 15.5.2013) • nezamestnanosť mladých ľudí na Slovensku je jedna z najvyšších v EÚ • nesúlad zručností mladých ľudí s kvalifikačnými potrebami trhu práce • nízka tvorba pracovných miest
<p>Rovnosť medzi mužmi a ženami vo všetkých oblastiach vrátane v oblasti prístupu k zamestnaniu, kariérenmu postupu, zosúladenia pracovného a súkromného života a presadzovania rovnakej odmeny za rovnakú prácu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odporúčanie Rady k národného programu reforiem Slovenska na rok 2012 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2015, Ú. v. EÚ C 219, 24.7.2012, str. 74 • Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016, Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 71 • FRA / UNDP: Situácia Rómov v 11 členských štátoch EÚ – predbežné výsledky prieskumu (2012) • Barcelonské ciele: Rozvoj zariadení starostlivosti pre malé deti v Európe s ohľadom na trvalo udržateľný a inkluzívny rast, máj 2013 • Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020 • Národný program reforiem SR 2012 • Národný program reforiem SR 2013 • Dôvodová správa k zákonu č. 561/2008 Z.z. o príspevku na

		<p>starostlivosť o dieťa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Východiská a výzvy pre vypracovanie štátnej rodinnej politiky (IVPR) • Doplnkový dotazník SPC k Strategickej sociálnej správe 2013 • neexistencia zariadení pre deti do 3 rokov veku – tzv. jasli • nedostatok služieb pre zosúladenie rodinného a pracovného života a nadmerné zaťaženie žien neplatenou prácou • vysoký rozdiel v miere ekonomickej aktivity a zamestnanosti medzi mužmi a ženami • vysoká vertikálna a horizontálna segregácia na trhu práce a vo vzdelávaní • vysoký rodový mzdový rozdiel (dlhodobo nad 20%).
(ESF) Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii	Aktívne začlenenie, a to aj s cieľom podporovať rovnaké príležitosti a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: K sociálnym investíciám do rastu a súdržnosti – vrátane realizácie Európskeho sociálneho fondu v rokoch 2014 – 2020 • Spoločné európske usmernenia pre prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť • Manuál o využívaní európskych fondov na prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť • Odporúčanie komisie z 20. februára 2013 Investovať do detí: východisko z bludného kruhu znevýhodnenia, (2013/112/EU) • Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v SR • Národná stratégia na prevenciu a elimináciu násillia páchaného na ženách a v rodinách (prijatá v 2004 bez udania časovej platnosti) • Národná stratégia rodovej rovnosti na roky 2007- 2013 • Kľúčové oblasti a akčný plán štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži v Slovenskej republike na roky 2008 – 2013 • Národný akčný plán pre deti na roky 2009 – 2012 • Národná protidrogová stratégia 2009 – 2012 • Národný akčný plán na prevenciu a elimináciu násillia páchaného na ženách na roky 2009 – 2012 • Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2009 – 2013 • Národný akčný plán rodovej rovnosti na roky 2010 – 2013 • Konceptia boja proti extrémizmu na roky 2011 – 2014 • Národný program boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2011 – 2014 • Konceptčné zámery migračnej politiky Slovenskej republiky na obdobie rokov 2011 – 2015 • Stratégie prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike na roky 2012 – 2015 • Konceptia zabezpečovania výkonu súdnych rozhodnutí v detských domovoch na roky 2012-2015 s výhľadom do roku 2020 – Plán transformácie a deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti • Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012 - 2015 • Národná stratégia pre globálne vzdelávanie na obdobie rokov 2012 – 2016 • Konceptia rozvoja práce s mládežou • Národný program reforiem SR 2013 (Akčný plán aktualizovaného Národného programu reforiem SR) • Národný program reforiem SR 2014 • Doplnkový dotazník SPC k Strategickej sociálnej správe 2013 • Agenda 21 – Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja • Konceptia štátnej bytovej politiky do roku 2015 • Národná stratégia na ochranu detí pred násillím

		<ul style="list-style-type: none"> • Stratégia celoživotného vzdelávania • Konceptcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky • Konceptcia integrácie cudzincov v Slovenskej republike • Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím 2014-2020 • Národný program aktívneho starnutia 2014 – 2020 • Stratégia SR pre mládež 2014 – 2020 • nízka miera aktivizácie na riešení svojej nepriaznivej sociálnej situácie • nedostatok motivačných a aktivizujúcich opatrení, programov a nástrojov • nízka miera inovatívnych opatrení v oblasti aktívneho začlenenia a predchádzania diskriminácie rôznych cieľových skupín
	Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunit, ako sú Rómovia	<ul style="list-style-type: none"> • Pracovný dokument Útvarov Komisie {SWD (2012) 133 konečná verzia} • Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov - Nediskriminácia a rovnaké príležitosti: Obnovený záväzok. Nástroj spoločenstva a politiky v oblasti začleňovania rómov. [KOM(2011)0420] • Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 437/2010 z 19. mája 2010, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1080/2006 o Európskom fonde regionálneho rozvoja, pokiaľ ide o oprávnenosť zásahov v oblasti bývania v prospech marginalizovaných spoločenstiev • Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Rámec EÚ pre národné stratégie integrácie Rómov do roku 2020 [KOM(2011)173 v konečnom znení] • FRA / UNDP: Situácia Rómov v 11 členských štátoch EÚ – predbežné výsledky prieskumu (2012) • Odporúčanie Rady EÚ o účinných opatreniach na integráciu Rómov v členských štátoch z 9.12.2013 (2013/C 378/01) • Stratégia SR pre integráciu Rómov do roku 2020 • Národný akčný plán k Dekáde začleňovania rómskej populácie 2005-2015 • nevyhovujúce postavenie marginalizovaných komunit vo všetkých oblastiach života • nefunkčný komplexný prístup • nízka miera integrácie politík.
	Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu	<ul style="list-style-type: none"> • Odporúčanie odporúčania Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016 {SWD(2013) 375 final} z 29.5.2013 • návrh Partnerskej dohody SR na roky 2014 - 2020 • Národný program reforiem SR 2013 • vysoká miera inštitucionálizácie sociálnych služieb • slabo rozvinuté služby a opatrenia vykonávané na komunitnej úrovni • zvýšené riziko nedostatočných kapacít sociálnych služieb a opatrení vzhľadom na demografický vývoj populácie
(EFRR) Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkol'vek diskriminácii	Poskytovanie podpory fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných komunit v mestských a vidieckych oblastiach	<ul style="list-style-type: none"> • Pracovný dokument Útvarov Komisie {SWD (2012) 133 konečná verzia} • Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov - Nediskriminácia a rovnaké príležitosti: Obnovený záväzok. Nástroj spoločenstva a politiky v oblasti začleňovania Rómov. [KOM(2011)0420] • Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 437/2010 z 19. mája 2010, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES)

		<p>č. 1080/2006 o Európskom fonde regionálneho rozvoja, pokiaľ ide o oprávnenosť zásahov v oblasti bývania v prospech marginalizovaných spoločností</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stratégia SR pre integráciu Rómov do roku 2020 • Atlas rómskych komunit (2013) • Odporúčanie Rady EÚ o účinných opatreniach na integráciu Rómov v členských štátoch z 9.12.2013 (2013/C 378/01) • Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Rámec EÚ pre národné stratégie integrácie Rómov do roku 2020 [KOM(2011)173 v konečnom znení] • Štandardy komunitných centier zameraných na prácu s marginalizovanými komunitami pre potreby výziev Regionálneho operačného programu na výstavbu a rekonštrukciu komunitných centier spolufinancovaných z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (uznesenie vlády SR č. 804/2011) • Konceptia integrovaného vzdelávania rómskych detí a mládeže • Program rozvoja bývania • Dlhodobá koncepcia bývania pre marginalizované skupiny obyvateľstva a model jej financovania • Koncepcia štátnej bytovej politiky do roku 2015 • nevyhovujúce postavenie marginalizovaných komunit vo všetkých oblastiach života
	Poskytovanie podpory sociálnym podnikom	<ul style="list-style-type: none"> • Oznámenie EK - Európska platforma proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu: európsky rámec pre sociálnu a územnú súdržnosť COM(2010) 758 • Pracovný dokument Útvarov Komisie {SWD (2012) 133 konečná verzia} • Stratégia vlády SR pre integráciu Rómov do roku 2020 • Národný akčný plán k Dekáde začleňovania rómskej populácie 2005-2015 • nedostatočná podpora znevýhodnených nezamestnaných, vrátane marginalizovaných skupín, na trhu práce prostredníctvom rôznych nástrojov sociálnej ekonomiky.

1.2 Odôvodnenie pridelených finančných prostriedkov

Celková alokácia pre OP EZ predstavuje v programovom období na roky 2014 – 2020 výšku **1 966 070 175 EUR** za zdroje EÚ. Z tejto alokácie sa vyčleňuje **47,07 % na tematický cieľ 8** (Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily). V rámci **tematického cieľa 9** (Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii) je vyčlenených **32,26 %**, z toho na mäkké opatrenia pôjde 20,35% a na tvrdé opatrenia sa poskytuje **11,91 %**. **Tematický cieľ 10** (Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania) využije **16,77%** z celkovej alokácie OP EZ. Na výkon programu prostredníctvom **technickej pomoci** je určených **3,90 %** z finančnej alokácie pre operačný program.

Vyčlenenie finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vychádza z cieľov Národného programu reforiem SR, stratégie Európa 2020 a nadväzuje na navrhované opatrenia Pozičného dokumentu Komisie k vypracovaniu Partnerskej dohody a programov na Slovensku na roky 2014 – 2020.

Na základe výziev a potrieb regiónov SR sa vyčleňuje majoritný podiel z alokácie zdrojov ESF na tematický cieľ 8, prostredníctvom ktorého sa budú riešiť opatrenia na zníženie vysokej miery nezamestnanosti v SR. Podpora bude smerovať do dopytovej aj ponukovej stránky trhu práce. Vhodnými nástrojmi sa bude iniciovať tvorba a udržateľnosť pracovných miest, vrátane podpory adaptability pracovníkov. Dôraz sa bude klásť o. i. aj na podporu mobility za prácou, aby sa znížili rozdiely medzi regiónmi a to prostredníctvom uplatňovania nástrojov vedúcich k adaptovaniu sa

regiónov na nové ekonomické a sociálne podmienky (investičná priorita 2.1). Osobitne sa bude riešiť otázka rastúcej nezamestnanosti mladých (investičná priorita 2.2), v rámci ktorej cieľná podpora bude smerovať do programov a projektov ponúkajúcich mladým zamestnanie, ďalšie vzdelávanie, odbornú prípravu alebo stáž, resp. prax.

Súbežne s uvedenými navrhovanými opatreniami sa budú uplatňovať aj kroky vedúce k odstraňovaniu prekážok na pracovnom trhu. Je nevyhnutné zabezpečiť podporu rovnakých príležitostí pre všetkých podľa zásad uplatňovania nediskriminácie v akejkoľvek oblasti (investičná priorita 2.3).

Cez tematický cieľ 9 bude zabezpečené finančné krytie najdôležitejších nástrojov pri riešení hlavných rozvojových výziev Slovenska v oblasti sociálneho začlenenia. Hlavnými nástrojmi budú zefektívnenie, modernizácia súčasných nástrojov, ako aj zavedenie nových nástrojov v oblasti podpory jednotlivcov a členov rodín zameranej na zlepšenie ich prístupu na trh práce, k bývaniu, vzdelaniu, starostlivosti o dieťa, využívaniu služieb a atď. Tieto nástroje budú realizované formou priamej podpory osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením, ako aj zvyšovaním dostupnosti a kvality služieb, celkovej sociálnej infraštruktúry a ďalších foriem pomoci prostredníctvom preventívnych opatrení, vzdelávania, odbornej prípravy, výskumu a pod. Predmetné nástroje sú rozpracované v rámci príkladu aktivít jednotlivých špecifických cieľov prioritnej osi Sociálne začlenenie. Alokácie v danej oblasti nadväzujú aj na potrebu štrukturálnych zmien v systéme sociálnych služieb v Slovenskej republike za účelom zlepšenia kvality života občanov odkázaných na pomoc a vytvorenia flexibilného a efektívneho systému sociálnych služieb na komunitnej úrovni. Tieto kroky nadväzujú na záväzok SR vyplývajúci z ratifikácie Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ako aj zo Stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v SR, ktorá jasne deklaruje východiská, ciele, opatrenia a pozíciu SR.

Súčasťou tematického cieľa 9 sú aj intervencie na podporu sociálneho začleňovania marginalizovaných rómskych komunit, ktoré sú vzhľadom na komplexnosť a vzájomnú súvisiacosť problémov riešené v rámci dvoch prioritných osí financovaných z ESF a EFRR zdrojov. Aktivity v rámci investičnej priority 4.1 zahŕňajú opatrenia s cieľom zlepšiť dlhodobu nepriaznivý stav obyvateľov sociálne vylúčených komunit a to najmä v štyroch prioritných oblastiach – vzdelávanie so zreteľom na predprimárne vzdelávanie, zamestnanosť, bývanie a zdravie (Stratégia SR pre integráciu Rómov do roku 2020, Pozičný dokument EK).

Pre zlepšenie životných a sociálno-ekonomických podmienok obyvateľov MRK sú rozhodujúce aj investície na úrovni dvoch investičných priorít 5.1 a 5.2, ktoré sú financované z EFRR zdrojov. Rámec opatrení zohľadňuje princíp integrovaného prístupu (Pozičným dokumentom EK), ktorým sa riešia potreby zlepšenia podmienok ich bývania, prístupu k sociálnej a predškolskej infraštruktúre ako aj podpory zamestnanosti investíciami do subjektov sociálnej ekonomiky⁵. Financovanie aktivít v rámci tematického cieľa 10 je nevyhnutné z dôvodu potreby prispôsobenia vzdelávacieho obsahu a metód potrebám a požiadavkám trhu práce, a to na úrovni základných, stredných, vysokých škôl ako aj celoživotného vzdelávania. Cieľom financovaných aktivít bude zvýšiť zamestnateľnosť absolventov vzdelávania a rozvíjať ich kľúčové kompetencie. Primárna intervencia zo zdrojov ESF sa bude sústrediť na tri investičné priority. Aktivity v rámci investičnej priority 1.1 je potrebné podporovať za účelom prispôsobenia kvality základného a stredného školstva požiadavkám pracovného trhu. Dôraz je potrebné klásť na zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prepojenie s praxou a zvyšovanie kvality

⁵ Zamestnanosť najmä dlhodobu nezamestnaných osôb s nižšou kvalifikáciou bude podporovaná aj prostredníctvom tvorby subjektov sociálnej ekonomiky. Subjektom sociálnej ekonomiky je podnik, ktorého hlavným cieľom nie je tvorby zisku pre jeho majiteľov, ale skôr dosiahnutie pozitívneho sociálneho vplyvu. Jeho činnosť spočíva v podnikateľskom a inovatívnom poskytovaní tovaru a služieb pre trhy, pričom svoj zisk používa predovšetkým na dosiahnutie sociálnych cieľov. Je riadený zodpovedne a transparentne, k čomu prispieva hlavne zapájanie zamestnancov, spotrebiteľov a zainteresovaných strán, ktorých sa obchodná činnosť týka. Konkrétnymi formami subjektov sociálnej ekonomiky sú napríklad: tie, pre ktoré je dôvodom pre obchodnú činnosť sociálny alebo spoločenský cieľ všeobecného dobra motivom obchodnej činnosti, pričom táto činnosť sa často prejavuje vysokou úrovňou sociálnej inovácie; tie, ktorých zisky sa primárne opätovne investujú v záujem realizácie tohto sociálneho cieľa; a tie, ktorých spôsob organizácie alebo systém vlastníctva odzrkadľuje ich poslanie – opiera sa o demokratické alebo participatívne zásady, alebo sa zameriava na sociálnu spravodlivosť (napríklad obmedzenou výškou príjmov).

klúčových kompetencií a zručností žiakov predovšetkým v oblasti matematickej, prírodovednej a finančnej gramotnosti vrátane podpory tvorivosti žiakov, jazykových a IKT kompetencií. Okrem toho bude potrebné podporovať aktivity za účelom zvýšenia kvality VŠ vzdelávania v súlade s praxou, akcentovať podporu výsledkovo – orientovaného vzdelávania a profesijne orientovaných študijných programov v spolupráci so zamestnávateľmi a STEM (investičná priorita 1.2). Dôležitým aspektom podpory udržateľných pracovných miest je podpora zlepšenia prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, obnovy zručností a spôsobilostí pracovnej sily, a to aj podporou zákonného riešenia uznávania výsledkov neformálneho vzdelávania. Pre zlepšenie postavenia pedagogických a odborných zamestnancov je potrebná kvalitná príprava na povolanie a ďalší profesijný rozvoj počas jeho výkonu (investičná priorita 1.3).

V rámci 3% transferu na viac rozvinuté regióny (Bratislavský samosprávny kraj; ďalej len „BSK“) sa počíta s využitím 57 mil. EUR na opatrenia v oblasti zosúladovania rodinného a pracovného života, aktívneho začleňovania, deinštitucionalizácie, prevencie a eliminácie násilia. Tieto predstavujú hodnoty, ktoré sú prínosom pre celú spoločnosť a vedú k zvyšovaniu hospodárskeho rastu a konkurencieschopnosti SR. Investície v BSK priamo ovplyvňujú zamestnateľnosť/zamestnanosť osôb na trhu práce.

Finančná podpora bude smerovať do zvýšenia dostupnosti kvalitných, udržateľných a cenovo dostupných riešení v oblasti starostlivosti o závislého člena domácnosti, najmä detí s cieľom zvýšiť mieru zamestnanosti. Oblasť podpory, najmä zosúladovanie rodinného a pracovného života sú priamo závislé od miery zamestnanosti a situácie na trhu práce v regióne. Platí jednoduchá väzba, že v regiónoch kde je miera zamestnanosti vysoká (viac rozvinuté regióny), tam je veľký záujem a potreba o podporu zosúladovania pracovného a rodinného života. To sa týka aj opatrení na podporu starostlivosti o dieťa do troch rokov jeho veku, konkrétne príspevku na starostlivosť o dieťa. Ako príklad uvádzame počet poskytnutých príspevkov rodičom v BSK, ktoré tvoria 31,1% oproti ostatným 7 krajom SR. Z vyššie uvedeného vyplýva, že je oveľa vyššia potreba zosúladovania pracovného a rodinného života identifikovaná vo viac rozvinutých regiónoch. V nadväznosti na odporúčania Rady č. 3 pre rok 2013 týkajúce sa zlepšenia poskytovania zariadení starostlivosti o deti, najmä pre deti do veku troch rokov považujeme za potrebné naďalej podporovať vyššie uvedené opatrenie, ako aj novo navrhované opatrenie na zabezpečenie zariadení služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku, ktoré na seba nadväzujú. Ide o komplexný prístup vo vzťahu k zamestnanosti žien starajúcich sa o dieťa do troch rokov veku, ako aj zabezpečenia starostlivosti o dieťa v danom veku, prostredníctvom finančnej podpory v previazaní na cenovo dostupné zariadenia, čo sa týka aj BSK. Situácia v BSK čo sa týka poklesu počtu pracujúcich žien a v dôsledku toho potreby nastavenia preventívnych opatrení má identickú východiskovú pozíciu ako ostatné regióny.

V oblasti aktívneho začleňovania majú rozvinuté regióny svoje sociálne špecifiká, ako napríklad vyššiu koncentráciu ľudí bez prístrešia a pod. a taktiež umožňuje viac pracovných príležitostí, opodstatnené sú tu nástroje, ktoré podporujú cestovanie za prácou. V tejto súvislosti je zadané aj novonavrhované opatrenie zamerané na zabezpečenie dostupnosti a udržateľnosti bývania pre osoby ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením za účelom zvýšenia zamestnateľnosti a pracovnej mobility. Ide o zlepšenie prístupu k bývaniu, predovšetkým pre ľudí, ktorí v dôsledku zlepšenia svojej príjmovej a sociálnej situácie si musia hľadať prácu mimo svojho bydliska. Taktiež v tomto prípade je potreba podporovať aj viac rozvinuté regióny, t.j. BSK, vzhľadom na vyššiu ponuku pracovných miest. Ďalším dôvodom je skutočnosť, že v BSK sú vysoké výdavky, napr. na nájomné bývanie (v roku 2012 výdavky domácnosti na nájomné bývanie v BSK boli o 85,2% vyššie ako priemer SR), čo si vyžaduje investície a podporu. Ďalej sa v rámci BSK bude podporovať proces deinštitucionalizácie sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, nakoľko sa SR hlási ku Spoločnému európskemu usmerneniu pre prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť. Proces deinštitucionalizácie sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately spracovaný v stratégii je systémová zmena, ktorú je potrebné ju realizovať a podporovať na celom území SR. Oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, vrátane podpory transformácie a deinštitucionalizácie je financovaná najmä zo štátneho rozpočtu a nie zo zdrojov regionálnej, miestnej samosprávy (otázka viac, menej rozvinutých regiónov nemá vplyv). Oblasť sociálnych služieb, ktorá je financovaná najmä zo zdrojov regionálnej, miestnej samosprávy, ktorá taktiež konsoliduje svoje hospodárenie za účelom dosiahnutia vyrovnaného hospodárenia. Spravidla

však všeobecne platí, že na náročné transformačné projekty, ktoré si vyžadujú vysoké investičné náklady (napr. deinštitucionalizácia zariadenia sociálnych služieb v Stupave, deinštitucionalizácia Detského domova v Bernolákove a pod.) nemá zriaďovateľ dostatok vlastných zdrojov, resp. by proces trval niekoľko rokov, čím by sa náklady neúmerne zvýšili. Taktiež existuje množstvo vecných dôvodov overiteľné cez rôzne administratívne zdroje (napr. prognózy vekovej štruktúry obyvateľstva a nárast podielu poproduktívneho obyvateľstva na 21,8% v roku 2025, vývoj sociálno-patologických javov v BSK – kriminalita, drogová závislosť a pod.), ktoré významne indikujú potrebu zvýšenej podpory a pomoci v BSK. Zároveň je potrebné zabezpečiť synergiu s Integrovaným regionálnym operačným programom.

Okrem uvedených oblastí cielenia finančnej podpory pre BSK je nutné riešiť prevenciu a elimináciu diskriminácie horizontálne, nakoľko túto problematiku miera rozvoja regiónu ovplyvňuje v minimálnej miere. Nediskriminácia je jedným z hlavných cieľov, ktorý smeruje k vytváraniu podmienok na zabezpečenie rovnakého prístupu všetkých ľudí do sociálneho prostredia, teda k zabezpečeniu rovnakej dostupnosti verejných služieb a zdrojov. V oblasti prevencie a eliminácie diskriminácie nemá BSK lepšiu východiskovú pozíciu, ako ostatné kraje. Napriek tomu, že je BSK najrozvinutejší, tento faktor nemá vplyv na prevenciu a elimináciu diskriminácie. Zvýšenie alokovaných finančných prostriedkov by pomohlo zvýšiť a zlepšiť prevenciu a elimináciu diskriminácie na území BSK.

Tabuľka č. 2: Prehľad investičnej stratégie operačného programu

Prioritná os	Fond (EFRR, KF, ESF, IZM)	Podpora EÚ – v EUR	Podiel celkovej podpory EÚ pre OP (podľa fondu a prioritnej osi)	Tematický cieľ	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám	Spoločné a programovo špecifické ukazovatele výsledku, pre ktoré bol stanovený cieľ
1. Vzdelávanie	ESF			Investovanie do vzdelania, školenia a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania	1.1 Zvyšovanie významu trhu práce v oblasti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, uľahčovanie prechodu od vzdelávania k zamestnanosti a zlepšovanie systémov odborného vzdelávania a prípravy a ich kvality, a to aj prostredníctvom mechanizmov na predvídanie zručností, úpravy učebných plánov a vytvárania a rozvoja systémov vzdelávania na pracovisku vrátane systémov duálneho vzdelávania a odborného vzdelávania	1.1.1 Zvýšiť kvalitu vzdelávania na ZŠ a SŠ reflektujúc potreby trhu práce s dôrazom na podporu odborného vzdelávania a prípravy	Počet účastníkov, ktorí absolvovali programy s prvkami duálneho vzdelávania Počet partnerstiev medzi zamestnávateľmi a školami fungujúcich 6 mesiacov po ukončení projektu Počet účastníkov, ktorí absolvovali vzdelávanie na zvýšenie gramotnosti Počet účastníkov, ktorým sa zlepšili kompetencie a zručnosti 6 mesiacov po absolvovaní programu
	ESF			Investovanie do vzdelania, školenia a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania	1.2 Zlepšenie kvality, efektívnosti prístupu k terciárnemu a ekvivalentnému vzdelávaniu s cieľom zvýšiť počet študujúcich a úroveň vzdelania, najmä v prípade znevýhodnených skupín	1.2.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce	Počet VŠ so zavedenými bakalárskymi programami Počet vytvorených partnerstiev prepájajúcich VŠ a podnikovú sféru fungujúcich 6 mesiacov po ukončení projektu Počet vytvorených bakalárskych programov VŠ fungujúcich 6 mesiacov po ukončení projektu
	ESF			Investovanie do vzdelania, školenia a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania	1.3 Zlepšenie rovnakého prístupu k celoživotnému vzdelávaniu pre všetky vekové skupiny v rámci formálneho, neformálneho a bežného vzdelávania, zvyšovanie vedomostí, zručností a spôsobilostí pracovnej sily a podpora flexibilných spôsobov vzdelávania prostredníctvom usmerňovania pri výbere povolania a potvrdzovania	1.3.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehľbovanie a zvyšovanie kvalifikácie	Účastníci, ktorí v čase odchodu získavajú kvalifikáciu Počet partnerstiev medzi zamestnávateľmi a poskytovateľmi ČŽV fungujúcich 6 mesiacov po ukončení projektu

				nadobudnutých kompetencií		
	ESF		Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania	1.3 Zlepšenie rovnakého prístupu k celoživotnému vzdelávaniu pre všetky vekové skupiny v rámci formálneho, neformálneho a bežného vzdelávania, zvyšovanie vedomostí, zručností a spôsobilostí pracovnej sily a podpora flexibilných spôsobov vzdelávania prostredníctvom usmerňovania pri výbere povolania a potvrdzovania nadobudnutých kompetencií	1.3.2 Zlepšiť postavenie a kvalitu pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania	Účastníci, ktorí v čase odchodu získavajú kvalifikáciu
2. Zamestnanosť						
	ESF		Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily	2.1 Prístup uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb k zamestnaniu vrátane dlhodobo nezamestnaných a osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, ako aj miestne iniciatívy v oblasti zamestnávania a podpora mobility pracovnej sily	2.1.1 Zlepšiť prístup dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnutých osôb na trh práce	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní Účastníci, ktorí sú v čase odchodu v procese vzdelávania/odbornej prípravy
	ESF		Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily	2.1 Prístup uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb k zamestnaniu vrátane dlhodobo nezamestnaných a osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, ako aj miestne iniciatívy v oblasti zamestnávania a podpora mobility pracovnej sily	2.1.2 Zlepšiť podporu tvorby pracovných miest, mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov a podnikov, podporu udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu v procese vzdelávania/odbornej prípravy
	ESF, IZM		Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily	2.2 Trvalo udržateľná integrácia mladých ľudí, najmä tých, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, na trh práce, vrátane mladých ľudí ohrozených sociálnym vylúčením a mladých ľudí z marginalizovaných komún, vrátane vykonávania systému záruk pre mladých ľudí	2.2.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí na trhu práce	Nezamestnaní účastníci, ktorí dokončia intervenciu podporovanú z prostriedkov vyčlenených na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí Neaktívni účastníci, ktorí nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy a ktorí dokončia intervenciu podporovanú z prostriedkov vyčlenených na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí
	ESF		Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily	2.3 Rovnosť medzi mužmi a ženami vo všetkých oblastiach vrátane v oblasti prístupu k zamestnaniu, kariérnemu postupu, zosúladenia pracovného a	2.3.1 Zvýšiť dostupnosť kvalitných, udržateľných a cenovo dostupných riešení v oblasti starostlivosti o závislého člena domácnosti, najmä	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní

			pracovnej sily	súkromného života a presadzovania rovnakej odmeny za rovnakú prácu	detí s cieľom zvýšiť mieru zamestnanosti	
	ESF		Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily	2.3 Rovnosť medzi mužmi a ženami vo všetkých oblastiach vrátane v oblasti prístupu k zamestnaniu, kariérenému postupu, zosúladenia pracovného a súkromného života a presadzovania rovnakej odmeny za rovnakú prácu	2.3.2 Odstrániť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu v procese vzdelávania/odbornej prípravy
3. Sociálne začlenenie						
	ESF		Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe akejkoľvek diskriminácii	3.1 Aktívne začlenenie, a to aj s cieľom podporovať rovnaké príležitosti a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti	3.1.1 Zvýšiť aktivitu ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením za účelom ich začlenenia	Znevýhodnení účastníci, ktorí sú v čase odchodu zapojení do hľadania práce, vzdelávania/odbornej prípravy, získavania kvalifikácie, sú zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní <i>Počet osôb, ktorým sú poskytované služby/vykonávané opatrenia v prirodzenom prostredí, otvorenom prostredí, náhradnom prostredí alebo na komunitnej úrovni</i> <i>Počet vypracovaných/realizovaných nových/efektívnejších opatrení, nástrojov, systémových zmien a inovatívnych riešení aktívneho začlenenia</i>
	ESF		Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe akejkoľvek diskriminácii	3.1 Aktívne začlenenie, a to aj s cieľom podporovať rovnaké príležitosti a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti	3.1.2 Poskytovanie pomoci ľuďom ohrozeným chudobou a sociálnym vylúčením pri ich integrácii na trh práce	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní
	ESF		Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe akejkoľvek diskriminácii	3.1 Aktívne začlenenie, a to aj s cieľom podporovať rovnaké príležitosti a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti	3.1.3 Prevencia a eliminácia diskriminácie	<i>Počet zrealizovaných aktivít zameraných na prevenciu/elimináciu diskriminácie</i>
	ESF		Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe akejkoľvek diskriminácii	3.2 Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu	3.2.1 Podporovať prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť	Znevýhodnení účastníci, ktorí sú v čase odchodu zapojení do hľadania práce, vzdelávania/odbornej prípravy, získavania kvalifikácie, sú zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní <i>Počet osôb, ktorým sú poskytované služby/vykonávané opatrenia v komunite/v domácom prostredí/otvorenom prostredí</i>

4. Integrácia marginalizovaných rómskych komunít	ESF		Podpora sociálneho začlenenia, boj proti akejkoľvek diskriminácii	4.1 Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunít, ako sú Rómovia	4.1.1 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov MRK na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na predprimárne vzdelávanie	Účastníci vo veku 3-6 rokov z MRK, ktorí absolvovali predprimárne vzdelávanie Účastníci z MRK, ktorí získali vyššie sekundárne (ISCED 3) alebo postsekundárne (ISCED 4) vzdelanie
	ESF		Podpora sociálneho začlenenia, boj proti akejkoľvek diskriminácii	4.1 Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunít, ako sú Rómovia	4.1.2 Znížiť mieru nezamestnanosti rómskych mužov a žien	Neaktívni účastníci z MRK, ktorí sú v čase odchodu zapojení do hľadania práce Počet Rómov, ktorí sú zamestnaní v oblasti poskytovania sociálnych služieb
	ESF		Podpora sociálneho začlenenia, boj proti akejkoľvek diskriminácii	4.1 Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunít, ako sú Rómovia	4.1.3 Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvetvy a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania	Počet Rómov, ktorí sú zamestnaní v oblasti poskytovania zdravotno – výchovnej osvetvy, prevencie a poradenstva Počet osôb z MRK, ktorým sa môžu zlepšiť štandardy hygieny bývania v dôsledku programu vysporiadania pozemkov
5. Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít	EFRR		Podpora sociálneho začlenenia, boj proti akejkoľvek diskriminácii	5.1 Poskytovanie podpory fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných komunít v mestských a vidieckych oblastiach	5.1.1 Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania	Počet domácností MRK využívajúcich zlepšené podmienky bývania v územiach s prítomnosťou MRK Plná dostupnosť domácností MRK k pitnej vode
	EFRR		Podpora sociálneho začlenenia, boj proti akejkoľvek diskriminácii	5.1 Poskytovanie podpory fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných komunít v mestských a vidieckych oblastiach	5.1.2 Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve	Miera zaškolenosti detí z marginalizovaných rómskych komunít vo veku 3 – 6 rokov podľa jednotlivých vekových ročníkov
	EFRR		Podpora sociálneho začlenenia, boj proti akejkoľvek diskriminácii	5.1 Poskytovanie podpory fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných komunít v mestských a vidieckych oblastiach	5.1.3 Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre	Počet klientov komunitných centier, ktorým sa zvýšila šanca zamestnať sa na základe poskytovaných komplexných služieb KC
	EFRR		Podpora sociálneho začlenenia, boj proti akejkoľvek	5.2 Poskytovanie podpory sociálnym podnikom	5.2.1 Zvýšiť mieru zamestnanosti MRK v subjektoch sociálnej ekonomiky v územiach s prítomnosťou MRK	Zamestnanosť v podporených podnikoch v územiach s prítomnosťou MRK v dôsledku intervencie

			diskriminácii			
--	--	--	---------------	--	--	--

2 Prioritné osi

Predmetná kapitola poskytuje detailný popis jednotlivých prioritných osí OP LZ. Prioritné osi definujú špecifikáciu problémov v danej oblasti a spôsob riešenia v nadväznosti na poskytnuté intervencie z ESF a EFRR. Multifondovým prístupom sa zaručí synergický a komplementárny efekt realizovaných opatrení zameraných na vzdelávanie, zamestnanosť, sociálne začlenenie a sociálnu inklúziu marginalizovaných rómskych komún. Jednotlivé intervencie z fondov EÚ sa budú implementovať prostredníctvom investičných priorit premietnutých do špecifických cieľov s konkrétnymi príkladmi aktivít.

PRIORITNÁ OS 1: Vzdelávanie

Prioritná os Vzdelávanie je zameraná na aktuálnu potrebu našej spoločnosti, ktorá má reflektovať na súčasné trendy v súlade so smerovaním k vedomostnej spoločnosti. Vedomostná ekonomika a vedomostná spoločnosť zabezpečia trvalú a dlhodobú konkurencieschopnosť SR. Zvyšovanie životnej úrovne obyvateľstva je možné len vtedy, ak budú vytvorené reálne podmienky pre udržateľný a stabilný ekonomický rast. Slovensko má jednu z najnižších úrovní investícií do vzdelávania v pomere k HDP v EÚ. Pritom kvalitne vzdelaná spoločnosť a vzdelanie reflektujúce na potreby trhu práce sú jednými z hlavných predpokladov pre inovačný potenciál krajiny, najmä z hľadiska dlhodobej perspektívy udržateľného rozvoja SR. Osoby s nedostatočnými kompetenciami a nedostatočnou kvalifikáciou potrebnou pre trh práce sú najohrozenejšou skupinou na trhu práce a najväčšou bariérou udržateľného rozvoja Slovenska. Kvalita vzdelávania má výrazný vplyv na udržateľnosť pracovných miest a zvyšovanie životnej úrovne.

Prioritná os Vzdelávanie prispieva k napĺňaniu cieľov stratégie Európa 2020, a to znížiť mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky podporou inkluzívneho vzdelávania, zvýšiť podiel obyvateľstva vo veku 30–34 rokov, ktorí majú ukončené vysokoškolské vzdelanie, z 23,7 % na minimálne 40 %. Národný cieľ pre zníženie miery predčasného ukončovania školskej dochádzky stanovuje do roku 2020 cieľ 6 % a pre zvýšenie podielu obyvateľstva vo veku 30–34 rokov, ktorí majú ukončené vysokoškolské vzdelanie na 40 %.

Prioritná os je v súlade s napĺňaním úloh prijatých v rámci Národného programu reforiem pre oblasť vzdelávania a stratégií rezortu. V oblasti miery predčasného ukončovania školskej dochádzky SR plní tak cieľ EÚ 2020, ako aj národný cieľ (v roku 2012 bola dosiahnutá hodnota na úrovni 5,3%)⁶. Prierezovým prvkom prioritnej osi Vzdelávanie a jej implementácie je inkluzívny rozmer vzdelávania na všetkých úrovniach, ktoré prioritná os pokrýva. Cieľom je zvyšovať a zintenzívňovať inkluzívny rozmer, či už prispôbením obsahu, foriem a metód vzdelávania vrátane vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov tak, aby boli pokryté inkluzívne potreby cieľových skupín

a vzdelávanie a odborná príprava reflektovali na požiadavky a potreby trhu práce a boli viac výsledkovo orientované. Žiakom, študentom a osobám so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami je potrebné venovať zvýšenú pozornosť, tak aby sa zvýšili možnosti ich uplatnenia na trhu práce.

Špecifický cieľ 1.1.1 sa zameriava na zlepšenie kvality základného a stredoškolského vzdelávania pre všetkých žiakov. Cieľom je pripraviť žiakov ako ponukovú stránku trhu práce čo najlepšie na pôsobenie na pracovnom trhu, resp. na prechod na nasledujúci stupeň vzdelávania. Odborné vzdelávanie a príprava sú jediným segmentom vzdelávania, ktorý pripravuje svojich absolventov priamo pre prax, preto je nevyhnutné sa naň zamerať s osobitným dôrazom.

Kvalita odborného vzdelávania a prípravy je kritizovaná hlavne zo strany zamestnávateľov. Podľa nich nedostatočne reaguje na aktuálne potreby trhu práce a nedokáže pripraviť kvalifikovanú pracovnú silu v takej miere, aby bola schopná bezprostredne po ukončení štúdia vstúpiť do pracovného procesu. Negatívnym trendom je aj podiel účasti žiakov SŠ na praktickom vzdelávaní priamo

⁶ EUROSTAT http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators

u zamestnávateľa- 3,8% (rok 2012). Prvé zmeny v systéme OVP sa začali realizovať až v roku 2009, čo predstavuje len čiastkovú fázu zavedenia zmien (zo strany škôl ako aj zamestnávateľov). Problémom je aj atraktivita odborného vzdelávania z dôvodu uprednostňovania všeobecného vzdelávania žiakmi ZŠ. To je ovplyvnené aj nedostatočným materiálnym vybavením a didaktickými prostriedkami, ktoré sú pre žiaka nevyhnutné na získanie kompetencií potrebných pre trh práce. Žiaci v medzinárodných meraniach dosahujú výsledky nižšie, ako je priemer EÚ, SR dlhodobo eviduje relatívnu nízku úspešnosť 15-ročných žiakov v medzinárodných meraniach PISA (2003– 2012)⁷. Obsah vzdelávania uprednostňuje encyklopedické vedomosti a nie je dostatočne zameraný na schopnosť žiakov spracovávať informácie a využiť získané vedomosti v praxi. Nedostatok asistentov učiteľa, odborných zamestnancov pôsobiacich priamo v školách ako aj nízky počet debarierizovaných škôl neumožňuje úplnú integráciu žiakov so ŠVVP do hlavného vzdelávacieho prúdu.

Špecifický cieľ 1.2.1 je zameraný na posilňovanie kvality VŠ vzdelávania a na praktické vzdelávanie v osnovách vyššieho vzdelávania. Počet VŠ študentov klesá (pokles o 5 009 študentov oproti predchádzajúcemu akademickému roku) a rastie podiel nezamestnaných absolventov VŠ k celkovému počtu nezamestnaných. Systém VŠ vzdelávania je nedostatočne výsledkovo –orientovaný a prepojený na potreby trhu práce. Problémom je nedostatočné uznanie bakalárskeho štúdia ako ukončenej prípravy na vstup do praxe a jeho kvalita vrátane nižšieho uplatnenia absolventov. Pretrváva vysoký záujem o štúdium humanitných a spoločensko – vedných odborov (58,6 %) a nižší podiel absolventov STEM na Slovensku. Na hospodársky potenciál krajiny nepriaznivo vplyva situácia ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja súvisiaca s „odlivom mozgov“ a starnutím výskumných pracovníkov. Preto je potrebné zlepšiť systém podpory a vzdelávania študentov, doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov, aby mali záujem o pôsobenie vo vede a výskume na Slovensku.

Zámerom špecifického cieľa 1.3.1 je podpora systému celoživotného vzdelávania ako nástroja rozvoja ľudského kapitálu lepšej uplatniteľnosti na trhu práce. SR výrazne zaostáva v oblasti podielu účasti populácie na celoživotnom vzdelávaní, pričom práve systém celoživotného vzdelávania a poradenstva má významný vplyv na fungovanie trhu práce a zamestnanosť nakoľko sa vyznačuje flexibilitou k požiadavkám trhu práce.

Nesúlad medzi nadobudnutými vedomosťami a potrebami trhu práce a zároveň neustály dopyt po nových pracovných zručnostiach a spôsobilostiach na trhu práce vyžaduje zvýšenie participácie obyvateľstva na celoživotnom vzdelávaní. V súčasnosti je participácia ekonomicky aktívneho obyvateľstva vo veku 25 – 64 rokov v systéme celoživotného vzdelávania na nízkej úrovni (3,9 %), čo je spôsobené aj problematickou dostupnosťou vzdelávania či už z časového a finančného hľadiska, dostupnosti do miesta vzdelávania, či formy poskytovaného vzdelávania. Zároveň je potrebné vytvoriť systém predvídania potrieb pracovného trhu a profesijného poradenstva, vrátane monitorovania a prognózovania vzdelávacích potrieb

Rovnako chýba validácia výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia ako jedného z nástrojov získavania kompetencií. Ľudia, ktorí sa najviac potrebujú ďalej vzdelávať, nemajú záujem sa ďalej vzdelávať – ľudia s nižším vzdelaním, nízkou kvalifikáciou, nedostatočnými kompetenciami preto je nevyhnutnosťou zavedenie systému predvídania potrieb pracovného trhu a profesijného poradenstva založeného na spolupráci medzi relevantnými partnermi. Zvlášť potrebné je venovať pozornosť celoživotnému vzdelávaniu mládeže, ľudí nad 50 rokov a osôb s osobitými vzdelávacími potrebami, ktoré sú najviac ohrozené na trhu práce. Doterajšie skúsenosti z oblasti práce s mládežou ukazujú, že intervencie v tejto oblasti majú priaznivý vplyv na túto cieľovú skupinu a preto je potrebné v tom pokračovať (formou atraktívnou pre mladých ľudí, aktivovať ich na lokálnej úrovni).

Ako identifikoval výskum kompetencií dospelých PIAAC 2013⁸, Slovensko zaostáva v oblasti digitálnych zručností. Vzhľadom na tieto nedostatky a zároveň v súlade s trendmi súčasnej spoločnosti bude na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému podporované vzdelávanie v oblasti IKT. Rovnako bude podporované vzdelávanie v oblasti jazykových kompetencií.

⁷ http://www.nucem.sk/documents//27/medzinarodne_merania/pisa/publikacie_a_diseminacia/4_ine/Priloha_PISA_2012.pdf

⁸ Národná správa PIAAC 2013 - http://www.nuczv.sk/files/Narodna_sprava_PIAAC_SK_2013.pdf

Ďalším zámerom v rámci systému celoživotného vzdelávania je doplnenie a stabilizácia ľudských zdrojov v zdravotníctve. Demografická štruktúra ľudských zdrojov v zdravotníctve na Slovensku je veľmi nepriaznivá. Z celkového počtu lekárov na Slovensku v roku 2011 je 31% lekárov vo veku 25 – 39 rokov, 34% vo veku 40 – 54 rokov a až 35% lekárov vo veku 55 a viac rokov. Najpočetnejšou vekovou skupinou sú lekári vo veku 55 - 59 rokov. Priemerný vek lekárov na Slovensku je 47,7 rokov, ale priemerný vek lekárov prvého kontaktu (všeobecný lekár pre dospelých a všeobecný lekár pre deti a dorast) je 53,9. V rámci lekárov prvého kontaktu, ktorí sú jedným zo základných pilierov efektívne fungujúceho modelu poskytovania zdravotnej starostlivosti, nie je odliv počtu zdravotníckych pracovníkov z dôvodov demografického vývoja kompenzovaný dostatočným prílivom nových mladých lekárov do systému. Nepriaznivá demografická štruktúra je tiež umocnená vysokým odlivom absolventov vysokoškolského štúdia a mladých zdravotníckych pracovníkov do zahraničia. Bez rýchlych a účinných opatrení v tejto oblasti hrozí v blízkej budúcnosti vo viacerých odbornostiach vážny pokles počtu zdravotníckych pracovníkov a tým výrazné zhoršenie dostupnosti ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti.

Špecifický cieľ 1.3.2 je zameraný na zlepšenie postavenia a zvýšenie kvality pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania. V školstve je rozhodujúce zabezpečenie výraznejšej úlohy a postavenia a ohodnotenia učiteľov všetkých stupňov vzdelávania. Kvalita pedagógov (odborná znalosť v prednášanej problematike a schopnosť odovzdávania vedomostí študentom, ako aj schopnosť prijímať spätnú väzbu) má vplyv na kvalitu vzdelávania. Prítomnosť kvalitných učiteľov v školstve je podmienená efektívnou prípravou pred nástupom na miesto učiteľa a možnosťou na ďalšie zdokonaľovanie sa počas výkonu povolania, ako aj atraktivnosťou povolania učiteľa. V regionálnom školstve pôsobí 34% učiteľov starších ako 50 rokov, najčastejšie vo veku 50-54 rokov (15,3%) a najviac v SOŠ. Mladých učiteľov vo veku do 30 rokov pôsobí v školách len 13,4% z celkového počtu. Pre potreby zvýšenia kvality najmä odborného vzdelávania a prípravy je potrebné na jednej strane zvýšiť záujem mladých ľudí o výkon učiteľského povolania, na druhej strane je potrebné zaviesť riadené získavanie profesijných kompetencií prostredníctvom kontinuálneho vzdelávania učiteľov už pôsobiacich v systéme vzdelávania. Riziko v oblasti terciárneho vzdelávania predstavuje aj postupujúci rozpad personálneho zabezpečenia vysokých škôl, ktorý sa prejavuje vysokým priemerným vekom vysokoškolských učiteľov a nedostatkom kvalitných mladých zamestnancov, docentov a profesorov. Základom pre obnovu ľudských zdrojov v terciárnom vzdelávaní je podpora a motivácia doktorandov, ktorí počas štúdia zabezpečujú aj vzdelávacie činnosti. Pre zvýšenie kvality pedagógov terciárneho vzdelávania je nevyhnutné zabezpečenie kvality, orientácie na výsledky a excelentnosti VŠ vzdelávania, najmä získaním špičkových učiteľov a externých expertov do inštitúcií vyššieho vzdelávania.

Pre zabezpečenie kvality vzdelávacieho procesu na všetkých jeho úrovniach je potrebné silné prepojenie s investíciami zo zdrojov EFRR plánovanými v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP) a operačného programu Výskum a inovácie (OP VaI). Tento synergický efekt bude zabezpečený prostredníctvom koordinovaného prístupu pri nastavovaní, vyhlasovaní, schvaľovaní a implementácii projektov. V rámci implementácie OP LZ sa bude uplatňovať aj synergia s programom EÚ pre vzdelávanie, mládež a šport na obdobie rokov 2014 – 2020 Erasmus +.

Plnenie zámerov prioritnej osi je v súlade s tematickým cieľom č. 10 „Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania“, ako aj tematickým cieľom č. 8 „Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily“ a tematickým cieľom č. 9 „Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkolvek diskriminácii“

Investičné priority prioritnej osi Vzdelávanie:

Investičná priorita 1.1. Zvyšovanie významu trhu práce v oblasti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, uľahčovanie prechodu od vzdelávania k zamestnanosti a zlepšovanie systémov odborného vzdelávania a prípravy a ich kvality, a to aj prostredníctvom mechanizmov na predvídanie zručností, úpravy učebných plánov a vytvárania a rozvoja systémov vzdelávania na pracovisku vrátane systémov duálneho vzdelávania a odborného vzdelávania.

Špecifický cieľ 1.1.1 Zvýšiť kvalitu vzdelávania na ZŠ a SŠ reflektujúc potreby trhu práce s dôrazom na podporu odborného vzdelávania a prípravy.

Realizáciou aktivít v rámci špecifického cieľa 1.1.1 sa zabezpečí, aby kvalita základného a stredného školstva reflektovala na požiadavky pracovného trhu. Dôraz bude kladený na zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prepojenie s praxou a zvyšovanie kvality kľúčových kompetencií a zručností žiakov predovšetkým v oblasti matematickej, prírodovednej a finančnej gramotnosti vrátane podpory tvorivosti žiakov. Cieľom týchto aktivít je aj podpora inkluzívneho vzdelávania na ZŠ a SŠ. Podpora kvality vzdelávacieho procesu na ZŠ a SŠ bude zabezpečená koordináciou investícií z OP IZ a investícií z IROP, ktoré budú nasmerované do materiálovo-technického vybavenia škôl s cieľom zlepšiť matematické, prírodovedné, technické, jazykové a IKT zručnosti žiakov a riešením priestorových a technických podmienok SŠ pre potreby odborného vzdelávania.

Výsledky

- zavedenie prvkov duálneho školstva do systému odborného vzdelávania a prípravy
- zvýšenie podielu účasti žiakov na praktickom vyučovaní priamo na pracoviskách zamestnávateľa
- systém partnerskej spolupráce so zamestnávateľmi pri tvorbe, inovácii a realizácii obsahu vzdelávania, prepojenie teoretického a praktického vzdelávania
- zvýšenie účasti žiakov so ŠVVP v hlavnom vzdelávacom prúde a uplatňovanie modelu inkluzívneho vzdelávania na ZŠ a SŠ
- vytvorený systém podpory prechodu žiakov zo školy na trh práce alebo na nadväzujúci stupeň vzdelávania s osobitným zreteľom na žiakov so ŠVVP
- zvýšenie matematických, prírodovedných, technických, jazykových a IKT zručností a finančnej gramotnosti žiakov ZŠ a SŠ
- zvýšenie podnikateľských vedomostí, zručností a ekonomického myslenia žiakov
- vypracovanie štandardov kvality primárneho a nižšieho stredného vzdelávania.

Opis typu a príklady aktivít

IP 1.1 Zvyšovanie významu trhu práce v oblasti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, uľahčovanie prechodu od vzdelávania k zamestnanosti a zlepšovanie systémov odborného vzdelávania a prípravy a ich kvality, a to aj prostredníctvom mechanizmov na predvídanie zručností, úpravy učebných plánov a vytvárania a rozvoja systémov vzdelávania na pracovisku vrátane systémov duálneho vzdelávania a odborného vzdelávania.

Prostredníctvom špecifického cieľa 1.1.1 sa zabezpečí, aby v základnom a strednom školstve bol žiak pripravený na jeho budúce pôsobenie na pracovnom trhu, resp. na prechod na nasledujúci stupeň vzdelávania. Žiak vybavený kvalitnými kľúčovými kompetenciami je lepšie pripravený jednak pre stále sa vyvíjajúci a sofistikovanejší trh práce, ako aj pre svoje nadväzujúce vzdelávanie v systéme vysokoškolského alebo ďalšieho vzdelávania.

Špecifický cieľ 1.1.1:

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

- žiaci základných a stredných škôl vrátane žiakov so ŠVVP,
- rodičia,
- lídri komunitnej práce,
- pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci v zmysle platnej legislatívy,
- tútori a lektori,
- profesionálni a dobrovoľní pracovníci s mládežou,
- zamestnanci štátnej správy a samosprávy,
- verejnosť/miestna komunita.

Cieľové územia:

NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko

Typy prijímateľov:

- priamo riadené organizácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR,
- regionálna a miestna samospráva,
- základné školy a stredné školy,
- vzdelávacie inštitúcie,
- rozpočtové a príspevkové organizácie štátu a VÚC,
- ústredné orgány štátnej správy,
- profesijné organizácie, zamestnávateľské zväzy, asociácie a komory,
- mimovládne neziskové organizácie,
- podnik z verejného sektora,
- podnik zo súkromného sektora.

príklady aktivít

Špecifický cieľ 1.1.1:

Zvýšiť kvalitu vzdelávania na ZŠ a SŠ reflektujúc potreby trhu práce s dôrazom na podporu odborného vzdelávania a prípravy

- Tvorba, inovácia, realizácia vzdelávacích programov zameraných na zvýšenie prírodovedných, matematických, technických, jazykových, IK zručností a finančnej gramotnosti
- Tvorba, inovácia, realizácia vzdelávacích programov zameraných na podporu inkluzívneho vzdelávania
- Monitoring, evaluácia, tvorba a zavádzanie štandardov kvality.
- Návrh a overenie indikatívnych deskriptorov a referenčný súbor kvalitatívnych kritérií/indikátorov kvality odborného vzdelávania a prípravy, mechanizmov ich merania a monitorovania
- Podpora aktivít mobility a internacionalizácie v oblasti odborného vzdelávania
- projekty zamerané na vytváranie cvičných firiem vrátane rozšírenia predmetu cvičná firma na čo najväčší počet stredných škôl
- Projekty na zvýšenie záujmu žiakov ZŠ o odborné vzdelávanie a prípravu vrátane odborného a kariérneho poradenstva (aj v spolupráci s rodičmi).
- Podpora projektov zameraných na rozšírenie prvkov duálneho vzdelávania
- Podpora spolupráce škôl so zamestnávateľmi napr. formou projektov zameraných na podporu výkonu praktického vyučovania žiakov SOŠ priamo na pracoviskách zamestnávateľov, podpora stimulujúcich vzdelávacích procesov pre lepšiu previazanosť škôl s podnikmi a zamestnávateľmi, zavedenie stimulov pre zamestnávateľov atď.
- Aktivity zamerané na zníženie rodových a spoločenských stereotypov vo vzdelávaní na ZŠ a odborného vzdelávania
- Aktivity zamerané na proaktívne inkluzívne opatrenia v oblasti ZŠ a odborného vzdelávania

Investičná priorita 1.2. Zlepšenie kvality, efektívnosti a prístupu k terciárnemu a ekvivalentnému vzdelávaniu s cieľom zvýšiť počet študujúcich a úroveň vzdelania, najmä v prípade znevýhodnených skupín.

Špecifický cieľ 1.2.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce.

Implementáciou bude zabezpečené dosiahnutie cieľa investičnej priority – zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania v súlade s praxou, podpora výsledkovo – orientovaného vzdelávania a profesijne orientovaných študijných programov a STEM. Podporované bude posilňovanie excelentnosti VŠ vzdelávania a praktické vzdelávanie formou odborne zameraného bakalárskeho štúdia v spolupráci so zamestnávateľmi a na rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja. Plnenie cieľov bude zároveň synergické a komplementárne s podporou poskytovanou v rámci OPVaI prostredníctvom zlepšenia podmienok pre výučbu prepojenú s praxou vrátane výskumných aktivít.

Výsledky

- *zvýšenie počtu a kvality bakalárskych profesijne orientovaných študijných programov*

- rozvinutý systém bakalárskych študijných programov zameraných na profesijné vzdelávanie
- podpora odbornej praxe vysokoškolských a vedeckých pracovníkov vo firmách
- zvýšenie počtu partnerstiev VŠ centier prepájajúcich VŠ a podnikovú sféru, zameraných na riešenie konkrétnych úloh a zadaní z praxe
- zvýšenie záujmu a počtu absolventov štúdia STEM
- vytvorenie funkčného systému podpory ľudského kapitálu na VŠ a vo výskume
- rozšírenie spolupráce VŠ na riešení výskumných projektov s partnermi
- zvýšenie podpory inkluzívneho VŠ vzdelávania osôb so špecifickými potrebami

Opis typu a príklady aktivít

IP 1.2 Zlepšenie kvality, efektívnosti a prístupu k terciárnemu a ekvivalentnému vzdelávaniu s cieľom zvýšiť počet študujúcich a úroveň vzdelania, najmä v prípade znevýhodnených skupín

Realizáciou uvedených aktivít bude možné zabezpečiť dosiahnutie cieľa investičnej priority, ktorým je zvýšenie kvality VŠ vzdelávania prostredníctvom prepojenia vysokoškolského vzdelávania s potrebami trhu práce a praxou, rozvoj a podpora výsledkovo – orientovaného vzdelávania a profesijne orientovaných študijných programov, podpora STEM. Podpora bude zameraná na posilňovanie excelentnosti vysokoškolského vzdelávania, ako aj na praktické vzdelávanie v osnovách vyššieho vzdelávania formou odborne zameraného bakalárskeho štúdia a na rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja.

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

- študenti vysokých škôl,
- študenti stredných škôl,
- vysokoškolskí učitelia,
- manažment vysokých škôl,
- zamestnanci v oblasti výskumu a vývoja (vrátane podnikovej sféry a SAV),
- doktorandi,
- postdoktoranti.

Cieľové územia:

NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko

Typy prijímateľov:

- priamo riadené organizácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR,
- stredné školy,
- vysoké školy,
- vzdelávacie inštitúcie,
- rozpočtové a príspevkové organizácie štátu a VÚC,
- ústredné orgány štátnej správy,
- Slovenská akadémia vied (vrátane jednotlivých ústavov SAV),
- profesijné organizácie, zamestnávateľské zväzy, asociácie a komory,
- podnik z verejného sektora,
- podnik zo súkromného sektora.

príklady aktivít

Špecifický cieľ 1.2.1:

Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce

- Podpora podnikateľských, inovačných a riešiteľských schopností v osnovách vyššieho vzdelávania.
- Aktivity na zmenu opisov študijných odborov podľa požiadaviek zamestnávateľov,
- Aktivity odborných praxí študentov a odborných stáží vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov v zamestnávateľskom sektore.
- Vytvorenie katalógu vysokoškolských kvalifikácií a kvalifikačných štandardov.
- Vytvorenie podmienok na prípravu expertov pre vysokoškolské centrá prepájajúce vysoké školy a podniky v regiónoch
- Vytvorenie podmienok na uskutočňovanie stáží a praktickej prípravy priamo u zamestnávateľov,

školenie zamestnancov na vzdelávanie študentov.

- Aktivity zamerané na rozvoj podnikateľských zručností.
- Tvorba a inovácia študijných programov s dôrazom na potreby trhu práce vrátane prakticky zameraných bakalárskych študijných programov a programov ďalšieho vzdelávania v spolupráci so súkromným sektorom a organizáciami zastupujúcimi podnikateľský sektor, malé a stredné podnikanie.
- Podpora projektov zameraných na proaktívne inkluzívne opatrenia
- Podpora projektov vysokých škôl na identifikáciu a odstraňovanie bariér v prístupe k štúdiu osôb so špecifickými potrebami.
- Posilňovanie zabezpečenia kvality, zabezpečenie potrieb praxe, ako aj excelentnosti vysokoškolského vzdelávania.
- Podpora projektov zameraných na zlepšenie kvality ľudského kapitálu vo vede a výskume, s cieľom vytvárania predpokladov na úspešnú implementáciu RIS3
- Monitoring, evaluácia, tvorba a zavádzanie štandardov kvality
- Podpora aktivít mobility medzi organizáciami výskumu a vývoja a podnikateľským sektorom.
- Podpora projektov na zvýšenie počtu absolventov štúdia STEM (prírodné vedy, technológia, inžinierstvo a matematika) a štúdia IT vrátane inštitucionálnej, materiálnej, informačnej a administratívnej podpory VŠ (propagácia, poradenstvo, motivácia).
- Aktivity zamerané na zníženie rodových a spoločenských stereotypov vo vysokoškolskom vzdelávaní.

Investičná priorita 1.3 Zlepšenie rovnakého prístupu k celoživotnému vzdelávaniu pre všetky vekové skupiny v rámci formálneho, neformálneho a bežného vzdelávania, zvyšovanie vedomostí, zručností a spôsobilostí pracovnej sily a podpora flexibilných spôsobov vzdelávania prostredníctvom usmerňovania pri výbere povolania a potvrdzovania nadobudnutých kompetencií.

Špecifický cieľ 1.3.1 *Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehlbovanie a zvyšovanie kvalifikácie.*

Prostredníctvom špecifického cieľa bude možné zabezpečiť zlepšenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, obnove zručností a spôsobilostí pracovnej sily a zvyšovania významu pracovného trhu v oblasti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, a to aj podporou zákonného riešenia uznávania výsledkov neformálneho vzdelávania. Súčasťou realizovanej podpory bude zároveň zvýšenie zainteresovanosti zamestnávateľov na ČŽV s cieľom stabilizácie pracovných pozícií.

Základným nástrojom doplnenia a stabilizácie zdravotníckych pracovníkov v kritických špecializačných odboroch zdravotníctva budú rezidentské programy. Rezidentské programy ako forma cielenej finančnej podpory špecializačného štúdia sú dôležitými motivátormi pri výbere špecializačného štúdia zo strany absolventov medicíny po ukončení vysokoškolského štúdia a sú účinným nástrojom riadenia a plánovania ľudských zdrojov v zdravotníctve. Plnenie cieľov bude zároveň synergické a komplementárne s podporou poskytovanou v rámci OPVaI.

Výsledky

- *zvýšenie účasti dospelých na ČŽV s osobitným dôrazom, na ľudí, ktorí si potrebujú zvýšiť a obnoviť kvalifikáciu pre ich udržateľnosť na trhu práce*
- *zvýšenie počtu osôb, ktoré získali osvedčenie o nadobudnutí kvalifikácie*
- *zvýšenie počtu osôb so ŠVVP zúčastnených na ČŽV*
- *podpora vzdelávacích programov na doplnenie základného a/alebo nižšieho stredného vzdelania (tzv. programy druhej šance)*
- *vytvorenie systému kompatibility a priechodnosti medzi sektormi formálneho, neformálneho a informálneho vzdelávania (validácia výsledkov)*
- *prepojenie systému vzdelávania s trhom práce prostredníctvom novovytvorených programov neformálneho vzdelávania*

- *priebežné revidovanie a aktualizácia Národného kvalifikačného rámca a Národnej sústavy kvalifikácií*
- *prepojenie systému CŽV s trhom práce vytváraním partnerstiev vzdelávacích inštitúcií so zamestnávateľmi, zavedenie systému partnerskej spolupráce*
- *rozšírenie siete oprávnených inštitúcií na vykonávanie skúšok - overenia odbornej spôsobilosti*
- *zvýšenie informovanosti občanov o možnostiach ďalšieho vzdelávania, uznávaní dosiahnutých kvalifikácií a príležitostiach na trhu práce*
- *vytvorenie štandardov neformálneho vzdelávania mládeže vo vybraných kompetenciách potrebných pre uplatnenie na trhu práce*
- *vytvorenie a zavedenie systémov podpory prechodu mladých ľudí zo študentského do pracovného prostredia ako nástroja na podporu rozvoja kompetencií mladých ľudí (špecifické vzdelávanie, životný, podnikateľský mentoring, koučing, dobrovoľnícka služba)*
- *doplnenie a stabilizácia zdravotníckych pracovníkov v kritických špecializačných odboroch zdravotníctva rovnomerne vo všetkých regiónoch Slovenska*
- *zníženie vekového priemeru lekárov (prednostne lekári prvého kontaktu)*
- *skvalitnenie ľudských zdrojov v zdravotníctve s ohľadom na nové postupy v poskytovaní zdravotnej starostlivosti*

Špecifický cieľ 1.3.2 **Zlepšiť postavenie a kvalitu pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania.**

Pre zlepšenie postavenia pedagogických a odborných zamestnancov je potrebná kvalitná príprava na povolanie a ďalší profesijný rozvoj počas jeho výkonu. Zámerom je investovať do budovania ľudského kapitálu v školstve (vrátane zvýšenia záujmu o štúdium učiteľstva najmä odborných, STEM a IT predmetov, podpory doktorandov a získania expertov pre výučbu), ako aj do podpory a obnovy existujúceho ľudského kapitálu prostredníctvom rozvoja profesijných kompetencií. K dosiahnutiu cieľa je zároveň potrebné zvýšiť efektívnosť riadenia škôl.

Výsledky

- *vytvorenie profesijných štandardov pre príslušné kategórie a podkategórie pedagogických a odborných zamestnancov a kariérnych pozícií pedagogických a odborných zamestnancov s ohľadom aj na inkluzívne vzdelávanie*
- *zvýšený podiel študentov v učiteľských študijných programoch prvého stupňa pre predmety STEM a IT*
- *zvýšený objem praktickej výučby učiteľských študijných programov*
- *zvýšenie profesijných kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov vrátane uplatňovania modelu inkluzívneho vzdelávania v praxi*
- *zvýšenie profesijných kompetencií vedúcich pedagogických zamestnancov a vedúcich odborných zamestnancov v oblasti efektívneho riadenia a manažmentu škôl a školských zariadení*
- *otvorenie akademickej kariéry aj pre odborníkov pôsobiacich v iných sektoroch*

Opis typu a príklady aktivít

IP 1.3 Zlepšenie rovnakého prístupu k celoživotnému vzdelávaniu pre všetky vekové skupiny v rámci formálneho, neformálneho a bežného vzdelávania, zvyšovanie vedomostí, zručností a spôsobilostí pracovnej sily a podpora flexibilných spôsobov vzdelávania prostredníctvom usmerňovania pri výbere povolania a potvrdzovania nadobudnutých kompetencií

Realizáciou uvedených aktivít bude možné zabezpečiť dosiahnutie cieľa investičnej priority, ktorým je zlepšenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, obnove zručností a spôsobilostí pracovnej sily a zvyšovania významu pracovného trhu v oblasti systémov vzdelávania a odbornej prípravy.

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

- zamestnanci
- samostatne zárobkovo činné osoby
- osoby zúčastnené na aktivitách v rámci celoživotného vzdelávania

- mladí ľudia vo veku do 25 rokov
- starší ľudia v produktívnom veku
- lektori
- tútori
- lídri pre oblasť práce s deťmi a mládežou
- lídri komunitnej práce
- profesionálni aj dobrovoľní pracovníci s mládežou
- pedagogickí a odborní zamestnanci v zmysle platnej legislatívy
- vysokoškolskí učitelia
- žiaci a študenti

Cieľové územia:

NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko

Typy prijímateľov:

- priamo riadené organizácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
- regionálna a miestna samospráva
- materské školy
- základné školy
- stredné školy
- vysoké školy
- vzdelávacie inštitúcie
- rozpočtové a príspevkové organizácie štátu a VÚC
- ústredné orgány štátnej správy
- Slovenská akadémia vied (vrátane jednotlivých ústavov SAV)
- profesijné organizácie, zamestnávateľské zväzy, asociácie a komory
- mimovládne neziskové organizácie
- podnik z verejného sektora
- podnik zo súkromného sektora
- poskytovatelia zdravotnej starostlivosti
- iné subjekty verejnej správy

príklady aktivít

Špecifický cieľ 1.3.1:

Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehĺbovanie a zvyšovanie kvalifikácie

- Tvorba a realizácia vzdelávacích programov na rozvoj kompetencií dospelých v súlade s požiadavkami trhu práce (zvyšovanie, získanie, doplnenie), predovšetkým v oblasti jazykových a IKT zručností
- Vytvorenie kurzov na ukončenie ZŠ a/alebo nižšieho stredného vzdelania, stimulovanie pokračovania v štúdiu na nadväzujúcom stupni vzdelávania
- Inštitucionalizácia CŽV osôb s osobitými vzdelávacími potrebami.
- Podpora inkluzívnych vzdelávacích aktivít pre osoby s osobitými vzdelávacími potrebami a iné znevýhodnené skupiny.
- Projekty na podporu vzdelávania pre aktívne starnutie s dôrazom na uplatnenie na trhu práce.
- Zavádzanie programov na dokončenie/doplnenie vzdelania.
- Prieběžné revidovanie a aktualizácia Národného kvalifikačného rámca a Národnej sústavy kvalifikácií.
- Monitoring, evaluácia, tvorba a zavádzanie štandardov kvality.
- Programy na podporu zvyšovania kompetencií tútorov a lektorov
- Zvyšovanie zainteresovanosti zamestnávateľov na programoch CŽV, vrátane tvorby podmienok pre priamu účasť zamestnávateľov na tvorbe obsahu a foriem CŽV
- Identifikácia a zhodnotenie úrovne kompetencií dospelých využívaných v pracovnom živote.
- Tvorba, realizácia a kontrola štandardov kvality ďalšieho vzdelávania.
- Vytváranie kontaktných miest / centier kariérového poradenstva pre dospelých, vzdelávanie kariérových poradcov a implementácia štandardov poradenských služieb.
- Prepojenie databáz údajov z oblasti CŽV, sociálnych štatistík a trhu práce.
- Podpora aktivít mobility.

- Podpora sociálnych a komunikačných zručností mládeže s cieľom uplatnenia sa na trhu práce
- podpora opatrení na riešenie problémov spojených s nezamestnanosťou mládeže prostredníctvom tvorby systémov vyhľadávania a „vľahovania“ NEETs do podporných aktivít, podpora mladých ľudí so špecifickými problémami pri ich zamestnaní, generovanie príkladov spolupráce zamestnávateľov a poskytovateľov vzdelávania
- Aktivity zamerané na zníženie rodových a spoločenských stereotypov vo vzdelávaní.
- Podpora rozvoja kľúčových kompetencií osobnostno-sociálneho rozvoja mládeže prostredníctvom cieľených voľnočasových aktivít
- Rezidentské programy prioritne zamerané na posilnenie siete zdravotníckych pracovníkov v kľúčových vekovo rizikových a poddimenzovaných špecializačných odboroch.
- Realizácia sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov v nadväznosti na nové postupy v prevencii a poskytovaní zdravotnej starostlivosti

Špecifický cieľ 1.3.2:

Zlepšiť postavenie a kvalitu pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania

- Tvorba, realizácia a kontrola štandardov kvality ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov s ohľadom aj na zabezpečenie inkluzívneho vzdelávania
- Tvorba a inovácia inkluzívnych profesijných štandardov pre príslušné kategórie a podkategórie pedagogických alebo odborných zamestnancov a kariérových pozícií pedagogických a odborných zamestnancov
- Podpora realizácie kontinuálneho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov s dôrazom na inkluzívny aspekt
- Tvorba, inovácia, realizácia študijných a vzdelávacích programov, vrátane profesijne orientovaných študijných a vzdelávacích programov
- Podpora rozvoja kľúčových kompetencií predovšetkým v oblasti jazykových a IKT zručností
- Zabezpečenie podmienok na uskutočňovanie stáží a praktickej prípravy v podnikoch
- Podpora vytvárania cvičných škôl
- Podpora prepojenia teoretického a praktického vzdelávania.
- Projekty zamerané na zvýšenie počtu hodín praxe študentov učiteľských odborov
- Podpora projektov zameraných na manažérsku prípravu riaditeľov škôl
- Popularizácia štúdiá STEM, IT a odborných predmetov v učiteľských odboroch (propagácia, poradenstvo, motivácia)
- Identifikácia a zhodnotenie úrovne kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov
- Podpora aktivít mobility
- Projekty zamerané na podporu propagácie učiteľského povolania.
- Aktivity zamerané na zníženie rodových a spoločenských stereotypov vo vzdelávaní.

Tabuľka č. 3 : Spoločné ukazovatele výsledkov, ku ktorým bola stanovená cieľová hodnota a ukazovatele výsledkov špecifické pre program, zodpovedajúce konkrétnemu cieľu pre ESF prioritnú os Vzdelávanie (podľa špecifického cieľa a kategórie regiónu)

ID	Ukazovateľ	Kategória regiónu	Merná jednotka ukazovateľa	Spoločný ukazovateľ výstupu použitý ako základ na stanovenie cieľa	Základná hodnota			Merná jednotka základnej a cieľovej hodnoty	Základný rok	Cieľová hodnota (2023)			Zdroj údajov	Frekvencia podávania správ
					M	Ž	S			M	Ž	S		
1.1.1	Počet účastníkov, ktorí absolvovali programy s prvkami duálneho vzdelávania	Menej rozvinuté regióny	Počet	Osoby vo veku do 25 rokov			0	Počet	2014			7 350	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
1.1.1	Počet partnerstiev medzi zamestnávateľmi a školami fungujúcich 6 mesiacov po ukončení projektu	Menej rozvinuté regióny	Počet	N/A			0	Počet	2014			55	Monitorovacie správy, ITMS, hodnotiace správy	VVS 2019 a záverečná správa
1.1.1	Počet účastníkov, ktorí absolvovali vzdelávanie na zvýšenie gramotnosti	Menej rozvinuté regióny	Počet	Osoby vo veku do 25 rokov			0	Počet	2014			7 350	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
1.1.1	Počet účastníkov, ktorým sa zlepšili kompetencie a zručnosti 6 mesiacov po absolvovaní programu	Menej rozvinuté regióny	Počet	Osoby vo veku do 25 rokov			0	Počet	2014			3 675	Monitorovacie správy, ITMS, hodnotiace správy	VVS 2019 a záverečná správa
1.2.1	Počet VŠ so zavedenými bakalárskymi programami	Menej rozvinuté regióny	Počet	N/A			0	Počet	2014			40	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
1.2.1	Počet vytvorených partnerstiev prepájajúcich VŠ a podnikovú sféru fungujúcich 6 mesiacov po ukončení projektu	Menej rozvinuté regióny	Počet	N/A			0	Počet	2014			20	Monitorovacie správy, ITMS, hodnotiace správy	VVS 2019 a záverečná správa
1.2.1	Počet vytvorených bakalárskych programov VŠ fungujúcich 6 mesiacov	Menej rozvinuté	Počet	N/A			0	Počet	2014			40	Monitorovacie	VVS 2019 a záverečná

	<i>po ukončení projektu</i>	regióny											správy, ITMS, hodnotiace správy	správa
1.3.1	Účastníci, ktorí v čase odchodu získavajú kvalifikáciu	Menej rozvinuté regióny	Počet	N/A			0	Počet	2014			33 250	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
1.3.1	<i>Počet partnerstiev medzi zamestnávateľmi a poskytovateľmi CZV fungujúcich 6 mesiacov po ukončení projektu</i>	Menej rozvinuté regióny	Počet	N/A			0	Počet	2014			9	Monitorovacie správy, ITMS, hodnotiace správy	VVS 2019 a záverečná správa
1.3.2	Účastníci, ktorí v čase odchodu získavajú kvalifikáciu	Menej rozvinuté regióny	Počet	N/A			0	Počet	2014			10 010	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok

PRIORITNÁ OS 2: Zamestnanosť

Prioritná os Zamestnanosť prispieva k napĺňaniu jedného z tematických cieľov stratégie Európa 2020, a to dosiahnuť 75% podiel zamestnaného obyvateľstva vo veku 20 - 64 rokov.

Slovenská republika si v nadväznosti na cieľ stratégie Európa 2020 v oblasti podpory zamestnanosti a mobility pracovnej sily zadefinovala konkrétny cieľ a to: „Dosiahnuť 72% mieru zamestnanosti obyvateľstva vo veku 20 - 64 rokov do roku 2020“. Hlavné opatrenia na zvýšenie zamestnanosti a mobility pracovnej sily sú rozpracované v rámci Národného programu reforiem SR 2013. Prioritná os je v súlade s napĺňaním úloh prijatých v rámci národného programu reforiem pre oblasť zamestnanosti.

Rozvoj ľudského kapitálu je hlavným predmetom záujmu pre Slovensko. Fondy SSR by mali prispieť k rastu a tvorbe pracovných príležitostí. Investície realizované z fondov SSR by sa mali zamerať na odstraňovanie prekážok na pracovnom trhu pre najohrozenejšie skupiny: dlhodobo nezamestnaných a starších ľudí, mladých nezamestnaných, ženy a osoby ohrozené sociálnym vylúčením. Silnejšie verejné služby zamestnanosti budú kľúčovým nástrojom pre dosiahnutie týchto cieľov.

Dlhodobá nezamestnanosť patrí medzi najvyššie v EÚ. Existuje popri nedostatku pracovnej sily a týka sa najmä nekvalifikovaných pracovníkov, dopyt po ktorých bude pravdepodobne klesať. Miera zamestnanosti starších osôb (55-64) je rovnako pod priemerom EÚ a možnosť ich zamestnania je nepriaznivo ovplyvnená nedostatočným prístupom k celoživotnému vzdelávaniu. Zabezpečenie dostupných podmienok vhodných pre starších ľudí s cieľom udržať ich dlhšie v aktívnej činnosti vychádzajú z navrhovaných opatrení Národného projektu Stratégia aktívneho starnutia na zvýšenie miery zamestnanosti a zníženie miery nezamestnanosti starších osôb. Cieľom investičnej priority je vytvorenie podmienok na lepší prístup k zamestnávaniu vybraných skupín, ktoré patria medzi najviac ohrozené skupiny na trhu práce a zabezpečenie podpory dochádzky za prácou, presťahovania sa za prácou, ako aj podpory dopravy do zamestnania s cieľom pozitívne ovplyvniť ponukovú stránku trhu práce.

Podiel mladých ľudí na Slovensku vo veku 15-24 rokov, ktorí nepracujú, nevzdelávajú sa a nezúčastňujú sa na odbornej príprave (NEET) je na Slovensku vyšší oproti priemeru EÚ 27, čo je spôsobené najmä vysokým podielom nezamestnaných mladých ľudí v tejto skupine. Slovensko má oproti priemeru EÚ 27 vyšší podiel mladých ľudí, ktorí by radi pracovali, pričom ide o mladých ľudí, ktorí si prácu hľadajú, ale aj tých, ktorí si prácu aktívne nehľadajú. Vysoká miera nezamestnanosti mladých ľudí vyžaduje individualizovaný prístup vrátane odbornej prípravy a aktivačných opatrení pre mladých ľudí, ktorí nepracujú ani sa nevzdelávajú, vyššej účasti nekvalifikovaných mladých ľudí na odbornom vzdelávaní a príprave v spoločnostiach a zavedenie systémov „ochrany mladých“. Cieľom opatrenia je zvýšiť účasť mladých ľudí na pracovnom trhu. Kľúčovými aktivitami sa zabezpečí, aby všetci mladí ľudia vo veku do 29 rokov dostali kvalitnú ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, odborného vzdelávania a prípravy alebo stáže do štyroch mesiacov po zaradení do evidencie UoZ po strate zamestnania alebo po ukončení formálneho vzdelania.

Rodové nerovnosti v pracovnom procese, ale i iných oblastiach na Slovensku spôsobuje niekoľko navzájom sa ovplyvňujúcich faktorov. Patria k nim napr. tradičné rozdelenie rodových rolí, nízka znalosť svojich práv a agendy rodovej rovnosti, nedostatok vyrovnávacích opatrení, ale v neposlednom rade aj nedostatok sociálnych služieb, ktoré by umožňovali lepšie zosúladenie rodinného a pracovného života. Cieľom je odstrániť vysoký rozdiel v miere ekonomickej aktivity a zamestnanosti medzi mužmi a ženami odstrániť vysokú vertikálnu a horizontálnu segregáciu na trhu práce a vo vzdelávaní odstrániť vysoký rodový mzdový rozdiel (dlhodobo nad 20%) zabezpečiť dostatok služieb pre zosúladenie rodinného a pracovného života.

Z pohľadu prispôsobivosti podnikov a ich zamestnancov na zmenené podmienky na trhu práce je mimoriadne dôležitý vývoj štruktúry zamestnanosti v podnikoch podľa ich veľkosti ako aj vzdelanostnej štruktúry zamestnanosti v SR. Cieľom investičnej priority je vytvoriť podmienky na modernizáciu trhu práce s cieľom zvýšiť úroveň zamestnanosti a zabezpečiť udržateľnosť sociálnych modelov a pracovných miest, zlepšiť postavenie zamestnancov prostredníctvom získavania nových zručností, ktoré súčasným a budúcim zamestnancom umožnia prispôbiť sa novým podmienkam a potenciálnym kariérnym posunom, znížia nezamestnanosť a zvýšia produktivitu práce.

Investičné priority prioritnej osi Zamestnanosť:

Investičná priorita 2.1 Prístup uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb k zamestnaniu vrátane dlhodobo nezamestnaných a osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, ako aj miestne iniciatívy v oblasti zamestnávania a podpora mobility pracovnej sily.

Špecifický cieľ 2.1.1 *Zlepšiť prístup dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnutých osôb na trh práce.*

Opis východiskovej situácie

V Slovenskej republike je podiel zamestnaného obyvateľstva vo veku 20-64 rokov pod priemerom EÚ 27 a posledné roky stagnuje okolo 65 %. Vnútroštátny cieľ pre Slovensko vyplývajúci zo stratégie Európa 2020 v oblasti miery zamestnanosti osôb vo veku 20-64 rokov vo výške 72 % nie je možné dosiahnuť bez cieľených a preventívnych opatrení na trhu práce s podporou ESF. Nezamestnanosť, najmä dlhodobá a štruktúrna, je pre slovenské hospodárstvo naďalej jedným z hlavných problémov. Miera dlhodobej nezamestnanosti patrí s viac ako 9 % medzi najvyššie v EÚ27. Vyplýva hlavne z vysokej nezamestnanosti medzi mladými a dlhodobej nezamestnanosti nízko kvalifikovanej pracovnej sily. V roku 2012 bolo podľa údajov výberového zisťovania pracovných síl bez práce dlhšie ako 1 rok viac ako 60 % nezamestnaných i napriek tomu, že ich absolútny počet sa medziročne znížil. Dlhodobá nezamestnanosť postihuje najmä nezamestnané osoby, ktorých kvalifikácia a zručnosti už nezodpovedajú potrebám trhu práce. Najmä nízko kvalifikovaní, starší ľudia a zdravotne postihnutí čelia najväčším problémom pri spĺňaní požiadaviek trhu práce. Situácia v dlhodobej nezamestnanosti je tiež ovplyvnená nedostatkom ponuky práce v niektorých regiónoch a nedostatočnou pracovnou motiváciou, keďže úroveň sociálnych dávok pre určité skupiny je relatívne podobná potenciálnemu príjmu zo zamestnania. Problém je predovšetkým s veľmi dlhodobou nezamestnanosťou (nezamestnaní viac ako 2 roky).

Z hľadiska vzdelania najvyššiu mieru nezamestnanosti mali osoby so základným vzdelaním, ktorá je trojnásobne vyššia ako priemerná miera celkovej nezamestnanosti. Miera nezamestnanosti starších (vo veku 55-64 rokov) zaznamenala v roku 2012 úroveň 11,2 %, čo bolo pod úrovňou celkovej miery nezamestnanosti (14 %). Miera zamestnanosti starších dosiahla v roku 2012 úroveň 43,1 % a oproti predchádzajúcemu roku sa zvýšila celkovo o 1,8 p. b. Miera zamestnanosti žien vo veku 20-64 rokov (57,3 % v roku 2012) bola o 15,5 p. b. nižšia v porovnaní s mierou zamestnanosti mužov.

Súčasná podpora zamestnanosti a riešenia nezamestnanosti je realizovaná najmä prostredníctvom aktívnej politiky trhu práce (AFTP). Ide najmä o systém štandardných nástrojov podpory a pomoci účastníkom trhu práce pri hľadaní zamestnania, zmene zamestnania a obsadzovaní voľných pracovných miest. Kľúčovou je pomoc a podpora s osobitným zreteľom na pracovné uplatnenie znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie a s tým súvisiace uplatňovanie aktívnych opatrení na trhu práce (AOTP). Väčšina z AOTP sa v roku 2012 realizovala prostredníctvom národných projektov, ktoré sú financované zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu a spolufinancované zo zdrojov štátneho rozpočtu. V roku 2012 bolo podporených celkovo viac ako 94 tis. uchádzačov o zamestnanie, záujemcov o zamestnanie resp. zamestnancov/pracovných miest v celkovej sume dohodnutých finančných prostriedkov vo výške viac ako 136 mil. Eur.

V máji 2013 Slovensko prijalo legislatívne opatrenia (novela zákona o službách zamestnanosti) s cieľom zreformovať AFTP. Úspech tejto reformy bude do veľkej miery závisieť od potenciálu verejných služieb zamestnanosti účinným spôsobom realizovať túto reformu. Vykonaná bola revízia AFTP, založená na reálnom využívaní jednotlivých nástrojov a ich skutočnej efektívnosti.

Špecifický cieľ bude prispievať k riešeniu vyššie uvedených problémov, a to nedostatku zodpovedajúcich kvalifikácií, schopností a pracovných skúseností. Podpora bude pokračovať formou AFTP, a to prostredníctvom jej zlepšeného pokrytia, účinnosti, uplatňovania individuálnych plánov a rozšírením služieb najviac relevantných pre pomoc dlhodobo nezamestnaným, nízko kvalifikovaným, starším ľuďom a zdravotne postihnutým osobám. Podpora bude usilovať o maximalizáciu synergie činností s celoživotným vzdelávaním tak, aby získali vedomosti a zručnosti dopytované na trhu práce a zvýšila sa ich zamestnanosť.

Výsledky

- *zvýšenie zamestnanosti, zníženie nezamestnanosti, predovšetkým dlhodobej*
- *zvýšenie účasti starších ľudí na trhu práce*
- *zníženie miery nezamestnanosti ľudí od 55-64 roku*
- *zvýšenie účasti nízko kvalifikovaných a zdravotne postihnutých osôb na trhu práce*
- *zvyšovanie zamestnateľnosti*
- *udržanie pracovných miest a tvorba nových pracovných miest, a umiestnenie nezamestnaných osôb, resp. osôb, ktorým hrozí prepúšťanie z pracovného pomeru, na trh práce*
- *zavedenie opatrení pre integráciu znevýhodnených uchádzačov do udržateľného zamestnania*

Špecifický cieľ 2.1.2 **Zlepšiť podporu tvorby pracovných miest, mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov a podnikov, podporu udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach.**

Opis východiskovej situácie

Trh práce Slovenskej republiky je výrazne poznamenaný nízkou medziregionálnou mobilitou pracovnej sily, pričom vo väčšine krajov je niekoľko stoviek voľných pracovných miest. V roku 2012 bolo v SR približne 14 tisíc voľných pracovných miest, z toho najviac v Bratislavskom (8 tisíc) a v Banskobystrickom kraji (1,3 tisíc), najmenej v Nitrianskom kraji (asi 700). Dlhodobo prevládajúcim typom mobility za prácou v podmienkach Slovenska je dochádzka do zamestnania z obce do obce spravidla v tom istom okrese. Rozsah dochádzky do zamestnania nad rámec okresu alebo kraja dlhodobo osciluje na nízkych hodnotách.

Zvýšenie medziregionálnej mobility za prácou patrí k významným faktorom, ktorý môže napomôcť k znižovaniu regionálnych rozdielov v životnej úrovni obyvateľstva v danom regióne a následne aj sekundárne ovplyvňovať rast zamestnanosti. Na podporu mobility pracovnej sily sa využívajú tri druhy príspevkov, ktoré sú poskytované v súlade so zákonom o službách zamestnanosti. Ide o príspevok na dochádzku za prácou, príspevok na presťahovanie za prácou a príspevok na dopravu do zamestnania. Príspevok na dochádzku za prácou bol v roku 2012 tretím najvyužívanejším AOTP. Poberalo ho 16 136 ľudí a celková dohodnutá suma na poskytnutie príspevkov bola 4 918 370 Eur.

Podpora samostatnej zárobkovej činnosti je zabezpečovaná prostredníctvom príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť. Súčasťou prípravy na jej začatie a prevádzkovanie môže byť aj absolvovanie prípravy uchádzačom o zamestnanie a vypracovanie podnikateľského zámeru.

V roku 2012 bolo príspevkom na podporu samostatnej zárobkovej činnosti podporených 8 690 pracovných miest v dohodnutej výške finančných prostriedkov 29 389 693 Eur, kým v roku 2011 to bolo 12 271 pracovných miest v dohodnutej výške finančných prostriedkov 41 883 192 Eur.

Od mája 2013 sú upravené podmienky pre poskytovanie príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť, ktorý môže byť poskytnutý uchádzačovi o zamestnanie, ktorý bude vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť na základe živnostenského oprávnenia.

Rozvíjať bude potrebné zacielenie na predvídanie zmien, adaptabilitu na zmenené podmienky, prispôbenie pracovníkov, podnikov a podnikateľov týmto zmenám, ale aj s tým súvisiacu podporu tvorby pracovných miest, zvyšovanie zručností pre žiadané alebo avizované prispôbenie a pod.

Výsledky

- *zvýšená tvorba a udržanie pracovných miest*
- *zvýšená tvorba a udržanie pracovných miest znížením odvodového zaťaženia pre pracovníkov s nízkymi príjmami*
- *zabezpečená udržateľnosť samostatnej zárobkovej činnosti a zlepšená efektívnosť vynaložených finančných zdrojov pre tých, ktorí budú prevádzkovať udržateľné živnosti*
- *zlepšená mobilita za prácou a zmiernené bariéry mobility pracovnej sily a podpora zamestnanosti v prospech lepšieho využívania potenciálu mobility pracovnej sily*

- zvýšené zručností pre adaptabilitu pracovníkov a prispôsobenie pracovníkov, podnikov a podnikateľov zmenám
- podpora voľného pohybu pracovných síl v rámci EÚ/EHP prostredníctvom EURES
- lepšia identifikácia sektorovej potreby zručností na trhu práce a dopytu po kvalifikovanej pracovnej sile prostredníctvom Národnej sústavy povolani⁹

Opis typu a príklady aktivít

IP 2.1 Prístup uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb k zamestnaniu vrátane dlhodobo nezamestnaných a osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, ako aj miestne iniciatívy v oblasti zamestnávania a podpora mobility pracovnej sily

Realizáciou aktivít v rámci špecifického cieľa 2.1.1 bude možné zabezpečiť dosiahnutie cieľa investičnej priority, ktorým je zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a znížiť nezamestnanosť nezamestnaných osôb. Podpora bude zameraná najmä na rozvíjanie cielených aktívnych a preventívnych opatrení pracovného trhu s cieľom zvýšiť mieru zamestnanosti dlhodobo nezamestnaných osôb, pracovníkov s nízkou kvalifikáciou, starších ľudí a zdravotne postihnutých. Ďalej v rámci špecifického cieľa 2.1.2 bude podpora smerovať najmä do rozvíjania aktivít mimo nástrojov APTP. Podpora bude tiež zameraná na podporu udržateľnosti samostatne zárobkovej a podnikateľskej činnosti a zvýšenie mobility pracovnej sily.

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

Špecifický cieľ 2.1.1:

- uchádzač o zamestnanie,
- znevýhodnený uchádzač o zamestnanie (napr. občan vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 12 po sebe nasledujúcich mesiacov, občan starší ako 50 rokov veku, občan s nízkou kvalifikáciou - dosiahol vzdelanie nižšie ako stredné odborné vzdelanie, občan, ktorý najmenej 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nemal pravidelne platené zamestnanie, občan, ktorý žije ako osamelá dospelá osoba s jednou osobou odkázanou na jeho starostlivosť alebo s viacerými osobami odkázanými na jeho starostlivosť alebo starajúca sa aspoň o jedno dieťa pred skončením povinnej školskej dochádzky, občan so zdravotným postihnutím),
- zamestnanec,
- samostatne zárobkovo činná osoba,
- zamestnávateľ,
- poskytovatelia služieb zamestnanosti, atď.

Špecifický cieľ 2.1.2:

- uchádzač o zamestnanie,
- znevýhodnený uchádzač o zamestnanie,
- zamestnanec,
- samostatne zárobkovo činná osoba,
- zamestnávateľ,
- poskytovatelia služieb zamestnanosti, atď.

Cieľové územia:

NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko

Typy prijímateľov:

Špecifický cieľ 2.1.1:

- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny,
- úrady práce, sociálnych vecí a rodiny,
- regionálna a miestna štátna správa ,

⁹ Národná sústava povolani bude databázou podľa európskych štandardov s opismi nárokov trhu práce na pracovné miesta

- štátne rozpočtové a príspevkové organizácie,
- obce a mestá a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je obec alebo mesto,
- združenia miest a obcí,
- VÚC a úrady samosprávneho kraja a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je VÚC,
- občianske združenie,
- nadácie,
- mimovládne neziskové organizácie,
- zamestnávateľa - fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie,

Špecifický cieľ 2.1.2:

- regionálna a miestna štátna správa ,
- štátne rozpočtové a príspevkové organizácie,
- obce a mestá a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je obec alebo mesto,
- združenia miest a obcí,
- VÚC a úrady samosprávneho kraja a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je VÚC,
- občianske združenie,
- nadácie,
- mimovládne neziskové organizácie,
- zamestnávateľa - fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie.

príklady aktivít

Špecifický cieľ 2.1.1:

Zlepšiť prístup dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnutých osôb na trh práce.

- Poskytovanie personalizovaných služieb zamestnanosti s osobitným dôrazom na najviac ohrozené znevýhodnené skupiny UoZ vrátane posilnenia personálnych kapacít úradov PSVR za účelom poskytovania cielených, individualizovaných opatrení.
- Poskytovanie aktívnych a preventívnych opatrení prístupných pre všetkých uchádzačov o zamestnanie.
- Podpora aktívnej politiky trhu práce a zamestnanosti, vrátane vzdelávania a prípravy pre trh práce, podpora starších a nízko kvalifikovaných.
- Podpora aktivačných centier na získanie pracovných návykov dodatočných vedomostí či zručností a aktívne hľadanie pracovného miesta, resp. podpora vytvorenia živnosti na nedostatkové remeslá u dlhodobo nezamestnaných.
- Podpora zdravého starnutia pre nezávislý, bezpečný, dôstojný a aktívny život v starobe.
- Podpora inovatívnych riešení, pilotných projektov na odskúšanie nových aktívnych a preventívnych opatrení trhu práce.
- Programy na podporu zamestnanosti občanov so zdravotným postihnutím.
- Hodnotenie účinnosti a efektívnosti AOTP.
- Aktivity zamerané na modernizáciu verejných služieb zamestnanosti.
- Podpora siete EURES
- Vzdelávanie zamestnancov verejných služieb zamestnanosti zameraného na skvalitňovanie práce s klientom.
- Aktivity zamerané na zvyšovanie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.
- Aplikovanie osvedčených foriem podpory a individuálnej práce aj pre iné znevýhodnené skupiny ako ZP.
- Podpora rozsahu prevenčných aktivít vo všetkých oblastiach spoločenského života.
- Digitálna integrácia na zabezpečenie sledovania účinnosti služieb zamestnanosti a prognózovania potrieb trhu práce a profesijného poradenstva, prepojenia online systémov medzi spolupracujúcimi inštitúciami, na zabezpečenie analytických nástrojov, na zabezpečenie systematického monitorovania výdavkov, na podporu prístupu k elektronickým službám.
- Podpora spolupráce verejných služieb zamestnanosti s neštátnymi subjektmi prispievajúcimi k začleňovaniu znevýhodnených skupín UoZ na trh práce.
- Podpora sociálneho dialógu pri riešení rozvoja zamestnanosti, najmä dlhodobo nezamestnaných,

nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnutých osôb.

Špecifický cieľ 2.1.2:

Zlepšiť podporu tvorby pracovných miest, mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov a podnikov, podporu udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach.

- Podpora tvorby pracovných miest vrátane podpory vytvárania nových pracovných miest v nových podnikoch a samozamestnania.
- Podpora poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach.
- Zlepšenie prístupu k zamestnaniu a predchádzanie nezamestnanosti prostredníctvom podpory podnikania, vytvárania podnikov vo väzbe na potreby trhu práce a regionálnych trhov práce.
- Školenia a tréningy pre podporu tvorby nových pracovných miest formou samozamestnania a zamestnávania zo strany MSP.
- Tvorba udržateľných pracovných miest zamestnávateľmi znížením odvodového zaťaženia pre pracovníkov s nízkymi príjmami ako aj absolventov stredných a vysokých škôl alebo úhradou mzdových nákladov alebo časti mzdových nákladov.
- Podpora miestnych a regionálnych iniciatív a ich prístupu k tvorbe udržateľných pracovných miest a samozamestnávaniu.
- Tvorba pracovných miest v malých podnikoch, predovšetkým začínajúcich podnikov.
- Podpora tvorby pracovných miest formou poradenstva, odborných konzultácií a školení najmä pre začatie podnikania a služieb.
- Overovanie nových opatrení na trhu práce formou pilotných projektov.
- Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na profesnú mobilitu
- Aktivity zamerané na zlepšovanie mobility za prácou, adaptability zamestnancov a podnikov.
- Podpora zavádzania systémových zmien a inováčných riešení na zabezpečenie potrebnej mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov a podnikov.

Investičná priorita 2.2 Trvalo udržateľná integrácia mladých ľudí, najmä tých, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, na trh práce, vrátane mladých ľudí ohrozených sociálnym vylúčením a mladých ľudí z marginalizovaných komunít, vrátane vykonávania systému záruk pre mladých ľudí.

Špecifický cieľ 2.2.1 **Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí na trhu práce.**

Opis východiskovej situácie

Všeobecne je stav nezamestnanosti medzi mladými ľuďmi ovplyvnený nesúladow zručností a potrebami trhu práce, a momentálne tiež nedostatočným dopytom po pracovnej sile. Úroveň miery nezamestnanosti osôb vo veku 15-24 rokov dosahuje na Slovensku dlhodobo nadpriemerné hodnoty. V roku 2010 (33,6 %) bola podľa údajov ŠÚ SR v porovnaní s celkovou mierou nezamestnanosti v SR vyššia o 19,2 percentuálneho bodu, v roku 2012 (34,0 %) o 20,0 percentuálnych bodov. Viac ako polovica nezamestnaných mladých ľudí vo veku 15-24 rokov bola nezamestnaná dlhšie ako 1 rok. Po zohľadnení počtu mladých ľudí vo vzdelávacom procese, miera neaktivity mladých ľudí pod 25 rokov (t. j. tých, ktorí nie sú zamestnaní ani zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy – tzv. NEET) v roku 2012 predstavovala na Slovensku 13,8 %, čo však stále, aj keď s menej výrazným rozdielom bola hodnota nad priemerom EÚ27 a krajín V4 (13,1 % a 12,3 %). Počet mladých ľudí v kategórii NEET v SR v roku 2012 podľa prepočtov MPSVR SR predstavoval približne 101 tisíc osôb, z nich bolo približne 72 tisíc osôb vedených v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Miera neaktivity mladých ľudí do 29 rokov dosiahla v roku 2012 úroveň 18,8 % (15,8 % priemer EÚ27, 16,6 % priemer krajín V4). Z uvedeného je zrejmé, že problém nezamestnanosti mladých ľudí v Slovenskej republike je výraznejším javom vo vekovej hranici do 29 rokov, než vo vekovej hranici do 25 rokov.

Z hľadiska vzdelania sa na nezamestnanosti mladých ľudí podieľajú hlavne osoby s úplným stredným odborným vzdelaním, s odborným vzdelaním bez maturity a so základným vzdelaním. Tieto v rokoch 2010 až 2012 tvorili približne 78-81 % z celkového počtu nezamestnaných mladých vo veku 15-24 rokov.

Novelou zákona o službách zamestnanosti sa s účinnosťou od 1. januára 2013, vytvoril legislatívny rámec na operatívny tok aktuálnych informácií o trhu práce medzi školstvom a zamestnávateľmi v regionálnom i národnom rozmere, čo prinesie zlepšenie informovanosti škôl o vývoji na trhu práce. Novelou zákona o službách zamestnanosti sa spresnila aj cieľová skupina uchádzačov o zamestnanie, ktorí môžu vykonávať absolventskú prax.

Nadväzne na iniciatívu predsedu Európskej komisie J. M. Barrosa na podporu zníženia nezamestnanosti mladých ľudí z januára 2012, MPSVR SR pripravilo dva projekty (Podpora zamestnávania nezamestnaných v samospráve, Podpora vytvárania pracovných miest) zamerané na podporu vytvárania pracovných miest vo verejnom a súkromnom sektore pre mladých nezamestnaných do 29 rokov. Realizáciou projektov sa v období rokov 2012 až 2015 predpokladá vytvorenie takmer 14 tis. pracovných miest. Od začiatku realizácie projektov bolo k 15.12.2013 podporené vytvorenie 11 541 pracovných miest pre mladých nezamestnaných.

V súlade s Odporúčaním Rady Európskej únie z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí, Oznámením EK z 19. júna 2013 (Spoločne pre mladých ľudí Európy - Výzva na prijatie opatrení proti nezamestnanosti mládeže) a Akčným plánom Národného programu reforiem SR 2013 schváleného uznesením vlády SR č. 198 zo dňa 24. apríla 2013 pripravilo MPSVR SR v spolupráci s MŠVVaŠ SR Národný plán implementácie záruky pre mladých ľudí v SR (národný plán). V ňom sú uvedené reformné kroky a iniciatívy v oblasti včasnej intervencie a aktivácie a tiež v oblasti integrácie mladých ľudí na trh práce. Jeho súčasťou sú úlohy príslušných verejných orgánov a ostatných organizácií, spôsoby financovania systému záruk pre mladých ľudí, ako aj časový harmonogram jeho realizácie a náklady na jeho implementáciu. Národný plán je konštruovaný tak, aby mladí ľudia dostali jednu zo 4 ponúk, a to ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, odbornej prípravy alebo stáže (pracovnej praxe) v lehote štyroch mesiacov po tom, čo prídu o prácu alebo ukončia formálne vzdelanie. Podmienkou na poskytnutie záruky pre mladých ľudí v oblasti služieb zamestnanosti je ich zaradenie do evidencie UoZ. Mladým ľuďom, ktorí nie sú v evidencii UoZ bude ponuka zabezpečovaná prostredníctvom iniciatív najmä v oblasti práce s mládežou a v sociálnej oblasti. Na realizáciu národného plánu budú zabezpečené finančné prostriedky v celkovej výške cca 72,2 mil. EUR pre SR z osobitnej rozpočtovej alokácie vyhradenej pre členské štáty EÚ oprávnené na čerpanie Iniciatívy pre zamestnanosť mladých ľudí. Minimálne rovnaký objem finančných prostriedkov bude zabezpečený z národnej alokácie ESF. Implementácia záruky pre mladých ľudí v SR bola dňa 29. januára 2014 predmetom rokovania Rady solidarity a rozvoja SR, ktorá prijala Spoločné vyhlásenie na podporu jej realizácie v SR. Národný plán bol vypracovaný ako súčasť Informácie o príprave a prijatí záruky pre mladých ľudí v SR, ktorú prerokovala a vzala na vedomie vláda SR na svojom rokovaní dňa 5. februára 2014, pričom Európska komisia (DG Employment) do polovice februára 2014 uskutoční finálne rokovanie s členskými štátmi o realizácii jednotlivých aktivít (SR - 14. februára 2014). Zámerom je presadiť systém záruk pre mladých ľudí až do 29 rokov veku. Cieľom opatrenia je zabezpečiť, aby všetci mladí ľudia vo veku do 29 rokov dostali kvalitnú ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, odborného vzdelávania a prípravy alebo stáže do štyroch mesiacov po strate zamestnania alebo ukončení formálneho vzdelania.

Kľúčové aktivity implementácie systému záruk budú zamerané na odborné poradenské služby úradov PSVR, vytváranie lepšie cielených a individualizovaných činností a na ich základe identifikáciu a podporné činnosti najmä pre tých mladých ľudí, ktorým hrozí, že si nenájdu zamestnanie ani možnosť ďalšieho vzdelávania.

Výsledky

- *zvýšenie zamestnanosti, zníženie nezamestnanosti mladých ľudí*
- *zvyšovanie zamestnateľnosti mladých ľudí*
- *zníženie miery neaktivity mladých ľudí do 29 rokov (tých, ktorí nie sú zamestnaní ani zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy – NEET)*
- *zvýšenie počtu odborných poradcov na úradoch PSVR*
- *zavedenie nových alebo inovatívnych foriem podpory mladých ľudí s cieľom ich vzdelávania, hľadania zamestnania, stáže, praxe*

Opis typu a príklady aktivít

IP 2.2 Trvalo udržateľná integrácia mladých ľudí, najmä tých, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, na trh práce, vrátane mladých ľudí ohrozených sociálnym vylúčením a mladých ľudí z marginalizovaných komún, vrátane vykonávania systému záruk pre mladých ľudí.

Aktivitami podľa špecifického cieľa 2.2.1 sa bude reagovať na vysokú mieru evidovanej nezamestnanosti mladých ľudí, a tých mladých ľudí, ktorí majú menej ako 29 rokov veku, nie sú zamestnaní ani zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy – NEET.

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

- občan mladší ako 29 rokov veku, ktorý ukončil príslušným stupňom vzdelania sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako dvomi rokmi a pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nemal pravidelne platené zamestnanie),
- nízko kvalifikovaní uchádzači o zamestnanie do 29 rokov veku
- uchádzač o zamestnanie,
- zamestnanec,
- samostatne zárobkovo činná osoba,
- zamestnávateľ
- poskytovatelia služieb zamestnanosti, atď.

Cieľové územia:

NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko

Typy prijímateľov:

- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny,
- úrady práce, sociálnych vecí a rodiny,
- regionálna a miestna štátna správa,
- štátne rozpočtové a príspevkové organizácie,
- obce a mestá a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je obec alebo mesto,
- združenia miest a obcí,
- VÚC a úrady samosprávneho kraja a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je VÚC,
- občianske združenie,
- nadácie,
- mimovládne neziskové organizácie,
- zamestnávateľia - fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie,

príklady aktivít

Špecifický cieľ 2.2.1:

Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí na trhu práce.

- Zavedenie programov poradenských služieb špecificky cielených na mladých ľudí.
- Aktivity súvisiace s realizáciou záruky pre mladých ľudí do 29 rokov.
- Programy súvisiace s poskytovaním záruky a umožňujúce zvýšenie počtu odborných poradcov na úradoch PSVR za účelom poskytovania cielených, individualizovaných opatrení pre mladých ľudí.
- Programy a projekty zamerané na inštitucionálne zriaďovanie organizačných celkov alebo útvarov zaoberajúcich sa poradenstvom a pomocou mladým ľuďom pri ich prechode zo školy do zamestnania (poradenstvo pri voľbe povolania, individuálne poradenstvo, tréningy zručností, pomoc alebo asistencia pri začleňovaní na trh práce do zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti).
- Programy a projekty zamerané na mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní ani zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy – tzv. NEET.
- Programy a projekty zabezpečujúce podporu zamestnávania alebo samozamestnávania mladých ľudí (aj absolventov škôl)
- Programy umožňujúce dokončenie vzdelania na základnej škole alebo strednej škole.
- Programy a projekty umožňujúce ďalšie vzdelávanie uchádzačov o zamestnanie, odborné vzdelávanie a prípravu alebo stáže, praxe, tréningy zručností a pod.
- Programy určené na vyhľadávanie nových alebo inovatívnych foriem podpory mladých ľudí s cieľom ich vzdelávania, hľadania zamestnania, stáže, praxe a pod.

- Zavedenie programu osobitnej podpory zamestnávania mladých ľudí po ukončení náhradnej starostlivosti alebo po výkone trestu odňatia slobody a pre mladých ľudí so zdravotným postihnutím so zvyškovým pracovným potenciálom a pod.
- Podpora inovatívnych prístupov a systémových zmien na zabezpečenie účasti mladých ľudí na trhu práce.
- Podpora informačných aktivít a príkladov dobrej praxe s cieľom poskytnúť širšej verejnosti informácie o situácii mladých ľudí na trhu práce.

Investičná priorita 2.3 Rovnosť medzi mužmi a ženami vo všetkých oblastiach vrátane v oblasti prístupu k zamestnaniu, kariérenmu postupu, zosúladenia pracovného a súkromného života a presadzovania rovnakej odmeny za rovnakú prácu.

Špecifický cieľ 2.3.1 Zvýšiť dostupnosť kvalitných, udržateľných a cenovo dostupných riešení v oblasti starostlivosti o závislého člena domácnosti, najmä detí s cieľom zvýšiť mieru zamestnanosti.

Opis východiskovej situácie

Kľúčovým faktorom postavenia žien a mužov spoločnosti je vzťah medzi platenou a neplatenou prácou, ako aj distribúcia neplatennej práce medzi mužov a ženy. V tomto kontexte treba vnímať aj opatrenia na zosúladovanie práce a rodiny, ktoré by mali cielene podporovať vyššiu účasť mužov v starostlivosti o domácnosť a závislé osoby. Bez takejto podpory sa len reprodukuje neúmeraná záťaž žien neplatenou prácou.

Pritom treba brať do úvahy aj výrazný rodový rozmer dopadu rodičovstva na zamestnanosť žien a mužov prítomnosť detí mladších ako 6 rokov v rodine významne znižuje mieru zamestnanosti žien, ale iba minimálne zamestnanosť mužov. Miera zamestnanosti žien 25–49 ročných s dieťaťom mladším ako 6 rokov je nižšia ako 40 %, u mužov tej istej vekovej kategórie a v tej istej fáze rodičovstva však viac ako 83 %. Zatiaľ čo rozdiel v miere zamestnanosti mužov s deťmi a bez detí je 11 percentuálnych bodov, t. j. muži s deťmi sú častejšie zamestnaní ako muži bez detí, medzi ženami s deťmi a bez detí je to -26,7 p.b.¹⁰ V priebehu rokov sa tento rozdiel u žien ešte zvýšil, keď v roku 2008 tvoril -24,9p.b.

Nožnice medzi odmenou za prácu sa medzi mužmi a ženami roztvárajú viac a viac po narodení každého dieťaťa. V tejto súvislosti sa potom za jednu z pretrvávajúcich príčin štrukturálnych problémov považuje fakt, že prechod žien na trh práce nebol dostatočne prepojený s prechodom mužov do neplatennej práce v domácnosti.¹¹

V situácii narastajúcej nezamestnanosti, predovšetkým u žien, negatívne pôsobí aj nedostatok služieb starostlivosti o deti. Od roku 2006 sa každý rok zhoršuje dostupnosť predškolských zariadení. Počet nevybavených žiadostí dosiahol k septembru 2012 v štátnych škôlkach 7,5 tisíc,¹² pričom situácia je kritická hlavne v Bratislavskom kraji (46% zo všetkých žiadostí). Neinvestovanie do formálnej predškolskej starostlivosti zvyšuje riziko ďalšieho prepadu príjmovej situácie mladých rodín, zatiaľ čo opak by mohol priniesť aj nové pracovné miesta.

Zvyšovanie kapacity voľných miest by bolo prínosné nielen z hľadiska zvýšenia zamestnanosti matiek s deťmi vo veku do 6 rokov, ale pozitívne by ovplyvnilo aj celkový psychický a mentálny vývoj detí umiestnených v predškolských a obdobných zariadeniach.

Nedostatok zariadení starostlivosti o deti od narodenia do troch rokov veku napr. detských jasí, ktorých zriaďovateľmi sú v súčasnom období predovšetkým samosprávy väčších miest vytvára reálnu bariéru možného uplatnenia sa na trhu. V záujme zefektívnenia služieb starostlivosti o dieťa je

¹⁰ Údaj za rok 2011, veková skupina rodičov 25 – 49 rokov s dieťaťom do 12 rokov a bez dieťaťa (zdroj: Eurostat).

¹¹ Jarvko, N., 2013: Parental leave policy in Sweden: evolution, lessons learned. Paper on Fifty-seventh session, March 2013 of United Nations Commission on the Status of Women, New York

¹² Iba štátne škôlky, zdroj Ústav informácií a prognóz školstva

potrebné vytvoriť legislatívne a finančné zázemie pre zriaďovanie zariadení služieb starostlivosti o dieťa (jasle) za účelom motivácie rodičov k väčšej snahe zamestnať.

Za účelom zosúladenia pracovného a rodinného života ako aj zlepšenia prístupu k službám starostlivosti o dieťa do troch rokov sa v praxi uplatňuje poskytovanie priamej finančnej podpory pre rodiny s deťmi v podobe príspevku na starostlivosť o dieťa. Ide o efektívny nástroj, ktorý je financovaný prostredníctvom ESF, ako národný projekt „Príspevok na službu starostlivosti o dieťa“, v rámci programového obdobia 2007-2013. Ďalšie uplatňovanie tohto nástroja v období rokov 2014-2020 môže prispieť k zvyšovaniu zamestnanosti a k zlepšeniu príjmovej situácie rodín, čo sa pozitívne odrazí aj v znížení rizika chudoby. Pre zlepšenie prístupu k službám starostlivosti o dieťa je zároveň nevyhnutné vybudovať nové zariadenia služieb starostlivosti o dieťa, prioritne vo veku 0-3 rokov. Účelom je zvýšenie dostupnosti kvalitných, udržateľných a cenovo dostupných zariadení služieb starostlivosti o deti, najmä jasli a rozšírenie okruhu poskytovateľov týchto služieb, čo umožní rodičom maloletých detí uplatniť sa na trhu práce.

Z hľadiska flexibilných foriem práce a zosúladenia rodinného a pracovného života existujú v SR ešte značné bariéry a nedostatky. Viaceré výskumy pritom potvrdzujú, že pružný pracovný čas patrí vo všeobecnosti medzi najviac zavedené opatrenia. V roku 2011 malo z viac ako 5 tisíc sledovaných podnikov a organizácií zavedený pružný pracovný čas takmer 30 %.¹³ Čiastkové údaje poskytujú výsledky auditu *Zamestnávateľ ústretový rodine, rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí za rok 2011*. Najčastejším zavedeným a aj využívaným opatrením na zosúladovanie práce a rodiny je pružný pracovný čas, viaceré prihlásené organizácie ponúkajú podnikové jasle či škôlku. Využívanie konta pracovného času či zdieľané pracovného miesta z rodinných dôvodov sa zatiaľ v praxi neujali a sú využívané zatiaľ iba veľmi málo.¹⁴

Slovenská republika už dlhodobo patrí v Európe medzi krajiny s najnižším podielom žien a mužov zamestnaných na kratší pracovný čas. V roku 2011 dosahoval podiel žien zamestnaných na kratší pracovný čas zo zamestnaných žien úroveň 6,2 % a u mužov 3,3 %. Z relevantnej skupiny zamestnaných 25 – 49-ročných s najmladším dieťaťom do 6 rokov celkovo 7,1 % žien a 1,6 % mužov. Pracujúcich z domu bolo viac mužov (9,4 %) ako žien (5,6 %), 7 % žien a 2,4 % mužov pracovalo na dobu určitú. Dostupné údaje majú len obmedzenú výpovednú hodnotu a nie je možné overiť efektivitu ostatných opatrení na zosúladovanie práce a rodiny z rodovej perspektívy.

Výsledky:

- zlepšenie možností pre zosúladenie rodinného a pracovného života prostredníctvom flexibilných foriem práce
- zníženie rozdielu v miere zamestnanosti medzi ženami a mužmi zvýšením zamestnanosti žien, najmä matiek s malými deťmi
- zníženie rodového rozdielu v miere zamestnanosti rodičov s deťmi prostredníctvom opatrení na zosúladenie pracovného a rodinného života
- zvýšenie počtu zariadení služieb starostlivosti o deti v predškolskom veku, prioritne vo veku do 3 rokov
- zvýšenie zamestnanosti rodičov zabezpečujúcich starostlivosť o deti vo veku do 3 rokov prostredníctvom finančnej podpory na služby starostlivosti o dieťa
- zavedenie inovatívnych spôsobov organizácie práce vrátane teleworkingu a práce na kratší pracovný čas

Špecifický cieľ 2.3.2 *Odstrániť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie.*

Opis východiskovej situácie

¹³ Informačný systém o pracovných podmienkach a nákladoch na podnikovú sociálnu politiku 2011

¹⁴ Porubánová, S. 2012: 11. ročník súťaže Zamestnávateľ ústretový k rodine, rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí, IVPR/MPSVR SR

V oblasti pracovného procesu sú ženy v SR konfrontované s horizontálnou i vertikálnou segregáciou. Index rodovej segregácie v zamestnaní dosiahol v roku 2010 hodnotu 31,1 (EÚ-27 26,4). V oblastiach ako zdravotníctvo, sociálnych vecí a rodiny a školstvo tvoria ženy až 80% pracovnej sily, v sektore verejnej správy 70%. Rodová štruktúra zamestnancov v oboch sektoroch vykazuje značné rozdiely, keď v nepodnikateľskom sektore predstavuje podiel žien 68%, kým v podnikateľskom iba 42%. Rodové rozdiely sú najmarkantnejšie v podnikateľskej sfére, kde na jednu podnikateľku pripadajú traja muži - podnikatelia.

Napriek veľmi dobrej vzdelanostnej úrovni žien (na Slovensku dokonca vyššej ako u mužov) ženy nedosahujú porovnateľné zárobky s mužmi, nakoľko vzdelanie v „typicky ženských oblastiach“ je oceňované nižšie. Rodový mzdový rozdiel na Slovensku sa už dlhodobo pohybuje nad priemerom EÚ-27. V roku 2011 v neupravenej forme dosiahol 20,5%, zatiaľ čo v EÚ-27 to bolo 16,2%. V súkromnom sektore mzdové rozdiely na Slovenku dosiahli úroveň 21%, vo verejnom 16%.

K udržovaniu rodového mzdového rozdielu prispieva niekoľko faktorov, medzi inými je to horizontálna segregácia na pracovnom trhu zamestnanosť žien najmä vo feminizovaných oblastiach národného hospodárstva s nízkou mzdovou úrovňou a sektorová segregácia najmä v súkromnom sektore. Ďalším dôvodom je vertikálna segregácia – tzv. sklený strop, determinujúci množstvo žien dosahujúcich najvyššie a najlepšie odmeňované pozície i v inak prefeminizovaných oblastiach. S rodovou segregáciou úzko súvisia aj celkovo nižšie príjmy žien, keď stále pretrvávajú výrazné rozdiely v platovom ohodnotení žien a mužov. Ženy patria častejšie medzi nízkopríjmové skupiny zamestnancov, t.j. ich hodinová mzda nedosahuje ani 2/3 mediánu hodinovej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky. Nemenej dôležitým faktorom je nadmerné zaťaženie žien neplatenou prácou (najmä v domácnosti a starostlivosti o deti a závislých členov rodiny), ako aj v zamestnávateľskej praxi na Slovensku stále ešte rozšírené nerovné zaobchádzanie odvíjajúce sa od rodičovstva, hlavne materstva. Z uvedeného vyplýva (aj keď sú tam aj iné dôvody) aj nízke zastúpenie žien na pozíciách vyššieho a vrcholového manažmentu, čo znamená obmedzené možnosti žien podieľať sa na spolurozhodovaní.

Rodový mzdový rozdiel je najvyšší u vysokoškolsky vzdelaných ľudí, čo poukazuje na fakt, že investícia do vzdelania - ľudského kapitálu sa lepšie vypláca a zhodnocuje u mužov ako u žien. Tento rozdiel odráža najmä horizontálnu segregáciu sektorov založenú na stereotypných predstavách o „práci vhodnej pre ženy“, ktoré sa odrážajú pri výbere študijných odborov. Vychádzajúc z historického vývoja a stereotypného prístupu, práca vykonávaná ženami sa spravidla považuje za prácu nižšej hodnoty, čo sa odráža na výške zárobkov v dominantne feminizovaných odvetviach. Napriek teda veľmi dobrej vzdelanostnej úrovni žien nevedie táto k vyrovnávaniu zárobkov, respektíve len k veľmi pomalému poklesu tohto rozdielu.

Nevyvážené zaťaženie žien rodičovskými povinnosťami a iné štrukturálne bariéry znehodnocujú investovanie do vzdelania, talentov žien a využívanie ich ľudského kapitálu. V roku 2011 študovalo na vysokých školách celkovo 14,6% mužov a 18,4% žien z vekovej kategórie 15 – 64 rokov.

Stereotypné predstavy a predsudky o „práci vhodnej pre ženy“ sa odrážajú aj pri výbere študijných odborov. Podiel žien absolventiek vysokoškolského štúdia na Slovensku síce prevyšuje už niekoľko rokov podiel mužov, dôležité je však pozrieť sa aj na štruktúru odborov, ktoré mladé ženy aj muži končia. Medzi najlukratívnejšie odbory v zmysle ďalšieho a ľahšieho uplatnenia sú technické a matematické odbory. Matematické, vedecké a technologické odbory (ISCED 5 – 6) absolvovalo v roku 2011 približne 37% mužov zo všetkých absolventov vysokoškolského štúdia a tento podiel je pomerne stabilný. U žien to bolo 11,6% z absolventiek ISCED 5 – 6 všetkých odborov a podiel za ostatných desať rokov variuje medzi 16 – 11 %. ¹⁵ Vzdelávací systém je zároveň aj ekonomickým odvetvím trhu práce, vyznačujúceho sa na jednej strane celkovou výraznou prevahou žien - pedagogičiek, ale taktiež s hierarchickou štruktúrou: čím vyšší stupeň vzdelávania, tým nižší podiel žien. V roku 2011 na úrovni základných škôl učiteľky tvorili 89% (ISCED 1), 71% na stredných

¹⁵ Eurostat, <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/setupModifyTableLayout.do>

školách (ISCED 3) a v terciárnom vzdelávaní už len 44% (ISCED 5 – 6)¹⁶. Neupravený rodový mzdový rozdiel v sektore vzdelávania tvoril v roku 2011 takmer 16%.

Výsledky

- *zníženie rozdielu v miere zamestnanosti a ekonomickej aktivity medzi ženami a mužmi zvýšením zamestnanosti a ekonomickej aktivity žien*
- *zníženie rodového mzdového rozdielu*
- *zníženie horizontálnej segregácie zvýšením zastúpenia žien a mužov v „netradičných“ povolaniach a v príprave na ne*
- *zvýšenie zastúpenia žien v ekonomických rozhodovacích pozíciách a medzi podnikateľmi (zníženie vertikálnej segregácie na trhu práce)*
- *zníženie rodových rozdielov v rozdelení neplatennej práce najmä v oblasti starostlivosti v rámci rodiny.*

Opis typu a príklady aktivít

IP 2.3 Rovnosť medzi mužmi a ženami vo všetkých oblastiach vrátane v oblasti prístupu k zamestnaniu, kariérnemu postupu, zosúladenia pracovného a súkromného života a presadzovania rovnakej odmeny za rovnakú prácu

V rámci tejto investičnej priority budú realizované aktivity v rámci celého územia „menej rozvinutých regiónov“. Hlavnou cieľovou skupinou v rámci investičnej priority sú ženy, ktoré nie sú ekonomicky aktívne alebo im ich rodičovské povinnosti bránia v uplatnení. V niektorých opatreniach budú sekundárnou cieľovou skupinou zamestnávateľia alebo školy, v niektorých všeobecne verejnosť. Zameranie poskytovanej podpory vychádza z Národnej stratégie rodovej rovnosti, ako aj odporúčaní EÚ. Aktivity sa budú realizovať najmä formou nenávratných finančných prostriedkov podporou dopytovo orientovaných alebo národných projektov.

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

- zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí vo verejnom aj v neverejnom sektore
- tvorcovia politík na národnej, regionálnej a miestnej úrovni
- ženy po materskej dovolenke a ženy resp. rodičia po rodičovskej dovolenke
- uchádzači o zamestnanie s rodičovskými povinnosťami
- záujemcovia o zamestnanie s rodičovskými povinnosťami
- ženy z etnických minorít
- fyzické osoby zo znevýhodneného prostredia
- fyzické a právnické osoby ohrozené diskrimináciou
- uchádzači o zamestnanie s dôrazom na osoby s problémami pri zosúladovaní pracovného a rodinného života
- záujemcovia o zamestnanie s dôrazom na osoby s problémami pri zosúladovaní pracovného a rodinného života
- zamestnávateľia, SZČO
- poskytovatelia služieb zamestnanosti
- zamestnanci s rodinnými povinnosťami
- Národný inšpektorát práce
- výskumné a vzdelávacie inštitúcie
- organizácie a inštitúcie venujúce sa rodovej rovnosti
- sociálni partneri, odborové organizácie a pod.

¹⁶ Eurostat: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/3-07032013-AP/EN/3-07032013-AP-EN.PDF

Cieľové územia:

NUTS II - Bratislavský kraj, NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko

Typy prijímateľov:

- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny,
- úrady práce, sociálnych vecí a rodiny,
- štátne rozpočtové a príspevkové organizácie,
- obce a mestá,
- združenia miest a obcí,
- VÚC a úrady samosprávneho kraja,
- základné školy,
- stredné školy,
- verejné a štátne vysoké školy,
- špeciálne školy,
- štátne vzdelávacie inštitúcie,
- školské zariadenia a inštitúcie verejného sektora pôsobiace v systéme poradenstva,
- inštitúcie verejnej správy, verejné organizácie, univerzity a vysoké školy, všetky školy, výskumné pracoviská, vzdelávacie inštitúcie,
- občianske združenie,
- nadácie,
- mimovládne neziskové organizácie,
- záujmové združenie právnických osôb,
- zamestnávateľia - fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie.

príklady aktivít

Špecifický cieľ 2.3.1:

Zvýšiť dostupnosť kvalitných, udržateľných a cenovo dostupných riešení v oblasti starostlivosti o závislého člena domácnosti, najmä detí s cieľom zvýšiť mieru zamestnanosti.

- Podpora zosúladovania rodinného a pracovného života prostredníctvom poskytovania príspevku na starostlivosť o dieťa a/alebo podpora starostlivosti o závislého člena rodiny
- Podpora zariadení a služieb pre deti za účelom zosúladovania rodinného a pracovného života (jasle, škôlky, opatrovatelky, iných rodinných príslušníkov) a podpora podnikanie v oblasti služieb starostlivosti o deti a seniorov s dôrazom na inovatívne prístupy.
- Vytváranie efektívnych nástrojov pre začleňovanie matiek/rodičov s malými deťmi na trh práce najmä po návrate z rodičovskej dovolenky cez tvorbu flexibilných foriem pracovných miest a inovatívnych mechanizmov pre zvyšovanie flexibility práce (vytváranie, udržiavanie a rozvíjanie zručností, posilňovanie kontinuity a kontaktu s pracoviskom, mentoring, vzdelávanie a prípravu pre trh práce osôb s rodičovskými povinnosťami atď.)
- Podpora zamestnávateľov pri vytváraní a podpore služieb starostlivosti o deti a iných závislých členov rodiny
- Zavádzanie auditov zameraných na zosúladenie rodinného a pracovného života (audit rodina a práca) a oceňovanie príkladov dobrých zamestnaneckých politík, podpora sieťovania a výmeny skúseností medzi zamestnávateľmi, odborními a odbornou verejnosťou
- Podpora a poradenstvo pri tvorbe a implementácii programov a plánov zameraných na zosúladenie rodinného a pracovného života v podnikoch a inštitúciách

Špecifický cieľ 2.3.2:

Odstrániť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie

- Podpora opatrení vedúcich k znižovaniu horizontálnej a vertikálnej rodovej segregácie na trhu práce a rodového mzdového rozdielu vrátane efektívnej kontroly dodržiavania zákazu diskriminácie na pracovisku a vytvárania nástrojov zaväzujúcich zamestnávateľov k uplatňovaniu prorodinných a prorodových opatrení (plány / stratégie rodovej rovnosti na úrovni podnikov, rodové audity a pod)
- Podpora uplatňovania rodového hľadiska v relevantných politikách a opatreniach a zlepšenie monitorovania, zberu údajov a hodnotenia politík vrátane posilnenia expertného zázemia rodového výskumu a rodových analýz
- Inštitucionálne posilnenie rodovej rovnosti na národnej, regionálnej a miestnej úrovni, podpora

sieťovania a organizácií a inštitúcií, ktoré rovnosť zavádzajú alebo presadzujú

- Podpora inovatívnych metód a prístupov pre spravodlivejšie rozdelenie neplatenej práce medzi mužmi a ženami a podpora aktívneho otcovstva
- Zvyšovanie povedomia v oblasti rodovej rovnosti - osvetová činnosť a informačné kampane zamerané na presadzovanie rodovej rovnosti
- Podpora opatrení pre rodovú desegregáciu vo vzdelávaní, výbere povolania a v príprave naň, najmä aktívne podporovať prístup žien k vzdelávaniu a príprave na povolanie v tzv. typicky mužských odboroch a naopak a tým zvyšovanie zastúpenia žien v technických a iných netradičných odboroch vs. zastúpenia mužov vo feminizovaných sektoroch
- Opatrenia zamerané na zvýšenie povedomia o rodovej rovnosti v rámci vyučovacieho procesu a zavádzanie systému rodovo citlivého vzdelávania vrátane prípravy pedagogických pracovníkov/čok a podpora vytvárania a implementácia študijných odborov, programov vzdelávania a tréningov rodovej rovnosti a budovanie inštitucionálneho zázemia.
- Podpora informovanosti a organizovanie informačno-osvetových kampaní o otázkach rodovej rovnosti vo vzdelávaní a príprave na povolanie vrátane vzdelávacích aktivít, ktoré prispievajú k odstráneniu stereotypného prístupu a predsudkov voči ženám a znevýhodneným skupinám

Tabuľka č. 4: Spoločné ukazovatele výsledkov, ku ktorým bola stanovená cieľová hodnota a ukazovatele výsledkov špecifické pre program, zodpovedajúce konkrétnemu cieľu pre ESF prioritnú os 'Zamestnanosť' (podľa špecifického cieľa a kategórie regiónu)

ID	Ukazovateľ	Kategória regiónu	Merná jednotka ukazovateľa	Spoločný ukazovateľ výstupu použitý ako základ na stanovenie cieľa	Základná hodnota			Merná jednotka základnej a cieľovej hodnoty	Základný rok	Cieľová hodnota (2023)			Zdroj údajov	Frekvencia podávania správ
					M	Ž	S			M	Ž	S		
2.1.1	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní	Menej rozvinuté regióny	Počet	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných			0	Počet	2014			63 456	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
2.1.1	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu v procese vzdelávania/odbornej prípravy	Menej rozvinuté regióny	Počet	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných			0	Počet	2014			84 608	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
2.1.2	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu v procese vzdelávania/odbornej prípravy	Menej rozvinuté regióny	Počet	N/A			0	Počet	2014			88 185	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
2.2.1	Nezamestnaní účastníci, ktorí dokončia intervenciu podporovanú z prostriedkov vyčlenených na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí	Menej rozvinuté regióny	Počet	Osoby vo veku do 25 rokov			0	Počet	2014			30 933	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
2.2.1	Neaktívni účastníci, ktorí nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy a ktorí dokončia intervenciu podporovanú z prostriedkov vyčlenených na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí	Menej rozvinuté regióny	Počet	Osoby vo veku do 25 rokov			0	Počet	2014			3 436	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
2.3.1	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní	Menej rozvinuté regióny/ Viac rozvinuté regióny	Počet	N/A			0	Počet	2014			21 000	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
2.3.2	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu v procese vzdelávania/odbornej prípravy	Menej rozvinuté regióny	Počet	N/A			0	Počet	2014			20 000	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok

Tabuľka č. 4a: Ukazovatele výsledkov týkajúce sa **iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí** a ukazovatele výsledkov špecifické pre program, zodpovedajúce konkrétnemu cieľu (pre časť prioritnej osi Zamestnanosť)

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka ukazovateľa	Spoločný ukazovateľ výstupu použitý ako základ na stanovenie cieľa	Základná hodnota			Merná jednotka základnej a cieľovej hodnoty	Základný rok	Cieľová hodnota (2023)			Zdroj údajov	Frekvencia podávania správ
						S					S		
2.2.1	Nezamestnaní účastníci, ktorí dokončia intervenciu podporovanú z prostriedkov vyčlenených na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí	Počet	Osoby vo veku do 25 rokov			0	Počet	2014			30 933	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
2.2.1	Neaktívni účastníci, ktorí nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy a ktorí dokončia intervenciu podporovanú z prostriedkov vyčlenených na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí	Počet	Osoby vo veku do 25 rokov			0	Počet	2014			3 436	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok

Prioritná os Sociálne začlenenie prispieva k napĺňaniu jedného z cieľov stratégie Európa 2020, a to znížiť počet osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením v Európskej únii aspoň o 20 miliónov. Slovenská republika si v nadväznosti na cieľ stratégie Európa 2020 v oblasti odstraňovania chudoby zadefinovala konkrétny cieľ a to: „Vymaniť najmenej 170 tis. ľudí z rizika chudoby a vylúčenia do roku 2020“. Hlavné opatrenia na zníženie chudoby a sociálneho vylúčenia sú rozpracované v rámci Národného programu reforiem SR na rok 2013. Prioritná os je v súlade s napĺňaním úloh prijatých v rámci Národného programu reforiem pre oblasť sociálnej inklúzie.

Na Slovensku sa v dôsledku hospodárskej krízy neustále prehľbuje problém chudoby, nezamestnanosti, sociálneho vylúčenia či celkového zníženia životnej úrovne občanov. Charakteristické sú pretrvávajúce výrazné regionálne rozdiely v miere nezamestnanosti, ako aj chudoby, v niektorých regiónoch môžeme hovoriť o tzv. ostrovoch hlbokoj chudoby.

V súčasnosti sa na Slovensku za najviac ohrozených rizikom chudoby a sociálnym vylúčením považujú, nezamestnaní, mladí ľudia (0-17), neúplné rodiny, ako aj viacdetné rodiny a taktiež zamestnaní s nízkou vzdelanostnou úrovňou. Súčasná situácia, ktorá je ovplyvnená vo výraznej miere dlhodobou nezamestnanosťou, si vyžaduje zefektívnenie (modernizáciu) súčasných nástrojov ako aj zavedenie nových nástrojov v oblasti finančnej podpory jednotlivcov a členov rodín zameranej na zlepšenie ich prístupu na trh práce, k bývaniu, vzdelaniu, starostlivosti o dieťa, využívaniu služieb a pod.

Prístupy k zníženiu rizika chudoby majú multidimenzionálny charakter. Vo všeobecnosti sú činnosti zamerané na znižovanie rizika chudoby a sociálneho vylúčenia realizované širokým spektrom opatrení, a to od poskytovania priamych finančných transferov pre zvýšenie príjmu, zníženie výdavkov až po priame opatrenia aktívneho začleňovania, ktoré podporujú prístup k zamestnaniu, vzdelávaniu a aktívnej participácii na spoločenskom živote.

Prioritná os je zameraná na pomoc osobám, ktoré žijú v riziku chudoby, sú ohrozené sociálnym vylúčením alebo sú sociálne vylúčené, a to buď formou priamej podpory týchto osôb, ako aj zvyšovaním dostupnosti a kvality služieb, celkovej sociálnej infraštruktúry a ďalších nástrojov pomoci prostredníctvom preventívnych opatrení, vzdelávania, odbornej prípravy, výskumu a pod.

Posilnenie existujúcich opatrení, ako aj zavedenie nových opatrení si vyžaduje časovú následnosť a zabezpečenie finančného krytia. Z uvedeného dôvodu budú štrukturálne fondy jedným z najdôležitejších nástrojov pri riešení hlavných rozvojových výziev Slovenska pri uskutočňovaní stratégie Európa 2020. Pri realizovaní viacerých opatrení v oblasti boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu ide o zabezpečenie nadväznosti a kontinuity s programovým obdobím 2007 – 2013.

Na dosiahnutie cieľa v oblasti boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu má a bude mať výrazný vplyv podpora aktívnych politík zameraných na začlenenie na trh práce, čo sa prejaví v zlepšení príjmovej a sociálnej situácie nielen u jednotlivcov, ale aj kompletne v celej rodine. Preto aj realizácia opatrení zameraných na sociálne začlenenie bude úzko prepojená s opatreniami (so špecifickými cieľmi) zameranými predovšetkým na zamestnanosť, resp. lepšie uplatnenie sa na trhu práce s ich aktívnou účasťou.

Investičné priority prioritnej osi Sociálne začlenenie

Investičná priorita 3.1 Aktívne začlenenie, a to aj s cieľom podporovať rovnaké príležitosti a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti.

Špecifický cieľ 3.1.1 *Zvýšiť aktivitu ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením za účelom ich začlenenia.*

Opis východiskovej situácie

V roku 2012 bolo na Slovensku v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia 1 108 965¹⁷, čo predstavovalo 20,5% na celkovom počte obyvateľov. Najviac ohrozené rizikom chudoby alebo sociálnym vylúčením sú neúplné rodiny s deťmi (41,0%) a viacpočetné rodiny s viac ako tromi deťmi (40,0%) a v neposlednom rade aj jednotlivci (31,7%). Z hľadiska vekového rozdelenia sú najrizikovejšou skupinou práve deti vo veku 0-17 rokov (26,6%), resp. deti vo veku 0-15 (26,3%). Mieru rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia najvýraznejšie ovplyvňuje miera nezamestnanosti, resp. dlhodobej nezamestnanosti, čo spôsobuje pascu chudoby a následne vedie k jej pretrvávaniu. Vplyv na riziko chudoby a sociálneho vylúčenia má následne aj záťaž výdavkov na bývanie, čo v niektorých prípadoch vedie až k strate bývania. V roku 2012 bolo preukázané, že v prípade ľudí ohrozených rizikom chudoby, resp. v riziku chudoby išlo o 36,3% populácie s výdavkami na bývanie vo výške viac ako 40% disponibilného príjmu domácností.

Za účelom zlepšenia možnosti prístupu na trh práce a prístupu k službám ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením je zaviesť nástroje priamej podpory, ako aj zvyšovania dostupnosti a kvality služieb. Taktiež si súčasná situácia vyžaduje zlepšenie celkovej sociálnej infraštruktúry a ďalších nástrojov pomoci prostredníctvom preventívnych opatrení.

Na dosiahnutie špecifického cieľa sa aktivity budú zameriavať na vytváranie možností lepšieho uplatnenia sa ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením na trhu práce. Na základe doterajších skúseností si táto situácia vyžaduje predovšetkým zvýšenie aktívnej účasti ľudí na riešení svojej nepriaznivej sociálnej situácie. Aktivity budú zamerané na zefektívnenie súčasných a zavedení nových nástrojov s cieľom znížiť riziko chudoby a sociálneho vylúčenia s aktívnou účasťou cieľových skupín, profesionalizácia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí, rozvoj a dostupnosť vybraných sociálnych služieb, vytváranie nových, inovatívnych nástrojov umožňujúcich integráciu osôb so zdravotným postihnutím do spoločnosti, systematická podpora terénnej sociálnej práce zameraná na ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením, ako aj zabezpečenie dostupnosti a udržateľnosti bývania pre osoby ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením za účelom zvýšenia zamestnateľnosti a pracovnej mobility. Podrobnejšie informácie o aktivitách sú uvedené v opise typu a príkladu aktivít.

Taktiež si táto situácia vyžaduje zlepšenie prístupu k bývaniu, predovšetkým pre ľudí, ktorí v dôsledku zlepšenia svojej príjmovej a sociálnej situácie si musia hľadať prácu mimo svojho bydliska, a to zavedením finančnej podpory zameranej na získanie a udržateľnosť bývania. Okrem toho je dôležité posilniť nástroje zabezpečenia dočasného ubytovania pre ľudí bez domova.

Výsledky

- *zvýšiť aktivitu osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením za účelom ich lepšieho uplatnenia na trhu práce*
- *zlepšiť prístup k bývaniu zavedením finančnej podpory pre lepšie uplatnenie na trhu práce*
- *zlepšiť prístup k službám na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb*

¹⁷ Ide o ľudí, ktorí žijú v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia, t. j. ľudí s nízkym príjmom a/alebo tých, ktorí si nemôžu dovoliť niektorú z nevyhnutných potrieb pre svoj život a/alebo žijú v rodinách, kde nikto nepracuje alebo pracuje iba príležitostne (veľmi nízka pracovná intenzita).

Špecifický cieľ 3.1.2 *Poskytovanie pomoci ľuďom ohrozeným chudobou a sociálnym vylúčením pri ich integrácii na trh práce.*

Opis východiskovej situácie

V súčasnosti sa pomoc ľuďom ohrozeným chudobou a sociálnym vylúčením pri ich integrácii na trh práce poskytuje iba prostredníctvom sociálneho podniku. V súlade so zákonom o službách zamestnanosti je ním právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá zamestnáva zamestnancov, ktorí pred prijatím do pracovného pomeru boli znevýhodnenými uchádzačmi o zamestnanie v počte, ktorý predstavuje najmenej 30 % z celkového počtu jeho zamestnancov. Sociálny podnik poskytuje podporu a pomoc zamestnancom, ktorí pred prijatím do pracovného pomeru boli znevýhodnenými uchádzačmi o zamestnanie, nájsť zamestnanie na otvorenom trhu práce a najmenej 30 % z finančných prostriedkov získaných z príjmu z predmetu činnosti, ktoré zostanú po úhrade všetkých výdavkov na predmet činnosti za príslušné zdaňovacie obdobie podľa daňového priznania, každoročne použije na vytváranie nových pracovných miest alebo na zlepšovanie pracovných podmienok. Postavenie sociálneho podniku priznáva Ústredie PSVR na dobu neurčitú rozhodnutím na základe písomnej žiadosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby. Sociálny podnik je zapísaný v registri sociálnych podnikov, ktorý vedie Ústredie PSVR a zverejňuje ho na svojej internetovej stránke. K 31.12.2013 má rozhodnutím priznané postavenie sociálneho podniku 50 subjektov, rozhodnutie o priznaní postavenia sociálneho podniku bolo pozastavené 9 sociálnym podnikom a zrušené bolo rozhodnutie 35 sociálnym podnikom. Zámerom je poskytovať pomoc a integráciu na trh práce prostredníctvom sociálneho podniku, ktorého hlavným cieľom je dosiahnutie pozitívneho sociálneho vplyvu na dosiahnutie sociálnych cieľov.

Výsledky

- lepšia podpora a pomoc zamestnancom nájsť zamestnanie na otvorenom trhu práce prostredníctvom integrácie znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie v sociálnom podniku
- vyššia miestna a regionálna zamestnanosť znevýhodnených občanov na trhu práce
- vytvorené partnerstvá medzi právnickými osobami alebo fyzickými osobami, ktoré podporujú alebo vykonávajú integráciu znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie na trhu práce

Špecifický cieľ 3.1.3 *Prevenia a eliminácia diskriminácie.*

Opis východiskovej situácie

Diskriminačný prístup k niektorým skupinám obyvateľstva je jednou z príčin sociálneho vylúčenia. Hoci je antidiskriminácia a rodová rovnosť definovaná ako horizontálny princíp, popri jej prierezovom uplatňovaní je rovnako potrebné umožniť špecifickú a cieleňú podporu pre skupiny obyvateľstva ohrozené diskrimináciou najmä z dôvodov a v oblastiach, ktoré nie sú pokryté v iných špecifických cieľoch. Jedným zo sprievodných znakov diskriminácie je aj úroveň zdravotného stavu obyvateľstva. Zlý zdravotný stav (chronické ochorenie, zdravotné postihnutie) je jednou z príčin sociálneho vylúčenia, diskriminácie a chudoby (najmä z dôvodu následnej straty príjmu a nezamestnanosti). V SR bolo v roku 2012 cca 450 000 osôb s ťažkým zdravotným postihnutím z toho cca 260 000 žien a 190 000 mužov. Rovnako považujeme za nevyhnutné podporovať inštitucionálne zabezpečenie špecializovaných služieb resp. inštitúcií, ktoré budú schopné cielene poskytovať poradenstvo a pomoc osobám a skupinám ohrozeným diskrimináciou alebo vystavených diskriminácii. Ostatný prieskum Európskej únie zameraný na otázky diskriminácie je k dispozícii z júna 2012. Z prieskumu vyplynulo, že najviac rozšírenou formou diskriminácie na Slovensku je diskriminácia na základe etnického pôvodu (56 %). Diskriminácia na trhu práce bola uvedená ako závažná prekážka zamestnanosti Rómov kedy etnická príslušnosť je identifikovaná ako druhý najčastejší z dôvodov diskriminácie na trhu práce. Prieskum z roku 2012 ďalej uvádza diskrimináciu vyplývajúcu z postihnutia a sexuálnej orientácie (v oboch prípadoch po 46 %) V EÚ je najčastejším dôvodom diskriminácie vek vyšší ako 55 rokov (66 %). Až 42 % Slovákov sa domnieva, že úsilie bojovať proti všetkým formám diskriminácie nie je účinné a 68 % Slovákov vyslovilo názor, že so zreteľom na hospodársku krízu bude politika zameraná na propagáciu rovnosti a diverzity považovaná za menej dôležitú a získa menšiu finančnú podporu.

Viac ako polovica Slovákov (51 %) nepozná svoje práva pre prípad, že by sa stali obeťami diskriminácie alebo obťažovania. Desatina obyvateľov Slovenska by nevedela, na koho sa obrátiť. Z tohto dôvodu považujeme za nevyhnutný nástroj sociálnej inklúzie posilnenie antidiskriminačných mechanizmov na Slovensku.

Výsledky

- zlepšenie mechanizmov prevencie, eliminácie diskriminácie a uplatňovania dočasných vyrovnávacích opatrení
- zlepšenie mechanizmov na predchádzanie viacnásobnej diskriminácie Rómov
- zvýšenie informovanosti o zákaze diskriminácie a spôsobom ochrany pred ňou
- zvýšenie povedomia o právach osôb so zdravotným postihnutím a ich prínose k spoločnosti
- zlepšenie aktívneho začleňovanie skupín obyvateľstva, ktoré sú ohrozené priamou alebo nepriamou diskrimináciou
- zvýšenie počtu inštitúcií, uplatňujúcich manažment rozmanitosti a vzdelávanie k nemu

Investičná priorita 3.2 Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu.

Špecifický cieľ 3.2.1 Podporovať prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť.

Opis východiskovej situácie

Podporovať prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v oblasti sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti a to najmä:

- podporou systémových riešení
- podporou rozvoja vybraných sociálnych služieb a vybraných opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na komunitnej úrovni
- podporou deinštitucionalizácie zariadení
- podporou rozvoja a rekvalifikácie kľúčových aktérov a ich kapacít

Posilniť systematické hodnotenie pokroku a efektívnosti prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť.

Podpora prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť je spracovaná v Stratégii deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike.

Inštitúcie boli v minulosti považované za najlepší spôsob starostlivosti o ohrozené deti, deti v akútnom ohrození a dospelých s rôznymi potrebami podpory. Skúsenosti a dôkazy z rôznych krajín jasne preukázali, že inštitucionálna starostlivosť vždy poskytuje horšie výsledky z hľadiska kvality života ako kvalitné služby v komunite; navyše, inštitucionálna starostlivosť často znamená celoživotné sociálne vylúčenie a segregáciu. Vedecký výskum raného vývoja detí ukazuje, že pokiaľ ide o veľmi malé deti, môže mať aj pomerne krátke umiestnenie dieťaťa v inštitucionálnej starostlivosti negatívne dosahy na jeho vývoj a má celoživotné následky na emocionálnu pohodu a správanie daného človeka. Z týchto dôvodov a v dôsledku prijatia Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (CRPD) a ďalších ľudskoprávných nástrojov sa inštitucionalizácia čoraz viac považuje za zlú stratégiu a za porušovanie ľudských práv. (Spoločné európske usmernenia pre prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť, 2012)

K 31. 12. 2012 boli poskytované služby 47.400 klientom (0,88 %) z celkového počtu obyvateľstva. Z toho sa sociálne služby poskytovali v prirodzenom prostredí pre 5.103 klientov. Z celkového počtu miest až 36.705 miest (77,4%) pripadá na miesta v dlhodobej starostlivosti. V zariadeniach s kapacitou nižšou ako 40 (320 zariadení) sú poskytované celoročné pobytové služby pre 6.939 prijímateľov. V Slovenskej republike je 311 zariadení sociálnych služieb s celoročným pobytom a kapacitou vyššou ako je 41 miest s celkovým počtom 33.919 prijímateľov. Tento počet tvorí 83% z celkového počtu prijímateľov v zariadeniach s celoročným pobytom. K 31. 12. 2012 sa zabezpečoval výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na 46 úradoch PSVaR pre 120 501 rodín (178 240 detí). Na jedného zamestnanca sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pripadalo v priemere 317 prípadov (cca 6,3 hodiny na jeden prípad). V oblasti sociálnej kurately pre deti boli vykonávané opatrenia pre 25 930 detí. Na jedného sociálneho kurátora pre deti pripadalo priemerne riešenie

situácie pre 230 detí. V oblasti sociálnej kurately pre plnoleté fyzické osoby sa vykonávali opatrenia pre 8 988 klientov, čo v priemere na jedného sociálneho kurátora znamenalo 152 klientov. V roku 2012 bolo 14 458 detí mimo vlastnej rodiny. Z toho bolo 6 217 detí umiestnených v náhradnej osobnej starostlivosti, 2 151 pestúnskej starostlivosti a v osobnej starostlivosti poručníka 590 detí (celkovo v náhradných rodinách bolo 61,96% detí z celkového počtu detí mimo vlastnej rodiny) v zariadeniach - detské domovy 4 701 detí a mladých dospelých, reedukačné centrá 617 detí, domovy sociálnych služieb 182 detí (38,04% z celkového počtu detí mimo vlastnej rodiny). K 31. 12. 2012 bolo na Slovensku 87 *detských domovov*. Z celkového počtu detských domovov je zriadených 23 detských domovov - domov detí a 64 detských domovov – centrá detí. Celkovo bolo k 31. 12. 2012 v profesionálnych rodinách detských domovov umiestnených 1 333 detí (28,36% detí z DeD) a v 146 samostatných skupinách (komunitná starostlivosť) bolo umiestnených 1 231 detí (26,19% detí z DeD). Implementácia bude zabezpečená formou globálnych grantov, národných projektov a doplňujúcu cez dopytovo orientované projekty. Synergia s IROP bude zabezpečená medzirezortnou koordináčnou jednotkou.

Výsledky

- zvýšiť percentuálny podiel prijímateľov sociálnych služieb (deti so zdravotným postihnutím, občanov so zdravotným postihnutím, občanov v nepriaznivej sociálnej situácii, seniorov), ktorým sú poskytované sociálne služby v komunite a v prirodzenom domácom prostredí
- zvýšiť percentuálny pomer sociálnych služieb poskytovaných ambulantnou a terénnou formou na úrovni komunity k celoročným a týždenným pobytovým sociálnym službám
- zvýšiť počet novovzniknutých zariadení sociálnych služieb poskytovaných pobytovou formou s kapacitou na komunitnej úrovni
- zvýšiť percentuálny pomer detí mimo vlastnej rodiny umiestnených v náhradnom prostredí na komunitnej úrovni (v náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, predosvojiteľskej starostlivosti, v osobnej starostlivosti poručníka, v profesionálnych rodinách DeD a v samostatných skupinách /rodinných domoch, bytoch/ DeD) k deťom umiestnených v skupinách zariadení (detské domovy zriadené ako centrá detí, domovy sociálnych služieb, reedukačných zariadeniach)
- zvýšiť percentuálny pomer detských domovov zriadených ako domovy detí k detským domovom zriadeným ako centrá detí
- znížiť počet prípadov/klientov na jedného pracovníka oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Opis typu a príklady aktivít

IP 3.1 Aktívne začlenenie, a to aj s cieľom podporovať rovnaké príležitosti a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti

V rámci investičnej priority 3.1 bude podporované utváranie podmienok pre aktivizáciu, udržanie alebo zvyšovanie aktivity ľudí ohrozených chudobou, sociálnym vylúčením najmä prostredníctvom podpory systémových a inovačných zmien, realizácie adresných a personalizovaných nástrojov, rozvoja a profesionalizácie sociálnej práce v praxi, predchádzaním a elimináciou diskriminácie, zapájaním a podporovaním reprezentatívnych organizácií.

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

- deti,
- mladí ľudia, osobitne mladí ľudia do 24 rokov, ktorí nie sú v evidencii uchádzačov o zamestnanie, ani v zamestnaní, ani zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy – NEET,
- rodiny s deťmi, *neúplné* rodiny s deťmi, mnohohodné rodiny,
- nízkopríjmové domácnosti,
- starší ľudia,
- osoby so zdravotným postihnutím,
- marginalizované skupiny
- jednotlivci alebo skupiny ohrozené diskrimináciou, chudobou alebo sociálnym vylúčením,

- zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti prevencie diskriminácie a /alebo sociálneho začlenenia vo verejnom aj v neverejnom sektore,
- výskumné a vzdelávacie inštitúcie
- deti a plnoleté fyzické osoby, ktorým sa poskytujú sociálne služby,
- znevýhodnený uchádzač o zamestnanie,
- deti, plnoleté fyzické osoby a rodiny, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- verejní a neverejní poskytovatelia sociálnych služieb,
- subjekty vykonávajúce opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,

Cieľové územia:

NUTS II – Západné Slovensko, NUTS – II Stredné Slovensko, NUTS – II Východné Slovensko, NUTS – II Bratislavský kraj

Typy prijímateľov:

- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny,
- úrady práce, sociálnych vecí a rodiny,
- štátne rozpočtové, príspevkové organizácie a mimovládne neziskové organizácie,
- obce a mestá a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je obec alebo mesto,
- združenia miest a obcí,
- VÚC, úrady samosprávneho kraja a právnická osoba, ktorej zriaďovateľom alebo zakladateľom je VÚC,
- záujmové združenie právnych osôb,
- poskytovatelia sociálnych služieb,
- subjekty vykonávajúce opatrenia v oblasti ochrany detí a o sociálnej kurately,
- občianske združenia,
- nadácie,
- zamestnávateľia – fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie,
- subjekty sociálnej ekonomiky

IP 3.2. Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu

V rámci investičnej priority 3.2 bude podporované najmä vytváranie a rozširovanie vysoko kvalitných služieb/opatrení poskytovaných v rámci komunity, resp. na úrovni komunity, vrátane služieb/opatrení, ktorých cieľom je predchádzať inštitucionalizácii. Aktivitami bude podporovaný aj postupný prechod na komunitnú starostlivosť postupným uzatváraním veľkokapacitných objektov s dlhodobým pobytom, v ktorých žijú deti, osoby so zdravotným postihnutím, starší ľudia, vrátane podpory prípravy zamestnancov a klientov, vzdelávania, prípravy širšieho prostredia, zapájania reprezentatívnych organizácií, monitoringu, evaluácie a výskumu v oblasti detištitucionalizácie.

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

- deti a plnoleté fyzické osoby, ktorým sa poskytujú sociálne služby
- deti, plnoleté fyzické osoby a rodiny, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
- verejní a neverejní poskytovatelia sociálnych služieb
- subjekty vykonávajúce opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Cieľové územia:

NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko, NUTS II – Bratislavský kraj

Typy prijímateľov:

- ústredné orgány štátnej správy
- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny,

- úrady práce, sociálnych vecí a rodiny,
- štátne rozpočtové, príspevkové organizácie a mimovládne neziskové organizácie,
- obce a mestá a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je obec alebo mesto,
- združenia miest a obcí,
- VÚC, úrady samosprávneho kraja a právnická osoba, ktorej zriaďovateľom alebo zakladateľom je VÚC,
- záujmové združenie právnych osôb,
- poskytovatelia sociálnych služieb,
- subjekty vykonávajúce opatrenia v oblasti ochrany detí a o sociálnej kurately,
- občianske združenia,
- nadácie,
- zamestnávateľa – fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie, subjekty sociálnej ekonomiky

príklady aktivít

Špecifický cieľ 3.1.1:

Zvýšiť aktivitu ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením za účelom ich začlenenia.

- Podpora zefektívnenia súčasných a zavedenia nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením.
- Podpora profesionalizácie sociálnej práce a iných odborných činností v prirodzenom prostredí, otvorenom prostredí, náhradnom prostredí a na komunitnej úrovni, napr. terénna sociálna práca a komunitné centrá (mimo atlasu rómskych komunít).
- Podpora výkonu práce v otvorenom prostredí (streetwork) pre vybrané cieľové skupiny, napr. ľudia bez prístrešia, osoby drogovovo závislé, prostitútky.
- Posilniť kapacity subjektov pôsobiacich v oblasti sociálneho začlenenia za účelom poskytovania cielených, individuálnych opatrení.
- Podpora zavádzania systémových zmien a inovátnych riešení (napr. v oblasti poskytovania starostlivosti o maloletých bez sprievodu a obchodované bytosti za účelom zefektívnenia ich integrácie do spoločnosti a na trh práce).
- Podpora vedy, výskumu a inovácií v oblasti sociálneho začlenenia s dôrazom na aktívne začlenenie.
- Podpora efektivity systému ochrany práv a právom chránených záujmov ohrozených skupín osôb, vrátane jeho inštitucionálneho zabezpečenia.
- Podpora vytvárania, zefektívnenie vykonávania, riadenia, koordinovania a kontroly aktivačných prác (napr. menšie obecné služby, dobrovoľnícke činnosti)
- Podpora účasti znevýhodnených skupín a ich reprezentatívnych organizácií na príprave, monitorovaní, hodnotení a implementácii relevantných politík
- Podpora rozvoja vybraných druhov sociálnych služieb za účelom zabezpečenia primeraného prístrešia.
- Podpora udržateľnosti bývania priamou finančnou podporou udržania bývania pre nízkopríjmové domácnosti za účelom zníženia chudoby a sociálneho vylúčenia.
- Podpora programov finančnej gramotnosti, riadenia dlhu a sporenia ako nástroja pre uľahčenie vstupu na otvorený TP, s cieľom zvýšiť informovanosť v oblasti finančných služieb, mikropôžičkových a sporiacich programov vrátane podporných činností.

Špecifický cieľ 3.1.2:

Poskytovanie pomoci ľuďom ohrozeným chudobou a sociálnym vylúčením pri ich integrácii na trh práce.

- Sociálna a ekonomická integrácia znevýhodnených skupín obyvateľov na trh práce.
- Tvorba podporného a integračného pracovného prostredia na získanie profesijných zručností a sociálnych zručností.
- Podpora rozvoja mikrofinančných programov s prihliadnutím na podporu mikropodnikateľov a MSP.
- Zavedenie programu osobitnej podpory mladých ľudí do 25 rokov (NEET, ktorí nie sú UoZ) ponúkajúceho prax zameranú na získanie praktických skúseností alebo druhú šancu na vzdelanie.

Špecifický cieľ 3.1.3:

Prevenia a eliminácia diskriminácie.

- Podpora a propagácia uplatňovania inkluzívnych politík pre príslušníčky a príslušníkov MRK (napr. verejné ocenenie a uznanie obciam a mestám za zavádzanie a rozvíjanie politík, ktoré prispievajú k

odstraňovaniu predsudkov a stereotypov a prispievajú k sociálnemu začleneniu; podpora a propagácia pozitívnych príkladov v organizáciách verejnej správy pre ostatných zamestnávateľov zamestnáváním znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie).

- Podpora senzibilizačných aktivít zameraných na znižovanie a predchádzanie viacnásobnej diskriminácii rómskych žien a dievčat.
- Vzdelávanie pracovníkov prvého kontaktu (zamestnancov úradov, zariadení sociálnych služieb a pod.) v oblasti predchádzania a boja s diskrimináciou.
- Podpora aktivít zameraných na elimináciu negatívnych stereotypov majority a jej senzibilizácia vo vzťahu k Rómom.
- Aktivity zamerané na zlepšenie vnímania problematiky diskriminácie a tolerance znevýhodnených skupín obyvateľstva.
- Aktivity zamerané na šírenie myšlienok tolerance, akceptácie odlišností a zlepšovanie postojov mladých ľudí voči znevýhodneným skupinám obyvateľstva
- Podpora vzdelávania a rozširovania vedomostí zamestnancov verejnej správy o všetkých skupinách obyvateľov, ktorí sú, resp. môžu byť ohrození priamou alebo nepriamou diskrimináciou, podpora profesionálneho správania zamestnancov VS prostredníctvom školení a vzdelávania.

Špecifický cieľ 3.2.1:

Podporovať prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť.

- Podpora deinštitucionalizácie existujúcich zariadení sociálnych služieb.
- Podpora deinštitucionalizácie existujúcich zariadení náhradnej starostlivosti.
- Podpora deinštitucionalizácie v oblasti špecializovanej psychiatrickej zdravotnej starostlivosti.
- Podpora deinštitucionalizácie špeciálnych výchovných zariadení.
- Podpora rozvoja vybraných sociálnych služieb a opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately za účelom predchádzania umiestňovania klientov do zariadení (napr. služby včasnej intervencie, podpora samostatného bývania, podporované bývanie, podpora sociálnej práce s rodinami v ich prirodzenom prostredí, podpora opatrovateľskej služby a iné).
- Podpora rozvoja a vzdelávania zamestnancov, ktorí poskytujú služby alebo zabezpečujú starostlivosť o klientov a kľúčových aktérov v procese deinštitucionalizácie.
- Podpora zriaďovateľov pri vytváraní personálnych zdrojov pre manažovanie procesov deinštitucionalizácie a rozvoja komunitnej starostlivosti.
- Podpora programov a aktivít zameraných na klientov v procese deinštitucionalizácie a komunitných službách (napr. podpora individuálnych plánov v sociálnych službách, individuálnych plánov rozvoja osobnosti dieťaťa, špecifickej prípravy klientov).
- Podpora hodnotiacich a monitorovacích systémov na sledovanie dosahovania pokroku.
- Podpora inovatívnych prístupov v rámci interdisciplinárnej spolupráce v oblasti inklúzie osôb so zdravotným postihnutím
- Podpora výkonu odborných činností (sociálnej práce, psychológie, pedagogiky a iné) v prirodzenom prostredí klientov a systémových zmien.
- Podpora osvedy a informačných kampaní s cieľom poskytnúť širšej verejnosti informácie o deinštitucionalizácii a príkladov dobrej praxe

Tabuľka č. 5: Spoločné ukazovatele výsledkov, ku ktorým bola stanovená cieľová hodnota a ukazovatele výsledkov špecifické pre program, zodpovedajúce konkrétnemu cieľu pre ESF **prioritnú os Sociálne začlenenie** (podľa špecifického cieľa a kategórie regiónu)

ID	Ukazovateľ	Kategória regiónu	Merná jednotka ukazovateľa	Spoločný ukazovateľ výstupu použitý ako základ na stanovenie cieľa	Základná hodnota			Merná jednotka základnej a cieľovej hodnoty	Základný rok	Cieľová hodnota (2023)			Zdroj údajov	Frekvencia podávania správ
					M	Ž	S			M	Ž	S		
3.1.1	Znevýhodnení účastníci, ktorí sú v čase odchodu zapojení do hľadania práce, vzdelávania/odbornej prípravy, získavania kvalifikácie, sú zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní	Menej rozvinuté regióny/ Viac rozvinuté regióny	Počet	N/A			0	Počet	2014			2 000	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
3.1.1	<i>Počet osôb, ktorým sú poskytované služby/vykonávané opatrenia v prirodzenom prostredí, otvorenom prostredí, náhradnom prostredí alebo na komunitnej úrovni</i>	Menej rozvinuté regióny/ Viac rozvinuté regióny	Počet	N/A			0	Počet	2014			276 000	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
3.1.1	<i>Počet vypracovaných/realizovaných nových/efektívnejších opatrení, nástrojov, systémových zmien a inovatívnych riešení aktívneho začlenenia</i>	Menej rozvinuté regióny/ Viac rozvinuté regióny	Počet	N/A			0	Počet	2014			7	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
3.1.2	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní	Menej rozvinuté regióny/ Viac rozvinuté regióny	Počet	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných			0	Počet	2014			2 223	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
3.1.3	<i>Počet zrealizovaných aktivít zameraných na prevenciu/elimináciu diskriminácie</i>	Menej rozvinuté regióny/ Viac rozvinuté	Počet	N/A			0	Počet	2014			120	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok

		regióny												
3.2.1	Znevýhodnení účastníci, ktorí sú v čase odchodu zapojení do hľadania práce, vzdelávania/odbornej prípravy, získavania kvalifikácie, sú zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní	Menej rozvinuté regióny/ Viac rozvinuté regióny	Počet	N/A			0	Počet	2014			1 500	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
3.2.1	<i>Počet osôb, ktorým sú poskytované služby/vykonávané opatrenia v komunite/ v domácom prostredí/otvorenom prostredí</i>	Menej rozvinuté regióny/ Viac rozvinuté regióny	Počet	N/A			0	Počet	2014			11 500	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok

PRIORITNÁ OS 4. Integrácia marginalizovaných rómskych komunít

Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 1 z 11. januára 2012 bola schválená Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020, ktorá reaguje na potrebu riešiť výzvy spojené so sociálnym a spoločenským začleňovaním rómskych komunít i na úrovni Európskej únie. Princípy stratégie tvoria základ politik s cieľom riešiť nepriaznivú situáciu rómskych komunít pre obdobie do roku 2020. Prioritná os Integrácia marginalizovaných rómskych komunít reflektuje ciele stratégie Európa 2020 v oblasti zamestnanosti (zvýšiť mieru zamestnanosti obyvateľov vo veku 20 až 64 rokov na 75%), v oblasti vzdelávania (znižovať podiel osôb, ktoré predčasne ukončia školskú dochádzku, minimálne 40 % podiel obyvateľov vo veku 30 – 34 rokov, ktorí majú ukončené vysokoškolské vzdelanie) a v oblasti chudoby a sociálneho vylúčenia (znižovať počet osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením aspoň o 20 mil.). Je zameraná na obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít, ktorí patria medzi najohrozenejšie skupiny obyvateľstva trpiace vysokou mierou deprivácie a sociálnej exklúzie. Obyvatelia marginalizovaných rómskych komunít žijú v osídleniach, ktoré sú zdokumentované v Atlase rómskych komunít na Slovensku 2013. Vychádzajúc z aktuálnych údajov, spracovaných Regionálnym centrom Rozvojového programu OSN (UNDP) žije v 1072 obciach na Slovensku s rómskou komunitou 402 527 Rómov, z toho 187 557 žije rozptýlene medzi majoritou. V koncentráciách vo vnútri obcí, resp. miest žije 52 277 Rómov, na ich okrajoch 95 554 a 67 303 v separovaných osídleniach.

V súvislosti so životnými podmienkami obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít špecifické ciele investičnej priority v rámci tejto prioritnej osi sledujú zámer rozšíriť možnosti prístupu v oblasti vzdelávania, zamestnanosti, zdravotnej starostlivosti a bývania.

Základným predpokladom úspešného vyriešenia problémov, ktoré sa týkajú mnohých oblastí súčasne je uplatňovanie komplexného princípu t.j. dlhodobé intervencie vo všetkých oblastiach súbežne na vybranom území stanovenom na základe indexu segregácie resp. podrozvinutosti. Definované ciele a opatrenia reflektujú integrovaný prístup.

Škálu investícií prioritnej osi zahŕňajú aj prierezové opatrenia. Cieľom jedného z prierezových opatrení je zabezpečiť komplexné monitorovanie a hodnotenie životných podmienok MRK prostredníctvom zhromažďovania štatistických a iných dát a informácií.

Zhromažďovanie dát o sociálno-ekonomických podmienkach života MRK a dopadoch politik na túto časť populácie majú veľký význam pre cielenie jednotlivých opatrení, pre napĺňanie cieľov Stratégie SR pre integráciu Rómov do roku 2020, Revidovaného akčného plánu Dekády pre začleňovanie rómskej populácie 2005-2015 na roky 2011 – 2015.

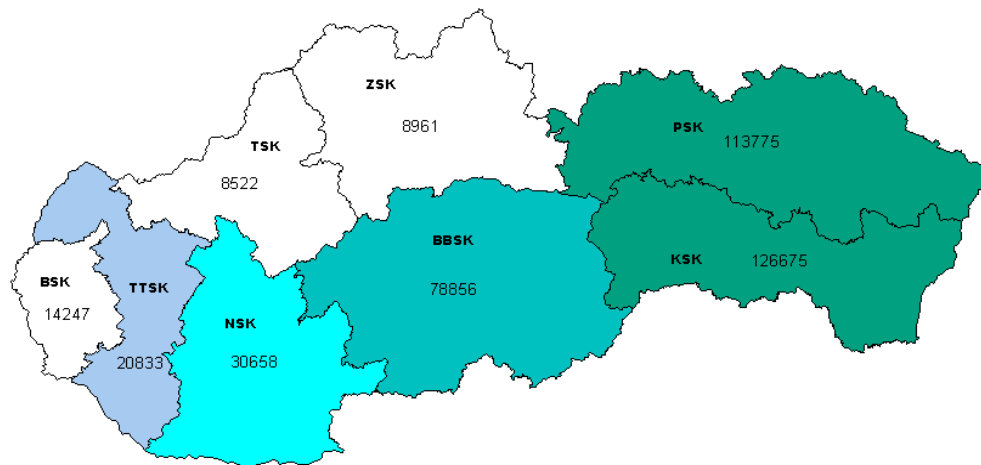
Monitorovanie a hodnotenie tvorí integrálnu súčasť vnútroštátneho strategického rámca, ako základný atribút nevyhnutný na meranie pokroku prostredníctvom zavedenia pravidelného a efektívneho monitorovacieho a hodnotiaceho mechanizmu. Vychádzajúc z výsledkov posudzovania štrukturálnych predpokladov nevyhnutných pre úspešnú implementáciu stratégie Európskou komisiou, je potrebné vytvoriť a zaviesť spoľahlivý systém monitorovania a hodnotenia, ktorým by sa zabezpečilo pravidelné a dôsledné poskytovanie údajov o vplyve opatrení v oblasti integrácie Rómov.

Táto požiadavka je zároveň jedným z piatich kritérií Ex ante kondicionality 9.2 - „Je zavedený národný strategický rámec pre začleňovania Rómov“ za plnenie ktorej zodpovedá Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity ako národný kontaktný bod.

Komplexný zber dát o MRK počas programového obdobia 2014-2020 prostredníctvom širokoškálových kvantitatívnych výskumov (napr. Atlas, výberové zisťovania v marginalizovaných rómskych domácnostiach, atď.) ako aj kvalitatívnych zisťovaní a pilotných výskumných projektov bude zabezpečený formou 7-ročného národného projektu. Súčasťou zámeru bude analýza dát a vyhodnocovanie, ktoré umožní vyhodnotiť efektívnosť jednotlivých nástrojov politik a ich dopad na MRK.

Geografické znázornenie počtu Rómov v jednotlivých krajoch SR znázorňuje nasledovný graf č. 1:

Geografické znázornenie počtu Rómov v územiach NUTS 3 podľa Atlasu rómskych komunít 2013

Zdroj: MV SR, OK HP MRK - Mapový podklad © Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 15-24-2170/2011

Investičné priority prioritnej osi Integrácia marginalizovaných rómskych komunít:

Investičná priorita 4.1 Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunít, ako sú Rómovia

Špecifický cieľ 4.1.1 *Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov MRK na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na predprimárne vzdelávanie.*

Rozdiel vo formálnej vzdelanostnej úrovni rómskej populácie v porovnaní s majoritnou populáciou je priepastný. Výberové zisťovania UNDP poukázali na alarmujúce disparity vo výsledkoch vzdelávacieho procesu v rámci porovnania gramotnosti rómskej populácie za všetky vekové skupiny so všeobecnou populáciou. Rómska populácia vykazuje v rámci kvalifikačnej štruktúry značne negatívne hodnoty.¹⁸ Podľa Atlasu rómskych komunít (2013) až 16,73% obyvateľov nemá ukončené základné vzdelanie; 28,05% Rómov má ukončenú základnú školu a 4,98 % ukončilo špeciálnu školu. Stredoškolské vzdelanie dosiahlo 5,74% obyvateľov a 2,80 % osôb navštevuje strednú školu. Počet obyvateľov s ukončeným vysokoškolským vzdelaním je 0,18%; 0,36 % Rómov vysokú školu navštevuje. V rámci školského systému na Slovensku bolo zavedených viacero opatrení, ktorých cieľom je zlepšenie vzdelávania detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, vrátane rómskych detí z marginalizovaných komunít. Dostupné dáta o vzdelanostnej úrovni Rómov však

¹⁸ Podľa prieskumu domácností z roku 2010, ktorý vykonalo UNDP, 40,5 % marginalizovanej rómskej populácie nemá ukončené úplné základné vzdelanie (ISCED 2). Pre porovnanie, podľa cenzu z roku 2001, 80 % občanov SR má vyššie ako úplné základné vzdelanie. Iba 17 % príslušníkov marginalizovanej rómskej populácie má ukončené vzdelanie na stupňoch ISCED 3C (bez maturity) a ISCED 3A (s maturitou).

napriek týmto opatreniam nenaznačujú, že by v tejto oblasti došlo k pozitívnej zmene. Miera participácie rómskych detí na predškolskom vzdelávaní je v porovnaní s nerómskou populáciou výrazne nižšia. Podľa výsledkov výskumu Svetovej banky, UNDP a Európskej komisie v roku 2011 vo vybraných komunitách s vysokým podielom Rómov navštevovalo škôlku len 28 % detí vo veku od 3 do 6 rokov¹⁹. Problémom nie je len nedostatočný balík financií na vzdelávanie detí zo sociálne znevýhodneného prostredia. Učiteľom, ktorí všeobecne pracujú s deťmi so špeciálnymi potrebami, chýba kvalifikovaná podpora: asistenti učiteľa, psychologovia, špeciálni pedagógovia a logopédi. Iba menej ako tretina z nich pôsobí priamo na školách, za ostatnými musia deti chodiť do poradní. Najnižšia miera zaškolenosti detí na Slovensku je v segregovaných osadách, teda tam, kde by deti do škôlky potrebovali chodiť najviac, vzhľadom na málo podnetné prostredie²⁰.

Medzi najzásadnejšie prekážky v zlepšení zaškolenosti rómskych detí patrí okrem iného aj postoj rodičov rómskych detí, ich nedôvera voči predškolským zariadeniam, neznalosť dôležitosti predškolskej výchovy, jazyková bariéra, ktoré umocňujú nezaujímavosť rodičov a spôsobujú problémy pri získavaní informácií.²¹ Odborné výskumy²² dokazujú, že deti z málo podnetného prostredia, ktoré navštevovali predškolské zariadenie, majú pri ďalšom vzdelávaní omnoho menšie problémy, majú väčšiu šancu ukončiť základnú školu a následne pokračovať na strednej škole. Taktiež je menej pravdepodobné, že budú zaradené do systému špeciálneho vzdelávania v dôsledku nedostatočných kognitívnych schopností. Investovanie do predprimárneho vzdelávania je efektívnym prostriedkom, ktorý predstavuje základ pre ďalšie vzdelávanie, je prevenciou predčasného ukončovania školskej dochádzky a zvyšuje spravodlivosť výsledkov a celkovú úroveň zručností.²³ Investície do vzdelávania v ranom detstve a zlepšenie školskej dochádzky zároveň predstavujú najslubnejšie zásahy na prelomenie medzigeneračného prenosu sociálneho vylúčenia obzvlášť v prípade chudobných detí a detí rodičov s nízkou úrovňou vzdelania.²⁴

Komplexnosť problému vzdelávania dotvára miera zastúpenia rómskych detí v špeciálnych základných školách a v špeciálnych triedach na bežných základných školách. Ukončenie špeciálneho základného vzdelania, na rozdiel od štandardného základného vzdelania, vážne limituje možnosti ďalšieho vzdelávania. V dôsledku hodnotiacich metód, ktoré neberú do úvahy situáciu rómskych detí, napríklad zlý zdravotný stav alebo používanie rómskeho jazyka v domácnosti s obmedzenou znalosťou štátneho jazyka, je neprímeraný počet rómskych detí vo veku zápisu do školy zaradených do špeciálnych vzdelávacích inštitúcií, špeciálnych škôl alebo špeciálnych tried, čím sú vylúčené z bežného vzdelávacieho systému. Napriek jasnému stanovisku Európskeho súdu pre ľudské práva voči takýmto postupom a novej legislatíve má rómske dieťa stále 27-krát vyššiu pravdepodobnosť zaradenia do špeciálnej školy než nerómske dieťa v podobnej situácii.²⁵

Inkluzívne vzdelávanie je taký spôsob edukácie v bežných školách, ktorého podstatou je právo každého dieťaťa na kvalitné vzdelanie s kladením dôrazu na búranie bariér v školstve, ktoré znemožňujú rovnocenný prístup k vzdelávaniu²⁶. Základnou podmienkou inkluzívneho vzdelávania je rešpektovanie individuálnych schopností a potrieb detí. Špecifickým inkluzívnym nástrojom je individuálna integrácia, ktorá sa vzťahuje na žiakov s diagnostikovanými špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Umožňuje deťom, ktoré by inak boli vzdelávané v paralelnom systéme

¹⁹ WB: Toward an Equal Start: Closing the Early Learning Gap for Roma Children in Eastern Europe. World Bank 2012.

²⁰UNDP (2012): Správa o životných podmienkach rómskych domácností na Slovensku 2010. UNDP 2012. <http://europeandcis.undp.org/publications/#roma>

²¹ Dobrý štart: Štrukturálne fondy EÚ a vzdelávanie a starostlivosť v ranom detstve v prípade marginalizovaných rómskych komunit. Roma Education Fund 2012. <http://www.romaeducationfund.hu/sites/default/files/documents/ags-policypaper2-2012-july-slovakian03.pdf>

²² WB (2012a): Toward an Equal Start: Closing the Early Learning Gap for Roma Children in Eastern Europe. World Bank 2012.

²³ Európska komisia 2006: Účinnosť a spravodlivosť v európskych systémoch vzdelávania a odbornej prípravy.

²⁴ J. Brooks-Gunn, „Do You Believe in Magic? What We Can Expect from Early Childhood Intervention Programs“, Social Policy Report XVII (1): 3-7.

²⁵ Rómsky vzdelávací fond, „Pitfalls and Bias: Entry Testing and the Overrepresentation of Romani Children in Special Education“ (Budapešť: REF, 2012).

²⁶ CELONÁRODNÁ ŠTÚDIA Inclusive Education. 1995. City University v New Yorku, Národné Centrum pre vzdelávanie a reštrukturalizáciu. New York.

(napríklad v špeciálnych školách), navštevovať bežné školy. Práca rómskych asistentov učiteľov, multikultúrna výchova a odstraňovanie jazykových bariér, môžu výrazne podporiť plnohodnotné začleňovanie rómskych detí v bežných základných školách. Citlivé zahrnutie rómskeho jazyka do procesu vyučovania by mohlo byť použité aj ako súčasť multikultúrnej výchovy, ktorá bola na Slovensku ako prierezová téma zavedená od školského roku 2008. Multikultúrna výchova má potenciál podporovať procesy inkluzívnosti na školách. Jej prierezový charakter umožňuje transformovať vzdelávacie kurikulum tak, aby rešpektovalo odlišnosti medzi deťmi ako obohatenie širšej školskej komunity. Deti sú rešpektované ako rovnocenní členovia a členky, pričom nemusia skrývať kultúru a jazyk, ktoré si nesú z domu (stigmatizáciu kultúry žiakov vidíme napríklad v prípade rómskeho jazyka na slovenských školách). V praxi multikultúrna výchova často nadväzuje na stereotypy o Rómoch a rómskych deťoch. Pre naplnenie inkluzívnej funkcie asistenta učiteľa je dôležité, aby svojim diverzifikovaným a individuálnym prístupom pomáhal primárne deťom, nie učiteľom. Rómovia ako súčasť pedagogického kolektívu pomáhajú búrať stereotypy a ponúknuť pozitívny rómsky vzor nie len rómskym žiakom, ale tiež nerómskym žiakom, ich rodičom a učiteľom, ktorí často (už) neveria, že rómski žiaci môžu v budúcnosti získať vyššie vzdelanie²⁷.

Kvalitné vzdelávanie a výchova v ranom detstve sú prínosom osobitne pre tie deti, ktoré pochádzajú zo sociálne a ekonomicky znevýhodneného prostredia, pomáhajú odstraňovať rozdiely v dosahovaných výsledkoch a podporujú kognitívny, jazykový, sociálny a emocionálny rozvoj, čo môže napomôcť prelomiť cyklus znevýhodnenia a nezaujmu, ktoré často vedú k predčasnému ukončeniu školskej dochádzky a prenosu chudoby z generácie na generáciu²⁸. Zlepšenie informovanosti o prínosoch predškolského vzdelávania pre deti, intenzívna spolupráca pedagogických pracovníkov s rodičmi za pomoci rómskych asistentov učiteľov, podpora aktivít zameraných na zlepšenie spolupráce rodičov so vzdelávacími zariadeniami, je účinným nástrojom nielen pre zvýšenie miery zaškolenosti rómskych detí, ale aj nástrojom pre zvýšenie celkovej vzdelanostnej úrovne príslušníkov MRK na všetkých stupňoch vzdelávania.

Výsledky

- *zvýšená informovanosť a zlepšená spolupráca rodičov so vzdelávacími zariadeniami*
- *vyšší počet detí z marginalizovaných rómskych komunit navštevujúcich predškolské zariadenia*
- *zvýšená inkluzívnosť vzdelávacieho systému*
- *zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky detí a mládeže z marginalizovaných rómskych komunit*
- *zvýšený podiel rómskych študentov s dosiahnutým vzdelaním na úrovni ISCED 3A, ISCED 3B, ISCED 3C, ISCED 4*

Špecifický cieľ 4.1.2 *Znížiť mieru nezamestnanosti rómskych mužov a žien.*

Miera zamestnanosti občanov je jedným zo základných a určujúcich predpokladov ich spoločenskej integrácie. Osobitne to platí pre marginalizované rómske komunity. Presné štatistiky o nezamestnanosti Rómov neexistujú, možno vyslovovať iba odhady na základe posúdenia situácie v problémových a marginalizovaných lokalitách Slovenska. Práve v okresoch s vysokým počtom rómskeho obyvateľstva je miera nezamestnanosti najvyššia. Na základe neoficiálnych údajov o nezamestnanosti rómskej populácie z predchádzajúceho obdobia je zrejmé, že počet nezamestnaných Rómov v Slovenskej republike systematicky rastie a rómska populácia tvorí výraznú väčšinu dlhodobozamestnaných v SR.

²⁷ Centrum pre výskum etnicity a kultúry: Škola pre všetkých? Inkluzívnosť opatrení vo vzťahu k rómskym deťom. 2012. ISBN 978-80-970711-4-1.

²⁸ Závery Rady o vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve: zabezpečenie optimálneho začiatku pre všetky naše deti vo svete budúcnosti; Úradný vestník Európskej únie; (2011/C 175/03) <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:175:0008:0010:SK:PDF>

Dlhodobí nezamestnaní občania vedení v evidencii uchádzačov o zamestnanie (ďalej len UoZ) tvoria najpočetnejšiu skupinu znevýhodnených, ktorí majú sťažené uplatnenie na trhu práce nakoľko dlhodobou nezamestnanosťou postupne strácajú odborné vedomosti, pracovné zručnosti a pracovné návyky. Do tejto kategórie patria ťažko umiestniteľné osoby s nízkou vzdelanostnou úrovňou a bez kvalifikácie. Tento fakt negatívne ovplyvňuje postoj k výkonu zamestnania a zarábaniu finančných prostriedkov. Nepriamy dopad má táto situácia aj na deti, ktoré nemajú možnosť získať pozitívny vzor pracovných návykov od svojich rodičov. To má za následok opakovanie vzorca životnej filozofie získavania finančných prostriedkov zo sociálneho systému.

Z mnohých výskumov a analýz zameraných na problematiku nezamestnanosti rómskej populácie vyplýva, že diskriminácia rómskej populácie na trhu práce nie je jediným problémom, s ktorým sa najmä Rómovia stretávajú pri hľadaní si zamestnania. Nízka úroveň vzdelania a pracovných zručností je ich veľkým nedostatkom v oblasti konkurencieschopnosti na trhu práce. Postoje zamestnávateľov k zamestnávaniu Rómov sú negatívne a nevhodne ovplyvňujú mieru zamestnanosti tejto menšiny.

Metodikou štatistického zisťovania pracovných síl sa vo výskume UNDP (2010)²⁹ ukázalo, že v rámci rómskej populácie vo veku 15-64 rokov majú najpočetnejšie zastúpenie nezamestnaní – z rómskych mužov ich je 72 % a z rómskych žien 75 % populácie. Podľa rovnakého výskumu s použitím rovnakej metodiky je zamestnaných 20 % rómskych mužov a 11 % rómskych žien. (UNDP, 2010)

Tieto podiely sú štatisticky rovnaké aj v analýzach Svetovej banky podľa rovnakej metodiky, podľa ktorých je nezamestnaných 71 % rómskych mužov a 75 % rómskych žien. Miera zamestnanosti rómskych mužov vychádza na úrovni 20 % a rómskych žien na úrovni 12 %. (Regionálny prieskum marginalizovaných Rómov, 2011, UNDP/Svetová banka). Výsledky výskumu sociálneho vylúčenia Rómov³⁰ ukazujú, že v rokoch 2006 až 2010 asi dve tretiny Rómov rezignovali na hľadanie pracovného miesta.

Ďalším dôležitým faktorom vplyvu, na ktorý dáta získané z výberových zisťovaní UNDP upozornili, je zhoršovanie štruktúry podľa ekonomickej aktivity s úrovňou priestorového vylúčenia. Nech už sú priame príčiny nepriaznivej ekonomickej skladby akékoľvek (menej lokálnych pracovných príležitostí, menej ochoty či schopností pracovať, obmedzené možnosti voľby medzi zamestnaním a domácou starostlivosťou, atď.), priestorová separácia, a hlavne segregácia, výslednú situáciu ešte podstatne zhoršujú. Vysoká miera nezamestnanosti a zvyšujúca sa miera chudoby podporujú prehlbovanie sociálneho vylúčenia uvedenej skupiny obyvateľov.

Z empirických dát vyplýva, že zoznam možných faktorov vplyvu na (ne)zamestnanosť rómskej populácie je teda pomerne široký a rôznorodý podľa konkrétnej situácie a východiskových predpokladov. Vo všetkých naznačených bodoch sú v záujme dosiahnutia pozitívnej zmeny potrebné rozsiahle intervencie nakoľko kvalitné zapojenie do trhu práce sa považuje za najdôležitejší predpoklad predchádzania chudobe. Na jednej strane je zamestnanie základný zdroj príjmu potrebný na vymanenie sa domácností z materiálnej deprivácie a vylúčenia, a naopak – absencia práce a slabé pracovné príležitosti či nízka kvalita práce zvyšujú pravdepodobnosť upadnutia domácnosti a ich členov.

Výsledky

- *zvýšenie dostupnosti služieb zamestnanosti v prostredí MRK*
- *zvýšená miera informovanosti obyvateľov MRK zameraná na oblasť finančného poradenstva (zvýšenie finančnej gramotnosti obyvateľov MRK)*
- *zvýšenie zamestnateľnosti obyvateľov MRK*

²⁹ Správa o životných podmienkach rómskych domácností na Slovensku, UNDP 2010

³⁰ Marcinčin. A, Marcinčinová, L.: Straty z vylúčenia Rómov, OSF 2009.

Špecifický cieľ 4.1.3 Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvetu a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania.

Opis východiskovej situácie

Vo viacerých správach o stave rómskej populácie na Slovensku sa konštatuje, že v posledných rokoch, (resp. po roku 1989) sa zhoršuje zdravotný stav rómskej populácie. Exaktných poznatkov z tejto oblasti nie je veľa, ale napriek tomu je možné konštatovať, že rozdiel v zdravotnom stave rómskej a ostatnej populácie sa prejavuje v reálnom stave, ako i v prieskumoch založených na subjektívnom hodnotení.

Odborníci³¹ za hlavné determinanty zhoršeného zdravotného stavu považujú nedostatočnú úroveň zdravotného a sociálneho povedomia; nízky štandard osobnej hygieny; nízky štandard komunálnej hygieny; bývania a ekologickú rizikovosť prostredia (nedostatočný prístup k pitnej vode, infraštruktúre). K nevyhovujúcemu zdravotnému stavu v rómskych komunitách prispieva nedostatočná výživa ako dôsledok chudoby a zhoršená reálna dostupnosť k zdravotnej starostlivosti z dôvodu nedostatku finančných zdrojov na cestovanie za lekárom. Zhoršujúca sa je i miera požívania alkoholu, tabakových výrobkov a narastajúce závislosti a s nimi previazané ďalšie riziká.

Na základe relevantných demografických ukazovateľov je možné konštatovať, že podľa veku má rómska populácia progresívny charakter. Znamená to, že predproduktívna zložka populácie (deti) je najvyššia, ďalej nasleduje produktívna zložka a počet osôb v poproduktívnom (tiež dôchodkovom) veku je minimálny. Na základe tejto demografickej štruktúry je možné konštatovať, že priemerná dĺžka života rómskej populácie je výrazne kratšia ako u majority. Niektoré zdroje uvádzajú rozdiel až o 10 rokov.³²

Viaceré štúdie zaoberajúce sa natalitou (medicínske, etnologické, etnodemografické) poukazujú na vyššiu perinatálnu a doječenskú úmrtnosť. Podľa niektorých zdrojov je detská úmrtnosť rómskej populácie 18%, zatiaľ čo v nerómskej populácii predstavuje 14,6%.³³

Zlé životné podmienky v segregovaných rómskych osadách a v lokalitách s vysokou koncentráciou rómskej populácie, ako aj nízke zdravotné povedomie, majú vplyv na častý výskyt infekčných ochorení. Existujú náznaky, že choroby ako hepatitída, bacilárna dyzentéria sú stále závažným problémom mnohých rómskych komunít. Ide o tzv. choroby špinavých rúk, ktoré sa šíria napríklad kontaminovanou vodou a potravinami.³⁴ K závažným problémom patria aj infekcie dýchacích ciest. Z nedostatku hygieny pramenia choroby ako svrab a pedikulóza (zavšivenie). Rovnako pri predchádzaní infekčným ochoreniam je problémom nižšia zaočkovanosť rómskej populácie, ako aj detí v porovnaní s väčšinovou populáciou.

Vzhľadom k sociálnej odkázanosti sa v posledných rokoch čoraz častejšie objavuje i fakt, že rodiny majú reálnu skúsenosť s nedostatkom jedla. Podľa prieskumov respondenti uvádzajú, že v priebehu mesiaca niekoľko dní trpia hladom.

Predpokladá sa tiež vyššia spotreba alkoholu a následne choroby s tým spojené (cirhóza pečene, ochorenia tráviaceho traktu a pod.) a aj ďalekosiahle sociálne a ekonomické dôsledky alkoholizmu (patologické javy, násilné činy, rozpad rodiny a pod.). Častejšie sa objavujú indicie na nárast závislosti v rómskej populácii (fajčenie, a to i u detí a tehotných žien, fetovanie, gamblerstvo a pod.). Príčiny treba hľadať nielen v zlej sociálnej situácii, ale aj v nízkej vzdelanostnej úrovni a slabom zdravotnom

³¹ Čačipen pal o Roma - Súhrnná správa o Rómoch na Slovensku. Edit. Vašečka, M.. Inštitút pre verejné otázky. Bratislava 2002. s. 658

³² Digne, M. a kolektív: Zlepšenie situácie Rómov v Slovenskej republike – návrhy a odporúčania. Twinning Covenant SK 0002/SK00/IB-OT. Bratislava 2003 s. 46.

³³ Digne, M. a kolektív: Zlepšenie situácie Rómov v Slovenskej republike – návrhy a odporúčania. Twinning Covenant SK 0002/SK00/IB-OT. Bratislava 2003 s. 46.

³⁴ podľa Správa o zdravotnom stave obyvateľstva 2006-2008 V roku 2008 z celkového počtu 730 hlásených prípadov ochorení na vírusovú hepatitídu typu A sa v Prešovskom kraji vyskytlo 573 prípadov. Viac než 80 % ochorení sa zistilo v 13 epidémiách. V najväčšej epidémii, v obci Lomnička (okres Stará Ľubovňa), ochorelo v priebehu mesiacov august až november 300 osôb (z celkového počtu 730 hlásených prípadov za celý rok), z toho bolo 299 Rómov.

povedomí.³⁵

V rómskych komunitách taktiež absentujú vedomosti o ochrane zdravia, reprodukčnom zdraví, sexuálnom správaní, opatere detí a o osobnej hygiene. Predovšetkým správy mimovládnych neziskových organizácií (ďalej iba „MNO“) poukazujú na skutočnosť, že Rómovia môžu byť diskriminovaní aj pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, napríklad oddelenými izbami pre Rómov a ostatných.

S cieľom zlepšiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti, prispieť k zvýšeniu informovanosti v oblasti zdravia a zdravotného povedomia najmä obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít boli realizované viaceré pilotné projekty, ktoré sa stali v roku 2007 východiskom pre nastavenie Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2007 – 2015. Nedostatočný počet komunitných pracovníkov v oblasti zdravia, absencia štandardizovaných výkonov činností týchto pracovníkov a diskontinuita programu patria medzi hlavné problémy v dôsledku, ktorých nebol z hľadiska plnenia cieľov programu zaznamenaný viditeľný progres.

Kvalitu zdravia obyvateľov zásadným spôsobom ovplyvňujú aj podmienky bývania. Základným predpokladom legitimity technických a hygienických štandardov obydli sú vysporiadané vlastnícke vzťahy. Dáta z Atlasu rómskych komunít (2013) a dostupných výskumov potvrdzujú, že obydli v rómskych komunitách bývajú často postavené na pozemkoch s neusporiadaným právnym titulom, bez stavebných povolení a ich následnej legalizácie, čo má za následok absenciu resp. obmedzený prístup k základnej a technickej infraštruktúre. Kvalitné bývanie je úzko previazané s možnosťou nájsť si zamestnanie, žiť v hygienicky nezávadnom prostredí a poskytuje adekvátny priestor na osobný a vzdelanostný rast detí aj dospelých. Sociálno-ekonomické znevýhodnenie obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít, nedostatok adekvátnych odborných kapacít miestnych samospráv pre riešenie vysporiadavania a legalizácie pozemkov vyžadujú vonkajšiu intervenciu.

Výsledky

- *zvýšenie dostupnosti služieb zdravotnej starostlivosti*
- *zvýšená miera informovanosti obyvateľov MRK v oblasti zdravotnej starostlivosti a prevencie prostredníctvom osvetových programov, informačných aktivít, kampaní*
- *zvýšená miera povedomia v oblasti zdravotnej starostlivosti obyvateľov MRK*
- *podpora zlepšenia štandardov hygieny bývania MRK v dôsledku programu vysporiadania pozemkov*

Opis typu a príklady aktivít

IP 4.1 Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunít, ako sú Rómovia

Realizáciou uvedených aktivít bude možné zabezpečiť dosiahnutie cieľa investičnej priority, ktorým je sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunít, ako sú Rómovia.

„Take-away balík“

Viaceré hodnotenia a štúdie (UNDP 2012, USVRK 2012, SGI 2013) identifikovali, že v programovom období 2007-2013 došlo ku zlyhaniu v súvislosti so zabezpečením komplexnosti programov a s mierou absorpčnej kapacity finančných prostriedkov v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít trpiacich najvyššou mierou segregácie. Medzi identifikovanými dôvodmi zlyhania bola vysoká administratívna náročnosť programov financovaných z prostriedkov EU v kombinácii s absenciou miestnych kapacít, krátke trvanie realizovaných programov, vysoká súťaž v získavaní finančných prostriedkov alebo neschopnosť obcí programy spolufinancovať. Skúsenosť získaná prostredníctvom transformácie programu Terénnej sociálnej práce z dopytovo-orientovaných projektov do národného projektu dokázala, že väčšinu identifikovaných problémov je možné prekonať prostredníctvom zmeny v realizácii projektov a programov. Preto vybrané programy financované

³⁵ Čačipen pal o Roma - Súhrnná správa o Rómoch na Slovensku. Edit. Vašečka, M.. Inštitút pre verejné otázky. Bratislava 2002.

prostredníctvom prioritnej osi 4 (ESF) budú štandardizované a realizované vo forme národných projektov. Konkrétne ide o programy Terénna sociálna práca v obciach s prítomnosťou MRK, Komunitné centrá v obciach s prítomnosťou MRK, Podpora vzdelávania detí z prostredia marginalizovaných rómskych komunít v ranom detstve, Program zdravotnej výchovy a prevencie v obciach s prítomnosťou MRK a Program asistencie pri vysporiadavaní a legalizácii pozemkov.

Prijímateľom pomoci a realizátorom programov bude MV SR/ÚSVRK. Výkon uvedených programov v obciach s najvyššou mierou segregáčného indexu (približne 150 obcí) bude realizovaný automaticky, na základe nárokovateľnosti, nie súťaže. MV SR/ÚSVRK okrem samotnej realizácie bude garantovať prepojenosť jednotlivých intervencií a kvalitu ich výkonu v teréne. Financovanie programov bude zabezpečené na celé programové obdobie, čím bude zabezpečená ich kontinuálna realizácia v teréne a následne aj kvalita ich výkonu. Vďaka dlhodobej realizácii, vznikne i príležitosť na uplatňovanie dočasných vyrovnávajúcich opatrení pre ľudí z prostredia MRK zapojených do realizácie programov. Pri výkone uvedených opatrení budú uplatňované zjednodušené formy vykazovania výdavkov, najmä štandardná stupnica jednotkových výdavkov alebo paušálne sumy. Vďaka realizácii uvedených programov vo forme veľkých národných projektov bude dosiahnutá nižšia chybovosť projektov, plynulé čerpanie finančných prostriedkov, zásadne zníženie administratívnej a finančnej záťaže na strane samotných poskytovateľov programov v teréne (teda samospráv alebo miestnych MNO). Cieľom inovácie je obciam poskytnúť “pred-pripravené produkty”, ktorých realizácia v teréne nevyžaduje žiadne dodatočné investície zo strany obce, ich realizácia bude teda rozšírená i do obcí, ktoré nie sú pripravené na realizáciu individuálnych dopytovo-orientovaných projektov.

Sociálny aspekt vo verejnom obstarávaní

Verejné finančné prostriedky môžu okrem naplnenia cieľa, pre ktorý sú určené, prinášať aj ďalšie pozitívne externality. Medzi takého patrí napr. príspevok ku zvyšovaniu zamestnanosti a zamestnateľnosti dlhodobo nezamestnaných (Rómov) prostredníctvom finančných prostriedkov EFRR určených pre zabezpečenie infraštruktúrnych projektov. Pri projektoch zameraných na regeneráciu sídiel, sociálnu infraštruktúru a podporu bývania, financovaných prostredníctvom prioritnej osi 5, bude pri verejných obstarávaníach stavebných prác povinne vyžadovaná tzv. Doložka pre plnenie zákazky, ktorá definuje rozsah zapojenia dlhodobo nezamestnaných (Rómov) do dodania obstaraných prác.

Za účelom vykonania podmienok stanovených v doložkách bude potrebné vytvárať efektívne partnerstvá medzi stavebnými firmami (dodávateľmi zákazky) a organizáciami pracujúcimi v prostredí MRK v oblasti sociálneho rozvoja (väčšinou MNO), ktoré budú zabezpečovať výber a každodennú spoluprácu s dlhodobo nezamestnanými (Rómami) zapojenými do výkonu zákazky. Prostredníctvom nástroja môžu vzniknúť dlhodobé a efektívne medzisektorové partnerstvá, ktorých existencia môže mať zásadný vplyv na zvyšovanie vzdelanostnej úrovne a zamestnanosti v prostredí MRK.

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

Cieľové skupiny zahŕňajú najmä: deti z MRK, žiakov základných a stredných škôl pochádzajúcich z MRK, rodičov, príslušníkov a obyvateľov MRK, asistentov/asistentky učiteľov/učiteliek, pedagogických zamestnancov/zamestnankyne, odborných zamestnancov/zamestnankyne pedagogicko-psychologických poradní, tútorov/tútorok, lektorov/lektorky, zamestnancov/zamestnankyne štátnej správy a samosprávy pracujúcich s MRK, pracovníkov/pracovníčky s mládežou, mládežníckych pracovníkov/pracovníčky, komunitných pracovníkov/pracovníčky, terénnych sociálnych pracovníkov/pracovníčky, poskytovateľov sociálnych služieb a služieb zamestnanosti (verejných aj neverejných), komunitných pracovníkov/pracovníčky v oblasti zdravotnej výchovy, pracovníkov/pracovníčky v oblasti zdravotnej prevencie a osvetu.

Cieľové územia:

NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko

Typy prijímateľov zahŕňajú najmä:

- obce s prítomnosťou MRK,
- mimovládne neziskové organizácie,
- štátne stredné školy, rozpočtové a príspevkové organizácie,

- organizácie VÚC, obcí (vrátane materských, stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí, resp. VÚC),
- cirkevné organizácie zriadené v zmysle zákona,
- Ministerstvo vnútra SR – Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity,
- inštitúcie verejného a súkromného sektora pôsobiace v systéme poradenstva, služieb zamestnanosti, sociálnych služieb
- Subjekty sociálnej ekonomiky
- podnikateľské subjekty,
- vzdelávacie inštitúcie.

príklady aktivít

Špecifický cieľ 4.1.1:

Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov MRK na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na predprimárne vzdelávanie

- Podpora programov orientovaných na zlepšenie spolupráce medzi vzdelávacími zariadeniami a rodičmi rómskych detí (napr. prostredníctvom programov zameraných na aktiváciu rodičov z prostredia MRK, prostredníctvom vzdelávania učiteľov zameraného na zlepšenie spolupráce s rodičmi rómskych detí a pod.).
- Systematická podpora účasti detí z prostredia MRK na predprimárnom vzdelávaní (napr. prostredníctvom činnosti asistentov učiteľov, prostredníctvom cieľných programov komunitných centier a terénnej sociálnej práce, prostredníctvom programov zameraných na zlepšenie spolupráce predškolských zariadení a rodičov rómskych detí, vzdelávaním pedagogických zamestnancov, podporou dochádzky detí zabezpečením dostupnosti dopravy napr. prevádzkovaním školského autobusu, poskytnutím didaktických balíčkov pre predškolské zariadenia a pod.).
- Systematická podpora výchovno-vzdelávacích aktivít a voľno-časových aktivít pre deti z MRK s hlavným dôrazom na prepájanie majority s minoritou (napr. prostredníctvom podpory individuálnej integrácie a činnosti asistentov učiteľov, prostredníctvom podpory multikultúrnej výchovy a programov komunitných centier a pod.).
- Systematické poskytovanie tútorskej a mentorskej podpory pre žiakov z MRK s dôrazom na úspešné ukončenie ZŠ a plynulý prechod na SŠ.
- Účinná finančná pomoc pre študentov SŠ a VŠ z prostredia MRK (napr. vo forme štipendií pre študentov stredných škôl) určených pre študentov z MRK.

Špecifický cieľ 4.1.2:

Znížiť mieru nezamestnanosti rómskych mužov a žien.

- Podpora kariérneho poradenstva pre ľudí z MRK poskytovaného individuálnou proklientsky orientovanou formou.
- Podpora individuálneho prístupu v poskytovaní služieb zamestnanosti s hlavným dôrazom na potreby klienta a trhu práce a podpora nástrojov medzitrhu práce pre ľudí z MRK (realizovaných napr. prostredníctvom agentúr podporovaného zamestnávania alebo iných organizácii aktívnych v oblasti zamestnanosti).
- Podpora inovatívnych programov zameraných na zvyšovanie lokálnej zamestnanosti prostredníctvom podpory sociálnych a obecných podnikov a podnikateľských inkubátorov.
- Podpora programov zameraných na zvýšenie odbornej kvalifikácie a kľúčových zručností ľudí z MRK .
- Podpora systematického poskytovania sociálnych a asistenčných služieb v obciach s prítomnosťou MRK zameraných na zvýšenie zamestnateľnosti ľudí žijúcich v prostredí MRK (t.j. TSP, komunitní pracovníci / pracovníčky v oblasti sociálnych služieb).
- Podpora existencie a fungovania komunitných centier v obciach s prítomnosťou MRK.
- Podpora programov finančnej gramotnosti, riadenia dlhu a sporenia ako nástroja pre uľahčenie vstupu na otvorený TP, s cieľom zvýšiť informovanosť v oblasti finančných služieb, mikropôžičkových a sporiacich programov vrátane podporných činností, a podpory rozvoja mikrofinančných programov

Špecifický cieľ 4.1.3:

Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvedy a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania.

- Podpora systematického poskytovania služieb a asistencie prostredníctvom programu komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy v obciach s prítomnosťou separovaných a segregovaných MRK.
- Podpora programov zdravotno-výchovnej osvedy obyvateľov segregovaných a separovaných rómskych osídlení a lokalít zameraných na oblasti ako napr.: osobná hygiena a starostlivosť o vlastné zdravie výchova k rodičovstvu ochrana sexuálneho a reprodukčného zdravia, starostlivosť o dieťa, prevencia infekčných ochorení manipulácia s potravinami ochrana životného prostredia, prevencia úrazov a nehôd a pod.
- Podpora programov zameraných zabezpečenie minimálnych hygienických štandardov v obciach s prítomnosťou MRK.
- Podpora programov zameraných na dosiahnutie vyššieho hygienického štandardu marginalizovaných rómskych osídlení a systematické znižovanie počtu nelegálnych obydí charakteristických extrémne nízkou mierou hygienických štandardov aj prostredníctvom poskytovania technickej asistencie obciam s prítomnosťou MRK zameranej na vysporiadavanie pozemkov.

Tabuľka č. 6: Spoločné ukazovatele výsledkov, ku ktorým bola stanovená cieľová hodnota a ukazovatele výsledkov špecifické pre program, zodpovedajúce konkrétnemu cieľu pre ESF prioritnú os Integrácia marginalizovaných rómskych komunít (podľa špecifického cieľa a kategórie regiónu)

ID	Ukazovateľ	Kategória regiónu	Merná jednotka ukazovateľa	Spoločný ukazovateľ výstupu použitý ako základ na stanovenie cieľa	Základná hodnota			Merná jednotka základnej a cieľovej hodnoty	Základný rok	Cieľová hodnota (2023)			Zdroj údajov	Frekvencia a podávania správ
					M	Ž	S			M	Ž	S		
4.1.1	Účastníci vo veku 3-6 rokov z MRK, ktorí absolvovali predprimárne vzdelávanie	Menej rozvinuté regióny	Počet	Migranti, účastníci s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komunít ako sú napríklad Rómovia)			0	Počet	2014			515	Národný projekt monitorovania a evaluácie, Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
4.1.1	Účastníci z MRK, ktorí získali vyššie sekundárne (ISCED 3) alebo post-sekundárne (ISCED 4) vzdelanie	Menej rozvinuté regióny	Počet	Migranti, účastníci s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komunít ako sú napríklad Rómovia)			0	Počet	2014			266	Národný projekt monitorovania a evaluácie, Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
4.1.2	Neaktívni účastníci z MRK, ktorí sú v čase odchodu zapojení do hľadania práce	Menej rozvinuté regióny	Počet	Migranti, účastníci s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komunít ako sú napríklad Rómovia)			0	Počet	2014			3 353	Národný projekt monitorovania a evaluácie, Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
4.1.2	Počet Rómov, ktorí sú zamestnaní v oblasti poskytovania sociálnych služieb	Menej rozvinuté regióny	Počet	Migranti, účastníci s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komunít ako sú napríklad Rómovia)			0	Počet	2014			152	Národný projekt monitorovania a evaluácie, Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok

				komunit ako sú napríklad Rómovia)								a evaluácie, Monitorovacie správy, ITMS		
4.1.3	<i>Počet Rómov, ktorí sú zamestnaní v oblasti poskytovania zdravotno – výchovnej osvetly, prevencie a poradenstva</i>	Menej rozvinuté regióny	Počet	Migranti, účastníci s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komunit ako sú napríklad Rómovia)			0	Počet	2014			76	Národný projekt monitorovanom a evaluácie, Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
4.1.3	<i>Počet osôb z MRK, ktorým sa môžu zlepšiť štandardy hygieny bývania v dôsledku programu vysporiadania pozemkov</i>	Menej rozvinuté regióny	Počet	Migranti, účastníci s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komunit ako sú napríklad Rómovia)			0	Počet	2014			6 398	Národný projekt monitorovanom a evaluácie, Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok

PRIORITNÁ OS 5: Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít

Zámerom prioritnej osi je zabezpečiť v súlade s legislatívou EÚ prístup obyvateľov z prostredia separovaných a segregovaných rómskych komunít k bývaniu, k pitnej a úžitkovej vode, adekvátnym inžinierskym sieťam, a pravidelný odvoz komunálneho odpadu v súlade s hygienickými normami. Prostredníctvom prioritnej osi bude tiež podporená dostupnosť vzdelávacích zariadení na úrovni materských škôl v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít. S cieľom zlepšiť prístup k pracovným príležitostiam a vytvoriť optimálne podmienky pre podporu komunitného rozvoja a komunitných služieb budú investície nasmerované aj do oblasti sociálnej infraštruktúry a budovania subjektov sociálnej ekonomiky s relevantnou konzultačno-poradenskou asistenciou.

Investičné priority prioritnej osi Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít:

Investičná priorita 5.1 Poskytovanie podpory fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných komunít v mestských a vidieckych oblastiach.

Špecifický cieľ 5.1.1 *Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania.*

Opis východiskovej situácie

Oblasť bývania je nesporne jednou z oblastí, kde sa najviac prehlbujú rozdiely medzi rómskou a väčšinovou populáciou. Napriek faktu, že v rámci väčšinovej populácie sú skupiny znevýhodnené v rôznych oblastiach a rovnako označované ako zraniteľné, či už kvôli ekonomickému statusu alebo etnickému pôvodu, len rómske komunity na Slovensku vytvárajú osady a v nich rôzne typy neštandardných obydľí, ktoré nespĺňajú technické, ani hygienické normy.

Podľa Atlasu rómskych komunít 2013 v 809 identifikovaných koncentráciách v 582 obciach je 21 168 obydľí v nasledovnom zložení:

- 1491 bytových domov s 9943 bytmi, z ktorých je 4726 BNŠ
- 8501 legálnych murovaných domov (zapísaných do katastra)
- 196 legálnych dreveníc (zapísaných do katastra)
- 986 murovaných domov v štádiu stavby (pred kolaudáciou)
- 3645 murovaných domov nezapísaných do katastra
- 388 dreveníc nezapísaných do katastra
- 4070 obydľí typu chatrč
- 470 obydľí postavených z tzv. unimobuniiek
- 59 maringotiek
- 60 obydľí v nebytových priestoroch
- 13 iných obydľí

V obydľí v koncentráciách môže verejný vodovod využívať približne 74 % obydľí a 57 % ho aj skutočne využíva. Vlastnú studňu využíva 23 % a 22 % je bez prístupu k pitnej vode alebo využíva iné zdroje pitnej vody. Kanalizáciu v koncentráciách môže 39% obydľí a 30 % ju aj skutočne využíva. Žumpy využíva 25 % obydľí a domáce čističky odpadových vôd využíva 1 % domácností.

Prístup ku kvalitnej pitnej vode sa pokladá za základné ľudské právo, čo je potvrdené rozhodnutím Generálneho zhromaždenia OSN z júla 2010 (GA/10967; Škobla – Filčak, 2011). Bezproblémový prístup k vode je v našich zemepisných šírkach považovaný za bežnú samozrejmosť. *Správa o životných podmienkach rómskych domácností* mapujúca situáciu za rok 2005 ukázala, že v prípade rómskych osídlení o takejto samozrejmosti hovoriť nemožno (UNDP, 2006). Aktuálne údaje z roku 2010 potvrdzujú existenciu pretrvávajúcich nedostatkov v tomto ohľade. V prvom rade sa opäť zistila vyššia miera diverzifikácie zdrojov vody u rómskych domácností v porovnaní so všeobecnou populáciou z geograficky blízkeho prostredia.

Prístup k pitnej vode z pohľadu všeobecne očakávaných štandardov hygieny spoluvytvára podmienky pre plnohodnotnú participáciu na živote spoločnosti. V skupinách vystavených riziku sociálneho vylúčenia predstavuje dôležitý predpoklad pre participáciu na majoritou preferovaných formách sociálneho začleňovania, akými sú rozvíjanie sociálnych kontaktov s okolím, hľadanie práce, cestovanie za prácou a podobne.

Rozsah problematiky bývania zahŕňa okrem základnej infraštruktúry aj technický stav domov a bytových domov vo vlastníctve obcí. Obce často nemajú finančné prostriedky na ich údržbu a opravu. Situáciu čiastočne rieši Program rozvoja bývania, ktorý schválila vláda SR a realizuje sa od roku 1998. V rámci tohto programu sú poskytované dotácie na obstaranie nájomných bytov bežného a nižšieho štandardu, obstaranie technickej vybavenosti a taktiež aj na odstránenie systémových porúch bytových domov.

Tento program sa v súčasnosti riadi zákonom č. 443/2010 Z. z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní. Napriek unikátnosti programu v strednej a východnej Európe nemožno o programe tvrdiť, že je univerzálnym riešením otázky bývania rómskych komunít a stále má svoje limity.

V podmienkach Slovenska sa overujú aj iné formy bývania, ktoré sú perspektívou pre zlepšenie úrovne bývania obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít. Jednou z foriem je zavedenie viacstupňového resp. prestupného bývania, ktoré vytvára optimálne podmienky pre uplatňovanie individuálnej integrácie. Ide o komplexný systém sociálnych služieb pre odkázané a ohrozené skupiny obyvateľov, ktorého nosnou kosťou je vertikálny systém sociálneho bývania.

Tento systém pomáha osobám a rodinám v krízovej situácii a podporuje ich sociálny rast a začleňovanie sa do spoločnosti. Bezprostrednou súčasťou prestupného bývania je systematická sociálna práca – práca terénnych sociálnych pracovníkov a komunitných pracovníkov, ktorí poskytujú poradenstvo a pomoc pri riešení problémov ohrozených skupín obyvateľstva a rôzne reintegračné programy. Ďalšou formou je svojpomocná výstavba obydľí, ktorej základným princípom je priama participácia cieľovej skupiny t.j. obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít.

Výsledky

- *zlepšenie podmienok pre sociálnu integráciu ľudí z MRK prostredníctvom funkčného systému prestupného bývania*
- *zavedenie systému finančného mechanizmu pre podporu svojpomocnej výstavby (mikropôžičky)*
- *zlepšenie kvality bývania v prostredí MRK prostredníctvom:*
 - *zavedenia inžinierskych sietí;*
 - *prístupu k pitnej a úžitkovej vode;*
 - *výstavby prístupových ciest;*
 - *odvozu komunálneho odpadu;*

Špecifický cieľ 5.1.2 *Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve.*

Opis východiskovej situácie

V súčasnosti pretrváva stav, keď nie sú vytvorené optimálne podmienky pre plnohodnotnú účasť detí z MRK v predprimárnom stupni vzdelávania. Kapacitné možnosti siete MŠ sú obmedzené a vzdelávacie zariadenia sú poddimenzované. Priestorové možnosti MŠ nezodpovedajú demografickej krivke rovnako aj budovy MŠ sú v zlom technickom stave a ani vybavenosť týchto vzdelávacích zariadení nie je na požadovanej úrovni. Podľa Atlasu rómskych komunít 2013 bolo v aktuálnom čase identifikovaných 1 456 materských škôl, ktoré navštevovalo 24 627 detí, z toho 9 164 rómskych detí a z nich bolo 6 523 rómskych detí zo sociálne znevýhodneného prostredia. Podľa prieskumu sa len v len roku 2011 narodilo 10 090 rómskych detí. Z uvedeného vyplýva nutnosť rozšírenia kapacity materských škôl v obciach s prítomnosťou MRK.

Výsledky

- *vytvorené podmienky pre plnohodnotnú účasť detí z MRK v predprimárnom stupni vzdelávania*
- *rozšírená kapacitná sieť MŠ materských škôl prostredníctvom ich rekonštrukcie, modernizácie školských objektov a ich vybavenia vrátane výstavby materských škôl v obciach s prítomnosťou MRK*

Opis východiskovej situácie

Problémy spájajúce sa so životom obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít sa dotýkajú mnohých oblastí súčasne (vzdelávania, zamestnanosti, zdravia, bývania, vzťahov s majoritou, materiálnej chudoby, zadlženosti atď.) a majú podobu začarovaného kruhu navzájom sa ovplyvňujúcich a posilňujúcich faktorov. Ak majú byť snahy a aktivity o sociálne začleňovanie úspešné, musia mať podobu (trvajúcich) intervencií vo všetkých oblastiach súčasne. Potenciálnym nástrojom, ktorý dokáže na lokálnej úrovni účinne koordinovať rôznorodé intervenčné programy a poskytovať komplexné sociálne a komunitné služby podľa špecifických potrieb cieľových skupín, sú komunitné centrá. Vychádzajúc z doterajších skúsenosti práve sociálne intervencie realizované priamo v prirodzenom prostredí týchto komunít s dôrazom na zabezpečovanie dostupných komplexných služieb obyvateľom všetkých vekových kategórií v MRK sa ukazujú ako jeden nástrojov na podporu sociálnej inklúzie a zvyšovanie zamestnateľnosti týchto skupín v dlhodobom meradle.

V rámci komunitných centier sa vykonávajú činnosti, ktoré pomáhajú obyvateľom vymedzenej komunity formulovať spoločné problémy v jednotlivých oblastiach života, nastavovať proces ich riešenia a dosahovať elimináciu týchto problémov. Jedná sa predovšetkým o schopnosť organizovať sa, formulovať strategické problémy a taktické kroky, vyhľadávať zdroje (finančné, materiálne, ľudské a iné) pre ich riešenia a vytvárať tlak na zodpovedné inštitúcie. Komunitné centrum slúži komunitě a nie len jednotlivcom, sleduje problémy a potreby celej komunity a snaží sa prostredníctvom aktívneho zapojenia členov komunity riešiť tieto problémy tak, aby sa na riešení podieľala celá komunita. Aktívne zapojenie komunity je jedným z kľúčových prístupov v komunitnom rozvoji. Cieľom komunitnej práce je aj eliminácia negatívnych javov v komunitě a jej všestranný rozvoj, čo je trvalým cieľom komunitnej práce

Poslaním komunitného centra je prostredníctvom **poskytovania komplexných sociálnych a komunitných služieb prispieť k sociálnemu začleňovaniu** osôb sociálne vylúčených, a to ako na **individuálnej**, tak aj na **lokálnej úrovni**. Pod **sociálnym začleňovaním** sa rozumie sprístupňovanie takých príležitostí a možností, ktoré sociálne vylúčeným jednotlivcom a rodinám napomôžu plne sa zapojiť do ekonomického, sociálneho a kultúrneho života v danej lokalite i v celej spoločnosti.

Komunitné centrá sa ale zriaďujú so zreteľom na širší potenciál ich využitia ako len sociálna práca a služby poskytované bezprostredne v prostredí MRK, zriaďujú sa za účelom vytvorenia priestorových a materiálnych podmienok pre komunitný rozvoj, výkon komunitnej rehabilitácie, komunitnej práce, a stimulácia a **mobilizácia vnútorného rozvojového potenciálu príslušníkov MRK**, poskytujú možnosti na podporu upevnenia a ozdravenia rodín, pomáhajú deťom v ich socializácii, sú miestom osvojovania si základných pracovných a spoločenských návykov, poskytujú v slobode pastoračnú a duchovnú službu pre rozvoj duchovných potrieb jednotlivcov ako aj komunity a poskytujú príležitosť pre vzájomnú interakciu a spoločné aktivity príslušníkov MRK a ostatného obyvateľstva obce.

Implementácia opatrenia zameraného na infraštruktúru sociálnej služieb, sociálnoprávnej ochrany a kurately v rámci Lokálnych stratégií komplexného prístupu (ďalej len LSxP) v programovom období 2007-2013 potvrdila záujem miestnych samospráv o investície do výstavby, modernizácie či rekonštrukcie komunitných centier, ktoré umožnia poskytovať rozsiahle spektrum sociálnych a komunitných služieb a podpora tak komunitný rozvoj.

Výsledky

- *zvýšená kvalita životných podmienok obyvateľov MRK*
zlepšenie poskytovania sociálnych služieb zameraných na zvýšenie zamestnateľnosti MRK

Opis typu a príklady aktivít

IP 5.1 Poskytovanie podpory fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných komunít v mestských a vidieckych oblastiach

Realizáciou uvedených aktivít bude možné zabezpečiť dosiahnutie cieľa investičnej priority, ktorým je zvýšenie kvality životných podmienok obyvateľov MRK zlepšenými podmienkami v oblasti bývania, prístupom k sociálnej a predškolskej infraštruktúre.

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

Cieľovou skupinou sú najmä obyvatelia marginalizovaných rómskych komunít

Cieľové územia:

NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko

Typy prijímateľov zahrňajú najmä:

- obce s prítomnosťou MRK a materské školy v obciach s prítomnosťou MRK v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí resp. VÚC,
- mimovládne neziskové organizácie, inštitúcie verejného a súkromného sektora pôsobiace v systéme poradenstva, sociálnych služieb, hygienických služieb a v oblasti sociálneho hospodárstva.

príklady aktivít

Špecifický cieľ 5.1.1:

Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania.

- Podpora programov prestupného bývania v rámci sociálnej mobility a integrácie obyvateľov MRK (výstavba a rekonštrukcia obydľí)
- Podpora mikropôžičkových programov zameraných na podporu svojpomocnej výstavby obydľí
- Podpora prístupu k pitnej a úžitkovej vode v prostredí separovaných a segregovaných MRK s dôrazom na nízkonákladové opatrenia ako napr. vŕtanie a kopanie studní
- Podpora výstavby inžinierskych sietí v prostredí MRK
- Podpora dobudovania základnej technickej infraštruktúry (kanalizácia, asfaltové cesty, spevnené cesty)
- Podpora aktivít zameraných na riešenie problematiky komunálneho odpadu

Špecifický cieľ 5.1.2:

Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve.

- Podpory výstavby nových predškolských zariadení v obciach s prítomnosťou MRK
- Podpora rekonštrukcie predškolských zariadení v obciach s prítomnosťou MRK s dôrazom na rozšírenie kapacity

Špecifický cieľ 5.1.3:

Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre.

- podpora výstavby nových KC
 - podpora modernizácie a rekonštrukcie KC
- podpora prestavby existujúcich objektov pre účely zriadenia a fungovania KC

Investičná priorita 5.2 Poskytovanie podpory sociálnym podnikom.

Špecifický cieľ 5.2.1 Zvýšiť mieru zamestnanosti MRK v subjektoch sociálnej ekonomiky v územiach s prítomnosťou MRK.

Opis východiskovej situácie

Súčasná situácia na trhu práce je charakterizovaná nedostatkom pracovných príležitostí pre MRK. Existujúce sociálne podniky majú slabú vybavenosť z hľadiska technických zariadení, technológií a licencií, ako aj obmedzenú priestorovú kapacitu. Zavádzanie resp. rozvíjanie sociálnych inovácií v tejto podnikateľskej sfére je limitované ľudskými zdrojmi čo znižuje ich mieru konkurencieschopnosti a expanzie. Pre zlepšenie podmienok je nevyhnutné poskytovať podporné opatrenia cez poradenstvo /mentoring a asistenciu.

Subjekty sociálnej ekonomiky³⁶ sa javia ako veľmi vhodný nástroj podpory zamestnanosti v MRK. Ich hlavným účelom totiž nie je tvoriť zisk, ale prinášať netrhomé spoločenské prínosy, akou je napríklad práve rast zamestnanosti uchádzačov zo znevýhodnených skupín, integrácia marginalizovaných jedincov a komunít do širšej spoločnosti, rozvoj zaostalejších regiónov atď. Zároveň však vzhľadom na to, že subjekty sociálnej ekonomiky sú subjektmi podnikateľskými, ide o typ podpory sociálnych cieľov, ktorý nie je dlhodobý závislý od verejnej podpory. Hoci sa totiž neočakáva, že tento typ podnikov by bol výrazne ziskový, malo by ísť o podniky udržateľné, čiže počiatočná investícia by mala priniesť viac než len jednorazové vylepšenie sociálnej situácie.

Práve vzhľadom na relatívne nízku úroveň ziskovosti možno očakávať, že subjekty sociálnej ekonomiky budú podnikať prevažne v oblastiach, kde existuje zlyhanie trhu, teda kde miera investícií zo súkromného sektora je zo spoločenského hľadiska suboptimálna. Takto zameraná podpora preto nebude narúšať hospodársku súťaž, ale naopak, napomôže rozvinúť trh v oblastiach, kde by bol za iných okolností rozvinutý nedostatočne.

Skúsenosť vybraných slovenských obcí pritom potvrdzuje, že existencia sociálneho podniku je často jediným útočiskom pre pracovné uplatnenie ľudí so znevýhodnením na trhu práce. Poskytovanie podpory sociálnym podnikom má vďaka rôznym dôvodom v prostredí SR negatívnu konotáciu, preto MV SR/ÚSVRK chce presadzovať riešenia, pri ktorých nemôže vzniknúť podozrenie na ohrozovanie hospodárskej súťaže a ovplyvňovanie trhu. Takýmto riešením je dôraz na využívanie finančných nástrojov, akými sú pôžičky, kombinácia pôžičky a grantu, a v prípadoch, kde sa to ukáže ako vhodné, i podpora formou kapitálových vkladov.

Zámerom MV SR/ÚSVRK je podporu poskytovať čo najefektívnejším a najviac adresným spôsobom, preto bude presadzovať aby sprostredkovateľom vyššie uvedených nástrojov podpory bola organizácia neverejného charakteru vybraná na základe verejne dostupnej výzvy.

Prax dokazuje, že organizácie neverejného charakteru, medzi ktoré je možné zaradiť nadácie alebo súkromné organizácie, majú kapacitu a možnosti poskytovať adresnejšiu podporu pri zachovaní alebo znížení nákladov na administráciu.

Konkrétny spôsob sprostredkovávania podpory a využívania jednotlivých finančných nástrojov bude doplnený na základe výsledkov pripravovaného ex-ante hodnotenia finančných nástrojov.

Podpora bude mať predovšetkým podobu investícií do hmotných a nehmotných aktív subjektov sociálnej ekonomiky, keďže práve od takýchto investícií je tvorba pracovných miest závislá.

Bude sa teda zameriavať prioritne na nákup nových technológií, zariadení a licencií, prostredníctvom ktorých môže byť podporený výrobný program konkrétneho sociálneho podniku. Avšak vzhľadom na fakt, že nie je možné vytvoriť vyčerpávajúci zoznam zameraní a podnikateľských plánov realizovaných prostredníctvom možných sociálnych podnikov, MV SR/ÚSVRK nechce vylučovať ani podporu investícií do rekonštrukcií priestorov sociálnych podnikov (napr. podnikateľský plán zameraný na poskytovanie ubytovania môže potrebovať práve investíciu do opravy budov).

V období 2014-2020 MV SR/ÚSVRK plánuje poskytnúť podporu minimálne 200 subjektom sociálnej ekonomiky zameraných na tvorbu nových pracovných miest. Predpokladáme, že v priebehu prvých dvoch rokov v každom z týchto subjektov bude vytvorených priemerne 2,5 pracovného miesta (predpokladáme, že počet bude rásť, je však potrebné sa zamerať na podporu malých organizácií, ktoré dokážu byť finančne udržateľné).

Predpokladaný počet podporených subjektov sociálnej ekonomiky je určený konzervatívne. Nakoľko v prostredí SR neexistuje žiadna štúdia o prítomnosti a absorpčnej kapacite sociálnej ekonomiky, hlavným referenčným bodom bol počet žiadostí predložených v rámci grantovej schémy ÚSVRK, kde v rámci priority "tvorba pracovných miest" (ktorá sa svojim obsahom zameriava na podporu sociálneho podnikania) je ročne prijatých približne 30 žiadostí (30 projektov ročne x 7 rokov = 210 projektov).

³⁶ Subjekt sociálnej ekonomiky je podnik, ktorého hlavným cieľom nie je tvorba zisku pre jeho majiteľov, ale skôr dosiahnutie pozitívneho sociálneho vplyvu. Jeho činnosť spočíva v podnikateľskom a inovatívnom poskytovaní tovaru a služieb pre trhy, pričom svoj zisk používa predovšetkým na dosiahnutie sociálnych cieľov. Je riadený zodpovedne a transparentne, k čomu prispieva hlavne zapájanie zamestnancov, spotrebiteľov a zainteresovaných strán, ktorých sa jeho obchodná činnosť týka.

Výsledky

- *nárast počtu pracovných príležitostí pre MRK*
- *zvýšená miera inovácií v podnikateľskom prostredí v obciach s prítomnosťou MRK*

Opis typu a príklady aktivít

IP 5.2 Poskytovanie podpory sociálnym podnikom

Realizáciou aktivít v rámci špecifického cieľa 5.2.1 bude možné zabezpečiť dosiahnutie cieľa investičnej priority, ktorým je podpora sociálnych podnikov za účelom zvýšenia miery zamestnanosti obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít.

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

Cieľovou skupinou sú najmä: obyvatelia marginalizovaných rómskych komunít.

Cieľové územia:

NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko

Typy prijímateľov zahrňajú najmä:

- obce s prítomnosťou MRK,
- mimovládne neziskové organizácie, inštitúcie verejného a súkromného sektora pôsobiace v systéme poradenstva, sociálnych služieb, finančných služieb, podnikateľské subjekty, subjekty sociálnej ekonomiky

Špecifický cieľ č. 5.2.1 :

Zvýšiť mieru zamestnanosti MRK v subjektoch sociálnej ekonomiky v územiach s prítomnosťou MRK.

- Podpora nákupu zariadení, technológií a licencií potrebných na realizáciu schváleného podnikateľského plánu sociálneho podniku s dôrazom na využívanie mikropôžičiek
- Podpora mikrofinančných nástrojov
- Podpora rekonštrukcie a výstavba priestorov subjektov sociálnej ekonomiky

Tabuľka č. 7: Ukazovatele výsledkov špecifické pre program, podľa konkrétneho cieľa pre EFRR **prioritnej osi 5 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komún**

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Kategória regiónu (ak je to vhodné)	Základná hodnota	Základný rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia podávania správ
5.1.1	<i>Počet domácností MRK využívajúcich zlepšené podmienky bývania v územiach s prítomnosťou MRK</i>	Počet	Menej rozvinutý región	0	2014	5 292	Atlas 2013 Národný projekt monitorovania a evaluácie	Rok 2018 a 2023
5.1.1	<i>Plná dostupnosť domácností MRK k pitnej vode</i>	%	Menej rozvinutý región	89	2014	100	Atlas 2013 Národný projekt monitorovania a evaluácie	Rok 2018 a 2023
5.1.2	<i>Miera zaškolenosti detí z marginalizovaných rómskych komún vo veku 3 – 6 rokov podľa jednotlivých vekových ročníkov</i>	%	Menej rozvinutý región	18	2014	50	Atlas 2013 Národný projekt monitorovania a evaluácie	Rok 2018 a 2023
5.1.3	<i>Počet klientov komunitných centier, ktorým sa zvýšila šanca zamestnať sa na základe poskytovaných komplexných služieb KC</i>	Počet	Menej rozvinutý región	0	2014	9 000	Národný projekt monitorovania a evaluácie	Rok 2018 a 2023
5.2.1	<i>Zamestnanosť v podporených podnikoch v územiach s prítomnosťou MRK v dôsledku intervencie</i>	počet	Menej rozvinutý región	0	2014	500	Národný projekt monitorovania a evaluácie	Rok 2018 a 2023

Spoločné kapitoly pre prioritné osi

2.1.3.2 Hlavné zásady výberu projektov

V rámci výkonu OP LZ sa uplatnia nasledujúce zásady výberu projektov vo všetkých investičných prioritách:

- proces predloženia projektov oprávnenou osobou, spôsobom ustanoveným v zákonom o pomoci z Európskych investičných a štrukturálnych fondov, ktorý podrobnejšie uvádza/rozvádza/upravuje/definuje Systém riadenia a kontroly pre programové obdobie 2014-2020: (predloženie projektu na základe výzvy, splnenie základných vylučovacích kritérií pre OP LZ, odborné hodnotenie na základe hodnotiacich kritérií schválených monitorovacím výborom, poskytnutie požadovaných informácií, resp. dokumentov potrebných k vykonaniu odborného hodnotenia, resp. opätovného hodnotenia, aj z podnetu odborného hodnotiteľa, schválenie žiadosti o poskytnutie NFP vydaním rozhodnutia o schválení NFP)
- ciele posúdenie prínosu okruhu obsahovo podobných projektov podľa naplnenia základných kritérií:
 - prínos k cieľom operačného programu Ľudské zdroje a špecifických cieľov zodpovedajúcich príslušnej investičnej priorite
 - splnenie podmienok oprávnenosti (územia, cieľovej skupiny, aktivít, výdavkov) zadefinovaných vo výzve, resp. vyzvaní
 - naplnenie výsledkových ukazovateľov zodpovedajúcich špecifickým cieľom OP LZ
 - zabezpečenie publicity
- garancia transparentného, kvalitného a efektívneho výberového procesu, umožnením aplikácie opravných prostriedkov
- súlad s pravidlami štátnej pomoci.

Výber projektov bude prebiehať na základe najlepšieho výsledku dosiahnutého počtu bodov v hodnotiacich kritériách schválených monitorovacím výborom (v závislosti od charakteru prioritnej osi/specifického cieľa/investičných priorít), získaných v procese odborného hodnotenia nasledovne:

- a) Výber a schválenie žiadosti o NFP po splnení základných kritérií podlieha splneniu podmienok odborného hodnotenia, t. j.:
 - i) dosiahnutie minimálne 50 % z maximálneho počtu bodov v každej skupine hodnotiacich kritérií podmienkou schválenia žiadosti je splnenie výberového kritéria získaním potrebného počtu bodov v každej skupine hodnotiacich kritérií.
 - ii) dosiahnutie minimálne 60 % z celkového bodového hodnotenia podmienkou schválenia žiadosti je splnenie výberového kritéria získaním potrebného počtu bodov.
- b) Zoradenie všetkých žiadostí, ktoré spĺnia predchádzajúce výberové kritériá, podľa celkového bodového hodnotenia, dosiahnutého v rámci odborného hodnotenia. So žiadateľmi budú uzatvorené zmluvy na základe takto vytvoreného poradia, zostaveného podľa najlepšieho výsledku v rozsahu finančných prostriedkov vyčlenených na príslušnú výzvu.

Ak z objektívnych príčin nedôjde k zazmluvneniu projektov, ktoré spĺnili podmienky odborného hodnotenia v rámci uskutočnenej výzvy na predkladanie projektov, resp. ak pri realizácii projektov vzniknú úspory finančných prostriedkov, pristúpi sa k výberu projektov zo zásobníka projektov. Uplatnením výberu projektov zo zásobníka sa veľkou mierou pozitívne ovplyvní čerpanie prostriedkov OP LZ a znížia sa administratívne, finančné a časové nároky, spojené s predkladaním a opätovným procesom výberu projektov.

2.1.3.3 Plánované využitie finančných nástrojov

Finančné nástroje budú použité na podporu implementácie tých aktivít, pri ktorých bude preukázané efektívnejšie využitie finančných prostriedkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov

takouto formou podpory. Pri ekonomicky životaschopných projektoch, kde sa predpokladá návratnosť prostriedkov alebo úspora nákladov, predstavujú finančné nástroje vhodnejšiu formu podpory, ktorá vedie len k minimálnej, prípadne žiadnej deformácii trhu a nenaruša tak hospodársku súťaž. Finančné nástroje budú zamerané na podporu tých aktivít, ktoré nenachádzajú financovanie na trhu, prípadne nenachádzajú adekvátne financovanie, pri ktorom by ich realizácia bola efektívnou.

Okrem možnosti opakovateľného použitia prostriedkov spolu s akýmikoľvek ziskami na ciele prioritnej osi patrí medzi výhody využitia finančných nástrojov možnosť navýšenia prostriedkov pre dosiahnutie príslušných cieľov prostredníctvom pritiažnutia dodatočného kapitálu vďaka atraktívnemu nastaveniu daných nástrojov. Pritiažnutie dodatočného kapitálu je potrebné aj vzhľadom na nedostatočný objem prostriedkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov na pokrytie všetkých investičných potrieb v príslušných oblastiach. Účasť súkromných investorov môže prispieť aj ku skvalitneniu implementácie projektov, a teda dodatočne prispieva k celkovo efektívnejšiemu použitiu finančných prostriedkov.

Príslušné aktivity bude možné podporiť rôznymi finančnými produktmi (úvery, záruky, kapitálové vklady, mezzanine a pod). Konkrétne aktivity, vhodný objem prostriedkov a podmienky implementácie konkrétnych finančných nástrojov vrátane možného znásobenia alokovaných prostriedkov a ich kombinácie s inými formami podpory budú vychádzať z výsledkov dodatočného ex-ante hodnotenia pre finančné nástroje, vyžadovaného legislatívou pre programové obdobie 2014 – 2020. Konkrétne využitie finančných nástrojov bude doplnené po realizácii uvedeného hodnotenia.

2.1.3.4 Plánované využitie veľkých projektov

V rámci OP LZ sa neuvažuje s realizáciou veľkých projektov.

2.1.3.5 Ukazovatele výstupov podľa investičnej priority

Tabuľka č. 8: Spoločné ukazovatele výstupov a ukazovatele výstupov špecifické pre program

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Fond	Kategória regiónu (ak je to vhodné)	Cieľová hodnota (2023) ³⁷			Zdroj údajov	Frekvencia a podávania správ
					M	Ž	S		
1.1	Osoby vo veku do 25 rokov	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny			14 700	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
1.1	<i>Počet programov s prvkami duálneho systému vzdelávania</i>	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny			450	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
1.1	<i>Počet programov na zvýšenie gramotnosti</i>	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny			450	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
1.2	<i>Počet študentov VŠ</i>	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny			8 000	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
1.2	<i>Počet bakalárskych programov VŠ</i>	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny			80	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
1.2	<i>Počet partnerstiev prepájajúcich VŠ a podnikovú sféru</i>	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny			40	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok

³⁷ V prípade ESF tento zoznam obsahuje spoločné ukazovatele výstupov, pre ktoré bola určená cieľová hodnota.

1.3	<i>Osoby zúčastnené na ČŽV vo veku 25 rokov a viac</i>	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny			38 000	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
1.3	Osoby vo veku do 25 rokov	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny			9 500	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
1.3	<i>Počet vzdelávacích programov</i>	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny			640	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
1.3	<i>Počet partnerstiev medzi zamestnávateľmi a poskytovateľmi ČŽV</i>	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny			17	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
1.3	<i>Počet pedagogických a odborných zamestnancov, ktorí sú v procese vzdelávania alebo získavania kvalifikácie</i>	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny			10 000	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
1.3	<i>Počet osôb študujúcich v pedagogických učiteľských študijných programoch</i>	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny			4 300	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
2.1	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobozamestnaných	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny			211 520	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
2.1	Zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny			146 976	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
2.2	Osoby vo veku do 25 rokov	Počet	ESF, IZM	Menej rozvinuté regióny			34 369	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
2.3	Počet projektov zameraných na verejné správy alebo sociálne služby na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny/ Viac rozvinuté regióny			4	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
2.3	<i>Účastníci starajúci sa o deti do 3 rokov/závislého člena rodiny</i>	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny/ Viac rozvinuté regióny			21 000	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
2.3	Počet projektov, ktoré úplne alebo čiastočne zrealizovali sociálni partneri alebo mimovládne organizácie	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny			50	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok

3.1	<i>Počet projektov, ktoré vypracovávajú/realizujú politiky a opatrenia v oblasti aktívneho začlenenia</i>	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny/ Viac rozvinuté regióny			550	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
3.1	Počet projektov zameraných na verejné správy alebo sociálne služby na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny/ Viac rozvinuté regióny			50	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
3.1	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny			2 223	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
3.1	<i>Počet zapojených znevýhodnených účastníkov</i>	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny/ Viac rozvinuté regióny			276 000	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
3.1	Počet projektov, ktoré úplne alebo čiastočne zrealizovali sociálni partneri alebo mimovládne organizácie	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny/ Viac rozvinuté regióny			400	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
3.2	Počet projektov, ktoré úplne alebo čiastočne zrealizovali sociálni partneri alebo mimovládne organizácie	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny/ Viac rozvinuté regióny			100	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
3.2	Počet projektov zameraných na verejné správy alebo sociálne služby na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny/ Viac rozvinuté regióny			200	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
3.2	<i>Deti/ rodiny/ deti so zdravotným postihnutím/osoby so zdravotným postihnutím/osoby v nepriaznivej sociálnej situácii/seniori</i>	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny/ Viac rozvinuté regióny			11 500	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
4.1	Migranti, účastníci s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komunit ako sú	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny			13 051	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok

	napríklad Rómovia)								
4.1	<i>Osoby vo veku 3-6 rokov</i>	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny			515	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
4.1	Osoby so základným (ISCED 1) alebo s nižším sekundárnym (ISCED 2) vzdelaním	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny			3 526	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
4.1	Počet projektov zameraných na verejné správy alebo sociálne služby na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny			4	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
4.1	Počet projektov, ktoré úplne alebo čiastočne zrealizovali sociálni partneri alebo mimovládne organizácie	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny			1	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
5.1	<i>Počet obyvateľov využívajúcich zlepšené formy bývania</i>	Počet	EFR R	Menej rozvinuté regióny			41 131	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
5.1	Zvýšený počet obyvateľov so zlepšenou dodávkou vody	Počet	EFR R	Menej rozvinuté regióny			44 278	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
5.1	Kapacita podporovaných zariadení starostlivosti o deti alebo vzdelávacej infraštruktúry	Počet	EFR R	Menej rozvinuté regióny			18 900	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
5.1	<i>Počet zrekonštruovaných / postavených predškolských zariadení v obciach s prítomnosťou MRK</i>	Počet	EFR R	Menej rozvinuté regióny			300	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
5.1	<i>Kapacita podporovaných zariadení sociálnej infraštruktúry</i>	Počet	EFR R	Menej rozvinuté regióny			11 700	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
5.1	<i>Počet podporovaných zariadení sociálnej infraštruktúry</i>	Počet	EFR R	Menej rozvinuté regióny			117	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok
5.2	Nárast zamestnanosti v podporovaných podnikoch	Ekvivalenty plných pracovných	EFR R	Menej rozvinuté regióny			500	Monitorovacie správy, ITMS	Raz za rok

		úväzko v							
5.2	Počet podnikov, ktorým sa poskytuje podpora	Počet	EFR R	Menej rozvinuté regióny			200	Monitorovac ie správy, ITMS	Raz za rok

2.1.4 Špecifické ustanovenia pre ESF

Sociálna inovácia

Sociálna inovácia predstavuje silný nástroj na riešenie sociálnych výziev vyplývajúcich zo starnutia populácie, chudoby, nezamestnanosti, nových pracovných modelov a životných štýlov a z očakávaní občanov, čo sa týka sociálnej spravodlivosti, vzdelávania a zdravotnej starostlivosti. Sociálna inovácia je preto možná v oblastiach, akými sú podpora vysokej úrovne zamestnanosti, zaručenie primeranej sociálnej ochrany, boj proti sociálnemu vylúčeniu a chudobe a zlepšovanie pracovných podmienok. OP LZ svojím zameraním môže prispieť k sociálnej inovácii, pričom riadiaci orgán predpokladá prínos k sociálnej inovácii najmä v nasledujúcich prioritných osiach:

- ✓ **prioritná os Sociálne začlenenie:** formou podpory cez malé projekty globálneho grantu môžu prispieť k inovatívnym riešeniam, ktoré následne môžu byť aplikované ako plošný nástroj. Ďalším prvkom inovácie môže byť plánované využitie finančných nástrojov, ktoré prispeje nielen k efektívnejšiemu využitiu verejných zdrojov na jednej strane, ale na druhej strane aj zabezpečí zodpovednejší prístup zo strany cieľových skupín k poskytovanej podpore, čo napomôže k ich integrácii do spoločnosti. Globálne granty sa budú využívať aj pri implementácii špecifického cieľa Podporovať prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť.
- ✓ **prioritná os Integrácia marginalizovaných rómskych komunít:** ako inovatívny prvok možno považovať prepájanie intervencií, ktoré vytvorí synergický efekt. Za hlavný nástroj tejto snahy sa považuje tzv. „take-away balík“ (viď text k popisu aktivít prioritnej osi 4), ktorý bude realizovaný v rámci predmetnej prioritnej osi. Realizácia take-away balíka prinesie viacero administratívnych zjednodušení a uľahčí implementáciu programov na miestnej úrovni. Za inováciu rovnako možno považovať realizáciu vybraných intervencií vo forme veľkých národných programov trvajúcich 7 rokov, čím bude zabezpečená kontinuita a rast kvality v poskytovaní sociálnych služieb. Tieto národné programy budú vo veľkej miere využívať zjednodušené formy vykazovania výdavkov (viac opísané v časti 10 operačného programu), čím bude zabezpečená zjednodušená implementácia programov na miestnej úrovni.
- ✓ **prioritná os Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít,** kde sa sociálna inovácia uplatní vo forme:
 - presadzovania sociálneho aspektu vo verejnom obstarávaní (prostredníctvom uplatňovania doložky pre vykonanie zákazky; viď text k popisu aktivít **prioritnej osi Integrácia marginalizovaných rómskych komunít**),
 - vytvárania podmienok na prepájanie podnikateľského a neziskového sektora
 - podpory sociálneho podnikania subjektov sociálnej ekonomiky
 - poskytovania pôžičiek na podporu svojpomocného bývania a podporu sociálneho podnikania.

Nadnárodná spolupráca

V rámci nadnárodnej spolupráce je dôležité zabezpečiť, aby činnosti zamerané na spoluprácu účinne prispievali k cieľom stratégie Európa 2020, a aby sa táto spolupráca zameriavala na podporu širších politických cieľov.

Riadiaci orgán pre OP LZ plánuje využiť možnosť transnacionálnej spolupráce pri výmene skúseností a tvorbe nových prístupov k riešeniu problémov sociálneho začlenenia a výmeny skúseností v oblasti deinštitucionalizácie sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti (prioritná os Sociálne začlenenie).

Príspevok ESF k tematickým cieľom 1-7

Podporou z OP LZ sa zabezpečí prínos najmä pre tematické ciele: podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily, podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii, investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania. Okrem uvedených tematických cieľov bude mať podpora realizovaná zo zdrojov operačného programu prínos k zabezpečeniu inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu aj v nasledovných tematických cieľoch:

- **tematický cieľ 1 – Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií** prostredníctvom podpory v prioritnej osi **Vzdelávanie** sa zlepšením kvality vysokoškolského štúdia, následne lepším inovačným a výskumným potenciálom krajiny. Vysoké školy sú pôdou, na ktorej sa pripravujú doktorandi a vedeckí pracovníci a mnohé vysoké školy sa venujú výskumu čím zvyšujú svoj potenciál. Súčasťou rozvoja a kvality ľudských zdrojov vo výskume je využívanie mobility a spolupráce výskumných pracovníkov a doktorandov so zahraničnými výskumnými centrami resp. vysokými školami. Na zlepšovanie inovačného potenciálu regiónu a krajiny je dôležitá tiež spolupráca vysokých škôl ako výskumných pracovísk s podnikovou sférou. Podporou výskumného potenciálu v oblasti sociálneho začlenenia a boja proti chudobe sa dosiahne príspevok k tomu o tematickému cieľu. Okrem uvedeného je možné považovať aj podporu, ktorou sa dosiahne sociálna inovácia popísaná vyššie, za príspevok napĺňaniu tohto cieľa
- **tematický cieľ 2 - Zlepšenie prístupu k informáciám a IKT a zlepšenie ich využívania a kvality.** K tomuto cieľu je predpoklad, že v najväčšej miere prispeje podpora z prioritnej osi **Vzdelávanie** a prioritnej osi **Zamestnanosť**, kde sa predpokladá podpora formou vzdelávania a prípravy na neustále sa meniace podmienky na trhu práce v súvislosti s rozvojom IKT. V rámci **Sociálneho začlenenia** bude podpora k tomuto tematickému cieľu zabezpečená v rámci podpory sociálnych služieb s použitím telekomunikačných technológií.
- **tematický cieľ 3 – Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybníctva a akvakultúry (v prípade ENRF) –** podpora z OP, ktorá bude smerovaná do podpory celoživotného vzdelávania a podpory vzdelávania prispôsobovania zručností existujúcej a budúcej pracovnej sily (podpora z prioritnej osi **Vzdelávanie** a prioritnej osi **Zamestnanosť**) zabezpečí prínos k napĺňaniu tohto tematického cieľa. Podniky potrebujú zamestnancov, ktorí majú kompetencie potrebné pre výkon tej, ktorej činnosti a úlohou celoživotného vzdelávania je tieto kompetencie zvyšovať a inovovať. Rovnako dôležitou súčasťou prípravy budúcej pracovnej sily pre podniky je spolupráca zamestnávateľov – podnikov so strednými a vysokými školami.

tematický cieľ 6 – Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov. Tento cieľ bude podporený aktivitami, ktoré budú prispievať k znižovaniu nelegálnych obydlí a budú zvyšovať hygienické štandardy v prostredí MRK (os **Integrácia marginalizovaných rómskych komunít** a os **Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít**)

2.1.5 Výkonnostný rámec

Výkonnostná rezerva a jej pridelenie na základe preskúmania výkonnosti je ďalším nástrojom pre posilnenie efektivity politiky súdržnosti v programovom období 2014 – 2020. Výkonnostnú rezervu tvoria zdroje ESF a EFRR v OP LZ.

V rámci orientácie na dosahovanie výsledkov v programovom období 2014 – 2020 bude aplikovaný koncept tzv. „preskúmania výkonnosti“. Pri zvolených spoločných a špecifických ukazovateľoch sú v rámci OP LZ stanovené tzv. míľniky, t.j. čiastkové ciele, ktoré predstavujú strednodobé ciele priamo zamerané na dosahovanie špecifického cieľa priority a postupné dosahovanie cieľov stanovených na koniec programového obdobia.

Preskúmanie výkonnosti podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 sa uskutoční v roku 2019 (na základe informácií a hodnotení predložených vo výročných správach o vykonávaní, ktorú predložia členské štáty v roku 2019).

Identifikácia fáz implementácie a finančných ukazovateľov, ukazovateľov výstupov a prípadne ukazovateľov výsledkov, ktoré budú predstavovať čiastkové ciele a ciele pre výkonnostný rámec v súlade s čl. 21 ods. 1 sú uvedené v tabuľke č. 9.

Tabuľka č. 9: Výkonnostný rámec prioritnej osi

Prioritná os	Druh ukazovateľa (ukazovateľ kľúčového implementačného kroku, finančný ukazovateľ, ukazovateľ výstupu, alebo, ak je to vhodné, ukazovateľ výsledkov)	ID	Ukazovateľ alebo kľúčový implementačný krok	Merná jednotka, ak je to vhodné	Fond	Kategória regiónu	Míľnik na rok 2018	Konečný cieľ (2023)			Zdroj údajov	Vysvetlenie relevantnosti ukazovateľa, ak je to vhodné
								M	Ž	M a Ž		
1. Vzdelávanie	finančný ukazovateľ		Objem schválených žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom	EUR	ESF	Menej rozvinuté regióny	82 430 551			329 722 205	ITMS	
2. Zamestnanosť	finančný ukazovateľ		Objem schválených žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom	EUR	ESF	Menej rozvinuté regióny	231 351 859			925 407 434	ITMS	
	ukazovateľ výstupu		Nezamestnané osoby vrátane dlhodobozamestnaných	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny	66 100			264 402	Monitorovacie správy, ITMS	
3. Sociálne	finančný ukazovateľ		Objem schválených	EUR	ESF	Menej rozvinuté regióny/	70 034 280			350 171 400	ITMS	

začlenenie			žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom			Viac rozvinuté regióny						
			Objem schválených žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom	EUR	ESF	Menej rozvinuté regióny	58 578 230			292 891 150	ITMS	
			Objem schválených žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom	EUR	ESF	Viac rozvinuté regióny	11 456 050			57 280 250	ITMS	
	ukazovateľ výstupu		Počet projektov zameraných na verejné správy alebo sociálne služby na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny/ Viac rozvinuté regióny	50			250	Monitorovacie správy, ITMS	
4. Integrácia a marginalizovaných rómskych komunít	finančný ukazovateľ		Objem schválených žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom	EUR	ESF	Menej rozvinuté regióny	10 000 000			50 000 000	ITMS	

	ukazovateľ výstupu		Migranti, účastníci s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komunit ako sú napríklad Rómovia)	Počet	ESF	Menej rozvinuté regióny	9136			13051	Monitovacie správy, ITMS	
5. Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit	finančný ukazovateľ		Objem schválených žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom	EUR	EFRR	Menej rozvinuté regióny	46 833 827			234 169 136	ITMS	
	ukazovateľ výstupu		Počet obyvateľov využívajúcich zlepšené formy bývania	Počet	EFRR	Menej rozvinuté regióny	8286			41 431	Monitovacie správy, ITMS	

2.1.6 Kategórie intervencie

Kategórie intervencie zodpovedajúce investičným prioritám a typom aktivít vychádzajú z nomenklatúry prijatej EK a z indikatívneho členenia podpory EÚ (tabuľky č. 10, 11, 12, 13 a 14).

Tabuľky 10 – 14: Kategórie intervencie³⁸

(podľa fondu a kategórie regiónu, ak sa prioritná os vzťahuje na viac ako jednu kategóriu regiónu alebo viac ako jeden fond)

Tabuľka 10: Rozmer 1 – Pole intervencie		
Fond	ESF	
Kategória regiónu	menej rozvinutý región	
Prioritná os	Kód	Suma (v EUR)
Vzdelávanie	115	98 022 205
	116	99 300 000
	117	132 400 000
Zamestnanosť	101	697 582 693
	102	105 649 482
	102 (IZM)	72 175 259
	104	50 000 000
Sociálne začleňovanie	108	102 511 903
	109	43 933 672
	110	29 289 115
	111	102 511 902,50
	112	14 644 557,50
Integrácia marginalizovaných rómskych komúnit	109	32 000 000
	110	18 000 000

Tabuľka 10: Rozmer 1 – Pole intervencie

Fond	EFRR	
Kategória regiónu	menej rozvinutý región	
Prioritná os	Kód	Suma (v EUR)
Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komúnit	017	7 000 000
	020	15 000 000
	052	49 000 000
	054	70 000 000
	072	14 000 000
	100	23 416 913
	032	10 000 000
	055	29 752 223
	022	16 000 000

Tabuľka 10: Rozmer 1 – Pole intervencie

Fond	ESF	
Kategória regiónu	rozvinutý región	
Prioritná os	Kód	Suma (v EUR)

³⁸ Sumy zahŕňajú celkovú podporu Únie (hlavné pridelené rozpočtové prostriedky a rozpočtové prostriedky pridelené z výkonnostnej rezervy).

Zamestnanosť	104	16 500 000
Sociálne začleňovanie	108	14 273 088
	109	6 117 037
	110	4 078 025
	111	14 273 087,50
	112	2 039 012,50

Tabuľka 11: Rozmer 2 – Forma financovania		
Fond	<i>ESF</i>	
Kategória regiónu	<i>menej rozvinuté regióny</i>	
Prioritná os	Kód	Suma (v EUR)
Vzdelávanie	01	329 722 205
Zamestnanosť	01	925 407 434
Sociálne začleňovanie	01	289 891 150
	04	3 000 000
Integrácia marginalizovaných rómskych komunit	01	50 000 000

Tabuľka 11: Rozmer 2 – Forma financovania		
Fond	<i>EFRR</i>	
Kategória regiónu	<i>menej rozvinutý región</i>	
Prioritná os	Kód	Suma (v EUR)
Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit	01	222 169 136
	04	12 000 000

Tabuľka 11: Rozmer 2 – Forma financovania		
Fond	<i>ESF</i>	
Kategória regiónu	<i>rozvinutý región</i>	
Prioritná os	Kód	Suma (v EUR)
Zamestnanosť	01	16 500 000
Sociálne začleňovanie	01	40 180 250
	04	600 000
	-	

Tabuľka 12: Rozmer 3 – Druh územia		
Fond	<i>ESF</i>	
Kategória regiónu	<i>menej rozvinuté regióny</i>	
Prioritná os	Kód	Suma (v EUR)
Vzdelávanie	00	329 722 205
Zamestnanosť	00	925 407 434
Sociálne začleňovanie	00	292 891 150
Integrácia marginalizovaných rómskych komunit	00	50 000 000

Tabuľka 12: Rozmer 3 – Druh územia		
Fond	<i>ESF</i>	
Kategória regiónu	<i>rozvinutý región</i>	
Prioritná os	Kód	Suma (v EUR)
Zamestnanosť	00	16 500 000
Sociálne začleňovanie	00	40 780 250

Tabuľka 12: Rozmer 3 – Druh územia		
Fond	<i>EFRR</i>	
Kategória regiónu	<i>menej rozvinuté regióny</i>	
Prioritná os	Kód	Suma (v EUR)
Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit	01	7 000 000
	02	40 000 000

	03	187 169 136
--	----	-------------

Tabuľka 13: Rozmer 4 – Územné mechanizmy realizácie

Fond	<i>ESF</i>	
Kategória regiónu	<i>menej rozvinuté regióny</i>	
Prioritná os	Kód	Suma (v EUR)
Vzdelávanie	00	329 722 205
Zamestnanosť	00	925 407 434
Sociálne začleňovanie	00	292 891 150
Integrácia marginalizovaných rómskych komunit	00	50 000 000

Tabuľka 13: Rozmer 4 – Územné mechanizmy realizácie

Fond	<i>EFRR</i>	
Kategória regiónu	<i>menej rozvinuté regióny</i>	
Prioritná os	Kód	Suma (v EUR)
Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit	00	234 169 136

Tabuľka 13: Rozmer 4 – Územné mechanizmy realizácie

Fond	<i>ESF</i>	
Kategória regiónu	<i>rozvinuté regióny</i>	
Prioritná os	Kód	Suma (v EUR)
Zamestnanosť	00	16 500 000
Sociálne začlenenie	00	40 780 250

Tabuľka 14: Rozmer 5 – Tématický cieľ (EFRR a KF)

Fond	<i>EFRR</i>	
Kategória regiónu	<i>menej rozvinuté regióny</i>	
Prioritná os	Kód	Suma (v EUR)
Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit	09	234 169 136

Tabuľka 14: Rozmer 6 – Sekundárna téma ESF³⁹ (iba pre ESF)

Fond	<i>ESF</i>	
Kategória regiónu	<i>menej rozvinuté regióny</i>	
Prioritná os	Kód	Suma (v EUR)
Vzdelávanie	05	115 402 772
	06	115 402 772
	07	98 916 661
Zamestnanosť	07	620 000 000
	07	50 000 000
	00	255 407 434
Sociálne začleňovanie	02	15 000 000
	04	10 000 000
	06	20 000 000
	07	20 000 000
	00	227 891 150
Integrácia marginalizovaných rómskych komunit	06	50 000 000
	02	50 000 000
	07	50 000 000

³⁹ Ak je to vhodné, uvádzajú sa kvantifikované informácie o prínose ESF pre tematické ciele uvedené v bodoch 1 až 7 prvého odseku článku 9 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013.

Tabuľka 14: Rozmer 6 – Sekundárna téma ESF (iba pre ESF)		
Fond	ESF	
Kategória regiónu	rozvinutý región	
Prioritná os	Kód	Suma (v EUR)
Zamestnanosť	07	16 500 000
Sociálne začleňovanie	02	1 250 000
	04	750 000
	06	1 500 000
	07	1 500 000
	00	35 780 250

2.1.7 Prípadný prehľad o plánovanom použití technickej pomoci, v prípade potreby vrátane aktivít na posilnenie administratívnej kapacity orgánov a prijímateľov

V rámci OP LZ sa nepredpokladajú špecifické opatrenia spojené s ostatnými prioritnými osami.

2.2 Opis prioritných osí týkajúcich sa technickej pomoci

2.2.1 Prioritná os Technická pomoc

Prioritná os Technická pomoc je určená na podporu vykonávania OP LZ pre RO OP LZ ako aj sprostredkovateľské orgány pod RO (ďalej len „SORO“). Finančné prostriedky budú využité na vykonávanie úloh definovaných v rámci všeobecného nariadenia. Týmto sa zabezpečí efektívny výkon programového cyklu riadenia OP tak, aby bolo možné dosiahnuť ciele OP a prostredníctvom ktorých sa naplnia ciele stratégie Európa 2020, ako aj Národného programu reforiem SR.

2.2.2 Dôvody stanovenia prioritnej osi, ktorá sa vzťahuje na viac ako jednu kategóriu regiónu (ak je to vhodné)

Prioritná os bude len pre jednu kategóriu regiónov (menej rozvinuté regióny), preto túto časť nie je potrebné vypracovať.

2.2.3 Fond a kategória regiónu

Fond	ESF
Kategória regiónu	Menej rozvinuté regióny
Základ pre výpočet	90 117 648 ⁴⁰

2.2.4 Konkrétne ciele a očakávané výsledky

ID	Technická pomoc
Špecifický cieľ	Efektívne riadenie programového cyklu operačného programu
Výsledky, ktoré sa členský štát usiluje dosiahnuť prostredníctvom podpory Únie	- Vysoká odborná úroveň ľudských zdrojov - Nižšia administratívna záťaž prostredníctvom kvalitne vypracovaných metodických dokumentov

⁴⁰ Základ pre výpočet podpory Únie predstavujú celkové oprávnené náklady a verejné oprávnené náklady

	<ul style="list-style-type: none"> - Poskytovanie odborného poradenstva zo strany RO a SORO žiadateľom/prijímateľom v procese predkladania žiadostí, schvaľovania a implementácie projektov - Zabezpečenie efektívneho výkonu komisií/výborov/ pracovných skupín v súlade s princípom partnerstva - Nízke riziko nezrovnalostí v procese kontroly realizovaných projektov OP LZ - Zvýšenie absorpčnej schopnosti žiadateľov prostredníctvom adekvátneho zabezpečenia informovania a publicity
--	---

2.2.5 Ukazovatele výsledkov

Tabuľka č. 15: Ukazovatele výsledkov špecifické pre program

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Základná hodnota			Základný rok	Cieľová hodnota (2023)			Zdroj údajov	Frekvencia podávania správ
			M	Ž	M a Ž		M	Ž	M a Ž		
1	Účastníci, ktorí sa zapojili do implementácie OP LZ	osoba			343	2014			470	RO a SORO	ročne

2.2.6 Aktivity, ktoré budú podporené a ich očakávaný príspevok k špecifickým cieľom (podľa prioritnej osi)

2.2.6.1 Opis aktivít, ktoré budú podporené a ich očakávaný príspevok k špecifickým cieľom

Prioritná os	Technická pomoc
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Personálna oblasť – zabezpečenie kvalifikovaného výkonu agendy súvisiacej s implementáciou OP LZ prostredníctvom primeraného mzdového zabezpečenia a interného a externého vzdelávania oprávnených zamestnancov: <ul style="list-style-type: none"> – mzdové zabezpečenie oprávnených zamestnancov – hrubá mzda vrátane odmien, zákonných odvodov na sociálne, dôchodkové a zdravotné poistenie a prípadných ďalších odvodov, ku ktorým je zamestnávateľ povinný na základe právnych predpisov – vzdelávanie oprávnených zamestnancov – semináre, školenia, kurzy, odborné stáže, pracovné cesty. ➤ Technické vybavenie – zabezpečenie administratívneho a materiálno-technického vybavenia pre kvalitný výkon agendy súvisiacej s implementáciou OP LZ: <ul style="list-style-type: none"> – inštalácia, prevádzka a vzájomné prepojenie počítačových systémov riadenia, monitorovania, auditu, kontroly a hodnotenia OP LZ, zaobstaranie elektronického vybavenia vrátane výpočtovej techniky – zaobstaranie iného materiálno-technického vybavenia. ➤ Režijné výdavky – prevádzkové zabezpečenie implementácie OP LZ: <ul style="list-style-type: none"> – mzdové zabezpečenie administratívno-obslužného personálu – hrubá mzda vrátane odmien, zákonných odvodov na sociálne, dôchodkové a zdravotné poistenie a prípadných ďalších odvodov, ku ktorým je zamestnávateľ povinný na základe právnych predpisov – výdavky na bežnú prevádzku, spotrebný materiál a všeobecné služby súvisiace s prevádzkou a administráciou projektov technickej pomoci. ➤ Príprava, implementácia a monitorovanie – zabezpečenie aktivít súvisiacich s implementáciou 	

OP LZ vrátane oblasti programovania a finančného riadenia:

- príprava a realizácia finančného a vecného riadenia, hodnotenia a monitorovania
 - rokovanie monitorovacích výborov a podvýborov
 - posilnenie administratívnej kapacity, organizácia a technická podpora rokovania pracovných skupín a komisií
 - zabezpečenie odborných prekladov materiálov, odborného a právneho poradenstva pre implementačné štruktúry.
- Kontrola a audit – zabezpečenie výkonu a spolupráce pri kontrole a audite v rámci OP LZ:
- plánovanie, metodika, zavedenie a koordinácia účinných systémov kontroly a auditu
 - vykonávanie kontroly a auditu – kontroly na mieste, kontroly dokladov, príprava a koordinácia systému zabezpečenia kontrol.
- Informovanie a komunikácia – zabezpečenie informovania občanov a prijímateľov pomoci a zabezpečenie publicity OP LZ s cieľom zdôrazniť úlohu Spoločenstva a zabezpečiť transparentnosť pomoci z fondov:
- šírenie informácií, propagácia operačného programu, vykonávanie komunikačných aktivít smerom k prijímateľom, potenciálnym prijímateľom a verejnosti, príprava a implementácia komunikačného plánu, metodické a odborné poradenstvo, podpora činností na pomoc žiadateľom, podpora partnerstva verejného a súkromného sektora, školenia a semináre pre výmenu skúseností a šírenie príkladov osvedčenej praxe
 - vytváranie sietí kontaktných miest a informačných kanálov.
- Hodnotenie a štúdie – zabezpečenie procesu, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie programu a súlad s cieľmi stanovenými v OP LZ, analyzuje účinnosť realizačných procesov a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti:
- zabezpečenie jednotlivých hodnotení realizácie operačného programu, hodnotiace aktivity spojené s monitorovaním OP LZ počas programového obdobia, príprava podkladov pre EK
 - spracovanie ex-ante hodnotenia, odborných posudkov, metodík, štúdií, hodnotení vplyvu na životné prostredie, regionálnych analýz a iných hodnotení a analýz súvisiacich s prípravou a vykonávaním operačného programu pre programové obdobie 2021 – 2027

2.2.6.2 Ukazovatele výstupov, ktoré majú byť prínosom pre výsledky (podľa prioritnej osi)

Tabuľka č. 16: Ukazovatele výstupov (podľa prioritnej osi) (v prípade EFRR, ESF a KF)

ID	Ukazovateľ ⁴¹	Merná jednotka	Cieľová hodnota (2023) ⁴² (nepovinné)			Zdroj údajov
			M	Ž	M a Ž	
1.	Zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb				470	RO a SORO

2.2.7 Kategórie intervencie (podľa prioritnej osi)

Tabuľky č. 17 až 19: Kategórie intervencie

⁴¹V prípade ESF tento zoznam obsahuje všetky spoločné ukazovatele výstupov, ku ktorým boli stanovené ciele a všetky ukazovatele výstupov špecifické pre program.

⁴²Cieľové hodnoty pre ukazovatele výstupov v rámci technickej pomoci sú nepovinné. Cieľové hodnoty sa môžu uvádzať ako súčet (muži + ženy) alebo môžu byť rozdelené podľa rodu. „M“ = muži, „Ž“ = ženy, „M a Ž“ = spolu.

Tabuľka 17: Rozmer 1 – Pole intervencie		
Katégória regiónu: menej rozvinuté regióny		
<i>Prioritná os</i>	<i>Kód</i>	Suma (v EUR)
<i>Technická pomoc</i>	120	61 280 000
<i>Technická pomoc</i>	121	7 660 000
<i>Technická pomoc</i>	122	7 660 000

Tabuľka 18: Rozmer 2 – Forma financovania		
Katégória regiónu: menej rozvinuté regióny		
<i>Prioritná os</i>	<i>Kód</i>	Suma (v EUR)
<i>Technická pomoc</i>	01	76 600 000

Tabuľka 19: Rozmer 3 – Druh územia		
Katégória regiónu: menej rozvinuté regióny		
<i>Prioritná os</i>	<i>Kód</i>	Suma (v EUR)
<i>Technická pomoc</i>	00	-

3 Plán financovania

3.1 Finančné prostriedky z každého fondu a sumy na výkonnostnú rezervu

Nižšie uvedená tabuľka č. 20 poskytuje prehľad o finančných zdrojoch EFRR a ESF v súlade s písm. d) bod i) prvého pododseku článku 96 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013.

Tabuľka č.20: Finančné prostriedky v členení EFRR a ESF v rokoch 2014 - 2020

	Fond	Kategória regiónu	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		Spolu	
			Hlavné pridelené prostriedky	Výkonnostná rezerva	Hlavné pridelené prostriedky	Výkonnostná rezerva	Hlavné pridelené prostriedky	Výkonnostná rezerva	Hlavné pridelené prostriedky	Výkonnostná rezerva	Hlavné pridelené prostriedky	Výkonnostná rezerva	Hlavné pridelené prostriedky	Výkonnostná rezerva	Hlavné pridelené prostriedky	Výkonnostná rezerva	Hlavné pridelené prostriedky	Výkonnostná rezerva
1	EF RR	V menej rozvinutých regiónoch	30 246 251	1 814 775	31 753 922	1 905 235	33 281 642	1 996 899	34 788 108	2 087 286	36 400 685	2 184 041	38 127 591	2 287 655	39 064 263	2 343 856	243 662 462	14 619 748
2		V regiónoch v prechodnej fáze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3		Vo viac rozvinutých regiónoch	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4		Spolu	30 246 251	1 814 775	31 753 922	1 905 235	33 281 642	1 996 899	34 788 108	2 087 286	36 400 685	2 184 041	38 127 591	2 287 655	39 064 263	2 343 856	243 662 462	14 619 748
5	ES F	V menej rozvinutých regiónoch	206 695 199	12 401 712	216 998 249	130 198 95	227 438 303	136 462 98	237 733 109	142 639 87	248 753 051	14 925 183	260 554 289	15 633 257	266 955 263	16 017 316	1 665 127 463	99 907 648
		V regiónoch v prechodnej fáze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

6																		
7		Vo viac rozvinutých regiónoch	7 206 069	432 364	7 528 248	451 695	7 854 860	471 292	8 177 775	490 667	8 522 119	511 327	8 889 523	533 371	9 101 656	546 099	57 280 250	3 436 815
8		Spolu	206 695 199	12401712	216 998 249	13019895	227 438 303	13646298	237 733 109	14263987	248 753 051	14 925 183	260 554 289	15 633 257	266 955 263	16 017 316	1665127463	99 907 648
9	IZM	Neuplatňuje sa	40 547 898	Neuplatňuje sa	32 627 361	Neuplatňuje sa	Neuplatňuje sa	Neuplatňuje sa	Neuplatňuje sa	Neuplatňuje sa	Neuplatňuje sa	Neuplatňuje sa	Neuplatňuje sa	Neuplatňuje sa	Neuplatňuje sa	Neuplatňuje sa	Neuplatňuje sa	Neuplatňuje sa
10	KF	Neuplatňuje sa																
11	EFRR	Osobitne pridelené prostriedky pre najvzdialenejšie a severné riedko osídlené regióny																
12	Spolu		244 147 519	14648851	256 280 419	15376825	268 574 805	16114488	280 698 992	16841940	293 675 855	17 620 551	307 571 403	18 454 284	315 121 182	18 907 271	1966070175	117964211

3.2 Celkové pridelené finančné prostriedky podľa fondu a vnútroštátne spolufinancovanie (v EUR)

Plán financovania zo zdrojov EFRR a ESF poskytuje tab. č. 20A v súlade s písm. d) bod ii) prvého pododseku článku 96 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013. Tab. č. 20B poskytuje prehľad v rámci Iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí.

Tabuľka 20A: Plán financovania

Priorita	Fond	Kategória regiónu	Základ pre výpočet podpory Únie (Celkové oprávnené náklady alebo verejné oprávnené náklady)	Podpora Únie	Národné finančné prostriedky	Orientačné národných prostriedkov		Finančné prostriedky spolu	Miera spolufinancovania	Pre informáciu Príspevky EIB	Hlavné pridelené prostriedky (celkové finančné prostriedky minus výkonnostná rezerva)		Výkonnostná rezerva		Suma výkonnostnej rezervy ako podiel na celkovej podpore Únie
						Národné verejné financovanie	Národné súkromné financovanie (1)				Podpora Únie	Národné finančné prostriedky	Podpora Únie	Národné finančné prostriedky	
				(a)	(b) = (c) + (d)	(c)	(d)	(e) = (a) + (b)	(f) = (a)/(e) (2)	(g)	(h) = (a) - (j)	(i) = (b) - (k)	(j)	(k) = (b) * ((j)/(a))	(l) = (j)/(a) * 100
Prioritná os 1	ESF	MR	387 908 477	329 722 205	58 186 272	54 307 187	3 879 085	387 908 477	85		309 136 847	54 571 103	20 585 358	3 615 169	6,24%
Prioritná os 2	ESF	MR	1 088 714 629	925 407 434	163 307 195	162 775 944	531 251	1 088 714 629	85		867 632 001	153 160 763	57 775 433	10 146 432	6,24%
Prioritná os 3	ESF	MR,VR	459 138 324	350 171 400	108 966 924	104 263 670	4 703 254	459 138 324	76		328 309 349	102 196 705	21 862 051	6 770 219	6,24%
	ESF	MR	344 577 824	292 891 150	51 686 674	49 274 630	2 412 044	344 577 824	85		274 605 244	48 475 332	18 285 906	3 211 342	6,24%
	ESF	VR	114 560 500	57 280 250	57 280 250	54 989 040	2 291 210	114 560 500	50		53 704 105	53 721 373	3 576 145	3 558 877	6,24%
Prioritná os 4	ESF	MR	58 823 530	50 000 000	8 823 530	8 411 765	411 765	58 823 530	85		46 878 379	8 275 316	3 121 621	548 214	6,24%
Prioritná os 5	EFRR	MR	275 493 102	234 169 136	41 323 966	27 549 310	13 774 656	275 493 102	85		219 549 388	38 756 468	14 619 748	2 567 498	6,24%
Prioritná os 6		MR	90 117 648	76 600 000	13 517 648	13 517 648	0	90 117 648	85		76 600 000	13 517 648	0	0	0,00%
Celkový súčet			2 360 195 710	1 966 070 175	394 125 535	370 825 524	23 300 011	2 360 195 710	83		1 848 105 965	370 478 003	117 964 211	23 647 532	6,00%

Tabuľka č. 20B: Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí - pridelené prostriedky špecifické pre ESF a IZM

	Fond	Kategória regiónov	Základ pre výpočet podpory EÚ (celkové oprávnené výdavky, alebo verejné oprávnené výdavky)	Podpora Únie (a)	Národné spolufinancovanie (b) = (c) + (d)	Indikatívne členenie národného spolufinancovania		Celkové financovanie (e) = (a) + (b)	Miera spolufinancovania (f) = (a)/(e) (2)	Pre informácie
						Národné verejné financovanie (c)	Národné súkromné financovanie (1) (d)			
1	Osobitná alokácie pre IZM	NA	84 941 176	72 175 259	0	0	0	72 175 259	100 %	
2	Zodpovedajúca podpora pre ESF	Menej rozvinuté	84 941 176	72 175 259	12 741 176	12 741 176	0	84 916 435	85 %	
3	Zodpovedajúca podpora pre ESF	Prechodné	0	0	0	0	0	0	N/A	
4	Zodpovedajúca podpora pre ESF	Viac rozvinuté	0	0	0	0	0	0	N/A	

Tabuľka č. 20C: Rozdelenie finančného plánu podľa prioritnej osi, fondu, kategórie regiónu a tematického cieľa

Prioritná os	Fond ⁴³	Kategória regiónu	Tematický cieľ	Podpora Únie	Národné finančné prostriedky	Finančné prostriedky spolu
Prioritná os 1	ESF	MR	Tematický cieľ 10	329 722 205	58 186 272	387 908 477
Prioritná os 2	ESF	MR	Tematický cieľ 8	925 407 434	163 307 195	1 088 714 629

⁴³ Na účely tejto tabuľky sa IZM (osobitné pridelené rozpočtové prostriedky a zodpovedajúca podpora ESF) považuje za fond.

Prioritná os 3	ESF	MR, VR	Tematický cieľ 9	350 171 400	108 966 924	459 138 324
Prioritná os 4	ESF	MR	Tematický cieľ 9	50 000 000	8 823 530	58 823 530
Prioritná os 5	EFRR	MR	Tematický cieľ 9	234 169 136	41 323 966	275 493 102
Prioritná os 6		MR	N/A	76 600 000	13 517 648	90 117 648
SPOLU	ESF, EFRR	MR, VR	N/A	1 966 070 175	394 125 535	2 360 195 710

Tabuľka č. 21: Orientačná suma podpory, ktorá sa použije na ciele týkajúce sa zmeny klímy

Prioritná os	Orientačná suma podpory, ktorá sa použije na ciele týkajúce sa zmeny klímy (v EUR)	Podiel celkových rozpočtových prostriedkov pridelených na operačný program (v %)
Spolu		

4 Integrovaný prístup k územnému rozvoju

V rámci OP EZ sa neuplatňuje.

5 Osobitné potreby zemepisných oblastí najviac postihnutých chudobou alebo potreby cieľových skupín s najvyšším rizikom diskriminácie alebo sociálneho vylúčenia

Existujúca metodika špecifikácie segregáčného indexu v kombinácii s údajmi Atlasu rómskych komunít umožňuje v rámci OP EZ definovať geografické oblasti, v ktorých sa koncentrujú cieľové skupiny so špecifickými potrebami. Tieto budú identifikované na úrovni samospráv, pričom oprávnenými územiami na podporu z fondu ESF a EFRR budú samosprávy zaradené v Atlase rómskych komunít vykazujúce konkrétny stupeň segregáčného indexu. Napriek skutočnosti, že chudoba je spojená zväčša s nezamestnanosťou, MPSVR SR nedisponuje metodikou, na základe ktorej by bolo možné identifikovať geografické oblasti, ktoré sú najviac postihnuté chudobou alebo cieľové skupiny, ktoré sú najviac ohrozené diskrimináciou alebo sociálnym vylúčením z pohľadu rizika vylúčenia z trhu práce.

Pretrvávajúca chudoba spojená s nezamestnanosťou a výskyt viacnásobných znevýhodnení vyžaduje komplexný integrovaný prístup, ktorý kombinuje podporu príjmu s inkluzívnymi politikami trhu práce a s prístupom ku kvalitným službám vrátane bývania. Aktívne začlenenie osôb ohrozených sociálnou exklúziou uľahčí integráciu do udržateľného zamestnania osôb vylúčených z trhu práce a osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením. V rámci boja proti chudobe a sociálneho vylúčenia si špecifickú pozornosť vyžaduje integrácia marginalizovaných rómskych komunít (ďalej „MRK“).

V podmienkach Slovenskej republiky je chudobou najviac ohrozená cieľová skupina „marginalizované rómske komunity“, pre ktorú je typické geografické vymedzenie špecifikované v aktualizovanom Atlase rómskych komunít. Tieto komunity si vyžadujú osobitnú integrovanú podporu prostredníctvom Európskych štrukturálnych a investičných fondov. Obyvatelia marginalizovaných rómskych komunít sú okrem rizika chudoby postihnutí aj vysokou mierou sociálneho vylúčenia z dôvodu nerovného prístupu k vzdelávaniu, zamestnanosti, zdravotnej starostlivosti a bývaniu. Hlavnou príčinou chudoby osôb v produktívnom veku vrátane MRK je nezamestnanosť, najmä nezamestnanosť dlhodobého charakteru, kde navyše hrozí riziko medzigeneračnej reprodukcie chudoby. Nízka úroveň miezd a minimálna kvalifikácia však môže tiež zapríčiniť fenomén tzv. pascie chudoby.

Agregovaný indikátor chudoby alebo sociálneho vylúčenia je definovaný ako počet ľudí, ktorí sú ohrození rizikom chudoby a/alebo sú závažne materiálne deprivovaní a/alebo žijú v domácnosti s veľmi nízkou pracovnou intenzitou. Podľa EÚ SILC 2011 bolo v SR v riziku chudoby alebo v sociálneho vylúčenia celkovo 1 112 241 ľudí, čo predstavovalo 20,6 % na celkovom počte obyvateľov. Určité skupiny obyvateľstva sú obzvlášť vystavené riziku chudoby v nadväznosti na špecifické potreby geografických oblastí ide o marginalizované rómske komunity, kde navyše existujú rodové rozdiely, pričom ženy sú vo všeobecnosti viac ohrozené ako muži.

Miera závažnej materiálnej deprivácie patrí v SR k najvyšším spomedzi všetkých krajín EÚ. V roku 2011 bolo 10,6 % obyvateľstva SR závažne materiálne deprivovaných. V SR sa v miere rizika chudoby prejavili regionálne disparity. Najnižšia miera rizika chudoby bola v BSK a najvyššia v Prešovskom samosprávnom kraji. Z hľadiska veku a typu domácnosti boli rizikom chudoby najviac ohrozené deti vo veku 0 – 17 rokov, domácnosti s vyšším počtom detí (3 a viac) a neúplné domácnosti.

Prejavy sociálneho vylúčenia a chudoby sú náročné na poskytovanie sociálnych služieb, ktorých dostupnosť (najmä v izolovaných vidieckych oblastiach) je nedostatočná. Táto problematika je z dlhodobého hľadiska riešená prostredníctvom Stratégie deinstytucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v SR.

5.1 Zemepisné oblasti najviac postihnuté chudobou / cieľové skupiny s najvyšším rizikom diskriminácie

V zmysle Atlasu rómskych komunít (2013), ktorého prvé výsledky boli zverejnené v závere roka 2013, bolo na území SR identifikovaných v 1070 žije približne 402 840 Rómov. Z celkového počtu príslušníkov rómskych komunít býva v 917 obciach 187 285 Rómov v rozptyle medzi majoritou. V 584 obciach bolo identifikovaných 804 koncentrácií. Segregovaných osídlení je 231 v 195 obciach. Ide o osídlenia na okraji obcí alebo mimo obcí (oddelených prírodnou alebo umelou bariérou: potok, železnica, cesta, les), kde často absentuje prívod pitnej vody, nachádza sa tu vysoký podiel nelegálnych obydlí neevidovaných v katastri nehnuteľností (chatrče, unimobunky, nebytové budovy) a priemerná vzdialenosť segregovanej komunity je cca 900 metrov (najväčšia vzdialenosť je cca 7 km).

V súvislosti s inklúziou marginalizovaných rómskych komunít budú geografické oblasti identifikované na úrovni samospráv. Oprávnenými územiaми budú samosprávy zaradené v Atlase rómskych komunít 2013 vykazujúce konkrétny stupeň segregačného indexu. Atlas rómskych komunít je založený na predpoklade, že rómske komunity žijú v priestorových enklávach vo vnútri obcí, na ich okraji alebo v segregovaných osídleniach a z tejto premisy vychádza mapovanie rómskych komunít a ich monitorovanie. Tento postup nie je v rozpore s Ústavou SR, keďže mapovanie neskúma etnickú identitu obyvateľov.

Prvé výsledky Atlasu rómskych komunít 2013 sú dostupné na: http://www.minv.sk/?atlas_2013. Na webovom sídle budú postupne doplňované ďalšie spracované údaje.

Cieľová skupina MRK – charakteristika:

Rómska komunita je definovaná ako skupina ľudí, ktorú majorita subjektívne definuje ako Rómov na základe antropologických znakov, kultúrnej príslušnosti, spôsobu života – životného štýlu, životného priestoru a rovnako subjektívne vníma túto skupinu ako odlišnú, a to v pozitívnom ako aj negatívnom zmysle. Podľa výskumného demografického centra žilo v roku 2011 na území SR približne 440 000 Rómov (8 % celkovej populácie). Rómovia sú sústredení najviac v Prešovskom, Košickom a Banskobystrickom samosprávnom kraji. Podľa výberového zisťovania UNDP v SR v roku 2010 je miera zamestnanosti rómskych mužov 20 % a žien 11 %, miera nezamestnanosti rómskych mužov 72 % a žien 75 %. Priemerné náklady plynúce z vylúčenia Rómov v SR, odhadované na 7 % HDP v roku 2008. Hlavný podiel na sociálnych nákladoch majú náklady stratenej tvorby produktu spôsobené nízkou zamestnanosťou Rómov, ako aj priame nákladové položky ako zdravotné poistenie nezamestnaných a dávky sociálnej pomoci.

Rómovia v týchto územiach regiónov reprezentujú populáciu, ktorá je väčšinou zasiahnutá kombináciou viacerých foriem vylúčenia. Najvýraznejším prejavom vylúčenia MRK je chudoba, ktoré sa u majoritnej populácie v marginalizovaných územiach nevyskytuje. Bez systematického prístupu, ktorý bude integrovať politiky a nástroje v oblasti vzdelávania, zamestnanosti, zdravia, bývania, finančného začlenenia a nediskriminácie nemožno stav rómskych komunít v reálnom čase zlepšiť a znížiť tak rastúce náklady plynúce z ich vylúčenia.

5.2 Stratégia na riešenie osobitných potrieb zemepisných oblastí / cieľových skupín najviac postihnutých chudobou a ak je to vhodné, prínos pre integrovaný prístup stanovený v dohode o partnerstve

Geografické oblasti, v ktorých sa koncentrujú cieľové skupiny so špecifickými potrebami, budú identifikované na úrovni samospráv. Oprávnenými územiaми budú samosprávy zaradené v Atlase rómskych komunít vykazujúce konkrétny stupeň segregačného indexu.

Potreby cieľovej skupiny MRK budú riešené v OP Ľudské zdroje zo zdrojov ESF v rámci prioritnej osi **Integrácia marginalizovaných rómskych komunít** v súlade s investičnou prioritou Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunít, ako sú Rómovia. Zo zdrojov EFRR bude podporená prioritná os **Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít** v súlade s investičnou prioritou Poskytovanie podpory fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných komunít v mestských a vidieckych oblastiach.

Multifondovým prístupom sa zaručí synergický efekt realizovaných opatrení zameraných na sociálnu inklúziu marginalizovaných rómskych komunít. Ministerstvo zdravotníctva SR bude prispievať k integrovanému prístupu uvedenému v Partnerskej dohode v oblasti riešenia zdravia rómskej populácie, kde v rámci PO 4 OP EZ sa bude podieľať na realizácii plánovaných aktivít v oblasti zdravotnej starostlivosti.

Tabuľka č. 21: Opis príspevku OP na riešenie špecifických potrieb zemepisných oblastí/cieľových skupín najviac postihnutých chudobou

Cieľová skupina/geografická oblasť	Hlavné typy plánovaných aktivít, ktoré sú súčasťou integrovaného prístupu	Prioritná os	Fond	Kategória a regiónu	Investičná priorita
<p>V súvislosti s inklúziou marginalizovaných rómskych komunít, budú geografické oblasti identifikované na úrovni samospráv. Oprávnenými územiami budú samosprávy zaradené v Atlase rómskych komunít vykazujúce konkrétny stupeň segregáčného indexu.</p> <p>Cieľová skupina: Obyvatelia marginalizovaných rómskych komunít</p>	<p>-systematická podpora detí z prostredia MRK na predprimárnom vzdelávaní.</p> <p>-Systematická podpora výchovno-vzdelávacích aktivít a voľnočasových aktivít pre deti z MRK s hlavným dôrazom na prepájanie majority s minoritou</p> <p>-Podpora systematického poskytovania sociálnych a asistenčných služieb v obciach s prítomnosťou MRK zameraných na zvýšenie zamestnateľnosti ľudí žijúcich v prostredí MRK (t.j. TSP, komunitní pracovníci / pracovníčky v oblasti sociálnych služieb).</p> <p>-Podpora inovatívnych programov zameraných na zvyšovanie lokálnej zamestnanosti prostredníctvom podpory subjektov sociálnej ekonomiky</p> <p>-Podpora existencie a fungovania komunitných centier v obciach s prítomnosťou MRK.</p> <p>-Podpora systematického poskytovania služieb a asistencie prostredníctvom programu komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy v obciach s prítomnosťou separovaných a segregovaných MRK.</p> <p>Technická asistencia obciam s prítomnosťou MRK na vysporiadanie a legalizáciu pozemkov.</p> <p>-program asistencie obciam s prítomnosťou MRK zameraný na zvýšenie absorpcie EŠIF.</p>	Integrácia MRK	ESF	menej rozvinuté regióny	Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunít, ako sú Rómovia

Obyvatelia MRK	<p>- Podpora programov prestupného bývania v rámci sociálnej mobility a integrácie obyvateľov MRK (výstavba a rekonštrukcia obydlií)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Podpora mikropôžičkových programov zameraných na podporu svojpomocnej výstavby obydlií ➤ Podpora prístupu k pitnej a úžitkovej vode v prostredí separovaných a segregovaných MRK s dôrazom na nízkonákladové opatrenia ako napr. vŕtanie a kopanie studní ➤ Podpora výstavby nových predškolských zariadení, a podpora rekonštrukcie predškolských zariadení obciach s prítomnosťou MRK s dôrazom na rozšírenie kapacity ➤ podpora výstavby nových KC, vrátane podpory modernizácie, rekonštrukcie KC ➤ podpora prestavby existujúcich objektov pre účely zriadenia a fungovania KC 	<i>Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK</i>	EFRR	menej rozvinuté regióny	Poskytovanie podpory fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných komunit v mestských a vidieckych oblastiach
	<p>Podpora nákupu zariadení, technológií a licencií potrebných na realizáciu schváleného podnikateľského plánu subjektom sociálnej ekonomiky s dôrazom na využívanie mikropôžičiek</p> <p>Podpora mikrofinančných nástrojov</p> <p>Podpora rekonštrukcie a výstavba priestorov subjektov sociálnej ekonomiky</p>	<i>Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK</i>	EFRR	Menej rozvinuté regióny	<i>Poskytovanie podpory sociálnym podnikom</i>

6 Osobitné potreby zemepisných oblastí závažne a trvalo znevýhodnených prírodnými alebo demografickými podmienkami

Partnerská dohoda k tejto oblasti deklaruje, že v podmienkach SR sa uvedený článok neuplatňuje.

7 Orgány a subjekty zodpovedné za riadenie, kontrolu a audit a úloha príslušných partnerov

7.1 Príslušné orgány a subjekty

Tabuľka č. 22: Príslušné orgány a subjekty

Orgán/subjekt	Názov orgánu/subjektu a organizačný útvar	Vedúci predstaviteľ orgánu/subjektu (pozícia)
Riadiaci orgán	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky	minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
Sprostredkovateľské orgány	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky	minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky	minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky	minister vnútra Slovenskej republiky
Certifikačný orgán, ak sa využíva	Ministerstvo financií Slovenskej republiky	minister financií Slovenskej republiky
Orgán auditu	Ministerstvo financií Slovenskej republiky	minister financií Slovenskej republiky
Orgán, ktorému bude Komisia uhrádzať platby	Ministerstvo financií Slovenskej republiky	minister financií Slovenskej republiky

7.2 Účast' príslušných partnerov

7.2.1 Činnosti uskutočnené s cieľom zapojiť príslušných partnerov do prípravy operačného programu a úloha partnerov pri realizácii, monitorovaní a hodnotení programu

Pre dosahovanie cieľov stratégie Európa 2020 pre rast a zamestnanosť a prepojenie týchto cieľov na OP ĽZ je potrebné zapojiť všetkých kľúčových partnerov v rámci orgánov štátnej a verejnej správy na národnej, regionálnej a miestnej úrovni, ako aj spolupracovať s hospodárskymi a sociálnymi partnermi a subjektmi, ktoré zastupujú občiansku spoločnosť. Týmto sa zabezpečí vyššia transparentnosť v rámci rozhodovacích postupov a zvýši sa aj kvalita prípravy, vykonávania, monitorovania a hodnotenia OP ĽZ.

V procese príprav operačného programu boli zapojené subjekty na všetkých úrovniach v súlade s princípom partnerstva. RO pre OP ĽZ vytvorilo pracovnú skupinu pre prípravu programového obdobia na roky 2014 – 2020, v ktorej boli zapojení zástupcovia ústredných orgánov štátnej správy a územnej samosprávy, subjekty zastupujúce podnikateľské prostredie, sociálni partneri, Slovenská akadémia vied ako aj zástupcovia horizontálnych princípov, Úradu splnomocnenca vlády pre rómske komunity, Úradu splnomocnenca vlády pre rozvoj občianskej spoločnosti a reprezentatívne mimovládne organizácie. Súčasne bol vytvorený hlavný expertný tím a mikrotímy pre OP ĽZ za účasti zástupcov ústredných orgánov štátnej správy a externých expertov. Princíp partnerstva sa uplatňoval formou pracovných skupín, pracovných stretnutí a bilaterálnych rokovaní.

Princíp partnerstva sa bude uplatňovať aj v procese vykonávania OP ĽZ. V rámci procesu prípravy vecnej stránky projektového zámeru národných projektov sa zvolá okrúhly stôl za účasti relevantných zástupcov odborných partnerov v danej oblasti za štátny i neštátny sektor (relevantné asociácie, združenia, neziskové organizácie, think-tanky a pod.). Stálymi členmi budú ZMOS, Únia miest a obcí, SK8. Opatrenie sa týka národných projektov s rozpočtom presahujúcim 5 mil. EUR a všetkých inovatívnych projektov.

Preskúmanie vykonávania a pokroku pri dosahovaní naplňovania cieľov OP ĽZ sa bude zabezpečovať prostredníctvom monitorovacieho výboru, ktorý sa zriadi v súlade s čl. 47 všeobecného nariadenia do troch mesiacov od dátumu oznámenia rozhodnutia Komisie o prijatí programu. Predsedom Monitorovacieho výboru je zástupca MPSVR SR ako riadiaceho orgánu. Členmi Monitorovacieho výboru sú zástupcovia štátnej a verejnej správy, regionálnej a miestnej samosprávy, zástupcovia hospodárskych a sociálnych partnerov, zástupcovia SORO a zástupcovia tretieho sektora. Monitorovací výbor skúma všetky otázky, ktoré ovplyvňujú výkonnosť programu, ako aj závery z preskúmania výkonnosti programu. Ďalej poskytuje konzultácie a môže predkladať pripomienky

v kontexte vykonávania a hodnotenia programu. Súčasťou Monitorovacieho výboru je monitorovanie opatrení prijatých v nadväznosti na jeho pripomienky.

V rámci *procesu hodnotenia* sa zriadi pracovná skupina pre hodnotenie OP LZ, ktorá bude zoskupovať zástupcov riadiaceho orgánu, SORO a externých expertov. Táto pracovná skupina rieši otázky plánovania hodnotení, tvorby a koordinácie metodických postupov, realizáciu hodnotení OP LZ, posudzuje výsledky hodnotení a navrhuje témy hodnotenia problémov identifikovaných Monitorovacím výborom OP LZ pri schvaľovaní výročnej správy.

7.2.2 Globálne granty

RO pre OP LZ môže poveriť riadením časti operačného programu sprostredkovateľský orgán formou písomnej dohody uzavretej medzi sprostredkovateľským orgánom a riadiacim orgánom („globálny grant“). Sprostredkovateľský orgán musí poskytnúť záruky svojej solventnosti a spôsobilosti v príslušnej oblasti, ako aj v administratívnom a finančnom riadení. Sprostredkovateľmi globálneho grantu môžu byť napr. napríklad miestne organizácie, združenia regionálneho rozvoja alebo mimovládne neziskové organizácie.

Riadiaci orgán vníma potrebu zavedenia zjednodušeného nástroja, ktorým by vo väčšej miere mohol zacieliť podporu, ktorou sa majú dosahovať špecifické ciele operačného programu. Realizácia podpory operačného programu formou globálnych grantov so sebou prináša výhody ako:

- zapojenie sociálnych partnerov a mimovládnych neziskových organizácií do implementácie operačného programu
- flexibilnejší a menej náročný nástroj v porovnaní s dopytovo orientovanými projektmi. Subjekty, ktoré realizujú projekty podporené z globálneho grantu (forma globálneho grantu sa využíva na projekty s relatívne malou alokáciou cca do 15 000 EUR) sú menej zaťažené implementačnými požiadavkami ako subjekty realizujúce dopytovo orientované projekty (napr. sprostredkovateľ globálneho grantu sumarizuje údaje o podporených projektoch a tie zadáva do IT monitorovacieho systému)
- lepšie zacielenie opatrení - sprostredkovateľ grantu (verejný subjekt, sociálny partner, alebo mimovládna nezisková organizácia) je vybraný na základe toho, aby mal dostatočné skúsenosti s realizáciou projektov v oblasti na ktorú je globálny grant zameraný.

V nadväznosti na vyššie uvedené, preto RO pre OP LZ plánuje v prioritných osiach **Zamestnanosť**, **Sociálne začlenenie** a **Integrácia marginalizovaných rómskych komunít** realizovať podporu aj formou globálnych grantov. Výška plánovanej alokácie na globálne granty v rámci prioritnej osi Integrácia marginalizovaných rómskych komunít je 500 000 EUR.

Indikatívna výška alokácie na globálne granty v rámci prioritnej osi Sociálne začlenenie je 30 000 000 EUR.

7.2.3 Prostriedky určené na budovanie kapacít

Pre zabezpečenie stanovených cieľov v OP LZ je nevyhnutné vyčleniť primerané množstvo finančných prostriedkov z ESF v oblastiach menej rozvinutých regiónov na budovanie kapacít vo forme odbornej prípravy, opatrení zameraných na vytváranie sietí a posilnenia sociálneho dialógu, vo forme úhrady členských príspevkov a podpory účasti podporených organizácií na stretnutiach sietí ako aj na činnosti, ktoré sociálni partneri vykonávajú spoločne s cieľom podporiť ich primeranú účasť na činnostiach podporovaných ESF. Budovanie kapacít je vhodný prostriedok pre realizáciu verejných politík a poskytovanie verejných služieb občanom v menej rozvinutom regióne. Je to nástroj, ktorým sa dosahuje zvýšenie kvality ľudských zdrojov a ich riadenia v oblasti verejných politík. Vzhľadom na uvedené skutočnosti možno vnímať budovanie kapacít ako praktický nástroj pre:

- prioritnú os **Sociálne začlenenie** z dôvodu, že na Slovensku existujú viaceré organizácie, ktorých zameranie je obdobné ako je zameranie niektorých cieľov tejto prioritnej osi. Napr. viaceré organizácie sa zaoberajú poskytovaním pomoci pre osoby, ktoré sú ohrozené chudobou alebo sociálnym vylúčením, prípadne iné organizácie sa zameriavajú na poskytovanie sociálnych služieb.
- Z dôvodu, že ich kapacity či už personálne alebo technické sú závislé väčšinou od externých zdrojov (mimovládne neziskové organizácie), je vhodné podporiť predmetné organizácie, zastabilizovať ich a tým prispieť sprostredkovane k plneniu špecifického cieľa. Zároveň je potrebné

podporovať vybrané nástroje budovania kapacít aj v štátnej správe a samospráve, ktoré sú nevyhnutné na dosiahnutie stanovených cieľov, napr. deinštitucionalizácia systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti. Indikatívna výška na budovanie kapacít štátnej správy, samosprávy a mimovládne neziskové organizácie v rámci prioritnej osi Sociálne začlenenie je 50 000 000 EUR.

- pre prioritnú os **Integrácia marginalizovaných rómskych komunít** v snahe vybudovať „silné“ mimovládne organizácie, ktoré budú odborne aj technicky na úrovni a budú môcť podporovať integráciu MRK do spoločnosti. Podpora mimovládnych organizácií zameraných na problematiku MRK bude nielen vo forme odbornej prípravy, opatrení zameraných na vytváranie sietí a posilnenia sociálneho dialógu, ale bude aj komplementárna s transnacionálnou spolupracou, nakoľko problematika integrácie MRK do spoločnosti nie je len problémom Slovenskej republiky, ale ukazuje sa ako problém celej EÚ. Výška plánovanej alokácie pre naplnenie tohto prierezového opatrenia je 500 000 EUR.

Stanovené ciele prioritných osí **Sociálne zabezpečenie** a **Integrácia marginalizovaných rómskych komunít** sa dosiahnu zvyšovaním ľudskej kvality prostredníctvom vzdelávania, tréningov, zabezpečovania a posilňovania spolupráce na úrovni sociálnych partnerov, vykonávaním sociálneho dialógu, sťažami ako aj administratívno-technickým zabezpečením (preplácanie mzdy, investovaním do informačno-technického zariadenia,...)

8.1 Koordinácia medzi fondmi, EPFRV, Európskym námorným a rybárskym fondom a inými nástrojmi financovania na úrovni Únie a členských štátov a s EIB

Vzájomné dopĺňanie sa podpory z národných zdrojov bude realizované vo fáze programovania, kedy sa v prípade rovnakého zamerania podpory budú upravovať implementačné mechanizmy (ako napr. výber projektov za účasti dotknutého riadiaceho / sprostredkovateľského orgánu) tak, aby sa zabezpečila doplnkovosť a zabránilo sa duplicitne výdavkov.

Koordinácia v rámci OP ĽZ sa bude zabezpečovať vytvorením pracovných skupín, komisií, resp. koordinačných výborov na expertnej úrovni za účasti zástupcov tematicky príslušných ostatných nástrojov podpory tak, aby sa adekvátne nastavila synergia a komplementarita v rámci rôznych ďalších programov EŠIF, ako sú Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Kohézny fond, Európsky poľnohospodársky fond, Fond rozvoja vidieka a Fond Európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby. Cieľom bude prijatie konkrétnych krokov na koordinovaný postup pri implementácii programov. Komplementarita bude vykonávaná aj prostredníctvom národných nástrojov financovania, ktoré podporujú rovnaké alebo podobné ciele ako OP ĽZ. Aktivity realizované prostredníctvom OP ĽZ môžu mať prepojenosť na OP Integrovaná infraštruktúra, OP Výskum a Inovácie, OP Efektívna verejná správa, OP Európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (ďalej len „OP FEAD“) Program rozvoja vidieka, Integrovaný regionálny operačný program a OP Kvalita životného prostredia.

Dôležité je zabezpečiť, aby priority obsiahnuté v jednotlivých programoch spoločne prispievali k dosiahnutiu vytýčených cieľov v strategických dokumentoch, a aby sa tieto vhodne dopĺňali. Zároveň je potrebné eliminovať situácie, kedy by v rámci synergie došlo k duplicitnému vykonávaniu aktivít, a teda je potrebné zabrániť prekryvaniu jednotlivých priorit programu.

Oblasti synergie medzi OP ĽZ a OP Výskum a Inovácie:

Prioritná os Vzdelávanie OP ĽZ prispeje k profesionálnemu a odbornému rastu a rozvoju ľudských zdrojov vo výskume v ponímaní vzdelávania študentov, zamestnancov VŠ, vedeckých pracovníkov, podpory mobilít, ktoré sa budú realizovať prostredníctvom ESF. Komplexné zvyšovanie kvality vzdelávacieho procesu vrátane zlepšenia postavenia a kvality pedagógov je prepojené s investíciami, ktoré budú realizované v rámci OP Výskum a inovácie. Komplementarita OP ĽZ a OP VaI bude viditeľná pri napĺňaní špecifických cieľov 1.2.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce, 1.3.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehľbovanie a zvyšovanie kvalifikácie a 1.3.2 Zlepšiť postavenie a kvalitu pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania. Okrem toho sa v rámci podpory aplikovaného biomedicínskeho výskumu z OP Výskum a Inovácie očakáva experimentálny

vývoj a klinické overenie inovatívnych a komerčne realizovateľných diagnostických a liečebných postupov a zdravotníckych technológií v rámci najzávažnejších druhov ochorení. Výstupy v tomto prípade môžu byť podobne synergicky etablované do bežnej klinickej praxe v rámci aktivít špecifického cieľa 1.3.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehĺbovanie a zvyšovanie kvalifikácie.

Spoločným zámerom oboch operačných programov je formovanie prostredia a podmienok, ktoré prispievajú k zníženiu „úniku mozgov“ zo Slovenska, resp. zvýšia možnosti ich návratu s možnosťami ďalšieho rozvoja, medzinárodnej spolupráce, pri podpore špičkovej vybavenosti laboratórií, pracovných podmienok na univerzitných, vedeckých pracoviskách, pracoviskách SAV a niektorých rezortných pracoviskách. V rámci OP EZ bude v oblasti prepájania s výskumom kladený dôraz na podporu doktorandov a postdoktorandov.

Jednotlivé aktivity budú smerovať predovšetkým k zvýšeniu kvality a výsledkov vysokých škôl a vedeckých pracovísk prostredníctvom zlepšenia podmienok pre výučbu prepojenú s praxou vrátane výskumných aktivít, tak aby bol zvýšený inovačný potenciál krajiny ako aj relevantnosť obsahu vzdelávania pre trh práce.

Oblasti synergie medzi OP EZ a OP Efektívna verejná správa:

V rámci OP EZ oblasť vzdelávania v rámci zdravotníctva má veľký vplyv aj na OP Efektívna verejná správa a to hlavne z dôvodu podpory analytických a strategických kapacít a činností rezortu zdravotníctva za účelom posilnenia strategického plánovania, riadenia a rozhodovania založeného na faktoch. Posilnenie týchto činností preto bude mať vplyv na efektívnejšie plánovanie, riadenie a realizáciu aktivít podporovaných OP EZ.

Oblasti synergie medzi OP EZ a OP FEAD:

Synergia s OP FEAD, ktorý je zameraný na nefinančnú pomoc pre najodkázanejšie osoby vrátane sprievodných opatrení sociálnej inklúzie, je v oblasti podpory zamestnateľnosti najodkázanejších osôb zmiernením ich chudoby a sociálneho vylúčenia. OP EZ je zameraný na podporu zamestnanosti, boj proti chudobe a podporu aktívneho začlenenia. Avšak niektorí najodkázanejší občania, ktorí trpia extrémnymi formami chudoby, sú natoľko vzdialení od trhu práce, že nemôžu, resp. nedokážu využívať opatrenia OP EZ. Práve tu OP FEAD dopĺňa OP EZ tým, že zmierňuje mieru chudoby týchto najodkázanejších osôb prostredníctvom poskytnutia nefinančnej pomoci, a tým podporuje vytvorenie priestoru pre ďalšie nadväzujúce opatrenia OP EZ v rámci jeho jednotlivých prioritných osí. Ide o synergiu a komplementárnosť týchto fondov. Taktiež je napomáhajúce, že OP FEAD je tvorený nielen samotnou nefinančnou potravinou alebo materiálnou pomocou, ale aj sprievodnými opatreniami sociálnej inklúzie. Tým, že táto forma nefinančnej pomoci je podmienená aj sprievodnými formami sociálnej inklúzie, umožňuje plynulejšie a odbornejšie previazanie na opatrenia realizované v rámci OP EZ. Opatrenia OP EZ môžu priamo nadväzovať na poskytnutú pomoc prostredníctvom OP FEAD, ktorý identifikuje cieľové skupiny aj pre OP EZ, ako aj voľbu vhodných a potrebných nástrojov.

Oblasti synergie medzi OP EZ a Integrovaný regionálny operačný program:

Synergia a komplementarita medzi prioritnou osou Vzdelávanie OP EZ a IROP bude napĺňaná v oblasti stredného školstva s dôrazom na odborné vzdelávanie a prax, a to prostredníctvom podpory stredných odborných škôl a centier odborného vzdelávania a prípravy resp. stredísk praktického vyučovania. Investície IROP budú zamerané na materiálno-technické vybavenie s cieľom prepojiť vzdelávanie s potrebami trhu práce. Aktivity prioritnej osi Vzdelávanie sa zamerajú na zvýšenie kvality a obsahu odborného vzdelávania a zavedenie prvkov duálneho systému vzdelávania. Spoločným zámerom oboch operačných programov je znížiť nezamestnanosť absolventov, podporiť zamestnanosť v regiónoch. Intervencia by sa mala sústrediť do škôl a odborov s najväčšou prioritou pre budúci vývoj trhu práce v súlade s regionálnymi (a odvetvovými) stratégiami výchovy a vzdelávania.

V oblasti sociálneho začleňovania si zlepšenie prístupu k bývaniu a jeho udržateľnosti vyžaduje komplexný prístup a predovšetkým synergiu medzi OP EZ a Integrovaným regionálnym operačným programom. Ide o prepojenie medzi mäkkými a tvrdými opatreniami, ktorých cieľom je zlepšenie prístupu k bývaniu, a to opatreniami zameranými na jeho získanie a udržateľnosť, predovšetkým v prípade nízkopríjmových domácností (rodín s deťmi atď.).

Systém koordinácie a synergie OP EZ a Integrovaného regionálneho operačného programu v oblasti deinštitucionalizácie sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti bude zabezpečovať Koordinačný výbor pre DI.

Koordinačný výbor pre DI bude zložený z:

- 2 členov za OP ĽZ
- 2 členov za Integrovaný regionálny operačný program
- 3 zástupcov/členov Výboru expertov deinštitucionalizácie (1 zástupca za vyššie územné celky, 1 zástupca za obce a mestá a 1 zástupca za MNO)
- v prípade potreby ad hoc prizvaní ďalší odborníci, zástupcovia EK (bez hlasovacieho práva)

Prioritné oblasti činnosti Koordinačného výboru za účelom zabezpečenia koordinácie a synergie:

Prípravná fáza OP:

1. koordinácia obsahového zosúlad'ovania oblastí deinštitucionalizácie sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti za jednotlivé OP s prihliadnutím na finančné možnosti jednotlivých OP

Implementačná fáza OP:

1. koordinácia časového harmonogramu výziev/vyzvaní
2. spolupráca a koordinovaná príprava výziev/vyzvaní
2. spolupráca/participácia na hodnotení a výberu žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku
3. monitoring a evaluácia implementácie /projektov / programov / príkladov dobrej praxe

Systém koordinácie a synergie OP ĽZ a Integrovaného regionálneho operačného programu v oblasti vzdelávania bude zabezpečovať Koordinačný výbor pre oblasť vzdelávania.

Koordinačný výbor bude zložený z:

- 3 členov za OP ĽZ (1 zástupca RO a 2 zástupcovia SORO MŠVVaŠ SR)
- 2 členov za Integrovaný regionálny operačný program
- v prípade potreby ad hoc prizvaní ďalší odborníci, zástupcovia EK (bez hlasovacieho práva)

Prioritné oblasti činnosti Koordinačného výboru za účelom zabezpečenia koordinácie a synergie:

Prípravná fáza OP:

- obsahové zosúlad'ovanie textu operačných programov s prihliadnutím na finančné možnosti jednotlivých operačných programov, zohľadnenie pripomienok a požiadaviek vznesených zo strany EK až do stavu schválenia obidvoch programov.

Implementačná fáza OP:

- koordinácia časového harmonogramu výziev/vyzvaní na predkladanie žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku zameraných na podporu oblasti vzdelávania;
- koordinácia obsahovej a vecnej prípravy výziev/vyzvaní na predkladanie žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku zameraných na podporu oblasti vzdelávania
- koordinácia hodnotenia a výberu žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku; zameraných na podporu oblasti vzdelávania;
- koordinácia monitorovania a hodnotenia implementácie projektov/operačných programov v oblasti podpory vzdelávania;
- návrhy opatrení na odstránenie nedostatkov zistených počas implementácie projektov/operačných programov v oblasti vzdelávania;
- zbieranie, uchovávanie, prezentovanie príkladov dobrej praxe v oblasti vzdelávania.

V záujme zabezpečenia komplementarity a synergie medzi prioritnými osami Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK (PO 5 – špecifický cieľ 5.1.1. a 5.1.2) v OP ĽZ a IROP (PO 2 – špecifický cieľ 2.2.1., PO 4 – špecifický cieľ 4.2.2) bude koordinácia a kooperácia s MV SR/ÚSVRK na úrovni prípravy relevantných častí Regionálnych integrovaných územných stratégií (ďalej len „RIUS“) a schvaľovania RIUS vo forme členstva v Rade Partnerstva pre RIUS. Nadväzujúca spolupráca bude pri príprave samotných výziev MV SR/ÚSVRK, kde aktívna účasť bude zastrešená RO pre IROP, v spolupráci s RO OP ĽZ.

Oblasti synergie medzi OP ĽZ a Program rozvoja vidieka:

Komplementarita s Programom rozvoja vidieka sa bude zabezpečovať v oblasti zamestnanosti, konkrétne pre špecifický cieľ 2.1.2 Zlepšiť podporu tvorby pracovných miest, mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov a podnikov, podporu udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach. Je potrebné sa tu zamerať na predvídanie zmien, adaptabilitu na zmenené podmienky, prispôbenie pracovníkov, podnikov a podnikateľov týmto zmenám, ale aj s tým súvisiacu podporu tvorby pracovných miest, zvyšovanie zručností pre žiadané alebo avizované prispôbenie. Podpora z PRV bude smerovaná aj na pomoc pri udržaní vytváraných pracovných miestach, ktoré si tieto zmeny vyžadujú, čo bude mať efektívny vplyv pre realizáciu cieľov OP ĽZ.

Demarkačnou líniou medzi realizovanými aktivitami bude stanovenie cieľovej skupiny. V rámci OP EŽ sa budú podporovať evidovaní uchádzači o zamestnanie prostredníctvom príspevku na vzdelávanie a prípravu pre trh práce, príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť (pre začatie podnikania, založenie si živnosti) alebo sa bude zabezpečovať podpora firiem a rozbehu činnosti v oblasti poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít. PRV bude podporovať podnikateľské subjekty v oblasti poľnohospodárstva prostredníctvom poskytnutia finančných prostriedkov na investície a špecifické školenia zamestnancov v predmetnej oblasti poľnohospodárstva a lesníctva. Súčasne OP EŽ bude podporovať aj vytváranie a udržanie pracovných miest v poľnohospodárskych a lesníckych aktivitách, kde Slovenská republika vidí možnosti zamestnať i dlhodobo nezamestnaných ľudí s nízkou kvalifikáciou, či neúplným vzdelaním, po zaškolení ľudí na vytvorené pracovné miesta, resp. po absolvovaní potrebného školenia.

Oblasti synergie medzi OP EŽ a OP Kvalita životného prostredia:

Zlepšenie podmienok bývania obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít je súčasťou integrovaného komplexného prístupu, ktorý sa bude uplatňovať v OP EŽ. Obsahové a územné zacielenie aktivít bude vyžadovať koordináciu a spoluprácu medzi MV SR/Úradom splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity a RO OP KŽP na úrovni nastavovania a vyhlasovania výziev v spolupráci s RO OP EŽ.

Oblasti synergie medzi OP EŽ a Erasmus+

Investičné priority prioritnej osi Vzdelávanie sa prelínajú s návrhom nariadenia o programe Erasmus+ v dvoch základných témach:

- Vytváranie spolupráce medzi svetom vzdelávania a svetom práce (v návrhu nariadenia označené ako aliancie pre sektorové/odvetvové zručnosti)
- Spájanie rozličných aktérov za účelom skvalitňovania výstupov, najmä na vysokých školách (v návrhu nariadenia označené ako Znalostné aliancie).

Kým OP EŽ v prioritnej osi Vzdelávanie pristupuje k týmto témam výlučne obsahovo, návrh nariadenia o programe Erasmus+ ich podmieňuje aj vytváraním alebo rozvíjaním konkrétnych inštitucionálnych alebo organizačných štruktúr, v rámci ktorých sa majú uvedené témy realizovať. Problémom Slovenska je však slabá inštitucionálna základňa na skutočne validne riešenia problémov, preto sa javí takéto prepojenie obidvoch dokumentov ako vzájomne prínosné. Špecifické ciele prioritnej osi Vzdelávanie je možné dopĺňať aktivitami naplánovanými v rámci navrhovaného programu Erasmus+, resp. sa môžu aktivity v rámci programu Erasmus+ o tieto špecifické ciele oprieť. Príkladom spolupráce budú napr. spoločné tematické podujatia zamerané na vzájomné porovnávanie výsledkov národných (financovaných cez ESF) a medzinárodných (financovaných cez Erasmus+) projektov.

9 Podmienky ex ante

9.1 Podmienky ex ante

Tabuľka 23: Uplatniteľné podmienky ex ante a posúdenie ich splnenia

Podmienka ex ante	Prioritné osi, na ktoré sa podmienka vzťahuje	Podmienka ex ante splnená (Áno/Nie/Čiastočne)	Kritériá	Kritériá splnené (Áno/Nie)	Odkazy (odkazy na stratégie, právny akt alebo iné relevantné dokumenty vrátane príslušných oddielov, článkov alebo odsekov, spolu s pripojenými webovými odkazmi alebo prístupom k celému zneniu)	Vysvetlivky
8.1. Vytváranie a realizácia aktívnych politík trhu práce so zreteľom na usmernenia politiky zamestnanosti.	Zamestnanosť	Čiastočne	1. Služby zamestnanosti majú možnosť zabezpečiť a zabezpečujú: - personalizované služby a aktívne a preventívne opatrenia na trhu práce, ktoré sa realizujú včas, sú prístupné pre všetkých uchádzačov o prácu a zameriavajú sa osoby najviac ohrozené rizikom sociálneho vylúčenia vrátane osôb z marginalizovaných komunít.	Nie	Národný program reforiem SR 2013 (http://www.rokovania.sk/Rokovani_e.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=22344) Zákon č. 96/2013 Z. z. o službách zamestnanosti (http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-96) Správa o aktuálnej situácii na trhu práce v SR a opatrenia na jej zlepšenie. (http://www.nrsr.sk/web/Dynamic/Download.aspx?DocID=382240)	Novelou zákona o službách zamestnanosti, účinnou od 1.5.2013, bude Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny na základe vstupov od jednotlivých úradov práce, sociálnych vecí a rodiny pravidelne pripravovať správu o fungovaní aktívnej politiky trhu práce. Bude sfinalizovaná centrálna databáza a zabezpečený prístup k nej. V súčasnosti sa v rámci MPSVR SR začína realizovať národný projekt, prostredníctvom ktorého pre oblasť zamestnanosti bude vypracovaný strešný strategický dokument - Národná stratégia zamestnanosti v SR (ďalej len „stratégia“). Stratégia a Národný program reforiem, vychádzajúce zo stratégie Európa 2020, budú predstavovať dva kľúčové strategické dokumenty pre zamestnanosť.
			2. Služby zamestnanosti majú možnosť zabezpečiť a zabezpečujú: - komplexné a transparentné informácie o nových pracovných miestach a príležitostiach na zamestnanie pri zohľadnení meniacich sa potrieb pracovného trhu.	Áno	Zákon č. 96/2013 Z. z. o službách zamestnanosti (http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-96) http://www.upsvar.sk/volne-pracovne-miesta.html?page_id=12925 http://www.upsvar.sk/eures.html?page_id=13140 http://sustavapovolani.sk/sektove-rady	Novelou zákona o službách zamestnanosti je zavedený systémový nástroj aktívnej politiky trhu práce, ktorým je Aliancia sektorových rád, sektorové rady a národná sústava povolání. Do pôsobnosti sektorovej rady, prostredníctvom účasti zamestnávateľov a vzdelávacích inštitúcií, patrí najmä aktualizovanie informačného systému v súlade s vývojom na trhu práce. Povinnú evidenciu voľných pracovných miest vedú úrady práce, sociálnych vecí a rodiny.
			3. Služby zamestnanosti vypracovali formálne alebo neformálne dohody o spolupráci s príslušnými zainteresovanými stranami.	Áno	Zákon č. 96/2013 Z. z. o službách zamestnanosti (http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-96)	Zákon o službách zamestnanosti ustanovuje legislatívny rámec spolupráce podľa jednotlivých nástrojov aktívnej politiky trhu práce. Novela zákona o službách zamestnanosti zavádza do pôsobnosti Výbory pre otázky zamestnanosti, ktoré sú zložené zo všetkých relevantných zástupcov trhu práce. Ďalej obcou,

					http://sustavapovolani.sk/sektorove-rady	zdužením obcí, samosprávnym krajom, občianskym združením, neziskovou organizáciou, nadáciou, bankou a ďalšou osobou, ktorá sa podieľa na realizácii aktivít projektu alebo programu, sú vytvárané partnerstvá. Spolupráca verejných služieb zamestnanosti so školami je najmä v oblasti informačných a poradenských služieb. Bežnou praxou v SR sú dohody uzatvárané medzi úradmi verejných služieb zamestnanosti, obcami a miestnymi zamestnávateľmi na zabezpečovanie uplatňovanie aktívnej politiky trhu práce. Ďalšia spolupráca je s neštátnymi agentúrami dočasného zamestnávania, aktuálne pri umiestňovaní znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, ktoré poskytujú Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny pravidelne správu o svojej činnosti.
8.3 - Inštitúcie trhu práce sú modernizované a posilnené so zreteľom na usmernenia politiky zamestnanosti. - Reformám inštitúcií trhu práce predchádza jasný strategický politický rámec a hodnotenie ex ante zahŕňajúce rodovú dimenziu.	Zamestnanosť	Čiastočne	1. Opatrenia na reformu služieb zamestnanosti s cieľom vybaviť ich kapacitou na zabezpečovanie: - personalizovaných služieb a aktívnych a preventívnych opatrení na trhu práce, ktoré sa realizujú včas, sú prístupné pre všetkých uchádzačov o prácu a zameriavajú sa na osoby najviac ohrozené rizikom sociálneho vylúčenia vrátane osôb z marginalizovaných komunít.	Nie	Zákon č. 96/2013 Z. z. o službách zamestnanosti (http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-96) Správa o aktuálnej situácii na trhu práce v SR a o opatreniach na jej zlepšenie. http://www.nrsr.sk/web/Dynamic/Download.aspx?DocID=382240	Niektoré zo subkritérií sú už plnené novelou zákona o službách zamestnanosti, ktorá jednoznačne ustanovila úlohy pre celý systém inštitúcií a nástrojov podpory a pomoci účastníkom trhu práce, ktoré sú prístupné pre všetkých uchádzačov o zamestnanie. Na novelu zákona o službách zamestnanosti nadväzuje aj reforma služieb zamestnanosti v prospech posilnenia aktívnych a preventívnych opatrení, čo bezprostredne súvisí aj s potrebou posilnenia kapacít verejných služieb zamestnanosti. Konkrétne ide o potrebu zabezpečenia posilnenia personálnych kapacít úradov práce, sociálnych vecí a rodiny o 500 zamestnancov v priemere 10 zamestnancov na jeden úrad a to najmä pre oblasti priameho kontaktu s klientmi, uchádzačmi o zamestnanie a zamestnávateľmi. Opatrenia na reformu služieb zamestnanosti sú nastavené a sú cieleňé najmä na posilňovanie kapacity cieleňých individualizovaných služieb. Smerom navonok ide o cieleňé poskytovanie príspevkov na aktívne opatrenia na trhu práce, posilnenie odbornej poradenskej činnosti najmä zavedením poskytovania bilancie kompetencií jednotlivých klientov a využívanie ďalších inovatívnych metód, individuálne posudzovanie nárokov na neobligatórne nástroje aktívnych opatrení trhu práce s dodržaním princípu regionálnosti prostredníctvom Výborov pre otázky zamestnanosti. Ďalším prvkom nastavenej reformy služieb zamestnanosti je posilnenie spolupráce s neštátnymi poskytovateľmi služieb zamestnanosti a všetkými partnermi na trhu práce najmä prepojením informačných systémov pre odstránenie duplicity pri financovaní jednotlivých nástrojov a klientov. Taktovo orientované služby zamestnanosti sú súčasťou Správy o aktuálnej situácii na trhu práce v SR a o opatreniach na jej zlepšenie. Na zabezpečenie sprostredkovania zamestnania úrad práce, sociálnych vecí a rodiny využíva agentov pre pracovné miesta, ktorí môžu byť zamestnancami úradu práce, sociálnych vecí a rodiny alebo ich výber môže úrad práce, sociálnych vecí a rodiny zabezpečiť podľa zákona o verejnom obstarávaní.
			2. Opatrenia na reformu služieb zamestnanosti s cieľom vybaviť ich kapacitou na zabezpečovanie:	Áno	Zákon č. 96/2013 Z. z. o službách zamestnanosti (http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-96)	Transparentné a systematické informácie o nových voľných pracovných miestach poskytujú úrady práce, sociálnych vecí a rodiny v rámci vymedzenej vecnej pôsobnosti v súlade so zákonom o službách zamestnanosti.

			- komplexných a transparentných informácií o nových pracovných miestach a príležitostiach na zamestnanie pri zohľadnení meniacich sa potrieb pracovného trhu.		http://www.upsvar.sk/volne-pracovne-miesta.html?page_id=12925 www.eures.sk	Modernizácia služieb zamestnanosti je aj naďalej založená na poskytovaní informácií o voľných pracovných miestach prostredníctvom siete EURES. Doplňovým nástrojom predvídania dopytovej stránky trhu práce prostredníctvom sektorových rád je národná sústava povolanií.
			3. Súčasťou reformy služieb zamestnanosti bude aj vytvorenie formálnych alebo neformálnych sietí spolupráce s príslušnými zainteresovanými stranami.	Áno	Zákon č. 96/2013 Z. z. o službách zamestnanosti (http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-96) http://sustavapovolani.sk/sektorove-rady	Novela zákona o službách zamestnanosti výrazne upravuje, sprehľadňuje formálnu spoluprácu príslušných účastníkov aktívnych opatrení trhu práce. Ide o zavedenie novej pôsobnosti Výborov pre otázky zamestnanosti, ktoré sú zložené zo všetkých relevantných zástupcov trhu práce. Rovnako spresňuje neformálnu spoluprácu prostredníctvom sektorových rád zamestnávateľov a ich strešnej aliancie.
8.4 Aktívne a zdravé starnutie: vytváranie politik aktívneho starnutia so zreteľom na usmernenia politiky zamestnanosti.	Zamestnanosť	Áno	Príslušné zainteresované strany sa zapájajú do vytvárania a sledovania politik aktívneho starnutia s cieľom udržať starších pracovníkov na trhu práce a podporiť ich zamestnanosť. Členský štát zaviedol opatrenia na podporu aktívneho starnutia.	Áno	http://30.cvmprsvr.sk/index.php/dokumenty	Realizácia všetkých aktivít projektu Stratégia aktívneho starnutia bola ukončená, výstupy z aktivít sú zverejnené na stránke Centrum vzdelávania Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. V súlade so zákonom o službách zamestnanosti je občan starší ako 50 rokov veku považovaný za znevýhodneného uchádzača o zamestnanie. Preto sa pri týchto občanoch uplatňuje osobitný zreteľ pri poskytovaní aktívnych opatrení trhu práce. Reformná zmena sa očakáva implementáciou novely zákona o službách zamestnanosti, a to najmä z dôvodu, že novým znením príspevku na podporu zamestnávania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie sa sleduje zjednotenie a sprehľadnenie doterajších nástrojov aktívnych opatrení trhu práce zameraných na podporu vytvárania a udržania pracovných miest pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. Reformná zmena sa tiež očakáva zavedením Príspevku na podporu rozvoja miestnej a regionálnej zamestnanosti, ktorý sa poskytuje iba na zamestnávanie vybraných skupín, ktoré patria medzi najviac ohrozené skupiny na trhu práce, a to dlhodobo nezamestnaným, uchádzačom o zamestnanie starším ako 50 rokov veku a uchádzačom o zamestnanie s nízkym alebo žiadnym vzdelaním. V súvislosti s podporou programov podporujúcich vznik pracovných miest a zlepšenie prístupu k zamestnaniu znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie na trhu práce MPSVR SR v spolupráci s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny pripravilo východiská národných projektov podľa § 54 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Relevantné výstupy zo stratégie aktívneho starnutia a Akčného plánu naplňania stratégie aktívneho starnutia boli zapracované do Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014 - 2020. Opatrenia, ktoré sa týkajú zvýšenia účasti starších ľudí na trhu práce, bude SR pripravovať a realizovať v súlade s Odporúčaním Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016.
8.5.	Zamestnanosť	Čiastočne	Zavedené sú nástroje na	Nie		Niektoré opatrenia stanovené v Spoločnom záväzku pre

<p>Prispôsobenie pracovníkov, podnikov a podnikateľov zmenám: existencia politik, ktorých cieľom je podporiť predvídanie a dobré riadenie zmeny a reštrukturalizácie.</p>			<p>podporu sociálnych partnerov a orgánov verejnej správy pri vytváraní a sledovaní proaktívnych prístupov k zmene a reštrukturalizácii, ktoré zahŕňajú opatrenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na podporu predvídania zmien, - na podporu prípravy procesu reštrukturalizácie a jeho riadenia. 			<p>zamestnanosť sú už naplňané.</p> <p>V záujme poznania meniacich sa potrieb trhu práce je v súčasnosti na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny v spolupráci s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny riešená potreba „Prognóza vývoja na trhu práce v SR“. Na tento účel je pripravený projektový zámer a sú identifikované návrhy projektových aktivít. Očakáva sa, že „Prognóza vývoja na trhu práce v SR“ umožní zabezpečiť kontinuálneho systematického poskytovania hodnoverných informácií o požiadavkách zamestnávateľov na počty a štruktúry kvalifikovaných zamestnancov, a to prostredníctvom vypracovávaní, verifikácie a skvalitňovania metód a výsledkov jednotlivých prognóz v oblasti ponuky zručností v členení podľa jednotlivých krajov SR. Prognóza vývoja na trhu práce umožní predvídanie požadovaných počtov zamestnancov v jednotlivých profesiách. Prognóza budú nadväzovať na už existujúce a budúce pravidelné analýzy zamestnanosti a nezamestnanosti. Ide o prípravu vypracovania ucelenej retrospektívnej analýzy trendov vývoja kvality a kvantity ľudských zdrojov v SR a štrukturálnych zmien pracovných miest (dopyt po práci) v jednotlivých odvetviach hospodárstva a regiónoch SR.</p>
<p>8.6. Existencia strategického politického rámca na podporu zamestnanosti mladých, a to aj uplatňovaním záruky pre mladých.</p> <p>Táto ex ante kondicionalita sa týka len vykonávania Iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí.</p>	<p>Zamestnanosť</p>	<p>Áno</p>	<p>Zavedený je strategický politický rámec na podporu zamestnanosti mladých, ktorý:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sa zakladá na dôkazoch hodnotiacich výsledky pre mladých ľudí, ktorí nemajú zamestnanie, ani nie sú zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy, na základe ktorých sa môžu vypracovať ciele politiky a sledovať vývoj; - určuje relevantný orgán verejnej správy zodpovedný za opatrenia v oblasti zamestnania mladých a koordináciu partnerstiev na všetkých úrovniach a vo všetkých sektoroch; - zahŕňa všetky zainteresované strany, ktoré sa podieľajú na riešení otázky nezamestnanosti mladých; - umožňuje včasnú intervenciu a aktiváciu; - obsahuje opatrenia na podporu prístupu k zamestnaniu, zlepšovania zručností, pracovnej mobility a 	<p>Áno</p> <p>Áno</p> <p>Áno</p> <p>Áno</p> <p>Áno</p>	<p>Národný program reforiem SR 2013 (http://www.rokovania.sk/Rokovani_e.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=22344)</p>	<p>V súlade s § 8 ods. 1 písm. a) zákona o službách zamestnanosti sa občan mladší ako 26 rokov veku, ktorý ukončil príslušným stupňom vzdelania sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako dvomi rokmi a pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nemal pravidelne platené zamestnanie, považuje za znevýhodneného uchádzača o zamestnanie. Podľa § 43 ods. 5 zákona o službách zamestnanosti s účinnosťou od 1.5.2013 úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v spolupráci s takýmto uchádzačom o zamestnanie môže vypracovať individuálny akčný plán na podporu jeho pracovného uplatnenia. Individuálny akčný plán vypracúva, vyhodnocuje a aktualizuje odborný poradca v spolupráci so znevýhodneným uchádzačom o zamestnanie. Po vypracovaní a vzájomnom odsúhlasení sa individuálny akčný plán stáva záväzným pre znevýhodneného uchádzača o zamestnanie a pre úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. V súlade s NPR SR 2013 pripravilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR v spolupráci s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR Návrh národného plánu implementácie záruky pre mladých ľudí v SR. V národnom pláne sú uvedené kroky, ktoré povedú k realizácii systému záruk pre mladých ľudí na národnej úrovni, príslušné úlohy verejných orgánov a ostatných organizácií. V dňoch 3.07.2013, 30.9.2013 a 28.11.2013 sa na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR uskutočnili 3 medzirezortné pracovné stretnutia k príprave záruky pre mladých ľudí. Tieto stretnutia sa postupne zaoberali otázkami harmonogramu prípravy záruky, participujúcimi subjektmi, diskusiou o aktuálne realizovaných alebo prijatých opatreniach tematicky spadajúcich do oblasti záruky, časovým obdobím, na ktoré bude záruka pripravovaná, potrebou osobitného vyčlenenia</p>

			udržateľného začleňovania mladých ľudí, ktorí nemajú zamestnanie, ani nie sú zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy, na pracovný trh.			finančných prostriedkov na jej realizáciu a najmä návrhmi nových štrukturálnych/systémových opatrení tak, aby ich budúca implementácia zabezpečila skutočnú a trvalú zmenu pre integráciu mladých ľudí na trhu práce. Záruka je už v tomto čase pripravená tak, aby zahŕňala podporné opatrenia prístupu k zamestnaniu, k pracovnej mobilite a udržateľnú integráciu mladých ľudí na trh práce, predovšetkým tých, ktorí nie sú v zamestnaní, vo vzdelávaní alebo v odbornej príprave.
9.1. Existencia a vykonávanie národného strategického politického rámca pre znižovanie chudoby, ktorý je zameraný na aktívne začlenenie osôb vyčlenených z trhu práce so zreteľom na usmernenia politiky zamestnanosti.	2. Sociálne začlenenie 3. Sociálne začlenenie - investície	Čiastočne	1. Zavedený je národný strategický politický rámec pre znižovanie chudoby, zameraný na aktívne začleňovanie, ktorý: - poskytuje dostatok dôkazov, na základe ktorých sa dajú stanoviť politiky v oblasti znižovania chudoby a sledovať vývoj.	Nie		Národný projekt Národná rámcová stratégia sociálneho začlenenia a boja proti chudobe, bol podpísaný 8. októbra 2013, pričom v mesiaci december boli zrealizované tieto aktivity: - Riešenie podaktivity Tvorba národnej rámcovej stratégie - Špecifikácia teoretických a metodologických východísk tvorby Národnej rámcovej stratégie - Kompletizácia a dopĺňanie analýz v oblastiach sociálnych služieb, evaluácie podmienok zosúladovania pracovného a rodinného života - Identifikácia rizík a rizikových skupín z hľadiska sociálneho začleňovania a boja proti chudobe - Finalizácia výstupov jednotlivých expertov/iek pre komplexnú stratégiu - Identifikácia dosahu zainteresovaných strán vo vzťahu k príprave a implementácii opatrení zameraných na skupiny ohrozené chudobou - Príprava senzibilizácie- začatie procesu verejného obstarávania na služby súvisiace s touto podaktivitou Národná rámcová stratégia sociálneho začlenenia a boja proti chudobe vytvorená v rámci národného projektu bude v analytickej časti vychádzať zo zdrojov EÚ SILC, vybraných štatistických zisťovaní a iných administratívnych a ad hoc zdrojov.
			2. Zavedený je národný strategický politický rámec pre znižovanie chudoby, zameraný na aktívne začleňovanie, ktorý: - obsahuje opatrenia na podporu plnenia národného cieľa v oblasti chudoby a sociálneho vylúčenia (ako sa uvádza v národnom programe reforiem), ktorý zahŕňa podporu udržateľných a kvalitných pracovných príležitostí pre ľudí, ktorým najviac hrozí sociálne vylúčenie, vrátane osôb z marginalizovaných komunít.	Nie	http://www.employment.gov.sk/sk/todina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/ http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/NezaradenyMaterialDetail?idMaterial=23195	Vychádzajúc napríklad zo Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike budú podmienky stratégie zabezpečené prostredníctvom komplexu kvalitných alternatívnych služieb vo verejnom záujme (vytváranie nových služieb a opatrení a/alebo rozširovaním a využívaním existujúcej siete komunitných služieb). Kritérium bude splnené po vypracovaní Národnej rámcovej stratégie sociálneho začlenenia a boja proti chudobe.
			3. Zavedený je národný strategický politický rámec pre znižovanie chudoby, zameraný na aktívne začleňovanie, ktorý:	Áno	http://www.employment.gov.sk/files/legislativa/dokumenty-zoznamy-pod/strategia-deinstitucionalizacie-systemu-socialnych-sluzieb-	Národná rámcová stratégia bude vychádzať a bude nadväzovať aj na už zavedenú „Stratégiu deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike“ ako aj na „Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú

			- obsahuje opatrenia pre prechod od inštitucionálnej starostlivosti k starostlivosti na úrovni komunit v závislosti od zistených potrieb.		nahradnej-starostlivosti-1.pdf http://archive-sk.com/page/53579/2012-06-15/http://www.upsvar.sk/detske-domovy-a-ine-zariadenia/detske-domovy/dokumenty/koncepcia-zabezpecovania-vykonu-sudnych-rozhodnuti-v-detskych-domovoch-na-roky-2012-2015-s-vyhľadom-do-roku-2020plan-transformacie-a-deinstitucionalizacie-nahradnej-starostlivosti.html?page_id=143966	starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012 – 2015“ a „Konceptiu zabezpečovania výkonu súdnych rozhodnutí v detských domovoch na r. 2012 – 2015 s výhľadom do r. 2020 - Plán transformácie a deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti“ Vychádzajúc zo stratégie deinštitucionalizácie v pripravovanej Národnej rámcovej stratégii budú navrhnuté aj tieto ukazovatele v oblasti prechodu z inštitucionálnej do komunitnej starostlivosti: - Zvýšiť percentuálny podiel prijímateľov sociálnych služieb (detí so zdravotným postihnutím, občanov so zdravotným postihnutím, občanov v nepriaznivej sociálnej situácii, seniorov), ktorým sú poskytované sociálne služby v komunite a v prirodzenom domácom prostredí. - Zvýšiť percentuálny podiel sociálnych služieb poskytovaných ambulantnou a terénnou formou na úrovni komunity. - Znížiť percentuálny podiel sociálnych služieb poskytovaných pobytovou formou v zariadeniach sociálnych služieb s kapacitou vyššou ako 18 pobytových miest. - Zvýšiť percentuálny podiel detí mimo vlastnej rodiny umiestnených v náhradnom prostredí na komunitnej úrovni (v náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, predosvojiteľskej starostlivosti, v osobnej starostlivosti poručníka, v profesionálnych rodinách detských domovov a v samostatných skupinách v rodinných domoch/bytoch detských domovov) k deťom umiestnených v skupinách zariadení (detské domovy zriadené ako centrá detí, domovy sociálnych služieb, reedukačných zariadeniach) o YX %. - Zvýšiť percentuálny podiel detských domovov zriadených ako domovy detí o YX % k detským domovom zriadených ako centrá detí. - Znížiť počet prípadov/klientov na jedného pracovníka oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o YX %.
			4. Zavedený je národný strategický politický rámec pre znižovanie chudoby, zameraný na aktívne začleňovanie, ktorý: - zahŕňa príslušné strany zainteresované v oblasti boja proti chudobe.	Áno		Nadrezortná pracovná skupina, ktorej členmi sú relevantní partneri z oblasti boja proti chudobe na Slovensku, ako ústredné orgány štátnej správy a ďalší partneri (Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity, Slovenská sieť proti chudobe, Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v Slovenskej republike, Združenie miest a obcí Slovenska, Združenie samosprávnych krajov v Slovenskej republike).
			Na žiadosť a podľa potreby sa príslušným zainteresovaným stranám poskytne podpora pri predkladaní žiadostí o projekty a pri vykonávaní a riadení vybraných projektov.	Nie		V súčasnosti sa využívajú viaceré možnosti podpory a informovanosti príslušných záujmových skupín a prijímateľov. Pri predkladaní projektov ide najmä o informačné semináre k výzvam a často kladené otázky (FAQ) prostredníctvom ktorých RO a SORO odpovedajú všetkým účastníkom. V procese implementácie sú podporovaní zo strany projektových manažérov RO a SORO. V programovom období 2014 - 2020 sa vytvára priestor pre nové možnosti pomoci a podpory príslušným zainteresovaným stranám pri príprave, vykonávaní a riadení projektov.
9.2. Zavedený je	Integrácia marginalizovan	Čiastočne	1. Zavedený je národný strategický politický rámec	Áno	http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMater	Vláda SR schválila uznesením č. 1 z 11. januára 2012 Stratégiu Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 (ďalej

<p>národný strategický politický rámec integrácie Rómov.</p>	<p>ých rómskych komunit</p> <p>Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit</p>		<p>integrácie Rómov, ktorý:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stanovuje dosiahnuteľné národné ciele pre integráciu Rómov na premostenie medzery existujúcej vo vzťahu k ostatnému obyvateľstvu. Tieto ciele by mali riešiť štyri ciele Únie týkajúce sa integrácie Rómov, ktoré zahŕňajú prístup ku vzdelaniu, zamestnaniu, zdravotnej starostlivosti a bývaniu. 		<p>ial=20646</p> <p>http://www.minv.sk/?romske-komunity-uvod</p>	<p>len "Stratégia")</p> <p>http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=20646</p> <p>Stratégia a Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 – 2015 sú zverejnené na http://www.minv.sk/?romske-komunity-uvod</p>
			<p>2. Zavedený je národný strategický politický rámec integrácie Rómov, ktorý:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v príslušných prípadoch identifikuje znevýhodnené mikroregióny alebo segregované štvrte, kde žijú najodkázanejšie komunity, s použitím už dostupných sociálno-ekonomických a územných ukazovateľov (t. j. veľmi nízka úroveň vzdelanosti, dlhodobá nezamestnanosť atď.). 	<p>Áno</p>	<p>http://www.minv.sk/?atlas_2013</p>	<p>S cieľom získať dostupné informácie a spracovať komplexnú databázu údajov pre efektívnu realizáciu politik smerujúcich k zlepšeniu postavenia Rómov na Slovensku bol vytvorený Atlas rómskych komunit 2004. Zohľadňujúc rastúcu požiadavku disponovať detailnými aktuálnymi dátami o rómskych komunitách, United Nations Development Programme (ďalej len "UNDP") v spolupráci s Úradom splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity (ďalej len „úrad“) a Združením miest a obcí (ďalej len ZMOS) vypracoval v roku 2013 nové vydanie Atlasu rómskych komunit 2013. http://www.minv.sk/?atlas_2013</p>
			<p>3. Zavedený je národný strategický politický rámec integrácie Rómov, ktorý:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zahŕňa výkonné metódy sledovania na posúdenie vplyvu opatrení na integráciu Rómov a mechanizmy preskúmania na prispôbovanie stratégie. 	<p>Nie</p>	<p>http://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/dokumenty/StrategiaSR_integraciaRomov.pdf</p> <p>http://www.minv.sk/?zoznam-schvalenych-ziadosti-o-dotaci-na-zaklade-na-zaklade-vyzvy-c-i-usvrk-2013</p>	<p>V Stratégii boli v každej prioritnej oblasti zadefinované konkrétne merateľné ukazovatele a to tak, aby objektívne odrzkadľovali sledované ciele, zároveň v kapitole F.2, str. 65 „Indikátory a postupy monitorovania a evaluácie“ boli zadefinované postupy monitorovania a evaluácie.</p> <p>http://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/dokumenty/StrategiaSR_integraciaRomov.pdf</p> <p>V rámci interných kapacít úradu bol vytvorený návrh štandardizovanej podoby monitorovacích a hodnotiacich správ, ktorý bol konzultovaný so zástupcami mimovládnych organizácií a UNDP, ktorý majú skúsenosti v oblasti analytických činností, monitorovania a evaluácie. Výstupom bolo zadefinovanie schémy monitorovania členenej do troch základných línií: a) Technicko-administratívna línia, b) Kvalitatívna línia, c) Línia externého monitorovania - zverejnené výsledkov výberového konania na externé hodnotenie a monitoring Stratégie</p> <p>http://www.minv.sk/?zoznam-schvalenych-ziadosti-o-dotaci-na-zaklade-na-zaklade-vyzvy-c-i-usvrk-2013</p> <p>V aktuálnom návrhu PO 5 OP IZ sa uvádza : Komplexný zber dát o MRK počas programového obdobia 2014-2020 prostredníctvom širokoškálových kvantitatívnych výskumov (napr. Atlas, výberové zisťovania v marginalizovaných rómskych domácnostiach, atď.) ako aj kvalitatívnych zisťovaní a pilotných výskumných projektov bude zabezpečený formou 7- ročného národného projektu.</p>

					Súčasťou zámeru bude analýza dát a vyhodnocovanie, ktoré umožní vyhodnotiť efektivnosť jednotlivých nástrojov politik a ich dopad na MRK.
		4. Zavedený je národný strategický politický rámec integrácie Rómov, ktorý: - je navrhnutá, vykonáva sa a monitoruje v úzkej spolupráci a neustálom dialógu s rómskou občianskou spoločnosťou, regionálnymi a miestnymi orgánmi verejnej správy.	Áno	http://www.minv.sk/?programove_obdobie_2014-2020 ; http://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/dokumenty/StrategiaSR_integraciaRomov.pdf http://www.minv.sk/?programove_obdobie_2014-2020 http://www.romainstitute.sk/index.php?ID=255 http://www.minv.sk/?zoznam-schvalenych-ziadosti-o-dotaciu-na-zaklade-na-zaklade-vyzvy-c-i-usvrk-2013	<p>Stratégia bola koncipovaná na participatívnej viacsektorálnej úrovni. Proces tvorby prebiehal vo forme konzultácií s predstaviteľmi príslušných ministerstiev, štátnej správy, samosprávy, rómskych i nerómskych mimovládnych organizácií, akademickými autoritami na regionálnej a národnej úrovni. Zodpovednosť a vykonávanie aktivít v rámci jednotlivých oblastí bližšie popisuje Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 – 2015 a implementačný rámec, ktorý vymedzuje úlohu a postavenie ďalších kľúčových partnerov, t.j. samospráv a mimovládnych organizácií pri realizácii Stratégie. http://www.minv.sk/?programove_obdobie_2014-2020;</p> <p>http://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/dokumenty/StrategiaSR_integraciaRomov.pdf - Str. 53, kap. E.1.3 Mimovládne organizácie, Str. 67</p> <p>Zoznam prizvaných predstaviteľov štátnej správy, samosprávy a mimovládneho sektora ku konzultácii pri príprave programového obdobia 2014 – 2020; http://www.minv.sk/?programove_obdobie_2014-2020 - Podporné platformy ÚSVRK, kde sú uvedené organizácie zapojené do pracovných skupín zameraných na prípravu programových dokumentov, implementácie a monitorovania fondov EÚ pre inklúziu Rómov.</p> <p>Do monitorovania a hodnotenia Stratégie sú zapojené aj rómske organizácie. http://www.romainstitute.sk/index.php?ID=255 Monitoring realizuje národná koalícia mimovládnych organizácií, ktoré koordinuje Rómsky inštitút.</p> <p>Spoločnosť pre dobre spravovanú spoločnosť SGI realizuje externé hodnotenie a monitoring Stratégie http://www.minv.sk/?zoznam-schvalenych-ziadosti-o-dotaciu-na-zaklade-na-zaklade-vyzvy-c-i-usvrk-2013</p>
		5. Na žiadosť a podľa potreby sa príslušným zainteresovaným stranám poskytne podpora pri predkladaní žiadostí o projekty a pri vykonávaní a riadení vybraných projektov.	Nie	http://www.minv.sk/?kontakty_rk http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-154435?prefixFile=m http://www.minv.sk/?hodnotenie_MRK http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/roma2013/agenda_en.cfm http://www.minv.sk/?podporne_plat	<p>Úrad má v rámci organizačnej štruktúry vytvorené administratívne kapacity, vrátane regionálnych kancelárií, ktoré sa viažu na programové obdobia 2007 – 2013. http://www.minv.sk/?kontakty_rk</p> <p>Vláda SR schválila uznesením č. 200 z 24. apríla 2013 materiál „Návrh optimalizácie a stabilizácie administratívnych kapacít odboru koordinácie horizontálnej priority Marginalizované rómske komunity“, v ktorom je poukázané na potrebu zabezpečiť primerané administratívne kapacity pre nové programové obdobia 2014 – 2020. http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-154435?prefixFile=m</p> <p>Návrh administratívne kapacity úradu pre 2014 - 2020 je riešený aj v „Ad hoc hodnotení HP MRK v roku 2011“ a Strategickom</p>

					formy	externom hodnotení HP MRK k 31. 12. 2011“, http://www.minv.sk/?hodnotenie_MRK . Závery pracovnej skupiny Posilnenie spolupráce a administratívnych kapacít v programovom období 2014 - 2020 na HLE dňa 22.-23.06.2013 sú zverejnené na http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/roma2013/agenda_en.cfm . Výsledky zasadnutia pracovnej skupiny pre EAK k téme kvalitatívne nastavenie podpory zainteresovaným stranám sú zverejnené na http://www.minv.sk/?podporne_platfomy . Cieľom úradu je kontinuálne nadviazať na skúsenosti zo súčasného programového obdobia v poskytovaní pomoci a posilniť ju v prospech zainteresovaných strán. Medzi navrhované aktivity na úrovni OP IZ patrí program asistencie pre obce s prítomnosťou MRK zameraný na zvýšenie absorpcie ŠF a možnosť využitia globálnych grantov.
9.3. Zdravie: existencia národného alebo regionálneho strategického politického rámca pre zdravie v medziach článku 168 ZFEÚ, ktorý zabezpečí ekonomickú udržateľnosť.	Sociálna inklúzia Sociálna inklúzia investície	Áno	Zavedený je národný alebo regionálny strategický politický rámec pre zdravie, ktorý zahŕňa: - koordinované opatrenia na zlepšenie prístupu k zdravotným službám. Zavedený je národný alebo regionálny strategický politický rámec pre zdravie, ktorý zahŕňa: - opatrenia na podporu efektívnosti sektora zdravotníctva prostredníctvom zavádzania modelov poskytovania služieb a infraštruktúry.	Áno	http://www.health.gov.sk/?strategia-v-zdravotnictve <i>Návrh „Strategického rámca starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030“</i> identifikuje hlavné oblasti zdravotníctva, ktoré budú prioritami Slovenského zdravotníctva do roku 2030. Dokument obsahuje samostatnú kapitolu, ktorá uvádza základné priority a opatrenia SR, ktoré reflektujú potrebu zlepšenia prístupu ku kvalitným zdravotným službám a zvýšenie efektivity slovenského zdravotníctva. Kľúčovými prioritnými oblasťami sú: <ul style="list-style-type: none"> • podpora integrovanej ambulantnej zdravotnej starostlivosti • inovatívna modernizácia ústavnej zdravotnej starostlivosti • zlepšenie intervencií v oblasti verejného zdravia Opatrenia (čiastkové stratégie/nástroje zmeny) na zlepšenie prístupu k zdravotným službám sú najmä: integrácia ambulantnej zdravotnej starostlivosti (s dôrazom na	Jednotlivé komponenty dokumentu "Strategický rámec pre zdravotníctvo v rokoch 2013 - 2030" boli sfinalizované a návrh dokumentu bol v apríli 2013 predložený na vnútrorezortné pripomienkové konanie na ministerstve zdravotníctva SR. Dňa 13.5.2013 bol návrh dokumentu schválený gremiálnou poradou ministerky zdravotníctva SR. Následne bol návrh dňa 23.5.2013 prerokovaný s partnermi v rámci nadrezortnej pracovnej skupiny na zabezpečenie plnenie EAK v gescii MZ SR. Dňa 18.6.2013 bol návrh „Strategického rámca v zdravotníctve pre roky 2013 – 2030, verzia 1“ predložený na pripomienkovanie a zaujatie stanoviska relevantným zástupcom odbornej verejnosti. Dňa 19.7.2013 sa uskutočnilo neformálne stretnutie zástupcov MZ SR a EK k investíciám v zdravotníctve v programovom období 2014 – 2020. V nadväznosti na vznesené pripomienky EK zodpovední pracovníci aktualizovali návrh dokumentu a pripravili ho na opätovné schválenie do GP ministerky zdravotníctva. Dňa 9.9.2013 bol dokument schválený gremiálnou poradou ministerky zdravotníctva. V októbri 2013 bol materiál predložený na medzirezortné pripomienkové konanie. 4. zasadnutie nadrezortnej pracovnej skupiny na zabezpečenie plnenia EAK v gescii MZ SR sa uskutočnilo dňa 11.11.2013. Materiál bol schválený vládou SR dňa 18.12.2013. Následne bol dňa 20.12.2013 predložený na posúdenie EK.

				<p>primámu starostlivosť), eHealth, rezidentské programy, tvorba a inovácia klinických a preventívnych postupov, program na podporu zdravotného stavu MRK (program zdravotných asistentov), programy v oblasti nemedicínskej prevencie.</p> <p>Opatrenia na podporu efektívnosti/účinnosti sektoru zdravotníctva prostredníctvom zavádzania modelov poskytovania služieb a infraštruktúry sú najmä: nová infraštruktúra centier integrovanej zdravotnej starostlivosti, nová infraštruktúra nemocníc, DGR, eHealth, kontrolné mechanizmy v manažmente univerzitných a fakultných nemocníc.</p> <p>K jednotlivým prioritným oblastiam zdravotníctva boli identifikované kľúčové indikátory a boli stanovené cieľové hodnoty, ktoré prostredníctvom implementácie špecificky zameraných stratégií/nástrojov zmien plánuje SR dosiahnuť v časovom horizonte do roku 2030.</p> <p>Súčasne bol identifikovaný prínos všetkých stratégií / nástrojov zmien k zlepšeniu dostupnosti, kvality a efektívnosti zdravotnej starostlivosti.</p>	
			<p>Zavedený je národný alebo regionálny strategický politický rámec pre zdravie, ktorý zahŕňa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - systém monitorovania a kontroly. 	<p>Áno</p> <p>http://www.health.gov.sk/?strategia-v-zdravotnictve</p> <p>Dokument v samostatnej časti popisuje mechanizmus monitorovacieho a kontrolného systému plnenia jednotlivých stratégií.</p> <p>Monitorovací a kontrolný systém bude realizovaný na dvoch úrovniach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. úroveň – MZ SR prostredníctvom podrobného „Akčného plánu pre 	

					<p>prípravu čiasťkových stratégií/nástrojov zmien“⁶, ktorého plnenie bude následne v stanovených termínoch kontrolované.</p> <p>2. úroveň - MZ SR zriadi monitorovaciu komisiu, ktorá bude zložená zo zástupcov relevantných partnerov. Komisia bude v pravidelných intervaloch monitorovať pokrok v strategickom rámci, navrhovať jeho prípadné doplnenia a dohliadať na plnenia jednotlivých čiasťkových stratégií/ nástrojov zmien.</p> <p>MZ SR v spolupráci s partnermi bude vypracovávať v ročných intervaloch správy o dosahovanom pokroku na úrovni strategického rámca najmä formou aktualizácie dosiahnutých hodnôt ukazovateľov a formou informácie o stave plnenia stratégií/nástrojov na uskutočnenie zmien.</p>	
			Členský štát alebo región prijal rámec orientačne opisujúci dostupné rozpočtové prostriedky a nákladovo efektívnu koncentráciu prostriedkov na prioritné potreby pre zdravotnú starostlivosť.	Áno	<p>http://www.health.gov.sk/?strategia-v-zdravotnictve</p> <p>Samostatná kapitola dokumentu popisuje možné zdroje financovania pre dosahovanie stanovených cieľov (zdroje štátneho rozpočtu, verejného zdravotného poistenia, PPP, komunitárneho programu pre oblasť zdravia a zdroje štruktúrálnej fondov). Popis zdrojov financovania bude obsahovať aj indikatívne alokácie finančných zdrojov a identifikáciu opatrení (čiasťkových kategórií/nástrojov zmeny), ktoré budú financované z uvedených zdrojov. Detailný rozpočet bude súčasťou každej čiasťkovej stratégie/nástroja zmeny.</p>	
10.1 Predčasné ukončovanie	Vzdelávanie	Čiasťočne	1. Zavedený je systém na zhromažďovanie a analýzu údajov a informácií o	Čiasťočne		Rezortný informačný systém (RIS) vytvorí systém monitoringu, na základe ktorého bude možné vykonať analýzy a zacieliť podporné opatrenia na zníženie predčasného ukončenia školskej dochádzky

školskej dochádzky: existencia strategického politického rámca na zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky v medziach článku 165 ZFEÚ.			predčasným ukončovaním školskej dochádzky na príslušných úrovniach, ktorý poskytuje dostatok dôkazov, na základe ktorých sa dajú stanoviť ciele politiky, a sleduje vývoj.			na úrovni národnej, regionálnej a lokálnej. Predpoklad plného prechodu systému RIS do prevádzky je v závere prvého kvartálu roku 2014.
			2. Zavedený je strategický politický rámec týkajúci sa predčasného ukončovania školskej dochádzky, ktorý: - je založený na dôkazoch.	Áno	http://www.minedu.sk/zakon-o-odbornom-vzdelavani-a-priprave/ http://www.ksuza.sk/doc/metodika/bozp/20012012.pdf http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=19992 http://www.npmrk2.sk/ (stránka NP)	<ul style="list-style-type: none"> - Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015 - Stratégia SR pre integráciu Rómov do roku 2020 - zákon č. 324/2012, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave - národný projekt MPC „Inkluzívny model vzdelávania na predprimárnom stupni školskej sústavy“
			3. Zavedený je strategický politický rámec týkajúci sa predčasného ukončovania školskej dochádzky, ktorý : - sa vzťahuje na príslušné oblasti vzdelávania vrátane predškolského vzdelávania, zameriava sa najmä na zraniteľné skupiny, ktoré najviac ohrozuje predčasné ukončovanie školskej dochádzky, vrátane marginalizovaných komunit a zaoberá sa preventívnymi, intervenčnými a kompenzačnými opatreniami.	Áno		
			4. Zavedený je strategický politický rámec týkajúci sa predčasného ukončovania školskej dochádzky, ktorý: - zahŕňa všetky oblasti politik a zainteresované strany, ktorých sa dotýka riešenie predčasného ukončovania školskej dochádzky.	Áno		
10.2 Vyššie vzdelávanie: existencia národného alebo regionálneho	Vzdelávanie	Čiastočne	1. Je zavedený národný alebo regionálny strategický politický rámec pre terciárne vzdelávanie, ktorý obsahuje tieto prvky: - v prípade potreby opatrenia na zvýšenie účasti a výsledkov,	Čiastočne		MŠVVaŠ SR pripravuje Národný strategický politický rámec pre oblasť vysokého školstva na roky 2014 - 2020. Súčasťou Rámca bude riešenie otázky zvyšovania účasti na vysokoškolskom vzdelávaní u skupín s nižším príjmom a u ostatných nízko zastúpených skupín. Súčasťou koncepcie bude riešenie otázky dostupnosti vysokoškolského vzdelávania, napr. študentov so špecifickými potrebami (najmä telesné postihnutie).

strategického politického rámca na zvýšenie dosahovania terciárneho vzdelávania a zvýšenie jeho kvality a účinnosti v medziach článku 165 ZFEÚ.			ktoré zvyšujú účasť na vysokoškolskom vzdelávaní u skupín s nižším príjmom a u ostatných nízko zastúpených skupín, s osobitným zreteľom na znevýhodnené skupiny vrátane marginalizovaných komunít.			
			2. Je zavedený národný alebo regionálny strategický politický rámec pre terciárne vzdelávanie, ktorý obsahuje tieto prvky: - v prípade potreby opatrenia na zvýšenie účasti a výsledkov, ktoré znižujú mieru neukončenia štúdia/zvyšujú mieru ukončenia štúdia.	Áno	- novela zákona o vysokých školách http://www.zbierka.sk/sk/vyhľadavanie?filter_sent=1&filter_predpis_a_spi_id=455%2F2012&q=	
			3. Je zavedený národný alebo regionálny strategický politický rámec pre terciárne vzdelávanie, ktorý obsahuje tieto prvky: - v prípade potreby opatrenia na zvýšenie účasti a výsledkov, ktoré podporia inovatívny obsah a tvorbu učebných osnov.	Čiastočne		MŠVVaŠ SR pripravuje Národný strategický politický rámec pre oblasť vysokého školstva na roky 2014 - 2020. Ústav informácií a prognóz školstva implementuje národný projekt „Vysoké školy ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti“. Cieľom národného projektu je prispôsobiť vysokoškolské vzdelávanie potrebám vedomostnej spoločnosti prostredníctvom rozvoja inovatívnych foriem vzdelávania, rozvoja aktívnej spolupráce vysokých škôl so súkromným sektorom pri tvorbe nových študijných odborov a programov, pri racionalizácii a skvalitnení existujúcich študijných odborov a programov vysokých škôl a pri procese výučby a zvýšením zapájania vysokých škôl do medzinárodnej spolupráce.
			4. Je zavedený národný alebo regionálny strategický politický rámec pre terciárne vzdelávanie, ktorý obsahuje tieto prvky: - opatrenia na zvýšenie zamestnateľnosti a podnikania, ktoré podporujú rozvoj tzv. prierezových zručností vrátane podnikania v príslušných programoch vysokoškolského vzdelávania.	Áno		
			5. Je zavedený národný alebo regionálny strategický politický rámec pre terciárne vzdelávanie, ktorý obsahuje tieto prvky: - opatrenia na zvýšenie zamestnateľnosti a podnikania, ktoré znižujú rodové rozdiely, pokiaľ ide o voľbu	Áno		

			všeobecného alebo odborného vzdelávania.			
10.3 Celoživotné vzdelávanie: existencia národného a/alebo regionálneho strategického politického rámca pre celoživotné vzdelávanie v medziach článku 165 ZFEÚ.	Vzdelávanie	Čiastočne	1. Je zavedený národný alebo regionálny strategický politický rámec pre celoživotné vzdelávanie, ktorý zahŕňa opatrenia: - na podporu rozvoja a prepájania služieb celoživotného vzdelávania vrátane ich vykonávania, rozširovania zručností (t. j. validácia, poradenstvo, vzdelávanie a odborná príprava) a zabezpečenia účasti a partnerstva s príslušnými zainteresovanými stranami.	Áno	http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=11421 http://www.minedu.sk/9772-sk/dokumenty-a-predpisy/ http://old.minedu.sk/data/USERDATA/DalsieVzdel/VDOC/Akcnny%20plan%20Strategie%20CZV%202011_final.pdf	- Stratégia celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva - Stratégia celoživotného vzdelávania 2011 - Akčný plán plnenia Stratégie celoživotného vzdelávania 2012 - Celoživotné vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov (ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov) je riadené a regulované zákonom č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Kritériá EAK sú v podmienkach ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov splnené.
			2. Je zavedený národný alebo regionálny strategický politický rámec pre celoživotné vzdelávanie, ktorý zahŕňa opatrenia: - na zabezpečovanie rozvoja zručností rôznych cieľových skupín, keď sú tieto skupiny určené ako priority v národnom alebo regionálnom strategickom politickom rámci (napríklad mladí ľudia zapojení do odbornej prípravy, dospelí, rodičia vracajúci sa na trh práce, nízkokvalifikovaní a starší pracovníci, migranti a ostatné znevýhodnené skupiny, najmä ľudia so zdravotným postihnutím).	Čiastočne		Je plánované prijatie zákona o uznávaní výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa (do parlamentu by mal byť predložený v druhom polroku 2015). Prostredníctvom tohto zákona by mali absolventi zo školského systému vzdelávania, ako aj neformálneho systému vzdelávania získať rovnakú pozíciu na trhu práce.
			3. Je zavedený národný alebo regionálny strategický politický rámec pre celoživotné vzdelávanie, ktorý zahŕňa opatrenia: - na rozšírenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, a to aj prostredníctvom úsilia o účinné zavádzanie transparentných nástrojov (napríklad Európskeho kvalifikačného rámca, Národného kvalifikačného rámca, Európskeho systému	Čiastočne		Od roku 2013 do 2015 prebieha implementácia 2 kľúčových národných projektov venovaných oblasti rozvoja vzdelávania dospelých v SR: - Tvorba Národnej sústavy kvalifikácií (projekt má prispieť k zvýšeniu účasti dospelých na ďalšom vzdelávaní rozvojom systému ďalšieho vzdelávania a poradenstva pre dospelých); - Ďalšie vzdelávanie a poradenstvo pre dospelých ako nástroj lepšej uplatniteľnosti na trhu práce (Cieľom projektu je vytvorenie a rozvíjanie efektívneho systému celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva zameraného na rozvíjanie kľúčových kompetencií, prehľbovanie a zvyšovanie kvalifikácií v súlade s aktuálnymi a perspektívnymi potrebami vedomostnej spoločnosti

			kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu, Európskeho referenčného rámca zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy).			dostupnými počas celého života pre všetkých občanov v SR.)
			4. Je zavedený národný alebo regionálny strategický politický rámec pre celoživotné vzdelávanie, ktorý zahŕňa opatrenia: - na zlepšenie relevantnosti vzdelania a odbornej prípravy z hľadiska pracovného trhu a ich prispôsobenie potrebám identifikovaných cieľových skupín (napríklad mladí ľudia zapojení do odborného vzdelávania, dospelí, rodičia vracajúci sa na trh práce, nízkokvalifikovaní a starší pracovníci, migranti a ostatné znevýhodnené skupiny, najmä ľudia so zdravotným postihnutím).	Áno	http://www.minedu.sk/9772-sk/dokumenty-a-predpisy/	- Stratégia celoživotného vzdelávania 2011 - Akčný plán plnenia Stratégie celoživotného vzdelávania 2011
10.4 Existencia národného alebo regionálneho strategického politického rámca na zvýšenie kvality a účinnosti odborného vzdelávania a prípravy v medziach článku 165 ZFEÚ.	Vzdelávanie	Áno	1. Zavedený je národný alebo regionálny strategický politický rámec na zvýšenie kvality a účinnosti odborného vzdelávania a prípravy v medziach článku 165 ZFEÚ, ktorý obsahuje opatrenia: - na zvýšenie významu systémov odborného vzdelávania a prípravy z hľadiska pracovného trhu v úzkej spolupráci s príslušnými zainteresovanými stranami, a to aj prostredníctvom mechanizmov na predvídanie zručností, úpravu učebných plánov a posilňovanie vzdelávania na pracovisku v rozličných formách.	Áno	http://www.minedu.sk/zakon-o-odbornom-vzdelavani-a-priprave/ http://www.radavladyvop.sk/	Zákon č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý rieši postavenie a úlohy subjektov štvorstrannej spolupráce v oblasti odborného vzdelávania a prípravy, ktorými sú štátna správa, samospráva, zamestnávateľa a zamestnanci. Takisto vytvára podmienky motivujúce zamestnávateľov k podpore odborného školstva. Cieľom zákona je vytvoriť účinné nástroje pre prispôbovania sa odborného vzdelávania a prípravy meniacim sa požiadavkám trhu práce, zvýšiť záujem žiakov základných škôl o štúdium na stredných odborných školách, podporiť štúdium v odboroch vzdelávania, ktoré sú požadované zamestnávateľmi a vytvoriť mechanizmus na zníženie počtu absolventov odborov vzdelávania o ktorých zamestnávateľa nemajú záujem. Rada vlády SR pre odborné vzdelávanie a prípravu, krajské a sektorové rady pre odborné vzdelávanie a prípravu - ich cieľom je umožniť každému zamestnávateľovi zúčastniť sa priamo alebo svojimi pripomienkami na inovácii existujúceho obsahu vzdelávania a prípravy, na realizácii odborného vzdelávania a prípravy a na hodnotení kvality v rámci ukončovania štúdiá.
			2. Zavedený je národný alebo regionálny strategický politický rámec na zvýšenie kvality a účinnosti odborného vzdelávania a prípravy v	Áno	http://www.siov.sk/rozvoj-stredneho-odborneho-vzdelavania-rsov/24505s http://www.siov.sk/narodny-	Zvyšovanie atraktívnosti a kvality odborného vzdelávania a prípravy je zabezpečené nasledovne: - zavádzanie prvkov duálneho systému vzdelávania do systému OVP (t.j. učebná zmluva medzi žiakom a zamestnávateľom, u

			<p>mediach článku 165 ZFEÚ, ktorý obsahuje opatrenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na zvýšenie kvality a atraktívnosti odborného vzdelávania a prípravy, a to aj vytvorením národného prístupu zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy (napríklad v súlade s Európskym referenčným rámcom zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy) a zavedením nástrojov transparentnosti a uznávania, napríklad Európskeho systému kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu. 		<p>projekt-/24512s</p>	<p>ktorého sa žiak pripravuje na povolanie, finančné motivačné stimuly pre zamestnávateľov, ktorí majú záujem vstúpiť do OVP, výkon praktickej prípravy žiaka na pracovisku zamestnávateľa, finančné náklady na praktickú prípravu hradí zamestnávateľ);</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvyšovanie atraktivity OVP prostredníctvom kariéneho poradenstva prostredníctvom aktivity č. 3 Národného projektu Rozvoj stredného odborného vzdelávania; - zvyšovanie atraktivity OVP prostredníctvom zavádzania polytechnickej výchovy na druhom stupni základných škôl v rámci Národného projektu Podpora technickej výchovy na základných školách.
<p>Nediskriminácia</p> <p>Existencia administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie práva Únie v oblasti nediskriminácie a politiky v oblasti EŠIF.</p>		<p>Čiastočne</p>	<p>Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na zapojenie orgánov zodpovedných za podporu rovnakého zaobchádzania so všetkými osobami počas prípravy a vykonávania programov, a to vrátane poskytovania poradenstva o rovnosti v rámci činnosti spojených s EŠIF.</p>	<p>Nie</p>	<p>Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov</p> <p>Antidiskriminačný zákon (Zákona 365/2004 Z. z. Zákon o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov) úplne znenie na: http://www.gender.gov.sk/?page_id=72</p>	<p>K plneniu jednotlivých kritérií:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orgán zodpovedný za nediskrimináciu v zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov je za koordináciu štátnej politiky v oblasti rovnosti príležitostí zodpovedné MPSVR SR. Preto v zmysle návrhu Partnerskej dohody má byť aj za koordináciu horizontálneho princípu rovnosti príležitostí resp. nediskriminácia zodpovedné MPSVR SR. Odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí, ďalej len „ORRRP“ je výkonným orgánom pre implementáciu programov a za poskytovanie poradenstva je zodpovedné Slovenské národné stredisko pre ľudské práva (SNSLP). V zmysle Zákona 365/2004 Z. z. Zákon o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) plní túto funkciu SNS LP. Úlohou Strediska je komplexné pôsobenie v oblasti ľudských práv a základných slobôd. Svoju činnosť SNSLP zameriava na oblasti: monitorovania a hodnotia dodržiavania ľudských práv a dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona, uskutočňovanie výskumov a prieskumov na poskytovanie údajov oblasti ľudských práv a základných slobôd, vrátane práv dieťaťa, zabezpečenia právnej pomoci obetiam diskriminácie a prejavov intolerancie. V súčasnosti sa pripravujú opatrenia na zvýšenie efektivity spomínaného strediska. - Existencia plánu konzultovania a zapojenia orgánov zodpovedných za boj proti diskriminácii a konkrétne kroky na uľahčenie aktívneho zapojenia národného orgánu pre rovnosť. <p>Usmernenie CKO na prípravu operačných programov/programov SR na programové obdobie 2014 - 2020 v časti 2.1 <i>Zriadenie pracovnej skupiny na prípravu OP a princíp partnerstva</i> hovorí o povinnej účasti zástupcov MPSVR SR ako koordinátorov horizontálnych</p>

					<p>princípov rovnosť príležitostí a rodová rovnosť v pracovnej skupine každého operačného programu, avšak zo strany OP nebola táto povinnosť dodržaná. Súčasný koordinátor HP RP, ako orgán zodpovedný za prípravu a implementáciu horizontálnych princípov rodová rovnosť a nediskriminácia, nie je riadnym členom a zástupcom rezortu vo všetkých menovaných pracovných skupinách, čo obmedzuje prístup k informáciám.</p> <p>Občianske spoločnosti budú zastupovať rodovú rovnosť, nediskrimináciu a osoby so zdravotným postihnutím prostredníctvom svojich reprezentatívnych organizácií ako napr. Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR, Občianske združenie Myslíť-centrum kultúry Nepočujúcich, o. z., Občianske združenie Otvorme dvere, otvorme srdcia, Občianske združenie Život s autizmom-LTK, Organizácia muskulárnych dystrofikov v SR, Slovenský Červený kríž, Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR.</p> <p>Výbor pre rodovú rovnosť je stálym odborným orgánom Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej len „rada“) pre otázky týkajúce sa rodovej rovnosti a pre oblasť implementácie Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, ďalších medzinárodných dohovorov ukladajúcich povinnosť eliminovať diskrimináciu z dôvodu pohlavia a rodu a legislatívy Európskej únie v tejto oblasti. Výbor plní funkciu konzultatívneho orgánu vo veciach rodovej rovnosti v zmysle Ústavy Slovenskej republiky, kde členovia sú zástupcovia štátnej správy, odborných inštitúcií a tretieho sektora.</p> <p>Ďalší zoznam a adresár spolupracujúcich mimovládnych organizácií v SR venujúcich sa právam žien a rodovej rovnosti je dostupný na webovom sídle odboru: http://www.gender.gov.sk/?page_id=347</p>
			<p>Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy pre zamestnancov orgánov zapojených do riadenia a kontroly EŠIF v oblasti práva a politiky Únie v oblasti nediskriminácie.</p>	Nie	<p>K plneniu jednotlivých kritérií:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Existencia plánu školení zameraného najmä na európske antidiskriminačné právo a politiku - Plán sa vzťahuje na všetkých zamestnancov zapojených do využívania fondov ESI (riadiace orgány, sprostredkovateľské orgány, certifikačné orgány a kontrolné orgány) na všetkých relevantných úrovniach. <p>Vypracovanie stratégie školenia a informovania zamestnancov/kyň zapojených do využívania fondov (vrátane hodnotiteľov) a následné podanie projektu z OPTP na finančné zabezpečenie školení; V súčasnosti Koordinátor disponuje s minimálnymi finančnými prostriedkami z OP TP na štartovacie aktivity pre začiatkové obdobie PO 2014 - 2020. Predpokladaný termín podania projektu do 15. februára 2014. V PO 2014 – 2020 sa ráta s financovaním týchto aktivít prostredníctvom OP TP.</p> <p>Školiace a vzdelávacie aktivity (školenia, semináre, tréningy a informovania zamestnancov/kyň zapojených do využívania fondov; konferencie, publikácie a propagačné tlačoviny/materiál,</p>

					<p>zverejňovanie správ v národných a regionálnych/lokálnych masmédiách a iné bude vykonávať garant za HP pre nasledovné cieľové skupiny:</p> <p>Osoby na RO zodpovedné za prípravu nového PO, kontaktné osoby pre HP RP zodpovedné za koordináciu HP RP na úrovni jednotlivých OP, členovia pracovnej skupiny HP RP, manažéri monitorovania a hodnotenia, vyšší riadiaci pracovníci, hodnotitelia projektov a taktiež personál orgánov zahnutých v manažmente a kontrole EŠI fondov v oblastiach zákonov a politiky EÚ o nediskriminácii, o rodovej rovnosti rovnako ako aj o gender mainstreaming a o zdravotnom postihnutí.</p> <p>Školenia sa budú týkať spôsobu hodnotenia, procesu implementácie, monitorovania, kontroly,</p>	
<p>Rodové otázky</p> <p>Existencia administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie práva a politiky Únie týkajúcej sa rodovej rovnosti v oblasti EŠIF.</p>		<p>Čiastočne</p>	<p>Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na zapojenie orgánov zodpovedných za podporu rodovej rovnosti počas prípravy a vykonávania programov, a to vrátane poskytovania poradenstva o rodovej rovnosti v rámci činností spojených s EŠIF.</p>	<p>Nie</p>	<p>Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov</p> <p>Antidiskriminačný zákon (Zákona 365/2004 Z. z. Zákon o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov)</p> <p>Národná stratégia rodovej rovnosti na roky 2009 – 2013: http://www.gender.gov.sk/?page_id=294</p>	<p>K plneniu jednotlivých kritérií:</p> <p>Orgán zodpovedný za podporu nediskriminácie je v zmysle zákona Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov je za koordináciu štátnej politiky v oblasti rodovej rovnosti zodpovedné MPSVR SR. Preto v zmysle návrhu Partnerskej dohody má byť aj za koordináciu horizontálneho princípu rodová rovnosť zodpovedné MPSVR SR, ktoré zabezpečuje tvorbu a realizáciu štátnej politiky rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí a koordináciu celoštátneho systému rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí; pri tejto činnosti vychádza z medzinárodných dokumentov, ktorými je Slovenská republika viazaná a spolupracuje s Výborom pre rodovú rovnosť Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť SR</p> <p>- Usmernenie CKO na prípravu operačných programov/programov SR na programové obdobie 2014 - 2020 v časti 2.1 <i>Zriadenie pracovnej skupiny na prípravu OP a princíp partnerstva</i> hovorí o povinnej účasti zástupcov MPSVR SR ako koordinátorov horizontálnych princípov rovnosť príležitostí a rodová rovnosť v pracovnej skupine každého operačného programu, avšak zo strany OP nebola táto povinnosť dodržaná. Súčasný koordinátor HP RP, ako orgán zodpovedný za prípravu a implementáciu horizontálnych princípov rodová rovnosť a nediskriminácia, nie je riadnym členom a zástupcom rezortu vo všetkých menovaných pracovných skupinách, čo obmedzuje prístup k informáciám.</p> <p>Občianske spoločnosti budú zastupovať rodovú rovnosť, nediskrimináciu a osoby so zdravotným postihnutím prostredníctvom svojich reprezentatívnych organizácií ako napr. Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR, Občianske združenie Myslím – centrum kultúry Nepočujúcich, o. z., Občianske združenie Otvorme dvere, otvorme srdcia, Občianske združenie Život s autizmom-LTK, Organizácia muskulárnych dystrofikov v SR, Slovenský Červený kríž, Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR.</p>

					<p>- Zriadenie národného orgánu pre rodovú rovnosť v zmysle čl. 20 Smernice 2006/54/EC Existencia plánu konzultovania a zapojenia orgánov zodpovedných za rodovú rovnosť a konkrétne kroky na uľahčenie aktívneho zapojenia národného orgánu pre rovnosť</p> <p>Usmernenie CKO na prípravu operačných programov/programov SR na programové obdobie 2014 - 2020 v časti 2.1 Zriadenie pracovnej skupiny na prípravu OP a princíp partnerstva hovorí o povinnej účasti zástupcov MPSVR SR ako koordinátorov horizontálnych princípov rovnosť príležitostí a rodová rovnosť v pracovnej skupine každého operačného programu, avšak zo strany OP nebola táto povinnosť dodržaná. Súčasný koordinátor HP RP, ako orgán zodpovedný za prípravu a implementáciu horizontálnych princípov rodová rovnosť a nediskriminácia, nie je riadnym členom a zástupcom rezortu vo všetkých menovaných pracovných skupinách, čo obmedzuje prístup k informáciám.</p> <p>Výbor pre rodovú rovnosť je stálym odborným orgánom Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej len „rada“) pre otázky týkajúce sa rodovej rovnosti a pre oblasť implementácie Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, ďalších medzinárodných dohôdov ukkladajúcich povinnosť eliminovať diskrimináciu z dôvodu pohlavia a rodu a legislatívy Európskej únie v tejto oblasti. Výbor plní funkciu konzultatívneho orgánu vo veciach rodovej rovnosti v zmysle Ústavy Slovenskej republiky, kde členovia sú zástupcovia štátnej správy, odborných inštitúcií a tretieho sektora..</p> <p>Ďalší zoznam a adresár spolupracujúcich mimovládnych organizácií v SR venujúcich sa právam žien a rodovej rovnosti je dostupný na webovom sídle odboru: http://www.gender.gov.sk/?page_id=347</p> <p>Národná stratégia rodovej rovnosti na roky 2009 – 2013 je dostupná na webovom sídle Odboru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí. Nová Stratégia rodovej rovnosti na roky 2014 - 2020 sa pripravuje na základe vyhodnotenia súčasnej Národnej stratégie rodovej rovnosti na roky 2009 – 2013. Nová stratégia bude aktuálna v októbri 2014.</p>
			Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy pre zamestnancov orgánov zapojených do riadenia a kontroly EŠIF v oblasti práva a politiky Únie týkajúcich sa rodovej rovnosti a jej uplatňovania.	Nie	<p>K plneniu jednotlivých kritérií:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Existencia plánu školení zameraných na rodovú rovnosť ako aj uplatňovanie rodového hľadiska (gender mainstreaming) - Plán sa vzťahuje na všetkých zamestnancov zapojených do využívania fondov ESI (riadiace orgány, sprostredkovateľské orgány, certifikačné orgány a kontrolné orgány) na všetkých relevantných úrovniach. <p>Vypracovanie stratégie školenia a informovania zamestnancov/kýň zapojených do využívania fondov(vrátane hodnotiteľov) a následné podanie projektu z OPTP na finančné zabezpečenie školení;</p>

						<p>V súčasnosti Koordinátor disponuje s minimálnymi finančnými prostriedkami z OP TP na štartovacie aktivity pre začiatkové obdobie PO 2014 - 2020. Predpokladaný termín podania projektu do 15. februára 2014. V PO 2014 – 2020 sa ráta s financovaním týchto aktivít prostredníctvom OP TP.</p> <p>Školiace a vzdelávacie aktivity (školenia, semináre, tréningy a informovania zamestnancov/kyň zapojených do využívania fondov; konferencie, publikácie a propagačné tlačoviny/materiál, zverejňovanie správ v národných a regionálnych/lokálnych masmédiách a iné bude vykonávať garant za HP pre nasledovné cieľové skupiny:</p> <p>Osoby na RO zodpovedné za prípravu nového PO, kontaktné osoby pre HP RP zodpovedné za koordináciu HP RP na úrovni jednotlivých OP, členovia pracovnej skupiny HP RP, manažéri monitorovania a hodnotenia, vyšší riadiaci pracovníci, hodnotitelia projektov a taktiež personál orgánov zahrnutých v manažmente a kontrole EŠI fondov v oblastiach zákonov a politiky EÚ o nediskriminácii, o rodovej rovnosti rovnako ako aj o gender mainstreaming a o zdravotnom postihnutí.</p> <p>Školenia sa budú týkať spôsobu hodnotenia, procesu implementácie, monitorovania, kontroly,</p>
<p>Zdravotné postihnutie</p> <p>Existencia administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím v oblasti EŠIF v súlade s rozhodnutím Rady 2010/48/ES</p>		Čiastočne	<p>Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na vykonávanie konzultácií a zapojenie orgánov, ktoré sú zodpovedné za ochranu práv osôb so zdravotným postihnutím, alebo organizácií zastupujúcich osoby so zdravotným postihnutím, a ďalšie príslušné zainteresované osoby počas prípravy a vykonávania programov.</p>	Nie	<p>Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020.</p> <p>Materiál je zverejnený na webovom sídle http://www.employment.gov.sk/file/s/slovensky/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnutie/narodny-program-rozvoja-zivotnych-podmienok-osob-so-zdravotnym-postihnutim-roky-2014-2020.pdf</p>	<p>Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020 (Uznesenie vlády č. 25/2014 z 15.1.2014) je zameraný na dosahovanie pokroku v oblasti ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím uznaných Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej iba „Dohovor“) a pokroku pri ich používaní. Prostredníctvom Národného programu SR implementuje Dohovor, vrátane inštitucionálneho zabezpečenia procesu jeho implementácie a monitorovania. Materiál je zameraný na cieľovú skupinu – osoby so zdravotným postihnutím, ktoré sa podieľali na tvorbe materiálu prostredníctvom svojich reprezentatívnych organizácií tak, ako si to vyžaduje čl. 4 ods. 3 Dohovoru. Základným cieľom Národného programu je prostredníctvom definovaných úloh a opatrení zabezpečiť dosahovanie pokroku v oblasti ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím uznaných Dohovorom a pokroku pri ich používaní. Uznesenie č.25/2014 je záväzná pre všetky rezorty a následne aj pre nové OP. Tento materiál bude následne zakomponovaný do pripravovaných OP a jeho ciele týkajúce sa pomoci ľuďom so zdravotným postihnutím aplikované v OP formou aktivít, merateľných indikátorov a spôsobom hodnotenia. Predmetný materiál je záväzným a výkonným nástrojom Slovenskej republiky na implementáciu Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.</p> <p>V súčasnosti prebieha v SR novelizácia Stavebného zákona a jeho vykonávacích vyhlášok, ktoré upravujú podmienky prístupnosti. V rámci tohto zákona sa nanovo upravuje aj dodržiavanie a sankcionovanie predmetného zákona a jeho vyhlášok. Zákon je v stave pripomienkovania a zapracovania pripomienok od leta 2013.</p>

			<p>Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy pre zamestnancov orgánov zapojených do riadenia a kontroly EŠIF v oblasti platného práva a politiky Únie a členských štátov týkajúcich sa zdravotného postihnutia vrátane dostupnosti a praktického uplatňovania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím transponovaného v právnych predpisoch Únie, a členských štátov.</p>	Nie	<p>Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020.</p> <p>Materiál je zverejnený na webovom sídle http://www.employment.gov.sk/file/s/slovensky/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnutie/narodny-program-rozvoja-zivotnych-podmienok-osob-so-zdravotnym-postihnutim-roky-2014-2020.pdf</p>	<p>Vypracovanie stratégie školenia a informovania zamestnancov/kýň zapojených do využívania fondov (vrátane hodnotiteľov) a následné podanie projektu z OPTP na finančné zabezpečenie školení; V PO 2014 – 2020 sa ráta s financovaním týchto aktivít prostredníctvom OP TP.</p> <p>Školiace a vzdelávacie aktivity (školenia, semináre, tréningy a informovania zamestnancov/kýň zapojených do využívania fondov; konferencie, publikácie a propagačné tlačoviny/materiál, zverejňovanie správ v národných a regionálnych/lokálnych masmédiách a iné bude vykonávať garant za HP pre nasledovné cieľové skupiny:</p> <p>Osoby na RO zodpovedné za prípravu nového PO, kontaktné osoby pre HP RP zodpovedné za koordináciu HP RP na úrovni jednotlivých OP, členovia pracovnej skupiny HP RP, manažéri monitorovania a hodnotenia, vyšší riadiaci pracovníci, hodnotitelia projektov a taktiež personál orgánov zahrnutých v manažmente a kontrole EŠI fondov v oblastiach zákonov a politiky EÚ o nediskriminácii, o rodovej rovnosti rovnako ako aj o gender mainstreaming a o zdravotnom postihnutí. Školenia sa budú týkať spôsobu hodnotenia, procesu implementácie, monitorovania, kontroly,</p>
			<p>Opatrenia na zabezpečenie sledovania vykonávania článku 9 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím vo vzťahu k EŠIF počas prípravy a vykonávania programov.</p>	Nie	<p>Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020.</p> <p>Materiál je zverejnený na webovom sídle http://www.employment.gov.sk/file/s/slovensky/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnutie/narodny-program-rozvoja-zivotnych-podmienok-osob-so-zdravotnym-postihnutim-roky-2014-2020.pdf</p>	<p>MPSVR SR zabezpečuje plnenie čl. 9 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím práve prostredníctvom Národného programu, kde sa téme bezbariérovosť venuje samostatná kapitola a k nej prináležiace opatrenia. Opatrenia vzťahujúce sa k tomuto článku sú zamerané predovšetkým na bezbariérovosť stavieb, dopravy a prístup k tovarom, službám a informáciám.</p> <p>Proces monitorovania plnenia horizontálnych princípov bude na projektovej úrovni sledovaný prostredníctvom monitorovacích správ, ktorých súčasťou bude samostatný výstup obsahujúci informácie o horizontálnych princípoch (t. j. popisom vykonaných aktivít, ich výsledkov a vyhodnotením ich príspevku k dosahovaniu stanovených cieľov horizontálnych princípov), ako aj kontrolou na mieste realizácie projektov a následne hodnotením príspevku k cieľom horizontálnych princípov. Samostatný výstup obsahujúci informácie o uplatňovaní horizontálneho princípu bude podkladom pre proces hodnotenia príspevku EŠIF k plneniu cieľov identifikovaných v národnom strategickom dokumente. Odpočet plnenia dosiahnutej úrovne stanovených cieľov v národnom strategickom dokumente, vrátane návrhu nápravných opatrení a odporúčaní k ich dosiahnutiu, bude každoročne predkladaný do vlády SR. Kontrolný mechanizmus bude zabezpečovať koordinátor horizontálnych princípov v spolupráci s RO.</p>
Štátna pomoc		Áno	<p>Opatrenia na zabezpečenie účinného uplatňovania pravidiel Únie o štátnej pomoci.</p>	Áno		<p>Od mája 2012 sa uskutočňuje modernizácia pravidiel pre štátnu pomoc. Základné kritériá, pravidlá a zásady štátnej pomoci, tak ako ich vymedzujú príslušné predpisy Európskej únie pre štátnu</p>

efektívne uplatňovanie práva Únie o štátnej pomoci v oblasti EŠIF.					pomoc, rozsudky európskych súdov v oblasti štátnej pomoci a metodické usmernenia Európskej komisie pre štátnu pomoc riadiaci orgán zohľadňuje pri príprave schém štátnej pomoci a schém minimálnej pomoci.
		Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy a informovania zamestnancov zapojených do vykonávania EŠIF.	Áno		Opatrenie sa realizuje formou priebežného vzdelávania a účasti na školeniach. Priebežné vzdelávanie zahŕňa štúdium nových právnych aktov Európskej únie pre štátnu pomoc, rozsudkov Európskeho súdneho dvora a rozhodnutí Európskej komisie z oblasti štátnej pomoci. Problematiku vzdelávania štátnych zamestnancov upravuje štvrtá časť zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
		Opatrenia na zabezpečenie administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie pravidiel Únie o štátnej pomoci.	Áno		Je vypracovaná Analýza zhodnotenia dostatočnosti administratívnych kapacít pre oblasť štátnej pomoci. Zlúčením SORO (Sociálnej implementačnej agentúry a Fondu sociálneho rozvoja) má dôjsť k efektívnejšej realizácii operačného programu.

9.2 Opis akcií na splnenie podmienok ex ante, zodpovedné subjekty a harmonogram

Tabuľka 24: Akcie s cieľom splniť uplatniteľné všeobecné podmienky ex ante

Všeobecná podmienka ex ante	Nesplnené kritériá	Akcie, ktoré sa majú vykonať	Termín (dátum)	Zodpovedné subjekty
Nediskriminácia Existencia administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie práva Únie v oblasti nediskriminácie a politiky v oblasti EŠIF.	Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na zapojenie orgánov zodpovedných za podporu rovnakého zaobchádzania so všetkými osobami počas prípravy a vykonávania programov, a to vrátane poskytovania poradenstva o rovnosti v rámci činností spojených s EŠIF.	Vzhľadom na zvýšenú pozornosť venovanú v novom PO uplatňovaniu horizontálnych princípov nediskriminácie a rodovej rovnosti a rozšírenie povinností a pôsobností HP sa bude vyžadovať navýšenie administratívnych kapacít u koordinátora oboch horizontálnych princípov, ktorým má byť poverený Odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí MPSVR SR. Bude vytvorený samostatný subjekt koordinácie horizontálnych princípov, v ktorom predpokladáme 7 pracovných miest plus 1 asistenta/ku. Všetky miesta v rámci subjektu budú refundované v rámci technickej asistencie. Novo vytvorené miesta budú zamerané na	31.1.2014	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR; Centrálny koordinačný orgán

		metodické vedenie, analytickú, strategickú, legislatívnu a vzdelávaciu činnosť súvisiacu s implementáciou oboch horizontálnych princípov v EŠIF. Ich náplň práce bude zameraná na aktivity súvisiace s povinnosťami každého subjektu fondov so zameraním na tématiku prierezovosť horizontálnych princípov. Prierezovosť všetkými fondami a rozšírenie pôsobnosti súčasného HP RP si vyžaduje maximálne posilnenie kapacít s dôrazom na metodické vedenie, publicitu, školiace a vzdelávacie aktivity, hodnotiaci, výberový proces ale aj na monitorovanie a kontrolu – vychádzajúc z nového Návrhu Systému riadenia a kontroly pre PO 2014 – 2020.		
	Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy pre zamestnancov orgánov zapojených do riadenia a kontroly EŠIF v oblasti práva a politiky Únie v oblasti nediskriminácie.	Vypracovanie stratégie školenia a informovania zamestnancov/kýň zapojených do využívania fondov a následné podanie projektu z OPTP na finančné zabezpečenie školení; predpokladaný termín do 15.02.2014	15.02.2014	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR; Centrálny koordinačný orgán
Rodové otázky Existencia administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie práva a politiky Únie týkajúcich sa rodovej rovnosti v oblasti EŠIF.	Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na zapojenie orgánov zodpovedných za podporu rodovej rovnosti počas prípravy a vykonávania programov, a to vrátane poskytovania poradenstva o rodovej rovnosti v rámci činností spojených s EŠIF.	Vzhľadom na zvýšenú pozornosť venovanú v novom PO uplatňovaniu horizontálnych princípov nediskriminácie a rodovej rovnosti a rozšírenie povinností a pôsobností HP sa bude vyžadovať navýšenie administratívnych kapacít u koordinátora oboch horizontálnych princípov, ktorým má byť poverený Odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí MPSVR SR. Bude vytvorený samostatný subjekt koordinácie horizontálnych princípov, v ktorom predpokladáme 7 pracovných miest plus 1 asistenta/ku. Všetky miesta v rámci subjektu budú refundované v rámci technickej	31.1.2014	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR; Centrálny koordinačný orgán

		<p>asistencie. Novo vytvorené miesta budú zamerané na metodické vedenie a analytickú, strategickú, legislatívnu a vzdelávaciu činnosť súvisiacu s implementáciou oboch horizontálnych princípov v EŠIF. Ich náplň práce bude zameraná na aktivity súvisiace s povinnosťami každého subjektu fondov so zameraním na tématiku prierezovosť horizontálnych princípov. Prierezovosť všetkými fondami a rozšírenie pôsobnosti súčasného HP RP si vyžaduje maximálne posilnenie kapacít s dôrazom na metodické vedenie, publicitu, školiace a vzdelávacie aktivity, hodnotiaci, výberový proces ale aj na monitorovanie a kontrolu – vychádzajúc z nového Návrhu Systému riadenia a kontroly pre PO 2014 – 2020.</p> <p>Nová Stratégia rodovej rovnosti na roky 2014 - 2020 sa pripravuje na základe vyhodnotenia súčasnej Národnej stratégie rodovej rovnosti na roky 2009 – 2013. Nová stratégia bude aktuálna v októbri 2014.</p>		
	<p>Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy pre zamestnancov orgánov zapojených do riadenia a kontroly EŠIF v oblasti práva a politiky Únie týkajúcich sa rodovej rovnosti a jej uplatňovania.</p>	<p>Vypracovanie stratégie školenia a informovania zamestnancov/kýň zapojených do využívania fondov a následné podanie projektu z OPTP na finančné zabezpečenie školení; predpokladaný termín do 15.02.2014</p>	15.02.2014	<p>Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR; Centrálny koordinačný orgán</p>
<p>Zdravotné postihnutie Existencia administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím v oblasti EŠIF v súlade s</p>	<p>Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na vykonávanie konzultácií a zapojenie orgánov, ktoré sú zodpovedné za ochranu práv osôb so zdravotným postihnutím, alebo organizácií zastupujúcich osoby so zdravotným postihnutím, a ďalšie príslušné zainteresované osoby počas prípravy a vykonávania programov.</p>	<p>Vykonať analýzu potreby posilnenia administratívnych kapacít–OIOZP MPSVR SR a následne posilniť administratívne kapacity v zmysle výsledkov analýzy</p>	1.3. 2014	<p>Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR</p>

rozhodnutím 2010/48/ES	Rady	Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy pre zamestnancov orgánov zapojených do riadenia a kontroly EŠIF v oblasti platného práva a politiky Únie a členských štátov týkajúcich sa zdravotného postihnutia vrátane dostupnosti a praktického uplatňovania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím transponovaného v právnych predpisoch Únie, a členských štátov.	Vypracovanie stratégie a systému zvyšovania povedomia pre zamestnancov/kýne zapojených do využívania fondov;	15.02.2014	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
			Plán školení a tréningov pre zamestnancov/kyne zapojených do využívania fondov;	15.03.2014	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
		Opatrenia na zabezpečenie sledovania vykonávania článku 9 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím vo vzťahu k EŠIF počas prípravy a vykonávania programov.	Proces monitorovania plnenia horizontálnych princípov bude na projektovej úrovni sledovaný prostredníctvom monitorovacích správ, ktorých súčasťou bude samostatný výstup obsahujúci informácie o horizontálnych princípoch (t. j. popisom vykonaných aktivít, ich výsledkov a vyhodnotením ich príspevku k dosahovaniu stanovených cieľov horizontálnych princípov), ako aj kontrolou na mieste realizácie projektov a následne hodnotením príspevku k cieľom horizontálnych princípov. Samostatný výstup obsahujúci informácie o uplatňovaní horizontálneho princípu bude podkladom pre proces hodnotenia príspevku EŠIF k plneniu cieľov identifikovaných v národnom strategickom dokumente. Odpočet plnenia dosiahnutej úrovne stanovených cieľov v národnom strategickom dokumente, vrátane návrhu nápravných opatrení a odporúčaní k ich dosiahnutiu, bude každoročne predkladaný do vlády SR. Indikátory v oblasti osôb so zdravotným postihnutím (assessment grid) bude súčasťou monitorovacej správy – príloha HP.	31.10.2014	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Tabuľka 25: Akcie s cieľom splniť uplatniteľné tematické podmienky ex ante

Tematická podmienka ex ante	Nesplnené kritériá	Akcie, ktoré sa majú vykonať	Termín (dátum)	Zodpovedné subjekty
8.1. Vytváranie a realizácia aktívnych politík trhu práce so zreteľom na usmernenia politiky zamestnanosti.	1. Služby zamestnanosti majú možnosť zabezpečiť a zabezpečujú: - personalizované služby a aktívne a preventívne opatrenia na trhu práce, ktoré sa realizujú včas, sú prístupné pre všetkých uchádzačov o prácu a zameriavajú sa osoby najviac ohrozené rizikom sociálneho vylúčenia vrátane osôb z marginalizovaných komunit.	Prijatie akčného plánu na posilnenie kapacít verejných služieb zamestnanosti	31.5.2014	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR; Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
8.3 - Inštitúcie trhu práce sú modernizované a posilnené so zreteľom na usmernenia politiky zamestnanosti. - Reformám inštitúcií trhu práce predchádza jasný strategický politický rámec a hodnotenie ex ante zahŕňajúce rodovú dimenziu.	1. Opatrenia zamerané na reformu služieb zamestnanosti s cieľom vybaviť ich kapacitou na zabezpečovanie: - personalizovaných služieb a aktívnych a preventívnych opatrení na trhu práce, ktoré sa realizujú včas, sú prístupné pre všetkých uchádzačov o prácu a zameriavajú sa na osoby najviac ohrozené rizikom sociálneho vylúčenia vrátane osôb z marginalizovaných komunit	Prijatie akčného plánu na posilnenie kapacít verejných služieb zamestnanosti	31.5.2014	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR; Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
8.5. Prispôsobenie pracovníkov, podnikov a podnikateľov zmenám: existencia politík, ktorých cieľom je podporiť predvídanie a dobré riadenie zmeny a reštrukturalizácie.	Zavedené sú nástroje na podporu sociálnych partnerov a orgánov verejnej správy pri vytváraní a sledovaní proaktívnych prístupov k zmene a reštrukturalizácii, ktoré zahŕňajú opatrenia: - na podporu predvídania zmien, - na podporu prípravy procesu reštrukturalizácie a jeho riadenia.	Vypracovanie prognózy vývoja na trhu práce.	31.12.2015	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
9.1. Existencia a vykonávanie národného strategického politického rámca pre znižovanie chudoby, ktorý je zameraný na aktívne začlenenie osôb vylúčených z trhu práce so zreteľom na usmernenia politiky zamestnanosti.	1. Zavedený je národný strategický politický rámec pre znižovanie chudoby, zameraný na aktívne začleňovanie, ktorý: - poskytuje dostatok dôkazov, na základe ktorých sa dajú stanoviť politiky v oblasti znižovania chudoby a sledovať vývoj. 2. Zavedený je národný strategický politický rámec pre znižovanie chudoby, zameraný na aktívne začleňovanie, ktorý: - obsahuje opatrenia na podporu plnenia národného cieľa v oblasti chudoby a sociálneho vylúčenia (ako sa uvádza v národnom programe reforiem), ktorý zahŕňa podporu udržateľných a kvalitných pracovných príležitostí pre ľudí, ktorým	Implementácia projektu – príprava národnej rámcovej stratégie Tvorba analytickej časti Národnej rámcovej stratégie	August 2013 – Január 2014 August 2013 – Január 2014	Inštitút pre výskum práce a rodiny; Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR Inštitút pre výskum práce a rodiny; Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

	najviac hrozí sociálne vylúčenie, vrátane osôb z marginalizovaných komúnít. Na žiadosť a podľa potreby sa príslušným zainteresovaným stranám poskytne podpora pri predkladaní žiadostí o projekty a pri vykonávaní a riadení vybraných projektov.			
9.2. Zavedený je národný strategický politický rámec integrácie Rómov.	3. Zavedený je národný strategický politický rámec integrácie Rómov, ktorý: - zahŕňa výkonné metódy sledovania na posúdenie vplyvu opatrení na integráciu Rómov a mechanizmy preskúmania na prispôsobovanie stratégie.	Nastavenie monitorovania Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 a) Technicko-administratívna línia- prvá monitorovacia správa Stratégie bude predložená na rokovanie vlády SR. b) Kvalitatívna línia - po vydaní Atlasu 2013 budú aktualizované východzie a cieľové hodnoty ukazovateľov Stratégie.	2. štvrťrok 2014	Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity
	5. Na žiadosť a podľa potreby sa príslušným zainteresovaným stranám poskytne podpora pri predkladaní žiadostí o projekty a pri vykonávaní a riadení vybraných projektov.	Na rokovanie vlády SR bude predložený materiál "Návrh na stabilizáciu administratívnych kapacít v roku 2014 a 2015", v ktorom je zadefinovaná potreba administratívnych kapacít pre programové obdobie 2014 – 2020 vzhľadom na kritérium EAK10.2. http://infoweb.minv.sk/info/priponania/kmv/231213/ Nastavenie poskytovania podpory príslušným zainteresovaným stranám pri predkladaní žiadostí o projekty a pri vykonávaní a riadení vybraných projektov a zapracovanie do riadiacich dokumentov.	1. štvrťrok 2014	Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity
10.1 Predčasné ukončovanie školskej dochádzky: existencia strategického politického rámca na zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky v medziach článku 165 ZFEÚ.	1. Zavedený je systém na zhromažďovanie a analýzu údajov a informácií o predčasnom ukončení školskej dochádzky na príslušných úrovniach, ktorý poskytuje dostatok dôkazov, na základe ktorých sa dajú stanoviť cieľné politiky, a sleduje vývoj.	- spustenie Rezortného informačného systému (RIS)	marec 2014	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
			Harmonogram 1. Boli identifikované požiadavky na zmeny vyplývajúce zo zmien legislatívy a procesov. Bol vykonaný návrh klasifikácie a začiatkom roka 2014 budú zmeny predložené na schválenie. 2. Predpoklad plného prechodu systému RIS do prevádzky je koniec prvého kvartálu roku 2014, pričom je potrebné uzavrieť zmeny vo funkčných moduloch, vykonať školenia budúcich používateľov a správcov systému RIS, ako aj zabezpečiť servisné pokrytie systému po nasadení do prevádzky.	
10.2	1. Je zavedený národný alebo regionálny	- predložiť Koncepciu ďalšieho	- do 31.03.2014 (predloženie návrhu koncepcie na verejnú diskusiu)	Ministerstvo

Vyššie vzdelávanie: existencia národného alebo regionálneho strategického politického rámca na zvýšenie dosahovania terciárneho vzdelávania a zvýšenie jeho kvality a účinnosti v medziach článku 165 ZFEÚ.	strategický politický rámec pre terciárne vzdelávanie, ktorý obsahuje tieto prvky: - v prípade potreby opatrenia na zvýšenie účasti a výsledkov, ktoré zvyšujú účasť na vysokoškolskom vzdelávaní u skupín s nižším príjmom a u ostatných nízko zastúpených skupín, s osobitným zreteľom na znevýhodnené skupiny vrátane marginalizovaných komún	rozvoja v oblasti vysokého školstva pre roky 2013 – 2020 na rokovaní vlády SR - schváliť Koncepciu ďalšieho rozvoja v oblasti vysokého školstva pre roky 2013 – 2020 na rokovaní vlády SR	- do 30.06.2014 (prerokovanie návrhu so sociálnymi partnermi v rámci Hospodárskej a sociálnej rady) - do 31.08.2014 (schválenie Koncepcie vládou SR)	školstva, vedy, výskumu a športu SR Vláda SR
	3. Je zavedený národný alebo regionálny strategický politický rámec pre terciárne vzdelávanie, ktorý obsahuje tieto prvky: - v prípade potreby opatrenia na zvýšenie účasti a výsledkov, ktoré podpora inovatívny obsah a tvorbu učebných osnov	- predložiť Národný strategický politický rámec pre oblasť vysokého školstva na roky 2014 - 2020 - Národný strategický politický rámec pre oblasť vysokého školstva na roky 2014 - 2020 na rokovaní vlády SR - implementácia národného projektu Vysoké školy ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti	- do 31.08.2014 (predloženie návrhu Rámca na verejnú diskusiu) - do 31.12.2014 (schválenie návrhu Národného strategického politického rámca pre oblasť vysokého školstva na roky 2014 - 2020 vládou SR) 30.05.2013 – 30.11.2015 http://www.uips.sk/narodne-projekty/ - do 31.12.2014 – vybavenie a podpora vybraných perspektívnych študijných programov prostredníctvom vybavenie výučbových školiacich kontaktných centier praxe na vysokých školách študijnými pomôckami, učebnicami, licenciami na študijné pomôcky, SW nástrojmi modelovania procesov z praxe, nosičmi/nástrojmi/licenciami s inovovaným digitálnym vzdelávacím obsahom - do 31.10.2015 – skvalitnenie vzdelávacieho obsahu a podpora inovatívnych foriem vzdelávania pre potreby trhu práce vo vybraných perspektívnych študijných odboroch	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR Vláda SR Ústav informácií a prognóz školstva
10.3 Celoživotné vzdelávanie: existencia národného a/alebo regionálneho strategického politického rámca pre celoživotné vzdelávanie v medziach článku 165 ZFEÚ.	2. Je zavedený národný alebo regionálny strategický politický rámec pre celoživotné vzdelávanie, ktorý zahŕňa opatrenia: - na zabezpečovanie rozvoja zručností rôznych cieľových skupín, keď sú tieto skupiny určené ako priority v národnom alebo regionálnom strategickom politickom rámci (napríklad mladí ľudia zapojení do odbornej prípravy, dospelí, rodičia vracajúci sa na trh práce, nízkokvalifikovaní a starší pracovníci, migranti a ostatné znevýhodnené skupiny, najmä ľudia so zdravotným postihnutím).	- vydať Zákon o uznávaní výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa	- v 2. polroku 2015 (z dôvodu nutnosti finalizácie výstupov národného projektu ŠIOV Tvorba národnej sústavy kvalifikácií) predložiť návrh Zákona o uznávaní výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa do parlamentu SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR Národná rada SR
	3. Je zavedený národný alebo regionálny strategický politický rámec pre celoživotné vzdelávanie, ktorý zahŕňa opatrenia: - na rozšírenie prístupu k celoživotnému	Implementácia 2 kľúčových národných projektov: - Tvorba Národnej sústavy		

	<p>vzdelávaní, a to aj prostredníctvom úsilia o účinné zavádzanie transparentných nástrojov (napríklad Európskeho kvalifikačného rámca, Národného kvalifikačného rámca, Európskeho systému kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu, Európskeho referenčného rámca zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy)</p>	<p>kvalifikácií</p> <p>- Ďalšie vzdelávanie a poradenstvo pre dospelých ako nástroj lepšej uplatniteľnosti na trhu práce</p>	<p>01.03.2013 – 31.10.2015 (Tvorba Národnej sústavy kvalifikácií)</p> <p>http://www.tvorbansk.sk/</p> <p>- do 31.10.2015 – tvorba a vytvorenie informačného systému Národného kvalifikačného rámca a Národnej sústavy kvalifikácií</p> <p>- do 30.06.2015 - ďalšie vzdelávanie cieľovej skupiny na tvorbu a používanie Národného kvalifikačného rámca, Národnej sústavy kvalifikácií a Informačného systému</p> <p>15.03.2013 – 30.09.2015 (Ďalšie vzdelávanie a poradenstvo pre dospelých ako nástroj lepšej uplatniteľnosti na trhu práce)</p> <p>http://nuczv.sk/dalsie-vzdelavanie-a-poradenstvo-pre-dospelych-ako-nastroj-lepsej-uplatnitelnosti-na-trhu-prace/</p> <p>- do 28.02.2014 - zadefinovanie požiadaviek a vytvorenie vzdelávacích programov pre lektorov, manažérov, členov a predsedov skúšobných komisií, vypracovanie štandardov kvality inštitúcií ďalšieho vzdelávania</p> <p>- do 30.09.2015 - poskytnutie modulových vzdelávacích programov ďalšieho vzdelávania s uznávaním výsledkov ďalšieho vzdelávania a informálneho učenia sa; prevádzka siete poradenských centier pre dospelých a poskytovanie poradenstva; vytvorenie a realizácia systému monitorovania a prognózovania vzdelávacích potrieb; ďalší rozvoj elektronických nástrojov pre ďalšie vzdelávanie v kontexte celoživotného vzdelávania</p>	<p>Štátny inštitút odborného vzdelávania</p> <p>Národný ústav celoživotného vzdelávania</p>
--	--	--	---	---

10 Zníženie administratívnej záťaže prijímateľov

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR spolu s Ministerstvom školstva vedy, výskumu a športu SR sa priamo podieľajú na implementácii programov spolufinancovaných zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu programového obdobia 2007 -2013. Úrad Splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity ako koordinátor horizontálnej priority Marginalizované rómske komunity je tiež zapojený do procesu implementácie štrukturálnych fondov programového obdobia 2007 – 2013. Na základe skúseností uvedených subjektov získaných v rámci programového obdobia 2007 – 2013 a v niektorých prípadoch aj v programovom období 2004 – 2006 je zrejmé, že nastavené mechanizmy implementácie pre prijímateľov vytvárajú vysokú administratívnu záťaž, čo vedie prijímateľov k tomu, že si projekty nechávajú vypracovávať a aj riadiť súkromnými spoločnosťami. Predkladanie množstva podpornej dokumentácie k deklarovaniu oprávnenosti výdavkov má za následok väčšiu chybovosť a s tým súvisiaci vysoký výskyt nezrovnalostí. Okrem uvedeného samotné dokladovanie oprávnených výdavkov predstavuje náročný proces aj na strane riadiaceho, resp. sprostredkovateľského orgánu, čo má za následok predĺženie lehôt schvaľovania žiadostí o platbu. Vo všeobecnosti sa dá zhrnúť, že všetky procesné úkony (najmä však podávanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok a dokladovanie výdavkov) je mimoriadne náročný v nadväznosti na alokáciu projektov podporených z ESF. Z tohto dôvodu riadiaci orgán pre OP LZ spolu s vyššie uvedenými subjektmi plánuje zaviesť najmä nasledovné opatrenia, ktoré by mali výrazne zefektívniť proces od podávania žiadostí o nenávratný finančný príspevok až do finančného ukončenia projektov:

Tabuľka č. 26: Návrh zníženia administratívnej záťaže

Predpokladaný dátum zavedenia	Krok znižujúci administratívnu záťaž prijímateľa	Popis
priebežne po schválení OP	využitie dostupných verejných databáz - vo fáze posudzovania Žiadosti o NFP (napr. potvrdenie sociálnej poisťovne, zdravotnej poisťovne, národného inšpektorátu práce) - vo fáze implementácie projektov – v nadväznosti na administratívnu kontrolu výdavkov a dosahovaných výsledkov projektu (napr. aj pre účely vykonania kontroly ukazovateľov najmä v dobe udržateľnosti).	<u>Žiadateľ o NFP</u> nebude povinný preukazovať (že nie je dlžníkom poistného na sociálne poistenie, neporušil zákaz nelegálnej práce a i). <u>Prijímateľ NFP</u> nebude povinný preukazovať prepojenosť podnikov, vytvorené pracovné miesta a i.
od 1.1.2015 (nebude sa vzťahovať na projekty, v ktorých je prijímateľom subjekt s obmedzeným, alebo žiadnym pripojením k internetu)	- využitie elektronických pracovných hárkov v priamych aktivitách projektu (v prípade národných projektov aj na nepriame aktivity) súčasťou systému bude zjednodušené vykazovanie pracovných činností u osôb zamestnaných u prijímateľa pracujúcich výhradne pre projekt - v prípade národných projektov bude zjednodušené vykazovania pracovného času zabezpečené aj formou unifikovaných pracovných pozícií pre riadiaci personál - používanie míľnikov a zdôvodnenie časového úseku namiesto používania vykazovania každej odpracovanej hodiny cez administratívne náročné pracovné výkazy	zniženie administratívnej záťaže pri spracovaní žiadosti o platbu, zníženie chybovosti v žiadostiach o platbu a zrýchlenie schvaľovania žiadostí o platbu
od 1.1.2015 (pre prijímateľov sa navrhuje dobrovoľnosť)	umožnenie predkladania žiadosti o platbu spolu s podpornou dokumentáciou v elektronickej forme výhradne cez IT monitorovací systém .	
priebežne po 1.7.2014 (v prioritných osiach ESF)	zavedenie paušálov pri niektorých položkách nepriamych výdavkov a využívanie grantov do 50 000 EUR orientovaných na dosiahnutie výsledku (článok 14, bod 4 nariadenia EP a Rady č. 1304/2013 o ESF)	
priebežne po 1.7.2014	vo všetkých národných projektoch prioritnej osi Integrácia marginalizovaných rómskych komunit bude aplikované	

	zjednodušené uplatňovanie výdavkov najmä prostredníctvom štandardných stupníc jednotkových výdavkov.	
priebežne po 1.7.2014	z pozície riadiaceho orgánu vo vzťahu k prijímateľom budú rôzne pokyny, usmernenia a príručky spracované do jediného dokumentu, ktorý bude aktualizovaný maximálne 2x ročne (okrem legislatívnych zmien)	zväčšenie prehľadnosti implementačného prostredia pre prijímateľov
priebežne, v súlade s kompetenciami CKO a MF SR	zavedenie len jedného systému na národnej úrovni, ktorý bude zahrňovať mechanizmy riadenia, kontroly a finančného riadenia	
1.7.2014 (v prioritných osiach ESF)	minimalizovanie predkladania podpornej dokumentácie k žiadostiam o platbu a to tak, že prijímateľ predloží len k prvej žiadosti o platbu kompletnú dokumentáciu a následne riadiaci orgán pôjde na kontrolu na miesto overiť výdavky (100%) a realizáciu aktivít. Následne zasiela prijímateľ so ŽoP len sumarizačné hárky a riadiaci orgán ide v určitej periodicite na kontrolu na mieste (či už podľa mesiacov, alebo podľa súm predložených žiadostí o platbu)	zníženie administrácie a zväčšenie účasti RO / SORO na realizovaných projektoch

11 Horizontálne princípy

11.1 Trvalo udržateľný rozvoj

Hlavným cieľom horizontálneho princípu Trvalo udržateľný rozvoj (HP TUR) je zabezpečenie environmentálnej, ekonomickej a sociálnej udržateľnosti rastu. Uvedená definícia plne korešponduje s prioritami stratégie Európa 2020 – udržateľným, inteligentným a inkluzívnym rastom. Vzhľadom k tomu, že intervencie sa budú realizovať prierezovo prostredníctvom viacerých operačných programov, monitorovanie a hodnotenie dosiahnutia cieľa HP TUR bude realizované na úrovni systému EŠIF 2014 – 2020 tak, aby výsledný efekt synergicky podporoval všetky jeho aspekty.

Špecifické a čiastkové ciele HP TUR

1. Posilnenie environmentálneho aspektu rozvoja (Posilnenie udržateľného rastu)

V rámci environmentálneho aspektu sa bude zohľadňovať zásada „znečisťovateľ platí“.

Čiastkové ciele:

- podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch
- podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzanie a riadenie rizika
- ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov
- podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach

2. Posilnenie ekonomického aspektu rozvoja (Posilnenie inteligentného rastu)

Čiastkové ciele:

- posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií
- zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality
- zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov
- investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania
- posilnenie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy

3. Posilnenie sociálneho aspektu rozvoja (Posilnenie inkluzívneho rastu)

Čiastkové ciele:

- podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily
- podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe.

Toto rozdelenie čiastkových cieľov do pilierov je len rámcové, keďže jednotlivé čiastkové ciele sú medzi sebou rôznym spôsobom viac či menej prepojené.

Na národnej úrovni analytickú, hodnotiacu, strategickú a metodickú činnosť implementácie HP TUR zabezpečí ÚV SR tak, aby HP TUR bol efektívne riadený vo vzťahu ku všetkým operačným programom.

Rozhodujúcim kritériom príspevku projektu k HP TUR bude súlad s niektorým z troch vyššie uvedených aspektov HP TUR. Body navyše získajú projekty, ktoré si vyberú ukazovatele HP TUR odsúhlasené s riadiacimi orgánmi operačných programov. Týmto spôsobom bude posilnená výsledkovosť EŠIF. Monitorovanie HP TUR na úrovni SSR bude zabezpečené prostredníctvom súboru ukazovateľov, ktoré budú súčasťou Systému implementácie HP TUR a riadiacej dokumentácie jednotlivých operačných programov. Implementácia HP TUR bude osobitne monitorovaná vo výročných správach a záverečnej správe o vykonávaní HP TUR. Inštitucionálny koordinátor zodpovedný za implementáciu HP TUR má zastúpenie vo všetkých monitorovacích výboroch a pracovných skupinách pre EŠIF.

11.2 Nediskriminácia a prístupnosť

Nediskriminácia predstavuje strategický cieľ pri dosahovaní, ktorého sa zameriavame na vytváranie podmienok pre zabezpečenie rovnakého prístupu všetkých ľudí do určitého sociálneho prostredia (napr. prístupu k zamestnaniu, vzdelaniu, zdravotnej starostlivosti atď.), resp. k zabezpečeniu rovnakej dostupnosti verejných služieb a zdrojov. Cieľom je eliminovať a predchádzať diskriminácii a odstraňovať bariéry, ktoré vedú k izolácii a vylučovaniu ľudí z verejného, spoločenského, pracovného života, a to na základe takých sociálnych kategórií, ako je pohlavie/rod, vek, zdravotné postihnutie, rasa, etnikum, vierovyznanie alebo náboženstvo, sexuálna orientácia a pod. Zásady podpory Únie pre fondy SSR definujú povinnosť prijať primerané opatrenia na zabránenie akejkoľvek diskriminácii na základe spomínaných kategórií.

Cieľom horizontálneho princípu nediskriminácia a prístupnosť (HP NP) pre programy ESF je *Zabezpečiť rovnosť príležitostí na trhu práce a v príprave naň* a pre programy EFRR *Zabezpečiť rovnosť príležitostí v prístupe a využívaní infraštruktúry a služieb*. V nadväznosti na tieto ciele sú na úrovni OP zadefinované špecifické ciele a podporné aktivity, reflektujúce potreby znevýhodnených skupín v prístupe na trh práce, k sociálnemu začleneniu súvisiacim službám.

Cieľovou skupinou HP NP OP EZ sú znevýhodnení ľudia najmä z dôvodu veku (absolventi/ky a seniori/ky), zdravotného postihnutia, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, z dôvodu sexuálnej orientácie, národného alebo sociálneho pôvodu, ako aj osoby dlhodobo nezamestnané, ktorých situácia často pramení z niektorých zo spomínaných znevýhodnení resp. ich kumulácie. Osobitnou prioritou je prioritná os Marginalizované rómske komunity (MRK), zameraná na vyrovnávanie šancí ľudí žijúcich v segregovaných osadách a efektívne odstraňovanie bariér pre ich integráciu do majoritnej spoločnosti.

Osobitný prístup si vyžadujú ľudia so zdravotným postihnutím, pre ktorých je potrebné vytvorenie mimoriadnych podmienok (napr. bezbariérové architektonické prostredie, prístupné informácie a pod.), bez ktorých nie je pre nich možné plne sa začleniť do spoločnosti a do pracovného procesu.

V rámci OP EZ sú navrhované špecifické opatrenia pre podporu znevýhodnených skupín najmä v rámci nasledovných priorít:

1. Investičnej priority 2.1 najmä ako špecifický cieľ 2.1.1 *Zlepšiť prístup dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnutých osôb na trh práce*
2. Investičná priorita 3.1 **Aktívne začlenenie, a to aj s cieľom podporovať rovnaké príležitosti a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti** najmä ako špecifický cieľ 3.1.1 *Zvýšiť aktivitu ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením za účelom ich začlenenia* a špecifický cieľ 3.1.3 *Prevenčia a eliminácia diskriminácie*
3. Investičná priorita 1.1 ako špecifický cieľ 1.1.1 *Zvýšiť kvalitu vzdelávania na ZŠ a SŠ reflektujúc potreby trhu práce s dôrazom na podporu odborného vzdelávania a prípravy*
4. Prioritné osi **Integrácia marginalizovaných rómskych komunít a Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít**

Osobitný prístup si vyžadujú ľudia so zdravotným postihnutím, pre ktorých je potrebné vytvorenie mimoriadnych podmienok (napr. bezbariérové architektonické prostredie, prístupné informácie a pod.), bez ktorých nie je pre nich možné plne sa začleniť do spoločnosti a do pracovného procesu.

Hlavné zásady, princípy a požiadavky, ktorými sa zabezpečuje bezbariérové riešenie prostredia a prístupnosť stavieb v Slovenskej republike sú zapracované v stavebnom zákone a vo vyhláske ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Aktuálne sa pripravuje novelizácia Stavebného zákona, ktorá má zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím na rovnakom základe s ostatnými prístup k fyzickému prostrediu a pohyb v ňom. Ustanovenia stavebného zákona týkajúce sa základných požiadaviek na stavby sú prevzaté z Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ), ktorým sa ustanovujú harmonizované podmienky uvádzania stavebných výrobkov na trh (tiež prosím špecifikujte dokument).

Jedným z opatrení uvedených v Národnom programe rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím, ktorý bol tvorený za aktívnej účasti reprezentatívnych organizácií osôb so zdravotným postihnutím, je zabezpečiť prístupnosť nových stavieb a územia určených na používanie verejnou prostredníctvom novely stavebného zákona zakotviť podmienky na aplikovanie princípov tvorby bezbariérového prostredia metódou univerzálneho navrhovania, tak ako sa uvádza v európskych dokumentoch.“

11.3 Rovnosť príležitostí medzi mužmi a ženami

Rovnosť príležitostí medzi mužmi a ženami, resp. rodová rovnosť predstavuje spravodlivé zaobchádzanie so ženami a mužmi, čo môže znamenať rovnaké zaobchádzanie, ako aj zaobchádzanie, ktoré je rozdielne, ale je ekvivalentné z hľadiska práv, výhod, povinností a možností. Znamená tiež rovnakú viditeľnosť, rovnaké postavenie a rovnakú účasť oboch pohlaví vo všetkých sférach verejného a súkromného života s cieľom plnohodnotného spoločenského uplatnenia žien a mužov.

Rovnosť žien a mužov je jednou zo základných hodnôt Európskej únie a je zakotvená v Lisabonskej zmluve. Stratégiou EÚ na jej presadzovanie je tzv. gender mainstreaming – uplatňovanie rodového hľadiska. Podpora rovnosti príležitostí medzi mužmi a ženami v štrukturálnych fondoch má byť v zmysle všeobecného nariadenia⁴⁴ uplatňovaná v priebehu prípravy a vykonávania programov. Pre ESF je v zmysle návrhu nariadenia potrebné „zohľadniť rodové hľadisko vo všetkých dimenziách daných programov a zároveň zabezpečiť, aby sa prijímali špecifické opatrenia, ktorými sa podporí rodová rovnosť.“ Špecifické ciele rodovej rovnosti pre ESF na úrovni EÚ sú stanovené nasledovne:

- zvýšiť trvalo udržateľnú účasť a postup žien v zamestnaní
- znižovať segregáciu na základe pohlavia na pracovnom trhu
- bojovať proti rodovým stereotypom vo vzdelávaní a odbornej príprave
- podporovať zosúladenie pracovného a súkromného života pre mužov i ženy

Cieľom horizontálneho princípu rovnosti príležitostí medzi mužmi a ženami pre programy ESF v SR je - zabezpečiť rovnosť mužov a žien na trhu práce a v príprave naň, a pre programy EFRR - zníženie horizontálnej a vertikálnej rodovej segregácie v odvetviach. Cieľovou skupinou sú najmä ženy, ktoré sú na základe svojho pohlavia/rodu a z nich vyplývajúcich často stereotypných očakávaní a povinností znevýhodnené v prístupe k trhu práce a uplatneniu sa na ňom. Ďalšou skupinou sú ženy ohrozené domácim násilím, ako aj ženy s kumuláciou znevýhodnení. Tieto predstavujú cieľovú skupinu pre projekty zamerané na sociálne začlenenie. Osobitnou kategóriou sú ženy z MRK, ktoré sú spravidla viacnásobne znevýhodnené a musí im byť venovaná špecifická pozornosť vo všetkých relevantných špecifických prioritách. Muži predstavujú rovnako cieľovú skupinu pre niektoré z opatrení, najmä pri mužoch s rodinnými povinnosťami, ale aj podpora pre ich vyššie zapájanie sa do tejto starostlivosti.

V rámci OP EZ sú navrhované špecifické opatrenia pre podporu znevýhodnených skupín najmä v rámci nasledovných priorít:

1. Investičná priorita 2.3 *Rovnosť medzi mužmi a ženami vo všetkých oblastiach vrátane v oblasti prístupu k zamestnaniu, kariéernemu postupu, zosúladenia pracovného a súkromného života*

⁴⁴ NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) č. 1303/2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom fonde námorného a rybného hospodárstva zahrnuté do spoločného strategického rámca a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006

a presadzovania rovnakej odmeny za rovnakú prácu je celá venovaná špecifickým opatreniam pre odstraňovanie rodových nerovností na trhu práce a v príprave naň so špecifickým zameraním na podporu služieb a opatrení pre zosúladienie rodinného a pracovného života, ktoré predstavujú pre ženy/matky spravidla najväčšiu bariéru pre ich plné uplatnenie sa na trhu práce

2. Investičná priorita 3.1 *Aktívne začlenenie, a to aj s cieľom podporovať rovnaké príležitosti a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti* najmä ako špecifický cieľ 3.1.1 Zvýšiť aktivitu ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením za účelom ich začlenenia a špecifický cieľ 3.1.3 Prevencia a eliminácia diskriminácie. V rámci týchto ale i ostatných špecifických cieľov bude podporovaná sociálna inklúzia žien ale i mužov zo znevýhodnených skupín
3. V rámci prioritnej osi 4. Integrácia marginalizovaných rómskych komunít a prioritnej osi 5. Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít bude potrebné venovať pozornosť špecifickej situácii rómskych žien s kumuláciou znevýhodnení

Spoločné zásady pre horizontálne princípy Nediskriminácia a prístupnosť a Rovnosť príležitostí medzi mužmi a ženami

Projekty spolufinancované zo štrukturálnych fondov musia dodržiavať zásadu nediskriminácie a projekty financované z ESF musia vykazovať zásadne pozitívny vplyv na rovnosť príležitostí a rovnosť mužov a žien. Projekty teda nesmú diskriminovať⁴⁵ a vykazovať negatívny prínos k rovnosti príležitostí a rodovej rovnosti, neutrálny vplyv môže byť odôvodnený len vo výnimočných prípadoch. Požiadavka na uplatňovanie oboch princípov bude v OP ĽZ zavedená ako **diskvalifikačné kritérium** a zdôraznená vo všetkých výzvach. Hodnotiace kritériá pre výber projektov budú zahŕňať časti týkajúce sa nediskriminácie, prístupnosti pre ľudí so zdravotným postihnutím a rovnosti príležitostí medzi mužmi a ženami.

Pri predchádzaní diskriminácie sa bude v rámci OP ĽZ používať **duálny prístup**

- **prierezové uplatňovanie nediskriminácie a rovnosti príležitostí medzi mužmi a ženami** vo všetkých programoch a projektoch, ktoré musia zabezpečiť dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania a zákazu diskriminácie
- špecifická podpora nediskriminácie a/alebo rovnosti príležitostí medzi mužmi a ženami, teda prijímanie špecifických opatrení a aktivít (v zmysle antidiskriminačného zákona sú to tzv. **dočasné vyrovnávacie opatrenia**), cielených na podporu a vyrovnávanie šancí znevýhodnených skupín. Takáto podpora bude integrovaná do programov a projektov, pričom budú existovať špecificky stanovené opatrenia a aktivity na podporu cieľových skupín a vyhlasovanie takýchto výziev.

Základnou povinnosťou predkladateľov projektov je zabezpečiť, aby projekt vo všetkých jeho fázach naplňoval zákonnú požiadavku o zákaze diskriminácie. Počas implementácie projektu musí jeho manažment zabezpečiť prevenciu a potlačanie diskriminačných prístupov a zabezpečiť prístupnosť služieb a informácií určených pre verejnosť berúc do úvahy špecifické potreby osôb so zdravotným postihnutím. Projekt má v takomto prípade **neutrálny dopad na nediskrimináciu a rovnosť príležitostí medzi mužmi a ženami**. V prípade **pozitívneho príspevku nediskriminácie a/alebo rovnosti príležitostí medzi mužmi a ženami** musí predkladateľ naplánovať a implementovať vyrovnávacie opatrenia, ktoré zabezpečia odstránenie diskriminačných bariér pre dotknuté cieľové skupiny a vytvoria špecifické podmienky pre ich účasť v projekte.

Z hľadiska prínosu k nediskriminácii bude v rámci OP ĽZ možné rozdeliť projekty do troch kategórií:

- **Projekty priamo zamerané na zlepšovanie nediskriminácie a/alebo rovnosti príležitostí medzi mužmi a ženami**, teda projekty s vysokou prioritou najmä v rámci vyššie menovaných špecifických cieľov. Cieľovou skupinou takýchto projektov sú znevýhodnené skupiny a ich cieľom je odstránenie bariér znevýhodnených skupín napr. k pracovným miestam a kariéernemu postupu, k vzdelaniu, zdravotnej starostlivosti atď.
- **Projekty z OP s vysokou relevanciou k nediskriminácii/alebo rovnosti príležitostí medzi mužmi a ženami**. Sú to projekty, zamerané všeobecne na obyvateľstvo, pričom zákonite zahŕňajú

⁴⁵ Povinnosť dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania vyplýva aj zo zákona 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ďalej len „antidiskriminačný zákon“

v cieľovej skupine aj znevýhodnené skupiny, ktoré v aktivitách zahŕňajú aj opatrenia k podpore rovnosti príležitostí a rodovej rovnosti.

- **Projekty s nízkou relevanciou k nediskriminácii/alebo rovnosti príležitostí medzi mužmi a ženami.** Ich aktivity nemajú priamy vplyv na RP alebo ich vplyv je iba veľmi obmedzený. V OP EŽ budú takéto projekty skôr výnimkou.

ŽoNFP pri projektoch zameraných na NP a RP alebo pri projektoch s vysokou prioritou musia reflektovať HP Nediskriminácia a prístupnosť a HP Rovnosť príležitostí medzi mužmi a ženami pri výbere merateľných ukazovateľov a popisom konkrétnych aktivít a opatrení, naplánovaných v rámci projektu. V monitorovacích správach je potrebné zaviesť povinnosť uvádzať konkrétne aktivity zamerané na príspevok k cieľom predmetných horizontálnych princípov.

Pri monitorovaní na úrovni OP bude sledovaný príspevok programov a projektov k dodržiavaniu HP Nediskriminácia a prístupnosť a HP Rovnosť príležitostí medzi mužmi a ženami. Kvantitatívnym monitorovaním na základe špecifických merateľných ukazovateľov delených podľa pohlavia a iných znevýhodnených skupín (najmä vek, zdravotné postihnutie a etnicita), ako aj kvalitatívnym hodnotením aktivít a procesov na základe zvolenej vzorky projektov. Ukázkové projekty budú vyhodnotené ako dobrá prax a uvádzané vo výročnej správe OP.

Metodické vedenie a monitorovanie na národnej úrovni bude zabezpečovať Odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí (ORRRP) Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. V súlade s prístupom viacúrovňového riadenia budú relevantní partneri z občianskej spoločnosti, zastupujúci záujmy znevýhodnených skupín a presadzujúci rodovú rovnosť zapojení v rámci pracovnej skupiny do monitorovania a hodnotenia uplatňovanie HP Nediskriminácia a prístupnosť a HP Rovnosť príležitostí medzi mužmi a ženami na úrovni programov.

Občianske spoločnosti budú zastupovať rovnosť príležitostí medzi mužmi a ženami, nediskrimináciu a osoby so zdravotným postihnutím prostredníctvom svojich reprezentatívnych organizácií ako napr. Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR, Občianske združenie Myslíim–centrum kultúry Nepočujúcich, o. z., Občianske združenie Otvorme dvere, otvorme srdcia, Občianske združenie Život s autizmom-LTK, Organizácia muskulárnych dystrofikov v SR, Slovenský Červený kríž, Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR, ako aj ženské mimovládne organizácie zastúpené vo Výbore pre rodovú rovnosť.

12 Samostatné prvky

12.1 Veľké projekty, ktoré sa majú realizovať počas programového obdobia

N/A

12.2 Výkonnostný rámec operačného programu

V súlade s tab. č. 9. výkonnostného rámca.

12.3 Príslušní partneri zapojení do prípravy programu

Pre zabezpečenie transparentnej a efektívnej prípravy, vykonávania, monitorovania a hodnotenia operačných programov predstavuje partnerstvo nevyhnutný predpoklad a zároveň sa stáva jedným zo základných princípov štrukturálnej politiky Európskej únie. Partnerstvo v rámci Operačného programu Ľudské zdroje (ďalej len „OP EŽ“) prebieha prostredníctvom aktívnej účasti príslušných orgánov všetkých úrovní.

Do procesu prípravy OP EŽ, ktorého koordinátorom bolo MPSVR SR ako riadiaci orgán pre uvedený operačný program, boli zapojení zástupcovia štátnej správy, sociálnych a hospodárskych partnerov, predstavitelia mimovládnych neziskových organizácií, regiónov, zástupcovia relevantných horizontálnych princípov, ako aj reprezentatívni zástupcovia podnikateľskej sféry. Radou vlády SR pre mimovládne neziskové organizácie bolo zabezpečené zastúpenie reprezentatívnych mimovládnych neziskových organizácií. Princíp partnerstva sa uplatňoval formou pracovných skupín, pracovných stretnutí a bilaterálnych rokovaní.

Nevyhnutnou súčasťou príprav bolo vytvorenie pracovnej skupiny pre prípravu programového obdobia na roky 2014-2020, ktorá participuje o. i. na vytváraní koncepčných a strategických materiálov týkajúcich sa prípravy programového obdobia 2014-2020, vyjadruje sa k návrhom právnych predpisov EÚ a vytvára rámec pre úspešný proces naplňovania sektorových politík SR

v kontexte ich adicijálnej aplikácie prostredníctvom ESF a EFRR v novom programovom období po roku 2013. Výber členov sa uskutočnil v súlade s princípom partnerstva. Oslovené boli dotknuté subjekty, ktoré predstavujú v SR reprezentatívnu vzorku od národnej po lokálnu úroveň, od verejného až po súkromný sektor, od štátnych až po neziskové subjekty, nevynímajúc sociálnych partnerov.

Okrem vyššie uvedenej pracovnej skupiny bol v rámci MPSVR SR zostavený hlavný expertný tím pre OP ĽZ a tzv. „mikrotím“ pre trh práce, sociálnu inklúziu, vzdelávanie zložené zo zástupcov odborných sekcií a odborov MPSVR SR, Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a externých expertov z radu návrhu členov pracovnej skupiny pre prípravu programového obdobia na roky 2014-2020. Súčasne sa v procese tvorby operačného programu na stretnutia v mikrotímoch zúčastňovali aj zástupcovia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstva zdravotníctva SR a Úradu splnomocnenca vlády pre rómske komunity, ktorých riešenie odbornej problematiky bolo na úrovni SR pokryté prostredníctvom OP ĽZ.

V procese tvorby operačného programu sa uskutočnilo množstvo pracovných stretnutí, medzi ktoré je potrebné uviesť nasledujúce dôležité medzníky v procese príprav.

Prvé zasadnutie pracovnej skupiny pre prípravu programového obdobia na roky 2014-2020 sa uskutočnilo v apríli 2012 v priestoroch MPSVR SR. Hlavnou témou stretnutia bolo vypracovanie pravidiel pre fungovanie pracovnej skupiny. Následne sa členovia uvedenej pracovnej skupiny ad hoc podieľali na tvorbe prvých koncepcií smerovania nového OP pre obdobie 2014 – 2020 a vyjadrovali sa k návrhom predpisov právnej povahy, ktoré sa pripravujú na úrovni EÚ. V nadväznosti na racionalizáciu výkonu pracovnej skupiny bol v apríli 2013 aktualizovaný zoznam členov pracovnej skupiny v zložení nasledovne: Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity, Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rozvoj občianskej spoločnosti (zástupca Rady vlády SR pre mimovládne neziskové organizácie), MPSVR SR, MŠVVŠ SR, MZ SR, MV SR, MPaRV SR, ÚV SR/CKO, MF SR, ZMOS, Združenie samosprávnych krajov S8, Rómsky inštitút - Roma Institute, n.o., AZZZ SR, KOZ, RUZ, SAV a Klub 500.

Schválením návrhu orgánov zodpovedných za implementáciu Spoločného strategického rámca pre obdobie 2014 – 2020 na Rade vlády SR pre Partnerskú dohodu na roky 2014 – 2020 v decembri 2012 viedlo k zintenzívneniu procesu príprav v 1. kvartáli roku 2013. V priebehu prvých dvoch mesiacov roku 2013 boli zadefinované oblasti podpory pre jednotlivé prioritné oblasti vo forme zadefinovania špecifických cieľov, investičných priorit a zámerov podpory. Uvedená problematika bola vo finálnej etape osobitne prerokovaná na riadiacom orgáne pre OP ĽZ za účasti relevantných aktérov dňa 19.2.2013, na ktorom sa prediskutovalo aj ďalšie smerovanie rezortov pre napĺňanie ich sektorových národných politík v nadväznosti na prijatý Pozičný dokument EK k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 – 2020.

Dňa 20.2.2013 sa na pôde MPSVR SR uskutočnilo 1. neoficiálne technické rokovanie k programovému obdobiu 2014-2020 za účasti zástupcov EK a zástupcov ÚV SR, MF SR, MZVaEZ SR, MPRV SR, MZ SR, MŠVVŠ SR, MV SR vrátane zástupcov Splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity a Splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti, MDVRR SR zamerané na pripravenosť SR na Partnerskú dohodu v oblasti zamestnanosti, sociálnej inklúzie a vzdelávania, prípravu OP ĽZ, ako aj prvotné vyhodnocovanie ex-ante kondicionalít nevyhnutných pre úspešnú realizáciu OP ĽZ.

V priebehu marca 2013 sa uskutočnilo niekoľko pracovných stretnutí, na ktorých sa prerokovali ďalšie postupy príprav a bola podporená myšlienka aplikácie mikrotímov pre jednotlivé prioritné osi za účasti zástupcov MPSVR SR, MV SR, MŠVVŠ SR a MZ SR s cieľom skoncipovania 1. návrhu OP ĽZ. Súčasne sa dohodlo predloženie parciálnych podkladov za jednotlivé rezorty na MPSVR SR do 15. týždňa roku 2013, aby MPSVR SR mohlo skompletizovať podklady za rezorty aj v nadväznosti na prijaté stanoviská neziskových organizácií.

V apríli až júni 2013 prebehli viaceré pracovné stretnutia s cieľom doladiť 1. pracovnú verziu OP ĽZ, ktorá bola predmetom intenzívnych diskusií a viedla k spoločnému kompromisnému návrhu strategického dokumentu predkladaného na ďalšie kolo rokovaní so zástupcami EK začiatkom júla 2013.

Ďalším dôležitým momentom bolo zasadnutie pracovnej skupiny pre prípravu programového obdobia na roky 2014-2020 v 2. polovici mája 2013, v rámci ktorého sa členovia uzniesli na hlavných záveroch v ďalšom pokračovaní príprav operačného programu. Hlavnou požiadavkou bolo zredukovanie počtu prioritných osí s cieľom sprehľadniť operačný program.

Dňa 1.7.2013 sa uskutočnilo 2. kolo neoficiálneho technického rokovania so zástupcami EK za pozvania ďalších inštitúcií (ÚV SR, MF SR, MZVaEZ SR, MPRV SR, MZ SR, MŠVVŠ SR, MV SR
3. návrh Operačného programu Ľudské zdroje 2014 – 2020

vrátane zástupcov Splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity a Splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti). Rokovanie sa sústredilo na sektorové a strategické ciele OP a na diskusiu ku klarifikácii jednotlivých potenciálnych oblastí podpory z ESF a EFRR.

Vzhľadom na potrebu precizovania stratégie OP ĽZ v nadväznosti na pripomienky EK sa uskutočnili pracovné stretnutia na viacerých úrovniach. Diskusie k 2. návrhu OP ĽZ prebiehali v septembri 2013 na úrovni pracovnej skupiny pre prípravu programového obdobia na roky 2014-2020, na rokovaní ktorej sa zúčastnili aj zástupcovia ex-ante hodnotenia a strategického environmentálneho hodnotenia. Zo stretnutia vyplynuli závery v rámci detailnejšej špecifikácie oblastí podpory, lepšieho zacielenia či návrhu niektorých merateľných ukazovateľov. Okrem toho sa zorganizovalo pracovné stretnutie mikrotímov pre jednotlivé oblasti podpory s cieľom precizovať, resp. navrhnúť o. i. vhodnejšie merateľné ukazovatele.

MPSVR SR po dohode s EK zorganizovalo 3. kolo neformálneho dialógu dňa 13.11.2013. Na stretnutí sa riešila najmä strategická oblasť plánovanej podpory v OP ĽZ a boli precizované stanoviská k otvoreným otázkam oboch partnerských strán. Záverom rokovania bola dohoda o aktualizovaní pracovného dokumentu a súčasne EK ubezpečila slovenskú stranu o jej záujme zrealizovať interaktívnu diskusiu so zástupcami slovenských inštitúcií vo vzťahu k návrhu merateľných ukazovateľov, ktorá sa uskutočnila vo forme seminára koncom novembra 2013, a ktorej cieľom bolo nastaviť vhodný set ukazovateľov vo vzťahu k správne zadaným špecifickým cieľom operačného programu.

Na základe pripomienok EK sa spracoval 3. pracovný návrh OP ĽZ, ktorý bol predmetom stretnutia pracovnej skupiny pre prípravu programového obdobia na roky 2014-2020 v polovici januára 2014. Na základe rokovania a predstavených názorov, komentárov k rôznym častiam OP boli členmi pracovnej skupiny zaslané pripomienky rozsiahleho charakteru na riadiaci orgán pre OP ĽZ, ktorý sa im detailne venoval a následne ich spracovával v spolupráci s garantmi jednotlivých prioritných osí.

13 Prílohy k OP

PRÍLOHA 1 Zoznam použitých skratiek

PRÍLOHA 2 Návrh správy o hodnotení ex-ante, so zhrnutím (povinné)

PRÍLOHA 3 Dokumentácia týkajúca sa posúdenia uplatniteľnosti a splnenia podmienok ex ante (podľa vhodnosti)

PRÍLOHA 4 Stanovisko vnútroštátnych orgánov pre rovnosť k oddielom 12.2 a 12.3 podľa čl. 96 ods. 7 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 (podľa vhodnosti)

PRÍLOHA 5 Zhrnutie operačného programu pre občanov (podľa vhodnosti)

PRÍLOHA č. 1 Zoznam použitých skratiek

AOTP	Aktívne opatrenia trhu práce
APTP	Aktívna politika trhu práce
AZZZ SR	Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení SR
BSK	Bratislavský samosprávny kraj
CKO	Centrálny koordinačný orgán
CŽV	Celoživotné vzdelávanie
DeD	Detské domovy
EAK	Ex ante kondicionality
EHP	Európsky hospodársky priestor
EIB	Európska investičná banka
EP	Európsky parlament
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
ESF	Európsky sociálny fond
ESO	Efektívna, spoľahlivá, otvorená (štátna správa)
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
EUR	Mena Euro
EURES	Európsky web portál pracovnej mobility
HDP	Hrubý domáci produkt
HP TUR	Horizontálna priorita Trvalo-udržateľný rozvoj
ISCED	Stupeň vzdelania podľa medzinárodnej klasifikácie (International Standard Classification of Education)
IT	Informačné technológie
IVPR	Inštitút pre výskum práce a rodiny
IZM	Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí (Youth employment initiative)
KC	Komunitné centrá

KF, KF EÚ	Kohézny fond
KOM (2012), COM (2012)	Výbor (napr. pracovné výbory EK)
konferencia HLE	Zasadnutie na vysokej úrovni (tu o rómskej inklúzii) (High Level Event)
KOZ	Konfederácia odborových zväzov
MDVRR SR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
MRK	Marginalizované rómske komunity
MS SR	Ministerstvo spravodlivosti SR
MSP	Malé a stredné podniky
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
MV SR	Ministerstvo vnútra SR
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva SR
MZVaEZ SR	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR
NEET	NEET je mladý človek nezapojený do vzdelávania, školenia, zamestnania (is a young person who is 'Not in Education, Employment, or Training').
NFP	Nenávratný finančný príspevok
NPR	Národný program reforiem SR
NÚCŽV	Národný ústav celoživotného vzdelávania
NUTS II	Základom pre vymedzenie plánovacích regiónov je ich klasifikácia nazývaná „Nomenklatúra územných štatistických jednotiek.“ („Nomenclature des Unitées Territoriales Statistiques" – NUTS) Je zavedená Štatistickým úradom Európskej komisie (Eurostat).
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj

OP FEAD	Operačný program Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby
OP IZ	Operačný program Ľudské zdroje
OP ZaSI	Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia
OPTP	Opatrenia trhu práce
OSN	Organizácia Spojených národov
OVP	Odborné vzdelávanie a príprava
PD SR	Partnerská dohoda Slovenskej republiky
PISA	Program medzinárodného hodnotenia žiakov (PISA) je organizovaný pod záštitou Organizácie pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (OECD).
RIS	Rezortný informačný systém
RIS3 SK	Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky
RUZ	Republiková únia zamestnávateľov
SAV	Slovenská akadémia vied
SPC	Statistical process control (SPC) je metóda kontroly kvality štatistickými postupmi.
SR	Slovenská republika
SSR	Spoločný strategický rámec
SŠ	Stredné školy
STEM	Prírodné vedy, technológia, inžinierstvo a matematika (science, technology, engineering and math)
SWD	Staff Working Document - Pracovný dokument útvarov EK
ŠIOV	Štátny inštitút odborného vzdelávania
ŠVVP	Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby
UIPŠ	Ústav informácií a prognóz školstva
UN	Organizácia Spojených národov (<i>United Nations</i>)
UNDP	United Nations Development Programme, Rozvojový program OSN
ÚOŠS	Ústredný orgán štátnej správy
UoZ	uchádzač o zamestnanie

ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
ÚSV SR RK; ÚSVRK	Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity
ÚV SR	Úrad vlády SR
VŠ	Vysoká škola
VÚC	Vyšší územný celok
EU SILC	European Union Statistics on Income and Living Conditions Štatistiky EU o príjmoch a o životných podmienkach
ZMOS	Združenie miest a obcí Slovenska
ZŠ	Základné školy